

ДЖОН ДИКСЪН

КАР

ПЛАМЯЩОТО
СЪДИАЩЕ

№1

А • З • И • Н • У • С

ДЖОН ДИКСЪН КАР

ПЛАМЯЩОТО СЪДИЛИЩЕ

Превод: Ирина Васева

chitanka.info

На пода на скрина лежеше подносът, който му бяхме донесли, преди да излезем. Пак там беше и чашата — празна, замацана с мляко. Но имаше и нещо, което никой не беше внасял тук: тежка сребърна купа, старинна и гравирана, доколкото зная, без особена стойност. Откакто се помня, стои долу в бюфета. На дъното ѝ се виждаше утаена, лепкава на вид течност. А до нея бе проснато тялото на котарака Йоахим. Побутнах го, но животното беше мъртво. И тогава разбрах.

Със своята изтънченост, находчивост и умението си да пресъздава атмосфера той бе един от тримата или четирима неповторими автори на криминални романи в цялата англоезична литература още от времето на Едгар Алан По насетне.

Агата Кристи

Ако Агата Кристи е кралицата на криминалния роман, то Кар е неговият неоспорим крал...

Тя посвоему е майстор на жанра, но ако предпочитате четиво със заплетен сюжет и призрачна атмосфера, Джон Диксън Кар е ненадминат.

Уолтър Кендрик

В тях има нещо неуловимо. Видях ги как умират. Това не бяха обикновени жсени и никога няма да се усмирят.

Метр Нивел

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

Едуард Стивънс (Тед), редактор в издателство „Хералд и синове“.

Мари Стивънс, негова съпруга.

Морли, отговорен редактор в „Хералд и синове“.

Доктор Уелдън, преподавател по английски език, приятел на Едуард Стивънс.

Марк Деспард, племенник на починалия Майлс Деспард.

Луси Деспард, съпруга на Марк.

Огдън Деспард, брат на Марк и на Едит.

Едит Деспард, сестра на Марк и на Огдън.

Том Паркингтън, лекар, бивш годеник на Едит Деспард.

Джо Хендерсън, огњар, градинар, работник по поддръжката на дома у семейство Деспард.

Алтеа Хендерсън, негова съпруга, готвачка у Деспардови.

Мира Корбе, медицинска сестра, грижеща се за Майлс Деспард.

Маргарет Лайтнър, камериерка у Деспардови.

Доктор Бейкър, семеен лекар на Деспардови.

Капитан Франк Бренън, полицейски детектив от Филаделфия.

Джоуна Аткинсън, собственик на погребално бюро.

Годан Крос, автор на документални книги с криминални сюжети, публикувани от „Хералд и синове“.

I

ОБВИНЕНИЕ

И сред смях и закачки окъсняхме на трапезата и си легнахме по нощите. А сър Уилям ми разправяше, че старият Еджбъроу, неговият предходник, наистина бил умрял в моята стая и понякога се връщал в нея. Достраша ме малко, но на шега се престорих, че съм изгубил ума и дума, за радост на моя домакин.

Самюел Пайнс
„Дневник“, 8 април
1661 г.

1.

„Един човек живееше край църковен двор“ — това би било интригуващо начало за разказ без финал. Едуард Стивънс наистина живееше край църковен двор и то не само в буквния смисъл — по-безпристрастно едва ли бих могъл да го напиша. В съседство се намираше една малка църквица, а и Деспард Парк открай време си бе спечелил необичайна слава, макар тя да не се разпростираше върху църквата.

Едуард Стивънс, човек не много по-различен от вас или от мен, седеше във вагон за пушачи на влака, който трябваше да пристигне на гара Брод Стрийт в 18:48. Беше трийсет и две годишен и един от отговорните редактори в издателството „Хералд и синове“ на Четвърто авеню. Бе наел апартамент в източната част на Седемдесето авеню и притежаваше къщичка край Криспън извън Филаделфия, където прекарваше повечето си почивни дни, защото и двамата с жена му много обичаха тази местност. Беше петък вечер (през далечната пролет на 1929 година) и той бе на път към вилата, където вече го чакаше Мари, а в служебното си куфарче носеше в ръкопис новата книга на Годан Крос, посветена на процеси за убийства. Горе-долу това са фактите. Сега вече и самият Стивънс признава, че е много лесно да излагаш факти, да се занимаваш с въпроси, които могат да се подредят или да се представят като диаграма.

Трябва още да подчертаем, че денят си беше като всички останали, най-обикновена петъчна вечер. А и той не вършеше нищо нередно, просто се прибираще у дома. Беше човек с късмет — имаше професия, съпруга и живот, които му допадаха.

Влакът пристигна на Брод Стрийт навреме. Стивънс се поразтъпка из гарата и на едно от черните информационни табла над входовете видя, че след седем минути може да хване влак за Криспън, чиято първа спирка бе Ардмор. Криспън бе на има-няма трийсетина минути, веднага след гара Хаверфорд. Така и не бе ясно между Хаверфорд и Брин Мор има спирка, дори отделна гара. Виждаха се само пет-шестина къщи, пръснати далеч една от друга нагоре по

склона. Но те съставляваха обособено селище с поща, дрогерия и дори чайна, почти скрита сред благородните бакърени букове край завоя на Кингс авеню към Деспард Парк. Имаше дори и погребално бюро — нещо макар и не обичайно, но все пак не и символично.

Погребалното бюро открай време представляваше неразрешима загадка за Стивънс. Чудеше се защо изобщо е там и чие ли е. На витрината с дискретни букви като на визитна картичка бе изписано името *Дж. Аткинсън*. Вътрешно само от време на време се мяркаше човек или се забелязваше движение. През витрините се виждаха малки безформени мраморни блокове — вероятно за цветя — и черни кадифени завеси, окачени на медни пръстени, закриващи стъклата до половината. Естествено никой не би и очаквал едно погребално бюро да развива бурна дейност или да се оглася от гълчавата на нетърпеливи клиенти. И все пак по традиция собствениците на погребални бюра бяха все весели хора, а той никога не бе виждал Дж. Аткинсън. Дори му бе хрумвала идея за криминален разказ, в който един масов убиец се сдобива с погребално бюро, за да обясни изобилието от трупове в магазина си.

Вероятно именно Дж. Аткинсън бяха повикали за наскоро починалия Майлс Деспард...

Ако изобщо имаше някаква причина за съществуването на Криспън, това бе Деспард Парк. Беше наречен така на един от четиридесетте специални пратеници, пристигнали през божието лето 1681-во със задача да подгответ изграждането на голям град в току-що отстъпените земи на Пенсилвания, точно преди мистър Пен лично да дойде да сключи мир с всички, обитаващи величествените дебри между Скайлкил и Делауеър. По пътя насам умрял Уилям Криспън, роднина на Уилям Пен. А негов братовчед на име Деспард (според Марк Деспард името било от френски произход, но с годините претърпяло странни изменения) получил парче земя и оттогава наследне Деспардови живеели в Парка. Старият Майлс Деспард — този внушителен негодник, старейшина на рода — бе умрял преди по-малко от две седмици.

Докато чакаше влака си, Стивънс се запита дали Марк Деспард — оглавил вече фамилията — ще се отбие вечерта да си поприказват както обикновено. Къщичката на Стивънс бе близо до входа на Парка и преди две години двамата се бяха сприятелили. Но довечера едва ли

щеше да види Марк или жена му Луси. Ясно бе, че те няма да си изплачат очите за покойния Майлс (той бе умрял от гастроентерит: след близо четирийсет години бохемски живот лигавицата на стомаха му бе заприличала на пихтия). Старият Майлс бе живял много време в чужбина и останалите от рода почти не го познаваха. Но около кончината му щеше да им се отвори доста врътня. Майлс си бе останал ерген — Марк, Едит и Огдън Деспард бяха деца на по-малкия му брат. Всеки щеше да получи внушително наследство, мислеше си Стивънс, колкото да минава времето.

Вратите за перона се отвориха с трясък, Стивънс пъргаво се качи на влака и се запъти към вагона за пушачи. Сивата пролетна привечер се бе претопила в тъмна нощ. Но дори сред прахоляка на гарата, дори сред задухата на вагона с белезниковите студени лампи на тавана се долавяше възбуджащото кръвта ухание на пролетта. Влакът, няма и наполовина пълен, както обикновено навяваше на дрямка — някои прошумоляваха с дебели вестници, други издишаха дима от цигарите си през рамо. Стивънс се настани и сложи куфарчето си на коленете. С безгрижното любопитство на доволен от живота човек реши да прехвърли наум две случки, които го преследваха целия ден. Бе от оня тип хора, които не се мъчат на всяка цена да открият първопричината, а просто гледат да стигнат до някакво възможно обяснение, с което да се задоволят.

Какви бяха случките ли? Ами например в куфарчето си носеше в ръкопис новата книга на Годан Крос. Гореше от нетърпение да я изчете. Годан Крос (колкото и странно да звучи, това бе истинско име) бе откритие на Морли, шефа на редакторския отдел. Крос май бе саможивец, потънал в истории на действителни убийства. Най-голямото му достойнство бе умението да води живо разказа, все едно че сам е бил очевидец, и с дяволско майсторство да представя неща, които не е виждал. Но това често подвеждаше. Един изтъкнат съдия веднъж наивно писа, че човекът, обрисувал Нийл Крийм в *Господа съдебните заседатели*, без съмнение е присъствал на процеса. Коментарът в „Ню Йорк Таймс“ гласеше: „Тъй като Крийм е осъден през 1892 година, а мистър Крос, доколкото ни е известно, е на четирийсет, то явно трябва да е бил действително много развито за възрастта си дете.“ Но за книгата това бе добра реклама.

Тъй или иначе Крос дължеше своята популярност не толкова на стила, колкото на темите си. За всяка книга избираще един-два прословути случая, но повечето му разследвания бяха свързани с ярки престъпления, за които изглежда малцина бяха чували, въпреки големия шум на времето. Снимките и документалните свидетелства не пречеха някои от разказите му да са толкова живописни, че един критик обяви писанията му за многословни измислици. Отново се вдигна малко шум, който и този път направи добра реклама, когато бе доказано, че Крос нищичко не е измислил. Тогава ставаше дума за едно зверско престъпление в Брюксел през осемнайсети век и усъмнилият се критик получи гневно писмо от кмета на града, който много се гордееше с местното чудовище. И така Годан Крос, без да е автор на бестселъри или писател на годината, беше едно от неизменните имена в каталогите на „Хералд“.

Този петък следобед бяха извикали Стивънс в кабинета на главния редактор. Морли седеше зад бюрото си в звукоизолираната стая и мигаше срещу спретната купчина листа в светла кожена папка.

— Това е последната книга на Крос — каза той. — Ще я вземеш ли да ѝ хвърлиш едно око през почивните дни? Иска ми се да кажеш някоя и друга дума за него на конференцията за майските разпродажби. За такива неща ти си най-запален.

— Ти че ли си я?

— Да — изрече Морли и с известно колебание додаде: — В известен смисъл това е най-доброто, което е писал. — Подвоуми се пак и продължи: — Естествено ще трябва да променим заглавието. Неговото е много дълго, звучи технически и няма да продава книгата, но за това ще мислим по-нататък. Разказва за цяла серия жени отровителки. Чете се на един дъх.

— Чудесно! — искрено се зарадва Стивънс.

Морли, все така разсеян и пообъркан, се оглеждаше из стаята. Явно нещо го глаждеше.

— Виждал ли си някога Крос? — попита той.

— Не. Май съм го мяркал веднъж-дваж в редакцията, иначе не съм — отговори Стивънс и в паметта му изплува един широк гръб, който се скрива зад ъгъла или се е устремил към изхода.

— Даа... необикновен човек. Имам предвид договорите му. Всеки път държи на една не много обичайна клауза. Иначе не го е

грижа, ако питаш мен, дори не си дава зор да изчете целия договор. Условието е на задната корица на всяка негова книга да има голяма снимка на автора.

Стивънс се прокашля. Стената бе цялата в полици с пъстроцветни книги. Той се протегна и взе екземпляр от *Господа съдебните заседатели*.

— Ето каква била причината, значи — изрече той. — Все се чудех, но като че ли на никого не му се говореше за това. Никакви биографични данни, само голяма снимка с името под нея и то още с първата му книга — загледа се в снимката. — Лице на силен човек, интелектуалец, бива си го. Но защо толкова се гордее с него, та иска да го разлепват навред?...

Без да помръдне, Морли поклати глава.

— Не е въпрос на гордост. Той не е от онези, дето търсят реклама. Съвсем друг тип е. Не е в това работата — Морли отново го погледна особено, но взе нещо от бюрото си, с което даде да се разбере, че темата е изчерпана. — Остави сега това. Вземи ръкописа и внимавай, вътре има снимки. А... ако искаш, ела да поговорим, щом дойдеш в понеделник.

Така разговорът им приключи, както всеки подобен разговор, и Стивънс си тръгна. Вече в носещия се с гръм и трясък към Западна Филаделфия влак Стивънс поотвори закопчалката на куфарчето си да хвърли око на ръкописа. Но се поколеба — мислите му все още блуждаха около всевъзможни загадки.

Ако делата на Годан Крос не бяха толкова важни, пък и не особено ясни, историята на Майлс Деспард бе още по-мъглява. Стивънс мислено се пренесе в Деспард Парк, край старите опушени камъни сред буковете и градините, събуждащи се от зимен сън. Спомни си как предното лято старият Майлс се разхождаше из избуялата градина зад къщата. „Старият“ Майлс всъщност не бе чак толкова стар. Когато захлупиха ковчега му, бе едва петдесет и шест годишен. Но заради педантичността си, заради мършавия си врат, изшилен сред неизменните снежнобели островърхи яки, покрай навития си сив мустак и безграничната весела жизненост, не изглеждаше на годините си. Стивънс си спомни как повдигаше церемониално елегантната си шапка за поздрав в горещите дни. Очите му сякаш бяха подути и тревожни.

От гастроентерит се умира мъчително. Майлс Деспард се бе върнал у дома, след като бе обходил света, и тук го посрещна бавна и жестока смърт, но той я прие с такъв стоицизъм, че готвачката не се стърпя и с възхищение заразправя наляво и надясно за него. Мисис Хендерсън бе и готвачка, и икономка, и страхотна деспотка. Та тя говореше, че от време на време, но много рядко, Майлс Деспард викал от болка. Погребали го бяха в криптата под семейния параклис, при подредените в редици като ненужни книги девет поколения от рода Деспард. После отново бяха запечатали криптата с каменната плоча. Но нещо явно бе направило много силно впечатление на мисис Хендерсън. Преди да издъхне, Майлс Деспард държал в ръце една нищо и никаква връвчица, завързана на равни разстояния на девет възела. После я намерили под възглавницата му.

— Видя ми се толкова мило — бе доверила мисис Хендерсън на готвачката на Стивънсови. — Сигурно си е представял, че е нещо като молитвена броеница. Е, техният род не са католици, естествено, но въпреки това ми стана мило.

Имаше и още нещо, от което мисис Хендерсън бе изпаднала в истерия, но и досега никой не бе успял да разбере какво е точно. Стивънс го знаеше от Марк Деспард, племенника, който му го бе споменал с раздразнение, но и със задоволство.

Стивънс бе видял Марк само веднъж след смъртта на Майлс. Старият Деспард бе починал през нощта на 12-ти април, сряда — Стивънс помнеше датата точно, защото тогава с Мари бяха останали да спят в Кристън, а те рядко ходеха на вилата в делничен ден. На сутринта се качиха в колата и заминаха за Ню Йорк, без да чуят за нещастието, и едва от вестниците разбраха за трагедията. Когато пак дойдоха в Кристън, в съботата, петнайсети, посетиха семейството да изкажат официалните си съболезнования, но на погребението не присъстваха — Мари изпитваше почти вцепеняващ ужас от смъртта и от вида на покойници. А вечерта след погребението Стивънс бе срещнал Марк да се разхожда по мрачното безлюдно Кингс авеню.

— На нашата мисис Хендерсън — неочеквано му каза той, — ѝ се привиждат разни работи.

Беше сурова ветровита привечер, дърветата, сред които Кингс авеню извиваше нагоре към Деспард Парк, бяха едва напътили и като привидения поклащаха и махаха огромните си клони над главата на

Марк. Двамата стигнаха една улична лампа и на светлината ѝ лицето на Марк изглеждаше бледо, дори развълнувано. Той се облегна на стълба с ръце в джобовете и повтори:

— На нашата мисис Хендерсън ѝ се привиждат разни работи. Дори сам не знам със сигурност какво ѝ се е привидяло, защото говори само с недомълвки и непрекъснато се моли. Но излиза, че в нощта, когато чичо Майлс умря, в стаята му имало жена, която му говорела нещо.

— Жена ли?

— Не, не е каквото си мислиш — сдържано каза Марк. — Чисто и просто никаква жена според мисис Хендерсън, в чудновати старомодни дрехи, била в неговата стая и му говорела. Естествено в това няма нищо странно. Онази вечер с Луси и Едит бяхме на местния бал с маски в Сейнт Дейвидс. Луси се бе маскирала като мадам Дъо Монтеспан, фаворитката на Луи XIV. Едит беше с боне и широка пола с обръчи, май се бе направила на Флоранс Найтингейл. С жена ми като великата куртизанка и със сестра ми като прочута милосърдна сестра бях в сигурни ръце. Само че — добави той и се смръщи — доста невероятно е. Ти не познаваше стария Майлс отблизо, нали? Той беше един приветлив стар дявол. Живееше си сам в стаята и, както си чувал, не пускаше никого в нея, макар да бе неизменно учтив. Дори яденето му качваша горе. То се знае, когато състоянието му се влоши, извиках опитна сестра. Той, без да повиши тон, го превърна в исторически въпрос. Настанихме сестрата в стаята до неговата и едва го склонихме да не заключва междуинната врата, защото не искаше тя да влиза по което време реши... Оттам и привидялата се на мисис Хендерсън жена в чудновати старомодни дрехи, макар да не е изключено...

Стивънс не проумяваше какво го тревожи.

— Не виждам нищо кой знае колко странно — каза той. — Питал ли си Луси и Едит? Пък и щом не е пускал никого, как мисис Хендерсън би могла да види тази жена?

— Мисис Хендерсън твърди, че я видяла през прозореца към една от горните веранди, който Майлс държеше все със спусната завеса. А пред Луси и Едит не съм и споменавал — той се поколеба, после гръмко се разсмя. — И имам много основателна причина. Тази история не ме интересува толкова. Ни най-малко не се опитвам да я превърна в загадка. Но ме озадачава друго в разказа на мисис

Хендерсън. Според нея жената в старомодните дрехи, сега слушай с четири уши, си поприказвала с Майлс, а после се обърнала и излязла от стаята през врата, която не съществува.

Стивънс го изгледа. Изпитото лице на Марк Деспард с орловия нос изглеждаше извънредно сериозно, едва ли не гротескно.

— Не думай — уклончиво изрече Стивънс. — Да не намекваш за духове?

— Искам да кажа — Марк сви леко вежди и се замисли как да се изрази най-ясно, — че тази врата е зазидана и покрита с ламперия от двеста години насам. И ето че някакъв тайнствен посетител просто я отваря и влиза през нея. Духове! Не, съмнявам се, че са духове. Толкова години вече в рода се справяме без духове. Над нас тегне проклятието на прекалено почтен род. Как си представяш почтен дух? За семейството може и да е чест, но би обидило гостите. Ако питаш мен, най-вероятно на мисис Хендерсън нещо ѝ се е разхлопало.

Той рязко закрачи по авенюто.

Това се бе случило преди седмица. Сега, във влака за Кристън, Стивънс си припомни разговора им, прехвърляйки разсеяно наум отделните късчета на мозайката. Сещаше се за едно, за второ — разговора в кабинета с Морли, после с Марк Деспард на пътя — и се мъчеше не да си ги объясни, а да ги свърже, допускайки, че подобно на отделни вестникарски статии те нямат нищо общо помежду си. Но те не му даваха мира: един саможив писател, Годан Крос, който не от суeta държи да вижда на кориците на книгите си собствената си снимка, един саможив милионер, Майлс Деспард, умрял от стомашно възпаление, като под възглавницата му намерили връв, завързана на девет възела, и накрая някаква жена в старомодни дрехи (без да се знае точно от коя епоха), за която се говори, че била излязла от стая през врата, зазидана преди двеста години. Е, кой ще е този майстор на перото, който би свързал толкова различни факти или измислици в цялостен сюжет?

Стивънс се отказа. Но любопитството по отношение на Крос още го глаждеше и той отвори служебното си куфарче и извади ръкописа в кожената му папка. Беше доста обемист. Навсякъде около сто хиляди думи. И като всеки ръкопис на Крос — подреден с почти педантична прецизност. Листата бяха перфорирани и стегнати в папката, а факсимилетата, снимките и скициите — закрепени към тях с кламери.

Хвърли поглед на съдържанието, спря се на заглавието на първата глава и едва не изпусна папката — но не заглавието го стъписа.

Към листа бе прикрепена стара, но съвсем ясна снимка на жена. Под нея със ситни четливи букви беше изписано:

Мари д'Обре, гилотинирана за убийство, 1861
година.

В ръцете си държеше снимка на собствената си жена.

2.

Постоя така, без да отрони дума, загледан внимателно ту в надписа, ту в чертите на лицето. После още веднъж и още веднъж, съмтно съзnavайки, че все още седи във вагона за пушачи на влака за Кристън, който трябва да пристигне в 19:35. Но все така имаше усещането, че е попаднал в някакво безгранично празно пространство.

След малко вдигна поглед, прихвана по-здраво ръкописа на коленете си и обърна очи към прозореца. Чувстваше се, както се е случвало всекиму, все едно седнал на зъболекарски стол, след като са му извадили зъб — позамаян, с леко ускорен пулс и толкова. Дори не си даваше сметка колко е сащисан. Забеляза, ме сред дрънченето на релсите се носят през Оувърбрук и зърна няколко улични лампи, осветили асфалта в ниското.

Не можеше да е съвпадение или грешка. Това бе нейното име: Мари д'Обре. И чертите бяха нейните, и изражението на лицето му бе познато. Жената на снимката, гилотинирана преди седемдесет години, може би беше роднина на съпругата му — да речем, прабаба, като вземем предвид годините помежду им. Но и чертите, и дори изражението бяха досущ като на внучката и такава поразителна прилика вече бе необичайна.

То се знае, съвпадението нямаше абсолютно никакво значение. Дори собствените ѝ майка, баща и чиковци да са били качени на злокобния ешафод, все едно. Още повече, в наши дни едно седемдесетгодишно злодейство вече носи привкуса на история и сме склонни да го приемем снизходително, като най-обикновено, без всякая връзка с днешното всекидневие, подобно на изкуствен череп, използван за преспапие върху нечие бюро. И все пак снимката бе поразителна, виждаше се дори едва забележимата бенка точно под ухото и едновремешната гривна, която Мари бе носила стотици пъти. Още повече, нямаше да е много забавно издателството, в което сам работи, да издаде книга със снимката на жена му точно срещу заглавната страница, и то в компанията на цяла редица престъпници.

Дали това бе имал предвид Морли, като му каза, ако иска, да се отбие при него, щом пристигне на работа в понеделник?

Не, това нямаше нищо общо. Тъй или инак...

Стивънс се вгледа отново в снимката и я извади от кламера, за да я разгледа по-отблизо. Но защо още с докосването на снимката го обзе странно усещане? Всъщност макар да не си даваше сметка за това, той в миг осъзна, че все още я обича от цялата си душа, че я обича със същата пламенност. Снимката бе на дебел картон и тук-там сивият пунктир на гравюрата бе изпъстрен с кафяви точки. На гърба с врязани в картона букви бе изписано името на фотографа: *Perrichet et Fils; 12 rue Jean Goujean, Paris, VII*. Напряко на клеймата с разлати овъртени букви, чието мастило бе избеляло с годините, някой бе написал: *Ma tres, tres chere Marie; Louis Dinard, le 6 janvier 1858*^[1]. Някой любовник? Или съпруг?

Но онова, което неудържимо струеше от снимката и гротескно сливаше минало и днешно, бе изражението на жената. То бе все така живо, въпреки надутата поза. Снимката бе в едър план, до кръста, на фона на дървета и гъльби. Жената бе застанала неестествено, сякаш всеки момент щеше да се претърколи настрана, лявата ѝ ръка лежеше върху кръгла масичка със скромна драпирана покривчица. Роклята ѝ бе затворена и с висока яичка от тъмна тафта, която падаше богато и проблясваше тук-там. А над яичката главата бе леко отметната назад. Макар тъмнозлатистите коси да бяха сресани в по-различна прическа (две-три къдици ѝ придаваха сковано старовремски вид), това все пак бе косата на Мари. Беше с лице към обектива, но гледаше малко встрани. Сивите ѝ очи с възтежки клепачи, големите зеници и катраненочерните ириси изльчваха, както той твърдеше, нейната вътрешна „одухотвореност“. Устните ѝ бяха разтворени в лека усмивка. Погледът неизменно следеше наблюдателя, както при известния трик на художниците портретисти. Но усещането бе съвършено различно. Снимката бе жива. Сякаш Стивънс стискаше бутафорна маймунска лапа в ръка и изведнъж откриваше, че дланта му се раздруска.

Пак спря поглед върху надписа „гилотинирана за убийство“. Жените, гилотинирани за убийство, се брояха на пръсти. А и те бяха получили такава присъда просто поради липса на друго наказание за злодеянието си.

„Цялата тая история е просто шега или някаква измишльотина. Дявол да го вземе, това наистина е Мари. Някой ми крои номер“ — си каза Стивънс.

Каза си го, макар чудесно да знаеше, че не е така. В края на краищата понякога се случваше потомци да приличат досущ на свои предци и в това нямаше нищо чудно — просто си приличаха като две капки вода и толкоз. Прабаба й била екзекутирана, и какво от това!

Бяха женени вече три години, но той знаеше много малко за нея. Пък и не бе кой знае колко любопитен. Знаеше, че е от Канада, от стар западнал род, подобен на Деспардови, срещнаха се в Париж и след помалко от две седмици се ожениха. Запознаха се (някак романтично и случайно) в двора на една стара празна постройка, недалеч от сергиите със зеле на улица Сент Антоан. Не можеше да си спомни обаче името на самата улица и как, разглеждайки стария Париж, се бе озовал там. Улицата беше... беше... Момент! Покрай името на улицата се сети за едно предложение на приятеля си Уелдън — колежански преподавател по английски и също запален по процеси за убийства. Преди три години Уелдън му бе казал: „В Париж ли ще прекараш лятото? Тогава, ако обичаш жестоки сцени, иди на улица еди-коя си, номер еди-кой си.“ „А какво има там?“ „Ще разбереш, ако намериш кой да ти каже. Ако ли не, това е загадка за теб.“

Той така и не отгатна, а и бе забравил после да попита Уелдън. Но в онзи дом срещна Мари, която също като него се разхождаше безцелно. Каза му, че не познавала мястото. Видяла полуутворените врати на някакъв старовремски двор и влязла. За пръв път я зърна седнала на парапета на пресъхнал фонтан на сред обраснал в трева двор. От три страни я заобикаляха перилата на галериите и очуканите каменни лица, изваяни в стените. Макар да не приличаше на французойка, той се учуди, когато тя го заговори на чист разговорен английски и „одухотвореният“ й вид в миг се оживи от усмивка. В известен смисъл това бе съблазънта на бликащото здраве.

Но защо никога не му бе казвала? Защо беше тази безсмислена тайнственост? Вероятно в онази къща е живяла Мари д'Обре през 1858 година. По-късно семейството изглежда се е преселило в Канада и Мари, потомката, се бе върнала на злокобното място, водена от естественото любопитство да научи нещо за своята предшественичка. Ако съдеше по писмата, които получаваше от дъжд на вятър от разни

братовчеди и лели, животът ѝ трябва да е бил много скучен. Понякога разправяше някоя смешна история за близките си, но, честно казано, той никога не се бе замислял много-много за тях. В душата си тя таеше чудати кътчета и неочеквани приумици — не можеше например да понася фунии, най-обикновени кухненски фунии. Защо ли?

Аа, тази работа няма да я бъде. През цялото време усещаше погледа на другата Мари д'Обре от снимката, сякаш тя му се присмиваше с безплътната си усмивка. Да видим какво е направила тази първа Мари д'Обре, без да се смущаваме от този издокаран като на велиденска картичка истукан, чиято глава бе хвъркнала на гилотината. Защо да отлага? Стивънс взе пак ръкописа и пъхна снимката сред листовете след първата глава. Явно, мислеше си той, Крос не го бива за заглавията. Не само бе сложил тромаво заглавие на цялата книга, ами после бе решил да я „поосвежи“ с по-сензационни наименования на отделните глави. Всяка глава бе наречена „Историята на еди-кого си“, а първата бе кръстил *Историята на знатната жива покойница*, което звучеше злокобно.

Въведение нямаше, още с първото изречение Крос навлизаше в същинското повествование:

Наричат арсена отрова на глупците и едва ли има по-неподходящо наименование.

Така твърди мистър Хенри Т. Ф. Роудз, редактор на „Практически наръчник на химика“, с когото е съгласен и доктор Едмон Локар, директор на Лионската полицейска лаборатория. По-нататък мистър Роудз заявява:

„Арсенът не само не е отрова на глупци, но и далеч не дължи популярността си на липсата на въображение у престъпниците. Един отровител рядко бива глупак или лишен от въображение. Напротив, свидетелствата сочат точно обратното. Арсенът все още се използва просто защото и до днес е най-сигурната отрова. На първо място, при отравяне с арсен най-трудно се определя диагнозата, освен ако лекарят няма основание да предположи употребата му. При внимателно увеличаване на дозата

симптомите почти напълно съвпадат с тези на гастроентерита...“

При тези думи погледът на Стивънс се закова върху страницата. Редовете се сляха в безсмислена чернилка пред очите му, защото в съзнанието му нахлуха куп други преживелици. Човек не може да се противи на върхлетели го мисли. Можеш да се присмиваш на себе си, да се наричаш луд или чисто и просто предател, но кой може да спре внезапно избликнала идея? Гастроентерит — от него преди две седмици бе умрял Майлс Деспард. В главата на Стивънс се въртеше една доста безвкусна шега...

— Здравей, Стивънс — чу той нечий глас зад рамото си и се сепна.

Огледа се. Влакът намаляваше скорост за първата си спирка в Ардмор. На пътеката стоеше доктор Уелдън, опрял ръка върху облегалката, и го гледаше с любопитство — доколкото неизменното му, добре отрепетирано изражение позволяваше да се разбере. Лицето му бе слабо, скулесто като на аскет с остро очертани челюсти, ходеше с подрязани мустаци и пенсне без рамка, а физиономията му бе почти каменна, с изключение на редките случаи, когато разправяше някаква история и се усмихваше широко или прихваше неудържимо. Тогава ококорваше широко очи и пурата, която почти никога не излизаше от устата му, щръкваше нагоре. Уелдън бе от Нова Англия, бляскав преподавател, зад чиято сдържаност се криеше дружелюбно сърце. Винаги се обличаше с вкус и също като Стивънс носеше куфарче.

— Не те видях да се качваш във влака — рече той. — Как сте у дома? Добре ли е мисис Стивънс?

— Седни — покани го Стивънс, доволен, че е скрил снимката. Уелдън слизаше на следващата спирка, но приседна внимателно на облегалката. — Благодаря, добре сме — някак вяло добави Стивънс. — А у вас?

— Да речем, добре. Дъщерята прекара лек грип, но и нас не ни подмина в това време — отвърна Уелдън безучастно.

Докато си разменяха обичайните любезности, Стивънс трескаво се питаше какво ли би казал Уелдън, ако разгърнеше ръкопис и намереше в него снимка на собствената си жена.

— Между другото — поде Стивънс някак рязко, — нали хобито ти са бележити убийци? Чувал ли си за отровителка на име Мари д'Обре?

Уелдън извади пурата от устата си.

— Мари д'Обре... А, да. Това е моминското ѝ име, разбира се — извърна се той ухилен и скулите му изпъкнаха още повече. — Та като спомена за нея, все забравям да те питам...

— Гилотинирана е през 1861 година.

Уелдън се сепна.

— Значи говорим за различни хора — внезапният обрат на разговора от грипа към убийства сякаш го пообърка. — 1861... Сигурен ли си?

— Ами тук така пише. Аз само се чудех. Това е новата книга на Годан Крос. Помниш ли какъв шум се вдигна преди няколко години — дали си измисля фактите или не. Просто полюбопитствах...

— Щом Крос го казва, значи е така — заяви Уелдън, загледан през прозореца, докато влакът набираше отново скорост. — На него вярвам напълно, макар тази да не съм я чувал. Единствената Мари д'Обре, за която знам, е по-известна с името си по мъж. Въщност тя е класическа отровителка. Не може да не си чувал за нея. Не помниш ли, нали те пратих да видиш къщата ѝ в Париж?

— Остави сега къщата. Продължавай.

Макар Стивънс да не го бе попитал нищо, Уелдън се смути.

— Тя била уважаваната маркиза Дьо Бренвилие, една надарена чаровница, която нищо чудно да си остане най-красивата и нежна убийца. По нейно време да си французин било почти равнозначно на отровител, толкова случаи имало, че се наложило да учредят специално съдилище... — той замълча. — Потърси делото и прочети за кутийката от тиково дърво, за стъклена маска и за всичко останало. Тъй или инак пратила на оня свят мнозина, включително роднините си, опитала се да се докопа и до пациенти в болницата. Ако не се лъжа, използвала арсен. Самопризнанията ѝ на процеса биха били любопитно четиво за днешните психологи като особен вид истерия. Между другото там има и невероятни изявления по въпросите на пола. Е, сега вече знаеш.

— Да — рече Стивънс, — спомням си нещо такова. А кога умира?

— През 1676 я обезглавяват и изгарят — Уелдън стана, изтръсквайки падналата на сакото му пепел, а влакът започна отново да намалява. — Трябва да слизам. Ако нямаш предвид нещо по-интересно, звънни утре или вдругиден. Жена ми все ми напомня да ти кажа, че е намерила рецептата за кейка, която мисис Стивънс искаше. Лека нощ.

Спирката на Стивънс беше само на две минути. Той механично прибра ръкописа в папката и го сложи в куфарчето. Цялата тази история бе толкова объркана и безсмислена. Пък и какво общо имаше тук маркиза Дьо Бренвиле, мислеше си той. В главата му отекваше едно-единствено изречение: „При внимателно увеличаване на дозата, симптомите почти напълно съвпадат с тези на гастроентерита.“

Някъде откъм началото на влака отекна призрачен глас: „Кристън!“ и влакът спря с продрънкваша въздишка. Той стъпи на перона и осъзна, че тъмната хладна нощ погълъща цялата тази безсмислица. Слезе по бетонните стъпала и се озова на малката уличка. Дрогерията бе по-нататък и тук бе доста мрачно, но Стивънс зърна запалените фарове на познатия му малък спортен крайслер, спрян до бордюра.

Мари бе в колата и придържаше вратата отворена. Щом я видя, всичко пред очите му се смали и промени. Онази снимка трябва да носеше някаква пъклена магия, която изопачава дори обикновената човешка плът. Всичко това бе вече зад гърба му. Забрави и снимката, и преживелиците си, постави крак върху стъпалото на автомобила и весело я загледа. Тя беше с кафява пола и пуловер, върху раменете ѝ като пелерина бе наметнато манто. Слаб лъч светлина от близката витрина осветяваше тъмнозлатистите ѝ коси. Тя се втренчи смутено в него. Макар и крехка на вид, гласът ѝ бе плътен и го върна в реалния свят.

— Защо, по дяволите, стоиш там и се хилиш? — малко раздразнено, но шаговито поде тя. — Престани! Колко чашки си обърнал?... — каза сърдито, но после се поддаде на неговото безпричинно весело настроение.

— Не те е срам! Я се виж, пиян до козирката, а аз умирам за един коктейл, но те чакам да се прибереш, та да се насвяткаме заедно...

— Не съм пиян — гордо изрече той. — Нито до козирката, нито до където и да било. Просто си мислех нещо. Я виж!

Той погледна през рамото ѝ да види откъде идва слабият лъч, озаряващ косите ѝ. Лъчът струеше от една витрина. Различи няколко дребни и като че ли безформени мраморни блока и черни раздърпани пердeta, провиснали до половината на човешки бой от медните пръстени на железен корниз. Бледата светлина сякаш се процеждаше между тези завеси и падаше не толкова върху пръстените, колкото върху корниза. Досами завесата се очертаваше неподвижният силует на мъж в цял ръст. Той като че ли гледаше към улицата.

— Боже мили! — възклика Стивънс. — Най-сетне да видя Дж. Аткинсън!

— Не че си много пиян — рече тя, — но ми се виждаш отнесен. Скачай! Елен е приготвила нещо специално за вечеря — тя хвърли поглед през рамо към неподвижната фигура зад витрината. — Аткинсън ли? И какво от това?

— Нищо. Просто никога не бях виждал вътре жива душа. Май чака някого.

Тя обърна колата, въртейки както винаги със замах волана. Поеха край брястовете и меднообагрените букове, прекосиха Ланкастърското шосе и продължиха сред мрака към завоя на Кингс авеню, което половин миля нагоре по хълма излизаше пред входа на Парка. Докато пътуваха, му се счу, че някой от улицата го вика по име. Беше готов да се закълне, че е чул името си. Но след завоя Мари натисна газта и ауспухът така затрещя, че сигурността му се поразсея. Подаде глава да погледне назад, но пред Мари не спомена и дума — улицата беше съвсем пуста. Мари се държеше толкова естествено и така му се зарадва, когато го видя, че Стивънс започна да се пита дали той самият е наред. Чудеше се дали пък не му се привидят и счуват разни неща от преумора. Но това бяха глупости — здрав си беше като бик, а както Мари понякога се оплакваше, също толкова умен.

— Колко е приятно, приказно направо! — възхищаваше се тя. — Усещаш ли как мирише? А край голямoto дърво до оградата са нацъфтели приказни минзухари. Да знаеш какви иглики видях следобед! О, тук е истински рай! — тя вдъхна дълбоко, изопна шия и отметна глава назад. После се обърна към него с усмивка: — Уморен ли си?

— Никак.

— Сигурен ли си?

— Сигурен съм, разбира се!

Мари изглеждаше смутена от нещо.

— Тед, скъпи, защо си толкова рязък? На теб наистина ти трябва един коктейл. Тед, довечера нали няма да ходим никъде?

— Надявам се. Защо?

Без да откъсва очи от пътя, Мари леко се намръщи.

— Ами Марк Деспард те търси няколко пъти тази вечер и искаше да говори с теб. Настояваше да те види. Било много важно, но на мен не ми каза за какво става дума. Струва ми се все пак, че ще е нещо, свързано с чично му Майлс. Говореше много особено.

Тя извърна към него така добре познатия му „одухотворен“ поглед и очите ѝ, озарени за миг от една улична лампа, широко отворени и вперени право в него, придалоха на лицето ѝ съвършена прелест.

— Тед, нали каквото и да иска той, няма да му обръщаш внимание?

---

[1] Моя много, много мила Мари; Луи Динар, 6 януари, 1838 г.
(фр.). — Бел.пр. ↑

3.

— Ами — изрече Стивънс, без да се замисли. — Доколкото зависи от мен, няма да излизам никъде. Но ако той... наистина има нужда или... — мълкна, защото сам не знаеше какво иска да каже.

Понякога Мари сякаш се отдръпваше от него и вместо лице той докосваше някаква мъгла. Това сто на сто бе привидно, заради светлината от уличните лампи. Тя заряза темата за Марк Деспард и заприказва за някакви кальфи, които поръчала за мебелите в нюйоркския апартамент. Докато я слушаше, реши да ѝ зададе въпроса, който го бе глаждил, двамата да се посмеят и да забравят веднъж завинаги тези глупости.

Помъчи се да си спомни дали тя бе чела някоя от книгите на Крос. Може да беше хвърляла поглед на ръкописите — често му помагаше в работата над тях. Самата тя четеше много, макар и доста безразборно. Най-много я интересуваха подробни описания на местности и хора. Погледна я и забеляза, че ръкавът на мантото ѝ се е съмкнал. На лявата си китка носеше гривната — ръчна изработка, със закопчалка с форма на котешка глава, захапала рубин, същата гривна, която видя на онази проклета снимка.

— Между другото — поде той — попадала ли ти е книга на Крос?

— Крос ли? Кой е той?

— Пише за процеси за убийства.

— А, той ли! Не, нали знаеш, че не си падам много по такива истории — Мари сякаш стана по-сериозна. — Често си мисля, че вие с Марк Деспард и доктор Уелдън прекалено много се интересувате от тия убийства и страхотии... Не ти ли се струва, че не е здравословно?

Стивънс зина от учудване. Думите ѝ му прозвучаха неискрено. Нещо не беше съвсем наред. Погледна я пак — закръгленото ѝ лице бе съвсем сериозно.

— Според един висш държавник, докато американците хранят благотворния си интерес към убийства и прелюбодеяния, нацията е в безопасност. А ако те налегне мрачно настроение — и той потупа

куфарчето, — тук е новата книга на Крос. Разказва се за жени отровителки. Става дума и за една Мари.

— Амии? Ти чете ли я?

— Попрегледах я.

Тя не прояви ни най-малко любопитство. Сви леко вежди, съсредоточена в маневрата, докато завиваше към къщата, и с това разговорът свърши. Той слезе и внезапно усети страхотен глад и умора. Дървената вила, построена по подобие на къщите в Нова Англия, бе бяла, със зелени капаци на прозорците, и светлината от лампите през пъстрите пердeta я озаряваше весело. Ухаеше на току-що поникнала трева и на люляк. Отзад се издигаха няколко дървета, а стотина метра нагоре по хълма, в края на авенюто, наречено „Крал Чарлс Втори“, стърчеше високият зид на Деспард Парк.

Влезе вътре с желание да се отпусне в някое кресло и цяла вечер да не стане от него. Вляво от антрето беше холът — с диван и меки фотьойли с червено-оранжева дамаска, на масичките имаше лампи с тумбести абажури, в белите стени бяха вградени полици, по които пъстreeха ярките обложки на книги, над камината висеше сполучлива репродукция на Рембранд. Зърна и шейкъра за коктейли, превърнал се в неразделна част от домашния уют — с две думи, хол като стотици хиляди други. През стъклените врати към трапезарията от другата страна на хола видя дебелата Елен да реди масата, като дюшемето под нея поскърцваше. Мари поглеждаше купата и куфарчето му и го прати горе да се измие. Така вече беше по-добре. Заслиза, подсвирквайки си, но на предпоследното стъпало застини. На масичката с телефона видя куфарчето си с проблясващата посребрена ключалка. Ключалката бе отворена.

Най-неприятно му бе, че се почувства като шпионин в собствената си къща. Не можеше да понася неяснотата, обичаше всичко да е открито и разбирамо. От виновен по-виновен, отиде до масичката и на бърза ръка прехвърли ръкописа в куфарчето.

Снимката на Мари д'Обре липсваше. Това било значи.

Без да помисли, той се втурна в хола. Стори му се никак променен. Мари се бе облегнала удобно на дивана пред масичката с празна чаша в ръка. Лицето ѝ бе поруменяло и тя му посочи друга чаша на масичката.

— То не бе миене, не бе чудо — рече тя. — Пийни. Ще те отпусне.

Докато отпиваше, усети, че тя го наблюдава. Осени го толкова грозна мисъл, че от погнуса, за да я прогони, си сипа още един коктейл и го изпи наведнъж. После много внимателно сложи чашата на масичката.

— Мари — заговори той, — тук нещо не е наред. Тази къща изведнъж се превърна в дом на загадките. Вече няма да се учудя, ако иззад пердетата започнат да се протягат ръце, за да те докопат, или ако от шкафовете западат трупове. Слушай, чувала ли си за твоя съименничка, която преди много-много години тровела хората с арсен?

Тя се вторачи в него замислена, а между веждите ѝ се появя малка бръчка.

— Тед, за какво, по дяволите, говориш? Откакто си дошъл, се държиш някак особено — поколеба се, после се разсмя. — Да не мислиш, че съм сложила отрова в коктейла ти?

— О, нямам предвид теб. Въпреки че звуци налудничаво, питам те сериозно. Чувала ли си за някаква жена, живяла преди близо сто години, досущ твоя двойница, която дори е носела гривна като твоята с котешката глава?

— Тед, за какво всъщност говориш?

— Виж, Мари — започна той, вече по-разко. — Да не си играем на потайности. Въпросът не е толкова важен и не си струва. Но някой може да е решил да си направи шага и да публикува твоя снимка в дрехи от средата на деветнайсети век като портрет на една жена, която, ако се съди по участта ѝ, трябва да е убила половината си съседи. Само че никой няма да го приеме за шага. Крос вече го обвиняваха, че си измисля! Помниш ли какъв шум вдигна Ладбърн? Това обаче от край до край би било небивала фантасмагория. А сега кажи честно, коя е тази Мари д'Обре? Да не ти е роднина?

Мари се бе изправила. Нямаше вид на ядосана, сякаш дори не беше стъписана. Погледна го угрожена, после гордо извърна глава. Досега сякаш не му бе правило впечатление как странно тя успяваше да промени изражението си, сякаш се забавляваше, нито пък леката гънка отстрани на врата ѝ.

— Тед — заговори тя, — ще се опитам да бъда сериозна, защото ти май не се шегуваш. Имало една жена, която се назвала Мари д'Обре

(сам знаеш, че това е доста разпространено име), и тази жена преди дявол знае колко години убивала хора. Според теб тази някоя съм аз, което значи, че ме смяташ за убийца, а ти се правиш на Великия инквизитор. Ако аз съм тази Мари д'Обре — тя хвърли поглед през рамо към отражението си в огледалото на стената зад нея, а той за секунда си помисли, че огледалото може би се е повредило, — та ако аз съм тази Мари д'Обре, виждаш с очите си, че в общи линии съм се запазила невероятно добре, не е ли така?

— Не съм казал такова нещо. Попитах само дали тя не е твоя далечна роднина от...

— Далечна роднина! Дай ми цигара и ми сипи още един коктейл. По дяволите, скъпи, стига с тия врели-некипели.

Стивънс пое дълбоко дъх. Облегна се и внимателно се вгледа в нея.

— Заслужаваш най-висока награда — призна той. — Майсторка си да изкарваш другия крив. Добре де, аз съм глупакът. Така да бъде. Важното е, че едно уважавано издателство не може да вади снимки от авторов ръкопис и да ги крие... Мари, погледни ме. Кажи ми честно, отваря ли преди малко куфарчето ми?

— Не съм.

— Значи не си го отваряла и не си взимала снимката на Мари д'Обре, гилотинирана през 1861 за убийство, така ли?

Нервите ѝ започнаха да се опъват.

— Не, не съм, не съм пипала куфарчето ти! — и добави по-спокойно: — Тед, за какво е всъщност това налудничаво разследване?

— Ами все някой я е взел, защото тя липсва. В къщи сме само ние и Елен. Не виждам как може да изчезне, освен ако не се е промъкнал зъл дух и не я е откраднал, докато аз се миех горе. На заглавната страница на ръкописа е адресът на Крос и мислех да му звънна, за да го питам дали би се съгласил да не отпечатваме снимката, но така или иначе тази тъпа снимка не може току-така да се изпари...

Флегматичната Елен подаде глава през вратата.

— Вечерята е готова, мисис Стивънс — обяви сияеща тя.

В същия миг откъм антрето се чу рязко чукане на входната врата.

Няма нищо странно и нищо необично в това да почукат на вратата ти. Случва се десетки пъти на ден. Но сега Стивънс за няколко мига изпадна във вцепенение. Седеше на дивана, вперил поглед през

сводестата врата на антрето в порцелановата стойка за чадъри в ъгъла. Чу Елен да промърморва нещо възмутена, после поскръцването на дюшемето под стъпките ѝ към вратата и превъртането на ключалката.

— Мистър Стивънс у дома ли е? — прозвуча гласът на Марк Деспард.

Стивънс стана. Мари седеше с безизразно лице и на минаване край нея в някакъв смътен необясним порив той взе ръката ѝ и я целуна. После отиде да посрещне Марк и сърдечно му обясни, че се канели да вечерят, след което с безгрижен глас го покани да пийнат.

Марк Деспард пристъпи прага, но зад него имаше още един мъж — непознат. Светлината от бронзовия фенер в антретопадаше върху гладко избръснатото и финото, въпреки масивната челюст и орловия нос лице на Марк и върху внушителната му кокалеста фигура и озаряваше неспокойните му сини очи, които бързо огледаха антрето. Имаше остри сламеножълти сключени вежди и остра сламеноруса коса. Марк бе начинаещ адвокат и бе наследил кантората си на Честнът стрйт от баща си, починал преди пет-шест години. Клиентелата му не бе голяма, защото много теоретизираше: казваше, че е заради проклетата му склонност да разглежда всяко нещо от две страни. Най обичаше да се разхожда из Деспард Парк и то с някакъв полуgosподарски, полупортиерски костюм — ловджийско сако, фланелена риза и кадифени бричове с високи обуща. Сега стоеше, шареше с поглед из антрето и мачкаше шапката си в ръце — пръстите му бяха с широки заоблени възглавнички като на музикант. Извиняващ се с любезен, но решителен глас.

— Извинете, че нахълтвам така. Но не бих си позволил, ако не беше толкова важно. А въпросът, опасявам се, не търпи отлагане. Ммм... — Марк се извърна към непознатия зад себе си.

Той бе по-нисък и по-широкоплещест, на вид също така учтив, но и предпазлив. Бе избръснат до синьо, с едро лице и приятни черти, макар и запечатали следи от кратко пиянство. Между унесените му кафяви очи се врязваше дълбока бръчка, устните му изльчваха приветливост. Балтона си носеше някак небрежно и не беше човек, който се забравя лесно.

— Това е мой много стар приятел — продължи Марк. — Доктор... мистър Партингтън — поправи се той бързо, а Партингтън дори не трепна. — Бихме искали да поговорим насаме, Тед. Разговорът

може и да се попроточи, но си рекох, че за толкова важно нещо би поотложил...

— Здравей, Марк! — намеси се Мари от вратата на хола с обичайната си усмивка. — Тед, идете с приятелите ти в кабинета. Вечерята ще почака.

Стивънс ги представи един на друг и поведе гостите по стъпалата в дъното на хола.

Кабинетът му беше малък и тримата сякаш го изпълниха докрай. Стивънс запали провесената над бюрото с пищещата машина лампа и тя сякаш изпълни помещението с мрачна студенина. Марк затвори внимателно вратата и застана пред нея.

— Тед — заговори той, — чicho ми Майлс е бил убит.

Стивънс очакваше да чуе нещо такова. Не се развълнува особено, но усети, че вътрешностите му се свиват.

— Боже мили! Марк... — не изненада, а пряко изречените думи, ненадейната голота на чутото изтръгнаха възклицието му.

— Бил е отровен с арсен.

— Заповядайте, седнете — покани ги Стивънс след кратко мълчание.

Посочи им две кожени кресла сред натъпканата с книги стая, сам седна с гръб към бюрото и като се облегна назад на него, погледна гостите си.

— Кой го е отровил?

— Не зная. Знам само, че е някой от нашата къща — отговори Марк все така неловко и пое дълбоко дъх. — А сега, след като изплюх вече камъчето, ще ти кажа и защо го споделям с теб. — Той седеше приведен напред, отпуснал дългите си ръце между коленете, втренчил светлосините си очи във висящата лампа. — Трябва да направя нещо и искам да го направя. Но затова са ми необходими още трима души. Двамата вече намерих, а ти си единственият освен тях, на когото мога да се доверя. Но ако не желаеш да ни помогнеш, трябва да обещаеш, че каквото и да открием в тялото на стареца, полицията няма да узнае нищичко.

Стивънс сведе очи към килима, за да скрие неспокойствието си.

— Значи не искаш извършителят да бъде наказан, така ли?

— Наказан ли? То се знае, че искам да бъде наказан — Марк кимна с вид на хладнокръвен фанатик. — Само че ти не ме разбра. Тед,

ние живеем в странно време. Ако ме е яд на нещо, то е, че искам аз да си гледам своята работа, и хората — тяхната. И ако мразя нещо, то е известността. Искам да кажа, вдигането на шум около отделни хора. За нас американците това се е превърнало в някакво божество, в мания, то определя съдбата на хората. Едва ли е имало по-покварена теория от тази: „Не ме интересува какво ще пишеш или кажеш за мен, стига да споменеш името ми.“ Това вече наистина означава, че постиженията на человека, добри или лоши, се измерват с онова, което можеш да прочетеш за него. Не че вестникарите са виновни, също както никое огледало не може да спре човек, решен да се огледа в него. И ако всичко беше просто въпрос на суета, би било напълно справедливо. Случаят обаче е по-друг. Независимо дали е убит или не, няма да допусна личният ни живот да се превърне в сърцераздирателно четиво за хора, на които не бих си направил труда да кажа дори колко е часът. Така го чувствам. Затова и не бива да се разчуе нито дума. Ако склониш да ни помогнеш, довечера ще отворим криптата и ковчега на чично ми и ще направим аутопсия на тялото му. Трябва да имаме неопровержими доказателства за наличието на арсен в тялото му, макар аз вече да съм съвсем сигурен. Чуй сега всичко, което знам! Вече повече от седмица съм убеден, че е бил убит. Но не можех да направя нищо. За да няма никакво съмнение, трупът трябва да се отвори и да се аутопсира. Въпросът бе как това да стане в пълна тайна. Никой лекар не би... искам да кажа...

— Марк иска да каже — прозвуча насмешливият глас на Партингтън, — че никой уважаван лекар не би извършил аутопсия, след като покойникът е погребан. Затова повика мен.

— Нямах предвид това!

— Знам, знам, стари приятелю — Партингтън погледна Стивънс и забарабани с пръсти по бомбето си. — Най-добре е да сте наясно с моята роля в тази история. С Марк сме приятели от детинство и преди десет години бях сгоден за сестра му Едит. Но направих един аборт, реших че има основателни причини, само че после се вдигна голяма връва около случая и ме разкриха — макар да се усмихваше благо, сякаш с удоволствие си припомняше тези горчиви подробности. — Трябва да е било много скучно за пресата време, защото приятелите на Марк, вестникарите, раздухаха историята до Бога. И, естествено, ми отнеха лекарските права. Не че ме засегна кой знае колко, вече бях

натрупал нещичко. А и Едит още от началото бе убедена, че жената, която оперирах, е... но това вече е стара работа — завърши Партингтън, вперил поглед във вратата със сбърчено чело, потривайки бръснатата си брадичка. Гърлото му беше пресъхнало, като да бе държал дълга реч. Стивънс стана и извади от шкафа бутилка уиски. — Оттогава — поде отново Партингтън — живея в Англия и ми е много добре. Но преди десетина дни Марк ми изпрати телеграма, че докато не пристигна, е с вързани ръце. И аз взех първия кораб. Повече и аз самият не знам.

Стивънс извади чаша и сифон за газирана вода.

— Виж какво, Марк, не ще и дума, никому няма да кажа за това — изрече той с повече вълнение, отколкото гласът му издаваше. — Но да предположим, ти се увериш, както подозираш, че е бил убит. Какво ще правиш после?

Марк притисна чело с ръка.

— Един дявол знае. Полудях да си блъскам главата. Какво бих могъл да направя? Ти как би постъпил? Какво би сторил всеки на моето място? Да тръгна сам да отмъщавам ли? Значи да извърша ново убийство. Не, благодаря. Не толкова от любов към чичо Майлс, но трябва да стане ясно кой е, нали разбираш? Как ще живеем с мисълта, че в къщата ни има убиец... Пък и ненавиждам да се причинява умишлено някому болка, Тед. Чично Майлс не издъхна за ден-два, умря мъчително. Някой сигурно с удоволствие го е наблюдавал как агонизира — той удари по ръчката на креслото. — А има и още нещо, ще ти го кажа направо, ако искаш да го чуеш. Някой системно го е тровил с дни, ако не и седмици. Сам не зная. Може би е невъзможно да се определи откога е започнал да поема арсен, защото стомахът му наистина не бе добре и оплакванията при гастроентерит са същите като при отравяне с арсен. Още преди състоянието му да се влоши съвсем и да извикаме медицинска сестра, за да го гледа, и обедът, и вечерята му се сервираха в стаята на поднос. Дори на Маргарет — Марк се извърна към Партингтън, — дори на нея не позволяваше да внася подноса в стаята му. Караже я да го оставя на една маса пред вратата и си го взимаше, когато реши. Понякога стоеше сума време там. Излиза, че за всеки от къщата, а и за който и да е външен човек би било просто играчка да сложи отрова в храната му. Само че... — Марк неволно повиши глас — през нощта, когато е поел последната доза и

умря в три сутринта, беше по-друго. Стигнахме до цяла серия заподозрени, достойни за герои на криминален роман. И аз съм длъжен да разкрия истината. На всяка цена, та ако ще само за да докажа, че убиецът на чичо Майлс не е собствената ми жена.

Стивънс, който тъкмо водеше кутия с пури, застина с кутията в ръка. Който и да бе раздавал картите за тази сатанинска игричка, наяве излизаха доста странни неща. Марк и Луси... Представи си Луси — стройна, елегантна, пъргава, със сресани на една страна черни коси и бледи лунички около носа, вечно усмихната. Жена, за която всеки би казал „чудесна партия“, и всички бяха убедени, че бракът с Марк е напълно щастлив. Представи си я и реши, че това е абсурдно.

— Разбирам за какво мислиш — с нескривана насмешка изрече Марк — Ще кажеш, че е лудост. Врели-некипели, нали? Така е, сам го знам. Знам го толкова ясно, както знам, че сега седя в това кресло, но не е там работата. Знам че през цялата тази нощ, когато Майлс е поел последната си яка доза, Луси беше с мен, ходихме на бал с маски в Сейнт Дейвидс, но и това не е толкова съществено. Главното, което трябва да си изясня, са проклетите косвени улики. Бъди благодарен, Тед, че си се родил под щастлива звезда и не ти е дошло такова чудо до главата. Да трябва да се ровиш в улики, макар да знаеш, че те няма да докажат нищо, само защото не понасяш потайности и тъмни истории. Трябва да открия кой е убил чичо Майлс, за да разбера кой се е опитал да я злепостави. Но разбера ли, ей, Богу, който и да е, той ще си изплати. Едва ли бих могъл да ти го обясня така, че да ме разбереш...

— Така ли мислиш? — отговори Стивънс. — Е, няма значение. Спомена за косвени улики. Какви са те?

Още никой не се бе докоснал до бутилката и чашите на масата. Марк пое дълбоко въздух, като дърпаше жадно от цигара, наля си два-три пръста уиски в чашата, огледа пitiето срещу светлината и го пресуши до дъно.

— Мисис Хендерсън — започна той, — тя ни е и готвачка, и върти цялото домакинство, е видяла убийството. Видяла е как му дават последната доза. И от думите й излиза, ме единственият човек, който би могъл да го стори, е Луси.

4.

— Приемаш го спокойно — наведе се Партингтън напред — и това е добър признак. Но доказателството ти ми се вижда много мъгливо.

Той внимателно бе проследил как Марк пресушава чашата. Стивънс разбра, че на Партингтън страшно му се пие, но не смее да посегне към бутилката и се преструва, че не забелязва чашата в ръката на Марк. Затова му сипа уиски със сода, а Партингтън пое чашата с небрежен жест, с характерната церемониалност на тихите закоравели пиячи.

— Та значи, казваш, мисис Хендерсън — продължи той, — онази старица, дето от години е у вас? А не допускаш ли, че тя...?

— Всичко допускам — отегчено го прекъсна Марк — в тази объркана история. Но според мен не говореше истерично и не лъжеше. То се знае, че е родена клюкарка, но да ти е правила някога впечатление на истерична? Още повече, както сам каза, тя дойде у нас с мъжа си, когато аз бях още хлапе, тя отгледа Огдън... Помниш ли брат ми Огдън? Когато замина, той беше в основното училище... Тя е много привързана към семейството ни. И Луси обича, не се съмнявам. Освен това на нея и през ум не ѝ минава, че чичо Майлс е бил отровен. Според нея той е умрял от болестта си, а и онова, което е видяла, за нея не е особено страшно. Затова и с такъв труд успях да я накарам да си мълчи.

— Почакай — намеси се Стивънс. — Да не би тя да ти е разказала за онази тайнствена жена в старомодни дрехи, дето излязла през зазиданата врата?

— Точно така — призна Марк и неловко се размърда. — И точно това ме подтикна да разровя тази история. Защото в нея, именно в нея, има нещо, което с нищо не се връзва. Просто е безсмислено! Онзи ден ти я разказах, за да видя как ще реагираш, и после трябваше да обърна всичко на шега... Е, добре! Преценете сами — неспокойните му, широко заоблени пръсти пак се заровиха в кесията тютюн. Марк обичаше сам да си свива цигарите и го правеше почти с ловкостта на

фокусник. — Ще ви разкажа цялата история от самото начало, защото тя е пълна с такива чудесии, че имам чувството, че чертая кръговете на самия ад. Най-добре да започна с няколко думи за рода ни. Между другото, Парт, ти виждал ли си някога чичо Майлс?

— Не — отвърна Партингтън, след като помисли. — Не съм. Той непрекъснато беше някъде из Европа.

— Чичо Майлс и баща ми бяха породени през една година: чичо Майлс през април седемдесет и трета, баща ми — през март седемдесет и четвърта. Ще разберете защо подчертавам тези подробности. Баща ми се оженил рано, на двайсет и една години, а чичо Майлс си остана стар ерген. Аз се родих през деветдесет и шеста, Едит през деветдесет и осма, а Огдън през деветстотин и четвърта. Приходите ни бяха от земя, Деспардови притежаваха солидни имоти във Филаделфия и околностите. Повечето наследи Майлс, но това ни най-малко не тревожеше баща ми. Той беше предприемчив добряк с широко сърце и постигна блестяща адвокатска кариера. И двамата с майка ми умряха преди шест години. Тя настоя да се грижи за него и сама се зарази.

— Помня ги — вметна Партингтън. Седеше закрил очи с ръка, сякаш споменът го измъчваše.

— Разказвам ви го — отекна гласът на Марк, — за да видите, че не е имало нищо необичайно в отношенията ни. Никакви задни помисли. Никакви роднински разпри. Никаква завист. Вярно, Майлс бе известен безделник, но високопарните му пиянства и флиртове бяха толкова старомодни, че в наши дни минаваха вече дори за скромни. Сигурен съм, че той нямаше нито един враг на този свят. Всъщност живя толкова години в чужбина, че едва ли и познаваше някого тук. Ако някой го е отровил, то е било просто заради удоволствието да гледа как умира човек... или заради парите му, естествено.

Марк ги погледна в очите.

— Ако е било заради парите, ще кажете, че всички сме заподозрени и най-вече аз. Всеки от нас получи солидна сума в наследство. И знаехме, че ще я получим. Както ви казах, разликата между Майлс и баща ми бе толкова малка, че те са отраснали като близнаци и останаха много близки. След като баща ми се сдобил с наследници, Майлс и не е помислял да се жени. Никога не сме се

карали за каквото и да било. И в този спокоен дом някой започва да го тъпче с арсен.

— Имам два въпроса — намеси се Партингтън. Гласът му беше все така погаснал, но вече говореше по-гладко. — Първо, как ще докажеш, че наистина е погъщал арсен? Второ, на няколко пъти намекващ, че напоследък чичо ти се държал никак странно: затварял се в стаята си и така нататък. Кога започна това?

Марк пак се поколеба — разпери ръце, после пак ги сключи.

— Страх ме е да не ви подведа неволно — каза той. — Не мислете, че изведенъж е станал особняк или че се вманиачил, че е започнал да ни тормози. Цял живот се гордееше с изисканите си обноски. Предполагам, че се е променил още преди време. За пръв път забелязахме тази промяна преди по-малко от шест години, когато се върна от Париж след смъртта на родителите ми. Вече не бе едновременноят жизнерадостен чичо. Не че бе унил, просто изглеждаше отнесен или объркан, като че нещо го мъчеше. Но още не се усамотяваше. Това започна... мmm — Марк се замисли. — Между другото, Тед, откога живеете в тази къща?

— От около две години.

Марк кимна, развеселен от съвпадението.

— Е, започна да се затваря няколко месеца след това. Не че се заключваше, просто обядваше и вечеряше горе и вечер си стоеше в стаята. Нали знаеш как живееше? Слизаше за закуска, после, ако е хубаво времето, излизаше в градината и запалваше пура. Често ходеше и в галерията с картините. През цялото време изглеждаше никак объркан. Като да се движеше сред мъгла. По пладне се качваше в стаята си и оставаше там цял ден.

— Но какво правеше там толкова време? — намръщи се Партингтън. — Четеше ли? Проучваше ли нещо?

— Не, едва ли. Не обичаше много книгите. Прислугата разправяше, че просто си седял в плетения стол и гледал през прозореца. Казваха и че часове наред се преобличал, явно за да убие времето. Имаше огромен гардероб. Много се гордееше с дрехите и осанката си. Преди месец и половина го налегнаха кризите — повръщания, спазми и така нататък. Не искаше и да чуе за лекар. Все разправяше: „Нищо и половина! Не ми е за пръв път. Една синапена лата и чаша шампанско и ще се оправя.“ Но след време така го сви, че

спешно извикахме доктор Бейкър. Той поклати глава и каза че е сто процента гастроентерит. И то тежък. Наехме медицинска сестра и независимо от причините за неразположението му, трябва специално да отбележа, че оттогава започна да се оправя. Към края на първата седмица, беше през април, вече бе здрав и престанахме да се тревожим. И така до нощта на 12-ти април. У дома бяхме осем души: Луси, Едит, Огдън, аз, старият Хендерсън (помниш ли го, Парт, той се грижи за къщата и за градината, изобщо за целия имот), мисис Хендерсън, медицинската сестра мис Корбе и камериерката Маргарет. Както ви казах, с Луси и Едит ходихме на бал с маски. Така се случи, че тази нощ в къщата нямаше да остане почти никой. Мисис Хендерсън бе заминала за около седмица. Беше кръстница на целия род на някакви нейни роднини в Кливланд, обичаше да кръщава хлапета. Щеше да има голямо семейно тържество и тя се забави заради него. Дванайсети се падаше сряда, а в сряда вечер мис Корбе почива. Неочаквано един възлюбен се обади на Маргарет и ѝ определи среща, а тя е залудяла по него и без много приказки убеди Луси да я пусне за срещата. Огдън щеше да ходи в града на някаква веселба. И така у дома щяха да останат само старият Хендерсън и чичо Майлс. Едит, то се знае, не смееше да ги остави сами. Като всички жени и тя смята, че ако някой е болен, само жена може да се оправи с него и реши, че ще си остане у дома. Майлс обаче не даде и дума да се издума. Още повече, че мисис Хендерсън щеше да се върне същата вечер с влака, който пристига в Кристън в 21:25. Тогава Едит пак се разтревожи, понеже Хендерсън щеше да иде с форда да посрещне жена си на гарата и цели десет минути къщата щеше да остане празна. Обаче Огдън се обади с отегчение и се съгласи да изчака пристигането на мисис Хендерсън. И така всичко се уреди. Маргарет излезе рано-рано, както и мис Корбе, като остави бележка с инструкции за мисис Хендерсън, в случай на нужда. Към осем часа с Луси, Едит и Огдън хапнахме, а Майлс бе казал, че няма да вечеря. Пак нещо го беше прихванало и всеки момент можеше да избухне. Все пак се съгласи да пийне чаша топло мляко. След вечеря се качихме да се облечем и Луси му го занесе на табла. Точно тогава стана нещо, което не бива да пропусна — на площадката Едит я настигна и ѝ каза: „Не знаеш кое къде стои дори в собствената ти къща. Сипала си от прокисналото

мляко.“ Но след като и двете го опитаха, се оказа, че млякото си е съвсем наред.

Докато слушаше отмерения глас на Марк, Стивънс лесно си представи сцената в Деспард Парк, на площадката на дървената стълба под големия прозорец. На стената висеше голям портрет, а подът бе застлан с тежка дебела индийска рогозка, в нишата пред прозореца стоеше масичка с телефон. Стивънс се учуди защо в мислите му все изплуваха масички с телефон? Представи си Луси — пъргава, привлекателна, събрала черните си коси на една страна, загатнатите лунички — истинско олицетворение на „чудесна партия“. Представи си и Едит — по-висока, с кестенява коса, тя все още младееше, но кожата ѝ бе започнала да изпръхва и очите ѝ едва забележимо хлътваха; беше доста припряна и обичаше надълго и на широко да говори за доброто възпитание. Представяше си ги как беззлобно се препират около чашата с мляко (в тяхното семейство не знаеха какво е скандал), а младият присмехулник Огдън стои някъде зад тях с ръце в джобовете. Огдън бе по-ведър и по-леконравен от Марк. А и беше незаменим за веселба...

Но през цялото време мисълта на Стивънс бе обсебена от един-единствен въпрос: сигурен ли съм къде прекарахме онази нощ с Мари? Знаеше отговора, макар той да не му харесваше. Бяха прекарали нощта тук, във вилата в Кристън. Рядко идваша от Ню Йорк през седмицата. Но тогава се наложи да дойдат по работа — трябваше да говори с издателите на списание „Ритенхауз“ за правата върху серийните издания. За това с Мари дойдоха с колата, пренощуваша и рано сутринта се върнаха в Ню Йорк: дори за смъртта на Майлс научи чак след два дни. Онази вечер не се отличаваше с нищо особено — останаха си у дома, бяха само двамата и си легнаха доста рано. Да, съвсем спокойно си легнаха.

Осъзна, че Марк подема отново разказа си.

— И пак ще кажа, млякото си беше съвсем наред — повтори той, поглеждайки ту единия, ту другия. — Луси го занесе и почука на Майлс. Тъкмо се канеше да го остави на масичката (вече стана дума, че той не отваряше веднага), когато той отвори и сам взе подноса. Изглеждаше съвсем здрав. От замъгления му поглед, когато сякаш търсеше нещо, без сам да знае какво, нямаше и помен. Ти не си го виждал, Парт. Представи си красив застаряващ джентълмен с

поизмършавял врат, прошарени мустаци и високо чело. Онази вечер бе дори със син ватиран старомоден халат с бяла яка и шалче около врата.

— Сигурен ли си, че няма да те свие криза? — попита го Едит.
— Не забравяй, че мис Корбе си отиде и няма кой да чуе звънела долу. Ако ти дотрябва нещо, ще трябва сам да си го вземеш. Ще можеш ли? Няма ли да е по-добре да оставя бележка на мисис Хендерсън, щом си дойде, да седне в горното фоайе?

— Скъпа моя — рече чично Майлс, — да седи там до два-три през нощта ли? Глупости! Вие тръгвайте, а на мен си ми е много добре тук. Вече му надвих на този стомах.

В този миг котаракът на Едит, Йоахим, който дебнеше нещо невидимо в антрето, се промъкна покрай крака на Майлс и се шмугна в стаята му. Майлс обичаше котарака. Измърмори нещо, че той му стигал за компания, пожела ни приятна вечер и затвори вратата. И ние отидохме да се обличаме.

— Не спомена ли — Стивънс поде очевидно неуместния си въпрос, — че Луси се е маскирала за бала като мадам Дьо Монтеспан?

— Да. Но... всички знаехме — отвърна Марк и кой знае защо, за пръв път сякаш се сепна. Погледна Стивънс. — Не знам каква муха ѝ бе влязла на Едит, но държеше Луси да е като мадам Дьо Монтеспан. Може да си бе наумила, че е по-достолепно — изкриви той устни в широка усмивка. — Всъщност роклята си я уши Луси. Моделът взе изцяло от един портрет в цял ръст в галерията. Той е на някаква дама от времето на Монтеспан, макар никой да не е сигурен точно коя е. Повечето от лицето и част от рамото ѝ са различни с някаква киселина, явно още преди години. Помня, дядо ми веднъж разправяше, че се опитали да възстановят изображението, но се оказалось невъзможно. Така или иначе май е оригинал на Кнелер и затова го пазим, макар в този вид да е едно нищо и половина. Предполага се, че е портрет на някоя си маркиза Дьо Бренвилие... Какво ти стана, Тед? — ядосано скочи Марк, сякаш нервите му вече не издържаха.

— Сигурно е от глад — нехайно отговори Стивънс. — Няма нищо. Продължавай. Имаш предвид французойката — отровителка от седемнайсети век, така ли? Откъде се е взел неин портрет у вас?

Партингтън си промърмори нещо под нос. Сведе се с обичайната си непохватност и този път не се поколеба да си налее сам.

— Ако не се лъжа — вдигна глава Партингтън, — родът ви има нещо общо с нея. Или пък се е свързала с някого от твоите предци в далечното неясно минало?

Марк губеше търпение.

— Да. Не съм ли ти казвал, че името ни е било друго, после са го променили, за да звучи по английски? Някога се е пишело Деспре и е френско по произход. Но да оставим сега мадам маркизата. Споменах портрета само защото Луси взе модела за костюма от него и го уши сама за три дни. Излязохме към девет и половина. Луси беше с нейните труфила, Едит с широката си фуста на Флоранс Найтингейл, а аз в някакви измислени парцали, за които продавачът в градското заемно бюро за костюми заяви че са сто процента „рицарски доспехи“. Въпреки че на вид бяха много опърпани, се оказаха учудващо удобни, пък и кой би се отказал да препаше сабя, стига да му падне случай? Тръгнахме към колата, а Огдън ни обсипваше с подигравки от осветената горна веранда. Тъкмо излязохме на шосето и срещнахме форда на Хендерсън, който се връщаше от гарата заедно с мисис Хендерсън. Балът се оказа доста умряла работа. Нямаше нито бесни танци, нито кой знае колко пие, както подобава на маскарад. Ей Богу, побърках се от скуча и повечето време седях и зяпах, а Луси танцува. Тръгнахме си малко след два. Нощта беше хубава, имаше луна и сред прохладата най-сетне се почувствах добре. Едит бе скъсала дантелените си панталони, или както му викат на това, дето го носят под широкофустите рокли, и се бе вкиснала малко, но Луси пя през целия път до нас. Цялата къща изглеждаше тъмна. Вкарах колата в гаража и видях там форда, но Огдъновият буик още го нямаше. Дадох на Луси ключовете от входната врата и двете с Едит изтичаха напред да отворят. Аз останах на алеята, за да подишам още малко. Там е моето царство и аз си го харесвам. Тогава Едит се провикна от верандата. Заобиколих, изкачих стъпалата и влязох в преддверието. Луси бе застинала с ръка на ключа за лампата, вдигнala леко очи към тавана, изглеждаше уплашена.

— Чух някакъв ужасен шум — каза ми тя. — Наистина! Чух го само преди секунда.

Антрето е много старо и понякога нощем навява какви ли не мисли. Но този път беше друго. Изтичах горе, сабята още беше на кръста ми. Горният вестибюл беше тъмен, но нещо не беше наред. Не

че се бе променил, ставаше нещо необичайно вътре в него. Имали ли сте някога чувството, че нещо минава край вас с бавна стъпка и че е нещо злокобно? Едва ли... Тъкмо се запътих към ключа за лампата, чух как нещо сякаш се бълсна, като че някой превъртя ключ в ключалка и вратата на чичо Майлс внезапно се откряхна. Вътре светеше мъждива светлина, която смътно очертаваше силуета му. Все още стоеше на крака, но се бе превил одве, притискайки корем с ръка, а с другата бе хванал дръжката на вратата. Видях издутите му вени. Както се бе провесил и се клатушкаше, свит на две, събра сили и понадигна глава. Кожата около носа му бе като пергament, очите му сякаш бяха станали двойно по-големи и челото му плуваше в пот. Всяко вдишване сякаш го разтърсваше от глава до пети и дробовете му просвирваха. После ме погледна някак безжизнено и реших, че ме вижда, но когато отвори уста, заговори, без да се обръща към никого. Каза: „Не издържам вече. Не мога повече да търпя тази болка. Ей Богу, не издържам.“ При това говореше на френски. Притихах и го хванах, преди да се е строполил. Вдигнах го, а той, дявол знае защо, замахна и започна да се бори колкото може със скопчилия го спазъм, и го отнесох на леглото в стаята му. Той сякаш се мъчеше да ме види, дърпаشه ме да ме разгледа и... как се казваше?... да ме разпознае, да ме различи сред мъглата. Първото, което изрече като уплашено до смърт дете, бе: „И ти ли?“ Казвам ви, думите му просто ме прорязаха. Но той очевидно се съвземаше — погледът му се избистри, като че ли вече виждаше лицето ми на слабата нощна лампа над леглото и се свиваше като дете. Стана съвсем, съвсем друг, не мога да го опиша. Но заговори завалено, на английски. Спомена нещо за „ония таблетки в банята, дето ще надвият болката“ и ми викна да му ги дам, че няма сили да стигне до тях. Таблетките бяха веронал — по-рано му давахме при тежка криза. Луси и Едит стояха на прага, пребледнели като платно. Луси го чу и се втурна за таблетките. Всички съзnavахме, че той умира. Обърнете внимание, никому не бе дошло наум, че е отровен. Сякаш беше старата му болест, а удари ли тя някого толкова зле, не ти остава нищо друго, освен да му дадеш лекарството и да стиснеш зъби. Прошепнах на Едит веднага да позвъни на доктор Бейкър и тя, без дума да каже, бързо отиде при телефона. През цялото време не ми даваше мира изразът на лицето му — какво ли бе видял или бе решил, че вижда, та го бе ужасило толкова? Откъде се бе взело това изражение

на подплашено ангелче? Сигурно от желание да отвлека мислите му от болката го попитах: „Откога си така?“ „От три часа“ — отговори той, без да отваря очи. Лежеше на една страна, свит на кълбо. От възглавницата едва го чувах. „А защо не извика някого, защо не отвори вратата и...?“

„Не се и опитах — изрече той към възглавницата. — Знаех, че рано или късно ще се случи. Реших, че ще е по-добре да стане сега, отколкото да живея в очакване. Само че болката се оказа непоносима.“ После като че ли се посъвзе. Погледна ме, сякаш от дъното на някаква бездна. Още го беше малко страх, дишаше все така неравномерно и гърдите му свиреха. Каза: „Слушай, Марк, аз си отивам.“ Не искаше и да чуе изтърканите ми утешения. „Марк, мълчи и слушай. Ще ме погребете в дървен ковчег. Разбра ли, дървен. Закълни се, че ще се погрижиш за това.“

Толкова държеше да се закълна, че дори когато Луси донесе хапчетата с чаша вода, не свали вперения си поглед от лицето ми. Беше се вкопчил в сакото ми и повтаряше ли, повтаряше за дървения ковчег. Едва преглътна таблетката — беше повръщал много, но най-сетне успях да го накарам да я изпие. После измърмори, че му е студено, да го завия с юргана и затвори очи. Юрганът бе сгънат в краката му. Луси безмълвно го вдигна и зави Майлс. Станах и се огледах да го наметна с още нещо. В стаята има един голям скрин гардероб, където той държеше повечето от префърцунените си дрехи, и си рекох, че на най-горната полица може да има одеяло. Вратата бе открайната. Одеяло нямаше, но намерих нещо друго. На пода на скрина, точно пред строените една до друга обувки с калъпите, лежеше подносът, който му бяхме донесли, преди да излезем. Пак там беше и чашата — празна, замацана с млякото. Но имаше и нещо, което никой не бе внасял тук: тежка сребърна чаша с диаметър към десетина сантиметра — чудата гравирана дреболия, доколкото знам, без особена стойност. Откакто се помня, тя си стои долу в бюфета. Не знам дали сте я забелязвали? В чашата се бе утаила някаква лепкава на вид течност. А до нея бе проснато тялото на Йоахим, котарака на Едит. Побутнах го, но животното бе мъртво. И тогава разбрах.

5.

Минута-две Марк Деспард не каза нищо, загледан в сключените си длани.

— Сигурно е възможно — умислено поде той — човек да събира всевъзможни подозрения в подсъзнанието си и да ги трупа, без дори сам да си дава сметка за това, и в някакъв момент нещо да изкристиализира или внезапно да се откряхне вратичка... Да, точно тогава разбрах. Обърнах се да видя дали и Луси е забелязала онова, което бях намерил. Очевидно не беше видяла нищо. Стоеше почти с гръб към мен в края на леглото, сложила ръка на таблата на кревата. От пъргавината ѝ сякаш не бе останал и помен и сега изглеждаше напълно безпомощна. В стаята светеше само слабата лампа над леглото, но и сред полумрака костюмът ѝ изпъкваше — червеникава коприна на сини ивици с вшити диаманти и богата пола. Докато стоях там, си припомних всички оплаквания на чичо Майлс. Почти не ядеше, възпалените му лигавици на носа и очите, кървясалият замъглен поглед, пресипналият глас, обривите и издутините по кожата, дори походката — изглеждаше така, сякаш краката не го държаха. Отравяне с арсен. Чуваше се тежкото дишане на Майлс под завивките, а откъм антрето идваше и приглушеният обезумял глас на Едит, която съскаше нещо на телефонистката. Без да кажа нищо, затворих вратата на скрина и понеже в ключалката имаше ключ, го завъртях и после го пуснах в джоба си. Излязох във фоайето и заслизах по стълбите към площадката, на която Едит набираше телефонния номер. Непременно трябваше да намерим лекар, сега това беше най-важното. Сестрата щеше да дойде едва сутринта. Опитах се да си спомня какво, за Бога, се прави при отравяне с арсен, но не можах. Едит затвори телефона — беше все така спокойна, макар ръцете ѝ като че ли трепереха. Не можеше да се свърже с доктор Бейкър у дома му, а друг лекар в околността не познаваме. Знаех обаче, че на около миля по-надолу в хотела отдавна живее един лекар, въпреки че не можех да се сетя за името му. Започнах да избирам номера на хотела, а Едит се втурна към стаята на Майлс — открай време си е втълпила, че може да помогне на

всеки болен, макар сама да не знае точно как, но преди да бях избрал номера, Луси се появи във вестибюла.

„Най-добре ела горе — каза тя. — Май издъхна.“

Така беше. Без конвулсии, просто сърцето му бе спряло и той вече не изпитваше болка. Докато го обръщах, за да се уверя, че не диша, ръката ми се плъзна под възглавницата и напипах парчето връв, за което сигурно вече сте чували. Най-обикновен конопен канап, към трийсетина сантиметра, завързан на еднакви разстояния в девет възела. Не знаех какво означава това и още не знам.

Марк мълкна, но Партингтън рязко го подкани:

— Продължавай! Какво стана по-нататък?

— По-нататък ли? Нищо. Не събудихме останалите. Нямаше защо, до изгрева оставаха само няколко часа. Луси и Едит се опитаха да си легнат, но не заспаха. Казах, че ще остана при него: нещо като жест на уважение или Бог знае какво. Така казах, а всъщност исках да изнеса чашата от стаята. Пък и Огдън още го нямаше. Казах им, че ще остана, да не би да се приbere по никое време на градус... нали го знаете. Луси се заключи в спалнята ни. Едит поплака. И тримата някак втрещени се коряхме, че сме били небрежни, но аз знаех, че не това е причината. След като те двете се прибраха, аз се върнах в стаята на Майлс и покрих лицето му с чаршафа. Взех и сребърната, и стъклена чаша от скрина и ги увих в носна кърпичка. Не заради възможни отпечатъци от пръсти. Съвсем инстинктивно... аз май цял живот все така действам... Скрих вещественото доказателство, докато решава какво да предприема.

— Не ти ли дойде наум да ги покажеш някому? — попита Партингтън.

— Ако бяхме успели да намерим лекар навреме, за да помогне на Майлс, естествено щях да ги предам. И щях да кажа: „Оставете тази история с гастроентерита, той е бил отровен.“ Но не успяхме. Затова ги скрих — Марк сякаш наистина си вярваше на всяка дума и Стивънс внимателно наблюдаваше вкопчените в ръчката на креслото пръсти. — Разбери, Парт. Помниш как...

— Стегни се — рязко го прекъсна Партингтън. — Разказвай нататък.

— Занесох чашите долу и ги заключих в едно чекмедже на бюрото си в библиотеката. Нали разбирате, това бе първото, съвсем

първото и единственото доказателство. Трябаше някак да скрия и трупа на котарака. Загърнах го в рицарското си наметало и го изнесох през страничната врата, за да не събудя Хендерсънови в задната къщичка. От другата страна на затревения двор имаше няколко току-що разкопани лехи за цветя. Знаех, че Хендерсън често оставя лопата в килерчето при страничния вход. Взех котарака и го погребах в дъното на двора, далеч от къщата. Едит още не знаеше какво го бе сполетяло и всички си мислеха, че скита някъде. Тъкмо привърших, забелязах запалените фарове на Огдъновата кола да приближават. За секунда реших, че ме е видял, но влязох в къщата преди него. За тази нощ това беше всичко. На другия ден, след като чух разказа на мисис Хендерсън, взех двете чаши и ги занесох в града на един химик, комуто имам пълно доверие, за да ги анализира, без да разгласява резултатите. Анализът не трая дълго. В стъклена чаша не се откри нищо опасно. В сребърната се оказа утаена смес от мляко, порто, разбито яйце и сред утайката — две малки бели кристалчета арсен.

— Две кристалчета ли? — повтори Партингтън и обърна глава настрани.

— Да. Множко, нали? Сума нещо изчетох...

— Колкото до утайката — мрачно го прекъсна другият, — това е адски много. Регистриран е случай на смърт при поемане на две кристалчета. Да, това е най-малкото смъртоносно количество. Но ако по чашата са останали две, в питието трябва да е имало може би сто, а може и двеста.

— Каква е обичайната смъртоносна доза?

— Не съществува „обичайна“ смъртоносна доза — поклати глава Партингтън. — Както ви казах, регистриран е смъртен случай само от две кристалчета. Но е известен и случай, когато жертва е оживяла, след като е погълнала двеста. За по-голямо количество нямам данни. Диапазонът е доста широк. Чували сте навярно за случая Мадлен Смит, красавицата от Глазгоу, обвинена че е отровила любовника си, французин, през 1857, нали? Така. В стомаха на Л'Анжелие намерили осемдесет и осем кристалчета арсен. Затова и на процеса се завързал спор, че е самоубийство, защото никой не би погълнал такова количество, без да усети. Несъмнено това повлиява на присъдата, както ѝ казват в Шотландия, за „недоказано престъпление“, което ще рече „невинен си, но не повтаряй“. Но шест години по-късно в Честър

осъждат друга жена на име Хунт за убийството на майка си. Старата дама издъхнала, без да породи никакви подозрения. Лекарят определил, че смъртта е от гастроентерит. И едва когато изравят трупа, откриват само в стомаха сто петдесет и четири кристалчета арсен.

На Паркингтън му се бе развързал езикът, дори сякаш говореше с удоволствие, макар бръснатото му лице да си оставаше все така безизразно.

— А и онзи случай — продължи той, поклащащи празна чаша — с Мари д'Обре във Версай, в началото на шейсетте. Гнила история. На пръв поглед, праща на оня свят кого ли не без особени причини... просто заради удоволствието да ги гледа как умират... Една от жертвите ѝ си отива само от десет кристалчета арсен, друг умрял едва след сто. Тя обаче нямала късмета на Мадлен Смит. Гилотинирали я.

Докато той говореше, Стивънс бе станал от стола и сега седеше на ръба на бюрото си. Опитваше се да кима, сякаш нищо не е станало и с разбиране, но не откъсваше поглед от бялата врата, водеща към антрето. От близо минута нещо ставаше около вратата. В антрето лампата бе по-силна, отколкото в кабинета, и естествено, през голямата ключалка видимо се процеждаше светъл сноп. Но сега не се виждаше никакъв процеп — някой подслушваше.

— Но това не е кой знае колко важно — продължи Паркингтън.
— Аз ще направя аутопсията. Важното е кога е била погълната отровата. Ако си абсолютно сигурен за часа на вашето излизане, връщане и така нататък, значи е подействала дяволски бързо. Да приемем, че му е била дадена много голяма доза. Обикновено остри симптоми се проявяват от няколко минути до час след поемането, в зависимост от това дали е погълната под формата на таблетка или разтвор, а смъртта настъпва от шест до двайсет и четири, а и повече часа по-късно. Известни са случаи, когато жертвата издъхва и след няколко дни. Сам виждаш, чично ти е умрял просто светковично. Оставили сте го в девет и половина, горе-долу добре. Връщате се и го заварвате в последните му мигове в два и половина. Към три той вече е мъртъв. Така ли е?

— Да.

Паркингтън се замисли.

— Е, то се знае, и това е възможно. Напълно възможно дори. Болестта и без друго вече го е била разяла, а свръх това малко по малко

са го и тровили, ако твоята версия е вярна, така че една солидна доза би го свършила много бързо. Да знаехте само кога е взел последната доза...

— Мога да ти кажа точния час — рязко го прекъсна Марк. — В единайсет и петнайсет.

— Я виж ти — вметна Стивънс. — Сигурно мисис Хендерсън ти го е казала? Да чуем нейната тайнствена история, защо все увърташ. Какво ти разказа тя? Какво криеш?

Уплаши се, че разпалените му думи са издали напрежението му, но Марк явно нищо не забеляза. Съсредоточи се да реши как да постъпи.

— Засега няма да ви разкажа — отсече накрая Марк.

— Няма да ни разкажеш ли?

— Няма, защото ще ме помислите за луд или ще решите, че мисис Хендерсън не е с всички си — отговори Марк, сякаш някой се ровеше в мислите му. После вдигна ръка: — Чакайте! Почакайте малко! Стотици пъти съм прехвърлял всичко наум. Сън не ме хваща. Но започна ли да го разправям на някого за пръв път, да излагам фактите ясно и просто... си давам сметка, че е просто невероятно. Като нищо ще решите, че цялата работа с отварянето на криптата е пращане за зелен хайвер, а смъртта на чичо Майлс е била нагласена. Дайте ми още няколко часа. Повече не искам. Нека първо се оправим с онова, което знаем дотук.

— Променил си се, Марк — размърда се Паркингтън. — Ей Богу, не те разбирам! Какво има толкова, дето не е за вярване? Това, което вече ни разказа, не е безумно — може би объркано или злокобно, или... но все пак не е наудничаво. Чисто и просто убийство. Какво толкова невероятно има в останалата част от историята?

— Ами това, че една отдавна починала жена — изрече спокойно Марк може би е все още жива.

— Що за идиотска глупост!

— Аа, не, напълно нормален съм — възрази Марк и спокойно кимна. — Провери пулса ми, чукни ми коляното и виж как ще отскочи кракът ми. То се знае, не го вярвам, както не вярвам и Луси да е забъркана. Има две възможности, и двете еднакво абсурдни. Ще ви кажа само, че съмтно ми се върти една идея, но първо искам да се избистри, а после ще ви я кажа, за да се посмеем. Ако сега я изтърся,

Бог знае какво ще си помислите... И така, ще ми помогнете ли да отворим криптата?

— Аз, да — рече Стивънс.

— А ти, Парт?

— Не съм изминал три хиляди мили, за да се отмятам тепърва — изръмжа докторът — Но запомни, щом свършим, ще изплюеш камъчето. Господи! Ама си един! Не проумявам как Едит... — в безизразните му очи проблесна гневен пламък, но щом Марк му напълни трета чаша, стана пак говорчив.

— Как ще отворим криптата?

— Много лесно! — оживи се отново Марк. — Трябват време и яки мускули. Трябват ни четирима, четвъртият е Хендерсън, на него можем да се доверим, а и за такава работа много го бива. Сега е сам в къщата, така че и едно камъче да прекатурем, той само с поглед ще открие... Останалите успях да ги разкарам. Човек не може и два камъка да премести, камо ли каквото ни чака, без всички в задната част на къщата да чуят. Колкото до отварянето...

Стивънс си представи сцената. Покрай задната страна на дългата ниска сива къща минаваше широка права пътека, настлана с неправилни площи, споени с цимент. От двете страни на пътеката се простираха тучни градини, оградени с брястове. Пътеката излизаше на шейсетина метра пред къщата при малък семеен параклис, който е бил затворен преди повече от век и половина. Край параклиса, вляво от пътеката, когато вървиш надолу, се намираше къщичката, където някога Деспардови „държали“ свещеник. Сега там живееха Хендерсънови. Стивънс бе чувал, че входът за криптата (който по нищо не личеше) бил някъде под плочника пред входа на параклиса. Точно това започна да им обяснява и Марк.

— Ще трябва да изкъртим малко повече от един квадратен метър — каза той. — И понеже ще се наложи да бързаме, ще изпотрошим suma площи. Ще забием десетина-дванайсет дълги стоманени клина в циментовата спойка, с които да повдигнем плочите колкото успеем, и после ще ги прекатурем настрани. Така доста от спойките ще се изкъртят или нацепят. Ще ги разтрошим с ковашки чук и ще вдигнем плочника на части. Под него има петнайсетина сантиметра чакъл и пръст. А под тях — плосък камък, закриващ входа за гробницата. Камъкът е приблизително шест на четири метра и, предупреждавам ви,

тежи около седем-осемстотин килограма. Най-трудното ще е да подпъхнем под него колове и да го повдигнем с тях. После слизаме долу по стълбите. Знам, че ще ви се стори много работа...

— Наистина е много — изръмжа Паркингтън и се плесна по коленете, — така че да вървим и да се захващаме. Само че слушай: нали искаш никой да не разбере? Мислиш ли, че после ще успеем да оправим цялата бъркотия, дето ще сътворим, така че никой да не познае, че там е ровено?

— Разбира се, не. Всеки, който знае мястото, да речем Хендерсън или аз, ще забележи. Но друг едва ли ще обърне внимание. Когато отваряхме последния път за погребението на Майлс, ръбовете се поразкъртиха и сега повечето плочи изглеждат еднакви — Марк пак стана припрян. Изправи се, с което сложи край на разговора, и извади часовника си. — Значи уговорихме се. Сега е девет и половина, да започнем колкото може по-бързо. Никой няма да ни беспокой. Ние тръгваме, Тед, а ти хапни нещо и щом свършиш, ела. И обуй някакви стари... — гласът му секна от тревога, очевидно нервите му не издържаха. — Господи! Съвсем забравих! Ами Мари? Как ще се измъкнеш? Нали няма да й кажеш?

— Няма — отвърна Стивънс, без да сваля очи от вратата. — Няма да й кажа. Остави на мен.

Забеляза, че и двамата се учудиха на тона му, но си имаха свои грижи и му повярваха. Когато излезе от задимения кабинет, усети че от цигарите и от глад му прималява. Това му припомни още нещо от онази нощ в сряда, 12-ти април, която бяха прекарали с Мари тук във вилата и той бе заспал рано-рано. Беше си легнал в десет и половина, защото някак внезапно го налегна такава дрямка, че за малко не удари чело в ръкописа на бюрото си. Мари бе казала, че е от чистия въздух след пушещите и прахоляка на Ню Йорк.

Придружи Марк и Паркингтън в антрето. Мари не се виждаше. Марк крачеше напред, сякаш бързаше да се махне от тази къща. Паркингтън се поколеба на изхода, огледа се любезно с шапка в ръка, измърмори нещо за мисис Стивънс и обувките му заскрибуцаха по настланата със сгурия пътека след приятеля му. Стивънс застана пред вратата и вдишвайки нощната прохлада, проследи как фаровете на колата на Марк се отдалечиха. Чу как моторът се задави и забороти, а дърветата клюкарски зашепнаха. А сега? Обърна се, затвори

внимателно вратата и се загледа в порцелановата стойка за чадъри. Мари беше в кухнята — чуваше я как шета и тананика любимата си песничка за китайката овчарка „*Il pleut, il pleut, bergere...*“. Стивънс прекоси трапезарията и бутна летящата врата към кухнята.

Очевидно Елен си бе отишла. Мари с кухненска престилка беше в бокса и режеше студено пиле за сандвичи, които увиваше в листа от маруля, слагаше домат, мажеше ги с майонеза и ги нареждаше един върху друг на чиния. Щом го видя, отметна падналия тъмнорус кичур с ръка, без да оставя ножа за хляб. Сивите ѹ очи го погледнаха сериозно изпод големите клепачи, но и сякаш се усмихнаха. Хрумна му куплетчето на Такърн — пародия на Гьоте:

*Шарлот, като добре
възпитана мома,
филийките с масло
продължи да маже.*

Кухнята бе облицована с бели плочки и се чуваше бръмченето на хладилника. Всичко бе толкова глупаво.

— Мари... — поде той.

— Знам — весело заяви тя. — Трябва да излезеш. Хапни, скъпи — тя потупа сандвичите с ножа за хляб. — За теб са.

— Откъде знаеш, че трябва да изляза?

— Ами подслушах, откъде иначе. И тримата изглеждахте толкова потайни. Как да не подслушам? — лицето ѹ му се стори едва-едва напрегнато. — Развалиха ни вечерта, но разбирам, че трябва да идеш, иначе никога няма да си го избиеш от ума. Скъпи, тази вечер се опитах да те предупредя, че ще стане нещо. Очаквах го.

— Ти си го очаквала?

— Е, не че наистина го очаквах, но из градчето се носят слухове. Сутринта, когато пристигнах, дочух едно-друго. Искам да кажа, че в Парка става нещо нередно. Има *нещо*, макар май никой да не знае какво точно. Никой не знае откъде е тръгнала мълвата. Опиташ ли се да я проследиш, стигаш до задънена улица. Не можеш дори да си спомниш кой ти я е казал. Пази се. Нали ще внимаваш?

И все пак в кухнята нещо се бе променило, всичко бе сякаш по-различно. Дори когато погледна кафявата порцеланова стойка за чадъри в антрето, му се стори, че някой я е пребоядисал. Тя пусна ножа и той изтрополи върху емайлирания плот, приближи се до него и го хвана за ръцете.

— Тед, чуй ме. Обичам те. Нали не се съмняващ, че те обичам?

Не се съмняващ, знаеше го с всяка клетка на тялото си.

— А за онова, което си мисля...

— Изслушай ме. Не само те обичам, но и винаги ще те обичам. Не знам какво си си втълпил. Някой ден може би ще ти разкажа за една къща някъде в Гибърг и за леля ми Адриен и ще разбереш. Но не бива да мислиш такива неща. Не се мръщи толкова надменно. Аз съм постара от теб, много, много по-стара. И ако точно в този миг лицето ми се сбръчка и потъмнее...

— Престани! Това е истерия!

Ножът бе паднал на пода и тя зяпна. Вдигна го и продължи:

— Аз съм луда. Чуй какво ще ти кажа. Тази вечер ще отворите един гроб, но според мен... просто догадка... там няма да намерите нищо.

— Да. Аз и не очаквам да намерим нещо.

— Не ме разбра. Няма и да ме разбереш. Но, моля те, умолявам те, стой по-настррана от тази история. Ако те помоля заради мен, би ли се отказал? Моля те, помисли. Сега не мога да ти кажа повече. Само помисли, не се опитвай да разбереш, просто ми повярвай. Сложи онзи стария пуловер, ще ти свърши работа, а в стаята за гости има и няколко размъкнати фланелки, миналата година забравих да ги занеса на чистене.

Шарлот, като добре възпитана домакиня, продължи да маже филийки с масло.

II УЛИКА

*Потропа ли мъртвец на някоя
врата,
била с кофар, резе или пък с
лост —
незабавно се отваря тя!...*

P. X.
Бархам
„Легенди
от Ингълдеби“

6.

Стивънс изкачи няколкото метра по „Кингс авеню“ до входа на Парка. Луна нямаше, само скупчени тук-там звезди. Както винаги железните решетести врати с по една неголяма каменна топка върху двата кола бяха широко отворени. Той ги затвори и пусна резето. Чакълестата алея леко се изкачваше. До къщата имаше доста път, който изглеждаше още по-дълъг, тъй като алеята лъкатушеше сред навяващия страховити мисли парк. Хендерсън бе поискал двама помощници, които да поддържат двора. Когато и да минеш, все някой от тях обикаляше с косачката за трева и над декоративния жив плет току изникваше нечия глава, или като в разказите за духове сякаш се показваше сред клонака на дърво под съпровода на ритмично прищракващите резачки. Лете, ако речеш да се отпуснеш в шезлонг на затревения полегат скат и да се загледаш в окъпаните в слънце цветни лехи, акомпаниментът им унасяше в дрямка.

Докато се изкачваше по алеята, Стивънс мислеше само за това. Не искаше да мисли за нищо друго. *Non cogito, ergo sum*^[1].

Къщата бе дълга, ниска и каменна П-образна постройка, чийто къси крила се простираха към пътя. Достопочтената ѝ възраст бе единственият отличителен белег. Не че годините ѝ бяха надвили, нито стърчаха порутени стени в очакване на последния си час. Тя просто се бе сляла с околността. Извитите керемиди бяха станали червениковкафяви и не биеха на очи. Стройните ѝ комини си стояха на мястото, макар от тях вече да не се виеше дим. Прозорците бяха малки, с каси по подобие на френските от края на седемнайсети век. Две столетия по-късно някой бе пристроил ниска предна веранда, но дори тя не изпъкваше, сякаш си бе там от край време. Лампата на верандата светеше. Стивънс се изкачи и потропа с чукчето.

Друга светлина в къщата не се виждаше. След минута-две Марк отвори вратата. Той го поведе през познатия вестибюл, който лъхаше на старост, на мъдри книги и политура; двамата прекосиха къщата и отидоха в кухнята. Съвременните шкафове, печката, хладилникът като че ли се бяха смалили в просторното помещение и то напомняше

работилница. Партигтън, облякъл старовремски дебел вълнен спортен костюм, изглеждаше същински великан. Стоеше все така невъзмутим край газовата печка и пушеше цигара. В краката му лежаха черен сак и голяма кутия в кожен калъф. Срещу масата бяха наредени чукове, белове, кирки, стоманени клинове и два плоски железни пръта, около три метра на дължина, които Хендерсън тъкмо прибираще. Хендерсън бе дребничък, но жилав старец в кадифени панталони, с дълъг нос, сини очи, оградени от бръчки като орехови черупки, и плешиво теме, по което тук-там се мяркаха чудати бели кичурчета — далечно подобие на коса. В кухнята витаеше някаква неловкост, дух на заговорничество, който свързваше четиридесета, и най-неудобно се чувстваше Хендерсън. Щом Марк и Стивънс влязоха, той скочи и започна да се чеше по врата.

— Всичко е наред — сухо изрече Марк. — Няма да вършим нищо престъпно. Готов ли си, Парт? Тед, помогни. Напълни ги — той извади изпод мивката два фенера и голяма кутия газ. — За гробницата нося фенерче, но докато копаем, няма да ни свърши работа. Така, като че ли всичко е готово. Ама че пукотевица ще вдигнем с тия чукове... — той се поколеба и додаде: — Нали не очаквате да...

Но Хендерсън го прекъсна обидено с плътния си бас. Той все още се чешеше по врата и крачеше покрай стените.

— Мистър Марк, май започвате да нервничите. Тая работа не ми харесва, а и на баща ви не би била по сърце. Но щом казвате, че всичко е наред, ще го сторя. Ако искате, мога да поомотая чуковете, та да не вдигат толкова шум. Помните ли, веднъж, когато мис Едит беше болна, а ние подменяхме зида в градината, направих така? Но ако питате мен, едва ли изобщо ще се чуе нещо до шосето. Страх ме е само да не вземат жена ви или сестра ви, или моичката, или пък мистър Огдън да се върнат. Ей Богу, сам знаете що за любопитен младок е мистър Огдън, стига да си науми...

— Огдън е в Ню Йорк — отсече Марк. — Останалите са в сигурни ръце и до другата седмица няма да си дойдат. Готови ли сме?

Стивънс вече бе намерил една фуния в кухненския буфет и бе напълнил фенерите. Нарамиха инструментите и излязоха през задната врата. Напред крачеха Марк и Хендерсън и полюшваха фенерите. На меката им неприкрита светлина, сякаш предупреждаваща за евентуална опасност, гробокопаческите им сечива изпъкваха още по-

злобно. Тъй или инак гледката не прилягаше на парка. Пред тях се простираше настланата с различни по големина плочи пътека между тучните градини, после сред стройните редици брястове до мрачния на звездната светлина параклис в дъното. Подминаха къщичката, в която живееха Хендерсънови, и около седем метра по-нататък, недалеч от входа на параклиса, Марк и Хендерсън оставиха фенерите на земята. Хендерсън заби тока на обувката си и очерта върху камъните площа, която трябваше да разкопаят, след което ги разпредели.

— Хем внимавайте да не се халосате един друг с тия кирки — предупреди ги той злорадо. — Само това ви моля, внимавайте. Правете с кирките дупки, колкото да влязат клиновете, и после набивайте с чуковете. Ще кажа само, че...

— Добре — весело рече Партингтън. — Да започваме.

Кирките се забиха с трясък и Хендерсън изстена.

Отне им два часа. В дванайсет без петнайсет, според часовника му, Стивънс лежеше по гръб в мократа трева край пътеката и дишаше тежко. Цялото му тяло лепнеше от пот под хладния вятър, сърцето му биеше лудо, имаше чувството, че е минал през центрофуга. Уседнал живот, а? Това беше причината. Но с изключение единствено на Марк от тримата той най се държеше. И все пак се чувстваше като затиснат от огромния камък.

Изкъртването на настилката не се оказа кой знае колко трудно, макар да им се стори, че пукотвицата оглася половин миля околовръст. Марк дори ходи до предната врата на къщата, за да провери дали наистина не се чува. И чакъла, и пръстта отстраниха без особени усилия, само че Хендерсън, който бе истински педант, настоя да ги струпват на купчинки и се позабавиха. Но каменният блок, тежащ близо половин тон, ги измъчи. Партингтън веднъж се подхълъзна, камъкът се олюя и на Стивънс му се стори, че цялата грамада ще се стовари върху им. Сега камъкът бе вече изправен на една страна, като вдигнат капак на ракла, поддържан от собствената си тежест. Входът към криптата приличаше на отворен сандък — каменен правоъгълник с водещи надолу каменни стъпала.

— Успяхме — все така весело, макар задъхан и с кашлица, се обади Партингтън. — Има ли други препятствия? Ако няма, ще ида в къщата, за да си измия ръцете за операцията.

— И да пийнеш нещо — почти без дъх изрече Марк подире му.
— Е, не че те коря за нещо — той се обърна, вдигнал високо фенера, и широко се усмихна на Хендерсън. — Искаш ли да слезеш пръв, момко?

— Не — отсече Хендерсън, — знаете, че не искам. Никога не съм влизал вътре, нито когато погребахме баща ви, нито майка ви, нито чичо ви, и сега пак нямаше да се натискам, ако не трябваше да ви помогна да се оправите с ковчега...

— За това не бери грижа — Марк вдигна фенера още по-високо, — щом не ти се слиза, недей. Ковчегът е дървен и не е чак толкова тежък. И двама ще го вдигнем без особени усилия.

— Аа, не, ще сляза и толкоз — заяви троснато Хендерсън с малко уплашен глас. — Приказвате за разни отрови, като да са някакви играчки! Отрова е това! Да беше жив баща ви, щеше вас да отрови! По-голяма глупост в живота си не съм чувал. Знам, знам, че не ми подобава да говоря тъй. Аз съм просто старият Джо Хендерсън, дето неведнъж ви е потупвал здравата, когато бяхте хлапе... — той мълкна и се изплю настрани. Едва сега се разбра защо всъщност бе толкова сприхав. — Ама с ръка на сърцето — добави той тихо, — сигурен ли сте, че не сте чули никого наоколо? Откак дойдохме, имам чувството, че ни наблюдават.

Очите му проблеснаха над рамото. Стивънс стана и, разкършвайки вдървените си пръсти, отиде при тях при входа на криптата. Марк описа с фенера кръг, сред брястовете прошумоля вятър и това бе всичко.

— Хайде! — рязко каза Марк. — Парт ще ни настигне. Остави фенерите тук. Те горят само на въздух, а долу няма вентилация и колкото кислород има, ще е нужен на нас. Усещаш ли как мирише? Аз имам фенерче...

— Но ръката ви трепери, мистър Марк — забелязва Хендерсън.

— Не е вярно — отвърна Марк. — След мен.

Няколкото стъпала бяха мокри, но не се хълзгаха. Тежкият въздух притисна дробовете им, сякаш ги изпълни с топлина. Стълбата завършваше пред извита арка с прогнила врата, увисната на касата си. Най-долу задухата беше още по-тежка. Лъчът от фенерчето на Марк зашари из вътрешността. Криптата бе отваряна само преди десет дни и

Стивънс си мислеше, че няма да е толкова трудно да влязат. Но сред влажния спарен въздух се усещаше и ароматът на цветя.

Фенерчето на Марк освети продълговат мавзолей, около шест метра дълъг и пет широк, целият от массивни гранитни блокове. В средата осмоъгълен гранитен стълб подпираще кръстовидния сводест таван. От двете страни на криптата се намираха подземни гробници. На дългата стена срещу тях и на другата вдясно бяха издълбани ниши, в които, подредени в равни редици, почиваха покойниците. Празните ковчези бяха изправени покрай стената — някой явно практически бе решил да икономисва място дори в гробницата, а самите ниши бяха почти колкото ковчезите. Най-горе, където лежаха останките на най-старите представители на рода Деспард, повечето ниши бяха украсени с мраморни ликове, изваяни арабески и едно-две разкривени ангелчета, виждаше се дори хвалебствен надпис на латински. Подолните ниши бяха по-семпли. Някои редове бяха запълнени, други — почти празни, като на всеки ред се побираха по осем ковчега.

В другата част на криптата, вляво от тях, попаднаха на дълга мраморна плоча, в която бяха издялани имената на погребаните. Над нея се бе надвесил мраморен ангел, захлупил главата си с длани. От двете страни на плочата имаше по една голяма мраморна урна и от тях все още клюмаха букети повехнали цветя, а по пода бяха разпилени други^[2]. Стивънс прочете първото име върху плочата — Пол Деспре, 1650–1706. Името, станало от Деспре на Деспард някъде през шейсетте години на осемнайсети век, явно е било по-изгодно, тъй като по време на войните с Франция и индианците родът подкрепял англичаните. Последното име върху плочата изпъкваше дръзко, сякаш се намесваше в делата на настоящето: „Майлс Банистър Деспард, 1873–1929“.

Марк потърси ковчега на Майлс с фенерчето. Той бе в стената насреща им на най-долния ред, на по-малко от метър над земята. Беше последният в реда. Вляво всички ниши бяха заети, вдясно оставаха няколко празни. Той биеше на очи не само защото беше още нов и лъскав сред покритите в прах и ръжда стари ковчези, но и защото на този ред единствен беше от дърво.

Спряха за момент смълчани и Стивънс чу как Хендерсън диша тежко във врата му. Марк се обрна и подаде фенерчето на Хендерсън.

— Светни насам — думите му отекнаха така мощно, че той чак отскочи, сякаш гласът му бе вдигнал талази прах. — Хайде, Тед. Ти хвани от едната страна, а аз от другата. Мога да го вдигна и сам, но трябва да внимаваме.

В този миг чуха нечии стъпки по стъпалата и се извърнаха натам. На пътеката горе до отвора на криптата гореше фенерът, а до него с чантата си, една кутия и два най-обикновени буркана бе клекнал Партингтън. Стивънс и Марк подпъхнаха ръце от двете страни на ковчега и го издърпаха...

— Я, че той е като перце — Стивънс чу собствения си глас, сякаш не той бе изрекъл тези думи.

Марк не каза нищо, но изглеждаше изненадан. Ковчегът беше буков, полиран, гравиран в краищата и не особено голям — Майлс беше дребен човек. На капака, върху сребърна плочка беше изписано името на Майлс с годините на раждането и смъртта му. Те внимателно го повдигнаха и го положиха на пода.

— Наистина е много лек — неволно повтори Стивънс. — Виж, отвертка няма да трябва. Капакът е затворен с два дълги болта, застопорени от двете страни в средата на ръба. Подхвани.

Чуха бурканите на Партингтън да подрънкват, когато той ги сложи на земята заедно с парче платно, в което явно мислеше да увие нещо. Марк и Стивънс издърпаха болтовете с все сила, докато капакът започна да се отваря...

Ковчегът беше празен.

Белият сатен на тапицерията проблясваше в светлината на треперещото в ръката на Хендерсън фенерче и върху него нямаше нищо. Нямаше дори прашинка.

Никой не каза дума, но всеки чуваше как останалите тежко дишат. Марк седна, но толкова рязко, че за малко не се търкулна назад. После някак инстинктивно двамата със Стивънс обърнаха капака на ковчега да проверят повторно надписа на сребърната плочка.

— Пресвета Бож... — секна наслед думата гласът на Хендерсън.

— Да не би... да не би да не е този ковчег? — обезумял от яд попита Марк.

— Готов съм над сто Библии да се закълна, че е този — заяви Хендерсън. — С очите си видях как го положиха в него. Ето я

драскотината, ожулиха го, докато слизаха по стълбата. Пък и кой друг може да е? Останалите... — той посочи редицата стоманени ковчези.

— Вярно — рече Марк, — това наистина е неговият ковчег. А той къде е? Къде се е дянал?

Спогледаха се в мрака, а Стивънс го налегнаха някакви безумни мисли, от които направо се задушаваше, също както от въздуха в криптата. Единствен Партингтън сякаш запази самообладание — дали благодарение на рационалната си природа или на уискито? Дори бе някак припрян.

— Горе главата — живо се обърна той към Марк и сложи ръка на рамото му. — Хайде! И тримата. Стига сте си мислили за разни щуротии. Трупа го няма. Това е ясно. И какво? Нали разбирате какво означава това? Чисто и просто някой ни е изпреварил и по някаква причина го е отмъкнал.

— Как? — попита Хендерсън с монотонен сприхав тон.

Партингтън го стрелна с поглед.

— Само попитах как — повтори Хендерсън, упорито извисявайки глас. Отстъпи назад, опипвайки с ръце зад гърба си, в този миг изпълнен с ясното предчувствие за онова, което се е случило, проникнало като мълния във всяка клетка на мозъка му. Марк насочи светлината към лицето му и старецът изруга, после избръса лице с кадифения си ръкав, сякаш за да изтрие нещо. — Как ще влезе човек тук и ще излезе после? Преди малко казах, и над сто Библии съм готов да се закълна, че точно това е ковчегът на Майлс Деспард. С очите си видях как го положиха в него и после го свалиха тук. И още нещо, доктор Партингтън: в това място никой не може да влезе или да излезе. Помислете сам. Ние четиримата бълскахме два часа и вдигнахме шум до Бога, само докато разкрием входа. Кой ще се вмъкне тук? Нали с мисис Хендерсън спим на по-малко от седем метра, на отворени прозорци. Аз спя толкова леко, та няма да чуя, ако някой се заеме да рови! Че и не само да рови, а и да върне всичко на мястото му както си е било, да забърка тук нов разтвор и наново да постави плочите на местата им, така ли? Как ви се струва всичко това? Ще ви река и още нещо, господине. Преди седмица сам редих плочника и си знам как съм го наредил, а сега си беше точно както го направих със собствените си ръце. Кълна се пред Бога, не е бутан оттогава!

Партингтън го гледаше спокойно.

— Не се и съмнявам в думата ти, приятелю. Просто не го вземай толкова присърце. Щом крадците не са влезли оттук, значи са влезли от другаде.

— Стените са гранитни — бавно и логично отбеляза Марк. — Таванът и подът също са от гранит — той тупна с крак по камъка. — Друг вход няма. Навсякъде само гранитни блокове. Сигурно си мислиш за таен проход или нещо подобно. Ще потърсим, макар да съм абсолютно сигурен, че няма.

— Мога ли да попитам — обади се пак Паркингтън — какво според теб може да се е случило? Да не мислиш, че чичо ти Майлс просто е станал от ковчега и си е излязъл от криптата.

— Или пък — с плахо недоволство пое Хендерсън — някой е измъкнал трупа му и го е сложил в друг ковчег.

— Според мен това е невъзможно — отвърна Паркингтън, — защото в такъв случай въпросът пак си остава открит. Как този някой е влязъл тук, за да премести трупа, как е излязъл после? — той се замисли. — Освен, естествено, трупът да е бил отнесен в промеждутька от полагането на ковчега в нишата до поставянето на плочата.

Марк поклати глава.

— Изключено. Опелото, там дето четат за прах при прахта отива и каквото следва, свещеникът отслужи тук и беше пълно с хора. Когато свърши, всички се качихме горе.

— Кой излезе последен от криптата?

— Аз — язвително отвърна Марк. — Трябаше да духна свещите и да прибера железните свещници. И процедурата се проточи цяла минута, а благочестивият пастор от църквата „Свети Петър“ ме чакаше на стъпалата, така че, уверявам ви, и моята съвест, и съвестта на преподобния отец са напълно чисти.

— Не питам за това. Питам кой остана последен тук, след като всички излязоха от криптата?

— Щом излязохме, Хендерсън и помощниците му се захванаха със затварянето. Можеш и да решиш, че те имат пръст в тази работа, но докато настилаха плочника, много хора се мотаеха наоколо и ги гледаха.

— Е, щом казваш, че е изключено, значи е така — изсумтя Паркингтън и сви рамене. — Но си избий от главата, че някой си прави

безумни шегички, Марк. След като е изнесено от тук, тялото сто на сто вече е изгорено или скрито някъде, или Бог знае какво и това е напълно логично. Не се ли сещаш защо са го отмъкнали? Просто за да ни попречат да направим каквото бяхме намислили. Според мен няма две мнения — чicho ти е бил отровен. И сега вече убиецът е недосегаем, освен ако тялото се намери. Вашият лекар е удостоверил, че Майлс е починал от естествена смърт. Тялото изчезва. Ти си адвокат и би трябало да се произнесеш, но ми прави впечатление, че отново имаме работа с небезизвестния ни приятел *corpus delicti*. Без трупа как ще докажеш, че не е умрял от естествена смърт? Неопровержими допълнителни доказателства — добре, но дали са достатъчно неопровержими? Намерил си две кристалчета арсен в смес от мляко, яйце и вино и чашата с тази смес е била в неговата стая. И какво от това? Някой да го е виждал да отпива от тази чаша? Можеш ли да го докажеш? И това, че той изобщо се е докосвал до тази чаша? Освен това, ако той беше усетил, че има нещо, нали щеше и сам да ти каже? Точно обратното: единственото, за което се знае със сигурност, че е държал в ръцете си, е чашата с мляко, а ти каза, че тя е извън всяко подозрение.

— Трябвало е сам да станете адвокат — навъсено изрече Хендерсън.

Партигтън се извърна.

— Исках само да ви покажа защо отровителят е извлякъл тялото оттук, както и да го е направил. Сега това трябва да разберем — как. А дотогава разполагаме само с един празен ковчег...

— Не е съвсем празен — обади се Стивънс.

През цялото време той напрегнато се бе взирал в ковчега и белотата на сатена чак го бе заслепила. Сега обаче съвсем ясно съзря нещо, потулено сред искрящата подплата. Беше до едната стена, приблизително там, където трябва да бе лежала дясната ръка на покойника. Стивънс се наведе, хвана го и го вдигна. Беше парче най-обикновен бакалски канап, около педя дълго, завързано през равин интервали на девет възела.

---

[1] Не мисля, следователно съществувам (лат.). — Бел.пр. ↑

[2] Проницателният читател навярно е забелязал, че особеностите на криптата са взети от съществуващ мавзолей в Дюнехт,

близо до Абърдин, описан от мистър Уилям Рогхед в блестящия му разказ „Дюнехтската загадка“ от книгата „Каква е вашата присъда“. — Бел.a. ↑

7.

Час по-късно те се запрепъваха по стъпалата нагоре, доволни от две открития:

1. Криптата нямаше таен вход и в нея от другаде не можеше нито да се влезе, нито да се излезе.

2. Трупът, вместо да си лежи тихо и кратко в някой ковчег, изобщо липсваше.

Бяха извлекли далеч встрани ковчезите от долния ред и внимателно ги бяха огледали един по един. Невъзможно бе да отварят всички, но от пласта прах и ръжда и от здраво скрепените им капаци бе ясно, че откакто са ги оставили тук, никой не ги бе пипал. Щом свършиха с долния ред, Партингтън ги оставил и се върна в къщата, за да изпие още едно уиски. Но Хендерсън и Стивънс, обзети от неудържимо настървение, домъкнаха дървени стълби и се покатериха да наручат спокойствието на покойниците от Деспардовия род в горните ниши; притесненият Марк отказа сам да троши костите на своите предци. Само че там всичко се разпадаше в ръцете им и скоро стана съвършено ясно, че няма как да е скрит труп. Накрая Марк дори изхвърли цветята, преобърнаха и урните, но пак без резултат. Вече и тримата се бяха уверили, че трупът не е в криптата — просто нямаше къде да е. Стояха в гранитната дупка и също както първата, много скоро и втората възможност бе отхвърлена: че някой се е промъкнал в криптата, неизвестно откъде, и е извадил трупа от ковчега му, увиснал за нишите като прилеп — сама по себе достойна за Гоя картина, — после по никаква необяснима причина се е опитал да го премести. Просто нямаше къде да го е оставил.

Малко преди един, надишали се на спарения въздух, четиридесетте свършиха с тършуването. Едва изкачиха стъпалата и Хендерсън тутакси се отправи към дърветата отвъд пътеката, а Стивънс чу покъртителен шум откъм брястовете. Отидоха в каменната къщичка на Хендерсън, влязоха в хола и запалиха лампите. След малко се появи и Хендерсън, бършайки мокро чело, и безмълвно се залови да прави силно кафе. Седнаха на масата в скромната стаичка пред чаша кафе —

четирима мрачни възкресители, — без никой да обелва дума. Над камината сред разни снимки в рамки часовникът показваше един без десет.

— Я по-весело — заговори най-сетне Партингтън, макар сам вече да не бе в толкова добро настроение и клепачите му да бяха натежали. С много внимателни жестове запали цигара. — Господа, изправени сме пред един проблем — сериозен, истински, интересен проблем. Предлагам да се опитаме да го разрешим, преди Марк отново да потъне в мрачни догадки...

— Защо, по дяволите, не ме оставиш на мира с моите мрачни догадки? — сряза го Марк. — Все с тях се заяждаш. Според мен и през ум не ти минава да предложиш някакъв изход, а ще започнеш да ни убеждаваш да не вярваме на собствените си очи — той вдигна вперения си поглед от чашата. — Ти какво мислиш, Тед?

— Не ми се ще да ти казвам какво мисля — вяло отвърна Тед. Спомни си злокобната реплика на Мари: „Довечера ще отворите един гроб, но според мен в него няма да откриете нищо.“ Даваше си сметка, че не бива с нищо да се издава и трябва да се прави, че нищо особено не се е случило, докато обмисля мрачните догадки, изпълнили съзнанието му. Най-добре беше да остави Партингтън да теоретизира светските проблеми. Главата му бе като замаяна, а горещото кафе изгори гърлото му. Опита се да се облегне по-удобно, но нещо издупо в джоба му го притесняваше. Какво ли можеше да е? Оказа се тъкмо бе напълнил и втория фенер, когато останалите започнаха да му подават кирките и ковашкия чук, и той инстинктивно бе напъхал фуниятата в джоба. И сега се сети за чудатата, необяснима мания на Мари. Всеки път извръща очи от едно толкова обикновено нещо като тенекиена фуния. Откъде идваше тази странна прищявка? Бе чувал за хора, които не понасят котки или определени цветя, дори бижута. Но да не понасяш кухненски фунии е толкова налудничаво, колкото и да се плашиш от кофа за въглища или да не можеш да стоиш в стая с билярдна маса.

И докато се чудеше, се обърна към Партингтън:

— Имате ли някаква версия, докторе?

— Не съм доктор, ако не възразявате — отвърна той и се загледа в цигарата си. — Но поразително напомня предишната история със

заключената стая, само че този път е още по-заплетено. Сега трябва да обясним не само как никакъв убиец влиза и излиза от заключена стая, без никой да усети, а и нещо повече. В случая става дума не за обикновена заключена стая, а за иззидана от гранит гробница, без прозорец, и не с каква да е врата, а с почти половинтонен каменен блок, над който лежат близо педя чакъл и пръст, а най-отгоре — споена с цимент настилка, за която един очевидец е готов да се закълне, че не е пипана от човешка ръка.

— Това аз го казах — заяви Хендерсън, — готов съм и да го повторя.

— Чудесно! Мисля, че ще трябва да си обясним не само как е влязъл и как е излязъл убиецът, но и как е преминал самият труп. По-хубаво не би могло и да бъде... Е, вече знаем почти всички съвременни трикове и уловки — изрече Партингтън и им се усмихна с нескрито недоверие. — Бихме могли да се ограничим с възможните начини за проникване вътре. Съществуват само четири и нека се захванем само с тях. Първите два спокойно можем да оставим настрани, тъй като те изискват консултация с архитект. Но можем да приемем, че таен вход няма и че в момента трупът не е в криптата. Съгласни ли сте?

— Съгласни сме — потвърди Марк.

— Казахме, че засега се занимаваме с две възможности. Първата: независимо от твърденията на мистър Хендерсън, в когото ни най-малко не се съмнявам, и въпреки че те с жена му спят на пет-шест метра от настилката, някой все пак е успял да се промъкне през нощта и да върне плочите на място без следа от разместване.

Хендерсън го слушаше с такова презрение, че дори не отговори. Беше се настанил малко настрани във висок и скърцащ люлеещ се стол с плетена облегалка, скръстил бе здраво ръце и се полюшващ толкова равномерно и отривисто, че столът играеше насам-натам.

— Така... в това и аз много не вярвам — призна си Партингтън.

— Значи стигнахме до последния и единствено сигурен вариант: тялото изобщо не е било внасяно в криптата.

— Как! — възклика Марк, потропвайки с пръсти по масата. После дададе: — Това пък на мен не ми се вярва.

— Нито на мен — обади се Хендерсън. — Мистър Партингтън, не че искам все да се навирам, да досаждам и да преиначавам всяка ваша дума, но, ей Богу, досега това е най-шантавата ви идея. Не

защото аз го казвам, а защото да твърдите, че покойният не е бил свален долу, означава да набедите и гробаря, и двамата му помощници. Пък и с ръка на сърцето, мистър Партингтън, нали сам разбирате, че това е невъзможно? Ето как стана всичко. Мис Едит ми заръча да наглеждам гробарите и който и да ме вика, да не мръдвам от тялото на мистър Майлс. Така и сторих. Вижте, в наши дни вече не излагат ковчега в гостната, за да се простят хората, както едно време. Оставят тялото, както е подгответо, в леглото на умрелия, докато не дойде време да го погребат. Чак тогава го слагат в ковчега, затварят капака и носачите го свалят по стълбите. Разбирате ли? Така сториха и когато умря мистър Майлс. А докато те го слагаха в ковчега, аз бях в стаята и не се отделих от тях... И без друго се бях разпоредил предварително, та нямах много работа. С госпожата ми седяхме цяла нощ да бдим, нощта преди погребението... Та сложиха го те в ковчега, затвориха здраво капака с болтове и щом свършиха, дойдоха носачите и го вдигнаха. Свалиха го по стълбите, а аз ги следвах неотльчно — разпалено разказващо Хендерсън, опитвайки се да предизвика най-искреното им уважение. — Имаше сред носачите съдии, адвокати, лекари, надявам се, не бихте заподозрели точно тях в никакви нечисти дела? Свалиха го право долу, изнесоха го през задния вход и после по пътеката веднага го спуснаха, където си му е мястото — той посочи с пръст към пода. — Останалите, дето не слязохме там, изчакахме горе край изхода да чуем опелото. Когато то свърши, те до един излязоха и всичко приключи. Моите помощници, Бари и Макkelси, заедно с младия Том Робинсън, веднага се захванаха да насипват чакъла и да подреждат обратно плочите, а аз се прибрах, колкото да се преоблека, и веднага се върнах при тях, за да им казвам кое как да свършат. Това беше.

Люлеещият се стол се придвижи с последен жалостив стон към прастарото радио, върху което стоеше никаква саксия с цвете, и позабави клатенето си.

— По дяволите! — викна Партингтън. — Ако не е едното, трябва да е поне другото. Да не би да вярвате в духове?

Простенващият стол замъркна.

— Господ да ме прости — бавно и натъртено изрече Хендерсън, — май вече вярвам.

— Глупости!

Все така със скръстени пред гърдите ръце, Хендерсън намръщено се вторачи в масата.

— Вижте какво — поде той, — много-много не ме е грижа имали духове, няма ли. Мен от тях не ме е страх, ако това имате предвид, ако ще и в този миг някой призрак да нахълта в стаята. Не съм суеверен, а от духове се страхуват суеверните. — Позамисли се и продължи. — Знаете ли, преди четирийсет години в Пенсилвания, дето съм се родил, един мистър Болинджър ми каза нещо, дето цял живот ще го помня. Този мистър Болинджър трябва да имаше деветдесет години и вечно ходеше с елегантен цилиндър. Като всички и той все нещо правеше — я градината ще плеви, я нещо около къщата ще работи. Но един ден направо ни взе акъла. Беше се покатерил навръх покрива, на двайсет метра и отгоре — а пък и покривът му стръмен, — да прережда керемидите, по риза и с цилиндъра на глава, на деветдесет години. Наблизо имаше едно старо гробище, където вече не погребаха никого, и го бяхме позабравили. И дотрябваше ли му на мистър Болинджър нов камък за пода на мазето, прескачаше оградата и примъкваше някоя стара надгробна плоча. Вземаше си и окото му не мигаше. Та, помня, минавам покрай задната ограда на двора му и го виждам да копае. Викам му: „Мистър Болинджър, не ви ли е страх, че тези надгробни плочи ще ви навлекат някоя беля?“ А мистър Болинджър се подпира на лопатата, плюе към половин кило тютюнев сок и вика: „Джо, аз от мъртвец страх нямам, а и ти няма защо да се плашиш от тях. Пази се от живите проклетници.“ Тъй ми рече. Ако са умрели, нищо не могат да ти сторят. Поне на мене не, така знам аз. А виж, духове има ли, няма ли, оная вечер слушах по радиото, че Шекспир бил казал...

Без дума да промълви, Марк го сепна с втренчения си любопитен поглед. Хендерсън не отместваше очи от ръба на масата с безизразно неразгадаемо лице и продължаваше да се люлее бавно и достолепно. Не се знаеше дали от мъртвите или от живите, но се виждаше, че е много уплашен.

— Искам да те попитам нещо — припряно заговори Марк. — На теб мисис Хендерсън разказа ли ти историята, която ми разправи на мен?

— За жената в стаята на мистър Майлс през нощта, когато той умря ли? — попита Хендерсън, без да отмества поглед от ръба на

масата.

— Да.

Хендерсън сякаш се замисли.

— Разказа ми я — призна той.

— Преди малко ви казах — обърна се Марк към другите двама, — че засега ще запазя историята в тайна, защото няма да ми повярвате. Вече обаче сам не знам на какво да вярвам, затова ще ви я разкажа. Май вече споменах, че мисис Хендерсън бе отсъствала цяла седмица и онази вечер се прибра, след като ние вече бяхме тръгнали за бала с маски. От всичко дотук това е най-важното, защото тя няма откъде да знае с какви костюми са били Луси и Едит... Момент! — той погледна Хендерсън. — Освен ако ти не си й казал. Каза ли й за бала, когато се върна?

— Аз ли? Не съм — викна Хендерсън. — Аз сам не знаех как сте се маскирали. Знаех, че жените майсторят никакви маскировки. Но на мен всичките ми се виждат еднакви. Нищо не съм й казвал.

Марк кимна.

— Та, ето какво ми разказа. Онази вечер, в сряда, тя пристигнала от гарата към десет без двайсет и пет. С влизането обиколила навред, за да се убеди, че всичко си е на мястото. Всичко било наред и тя почукала на вратата на Майлс. Той не й отворил, но отвърнал през вратата. Също като Едит, и мисис Хендерсън се разтревожила. Ако си идела, тоест ако дойделя тук, нямало да го чуе, освен ако той не се провикне през прозореца. И тя като Едит искала да остане във вестибиула или поне на долнния етаж, но той, сто на сто ядосан, не искал и да чуе за такова нещо и й се сопнал: „Ти, по дяволите, за безпомощен инвалид ли ме имаш? На всеки поотделно ли трябва да кажа, че нищо ми няма? Върви си у дома!“ — или нещо подобно. Тя се учудила, понеже той винаги се държеше невероятно любезно, та чак ставаше смешен. „Е, щом е тъй — отговорила му тя, — ще намина пак към единайсет да видя как сте.“ И в единайсет тя наистина тръгнала към стаята му. И сега идва главното. Вече цяла година, откак го изльзват, всяка сряда вечер, точно от единайсет, тя слуша едно предаване по радиото. Като че ли се казваше — Марк говореше по-скоро с никаква язвителна нескрита омраза, а не с насмешка — „Един час спокойствие с нежната музика на Ингелфорд“, а всъщност е само

половин час и музиката е най-малко нежна, но винаги рекламират някакъв сироп за успокояване...

Хендерсън примига, искрено стъписан.

— Хубава си е музиката — сърдечно се възпротиви той. — Чудесна е, да не сте казали втори път подобно нещо. Човек се отпуска, докато я слуша — и се обърна за помощ към другите. — Аз тук си имам радио и то си е много хубаво. Само че една-две седмици нещо се беше повредило и госпожата ми попита бива ли да слуша предаването на Ингелфорд по радиото в голямата къща.

— Точно така — потвърди Марк. — А колкото до предаването, изтъкнах го само за да подчертая, че в цялата история няма и помен от... от някакви нечиести помисли или нещо нередно. Нали разбирате? Ако приемем, че силите на злото действително имат власт над нас, че могат да ни позорят или да се вмъкнат в лудото ни всекидневие дори през подобни сладникави баналности като предаването на Ингелфорд... то излиза, че те наистина са могъщи и страшни. Мушим се в разни градове, чиито милиони светлини лумтят като огън под откритото небе, слушаме как някой отвъд океана ни пее, за да не се чувстваме самотни, истински омагьосан кръг без помен от пустите степи, сред които да се залуташ в бурна нощ. Но я си представете, че ти, Тед, се прибираш една вечер в апартамента си в Ню Йорк или ти, Парт, в своя в Лондон, или някой си Джон Смит в къщата си, където и да е тя, отваряте най-обикновената врата на жилището си и чувате странен глас. Да речем, решавате да не надничате зад стойката за чадъри, не ви се ходи и до печката в тъмното, защото току-виж зърнете нещо да се катери нагоре?

— Като казах, че ще се впуснеш в мрачни догадки, имах предвид точно това — отчетливо прозвуча гласът на Партингтън.

— Да, може и да си прав — съгласи се Марк с усмивка и кимна. Пое дълбоко въздух и продължи. — Добре, да се върнем към разказа на мисис Хендерсън. Тя бързала да не изпусне началото на предаването в единайсет. Трябва да уточня, че радиото е на веранда на втория етаж. Няма да навлизам в подробности, защото мисля да ви заведа на самото място. Ще ви кажа само, че в единния край на верандата към стаята на Майлс води френска врата. Хиляди пъти сме го питали защо не използва верандата, за да се пече на слънце, без някой да го беспокои, самите ние почти не се качваме на нея, но по

някаква причина той открай време не я обичаше. И неизменно спускаше пред стъклена врата дебела завеса. Верандата е най-обикновена и доста по-модерна и по-добре обзаведена от всяко друго помещение в къщата — с плетени столове, пъстри сенници, цветя и всичко, както си му е редът. Мисис Хендерсън се качила и понеже се бояла да не изтърве началото на предаването, без да се бави из антрето, направо почукала на вратата, попитала го добре ли е и щом чула да отговаря: „Да, да, всичко е наред“, продължила по коридора, завила и излязла на терасата. Да не пропусна, Майлс никога не е имал нещо против да слушаме радиото, дори често, без никой освен него самия да знае защо, настояваше, че му харесва, така че мисис Хендерсън нямало от какво да се притеснява. Запалила лампата до радиото, а тя е в най-отдалечения от стъклена врата на Майлс край, и седнала. И докато загрее апаратът, тоест за две-три секунди, чула зад стъклена врата на Майлс женски глас. Едва не припаднала от изненада. Знаеше, че Майлс за нищо на света не пускаше хора в стаята си, освен това знаела, че в къщи няма никой... поне всички бяха казали, че излизат. Както ми разправи на другата сутрин, първо си помислила, че сто на сто е Маргарет, камериерката. Чувала, че Майлс се слави като голям фустопоклонник. А Маргарет е хубавица и мисис Джо се кълне, че неведнъж е улавяла Майлс да я сподиря с поглед. А и единствена Маргарет от време на време биваше допускана в стаята. С изключение на медицинската сестра, но мис Корбе трудно може да бъде наречена хубавица, а и флиртовете не ѝ допадат. И така седяла си там мисис Джо, докато радиото започнало да припуква и, вторачена в него, на бърза ръка прехвърлила всички подозителни улики наум: нетърпението на Майлс да не го беспокои никой тази вечер, раздразнението му, когато някой почука на вратата и... всичко това не ѝ харесало.

Марк се поколеба и проницателно изгледа Хендерсън, преди да изрече последните три думи. Хендерсън неловко се намести в стола си.

— Затова станала и тихо, на пръсти, се приближила до стъклена врата. Чувал се някакъв глас, но едва-едва, и понеже радиото вече било загряло, не могла да чуе какво казва. Тогава съзряла тесен процеп. Вратата била пътно закрита от тежката кафява кадифена завеса, но пък тя била издърпана малко накриво. Горе вляво, съвсем до касата на вратата, завесата била набрана и се образувал

процеп, а вдясно, малко по-ниско, имало и втори. И през двете се виждало вътре с едно око. Тя надзърнала първо през лявата пролука, после пристъпила и надникнала през дясната. Освен лампичката в другия край на верандата, навън било съвсем тъмно, така че отвътре едва ли някой можел да я забележи... И онова, което видяла, успокоило моралните й принципи, защото се уверила, че вътре не се вихрят оргии. Както ми каза, очаквала да зърне обичайната като за надничащ през ключалка сцена, и то с прословутия за женена жена в такава ситуация ужас. Може и да се е заблудила, но онова, което видяла, било съвсем неочеквано... През пролуката вляво се виждала само отсрешната стена на стаята. На тази стена, а тя е на гърба на къщата, има два прозореца. Между тях има много висок чудноват каролински стол, а на стената с орехова ламперия висеше малка глава от Гръз, която Майлс много харесваше. Виждала ясно и стената, и картината, но не се мяркала жива душа. Тогава надникнала през процепа вдясно. Този път видяла Майлс и още някого. Видяла леглото, опряно до стената вдясно, успоредно на вратата към верандата. В стаята светела единствено мъждивата нощна лампа над кревата. Майлс бил седнал в леглото по нощница, захлупил отворена книга в скута си, и гледал право към стъклена врата и мисис Джо, но не в нея. С гръб към вратата, с лице към него, стояла дребна жена. Не забравяйте, че светлината е била слаба и тя се откроявала като силует. Жената стояла неподвижно, като някакъв облак, но и някак странно, защото изобщо не помръдвала. Все пак мисис Джо била достатъчно близо и огледала и най-малката дроболия по костюма ѝ. И както казва тя, той бил досущ като онзи в галерията и обясни, че имала предвид портрета, който се предполага, че е на маркиза Дъ Бренвилие, но без да изрича името ѝ, също както ти — Марк погледна Хендерсън, — никога не споменаваш криптата, а ѝ викаш „онова място“. Първото, което не можах да проумея, бе защо изобщо е решила, че там става нещо странно. Знаеше, че и Луси, и Едит същата вечер са отишли на бал с маски, макар да не знаеше с какви костюми и би било напълно естествено веднага да си помисли, че е някоя от двете. И както сама призна, след време тя наистина решила, че е или Луси, или Едит и се сетила за бала с маски. Държа обаче да изтъкна, че тя изобщо не приема станалото за нещо злокобно, а само за миг ѝ минало през ума, че е някак необично. Решила да проумее какво е необичайното и си казала, че

може би е изражението на Майлс: върху неговото лице, добре осветено от нощна лампа, ясно бил изписан страх.

Настана мълчание и през отворените прозорци долетя поривистото шумолене на дърветата.

— Но, за Бога, човече — наруши мълчанието Стивънс, като се мъчеше да владее гласа си и да не вика, — ами жената? Мисис Хендерсън нищо повече ли не каза за нея? Да речем брюнетка ли е била, блондинка ли?

— Там е работата. Не можа да определи дори това — отвърна Марк, без гласът му да потрепне, и сключи ръце пред себе си. — Като че ли жената била забулена с някакъв ефирен воал... не лицето, а косите и гърбът ѝ някъде малко над талията, скривайки не особено дълбокото ѝ деколте. Но и воалът ѝ се сторил някак „много особен“, не забравяйте, че аз просто цитирам объркания разказ на мисис Хендерсън. По-скоро изглеждал като схлузила се забрадка. Доколкото съдя по думите на мисис Хендерсън, това са само догадки, и то бегли, защото миг след като зърнала воала, я поразил неестественият врат на жената. Едва успях да изтръгна от мисис Хендерсън какво толкова необичайно ѝ направило впечатление и чак няколко дни по-късно тя се престраши да подметне, че вратът на жената сякаш не стоял здраво на раменете ѝ, все едно, че част от него липсвала.

8.

Стивънс съвършено ясно виждаше всичко, което бе пред очите му: опушените стени на стаята, вече протритите мебели с кафяви шевове по тапицерията, явно преди използвани в голямата къща, наредените семейни снимки, чашите с кафе и купчината градинарски каталоги на масата, и най-вече избръснатото лице на Марк с орловия нос и сините очи, над които се сключваха сламеножълтите му вежди. На прозорците се полюшваха дантелените пердeta. Нощта беше хубава.

Виждаше и помръкналата физиономия на Хендерсън и това, че люлеещият се стол бе стигнал вече почти до радиото.

— Всемогъщи Боже! — едва прошепна Хендерсън. — Такова нещо не ми е казвала.

— Сто на сто не е — злорадо отвърна Партингтън. — Марк — обърна се той към него, — за твоето добро не е зле да ти ударя един, та да престанеш с тия гнусни бръщолевици...

— Ако посегнеш, пази се да не те порази мълния — кратко отвърна Марк. Вече не изглеждаше толкова напрегнат, бе спокоен, само леко объркан и смутен. — Може и да са бръщолевици, Партингтън. Всъщност и аз мисля, че са чиста проба глупости. Просто ви препредавам чужд разказ и се мъча, доколкото мога, да бъда максимално безпристрастен. Защото каквото и да означава всичко това, аз трябва да намеря изход от ситуацията. Да продължавам ли? Ако предпочитате, да ви изложа направо собствената си версия?

— Да, така май ще е най-добре — рече Партингтън и пак седна.
— За едно си прав. Ако ни беше разказал всичко това още привечер, едва ли щеше да имаш помощници.

— Знам... но да не пресилваме нещата, всички трябва да сме наясно, че нито мисис Хендерсън, нито аз бяхме чак толкова сащисани, колкото вие от разказа ми. Искам да кажа, че нещата не бяха съвсем ясни. Избистриха се след време. Е, нищо чудно да решите, че увъртам, защото Луси е била с точно такава рокля и ако полицията разбере, сто на сто ще обвинят нея. Но дори да си го помислите, едва

ли ще го повярвате. Вече ви казах, че мисис Хендерсън видяла жената в стаята: обикновена женска фигура, и решила, че е Луси или Едит. За друго не се и замислила, просто ѝ направило впечатление, че фигурата е някак странна. Затова се отдръпнала, отишла пак при радиото и седнала да слуша музикалното предаване. В края на краищата не би си и позволила да си признае, че е надничала през завесата и да почука по стъклото с напевен глас „Вие ли сте, мисис Деспард?“. Останах с впечатление обаче, че нещо все още я е глаждело, защото, щом дошло време за реклами насред предаването и започнали да се превъзнасят по благотворния ефект от успокоителния сироп на Ингелфорд, тя се върнала при стъклената врата и отново залепила око за пролуката вляво. Жената в дрехите на маркиза Дъ Бренвиле не стояла вече на предишното си място, този път била малко по-близо до леглото, но пак ѝ се видяла напълно неподвижна, същинска статуя. Сторило ѝ се, че фигурата едва забележимо се приближава към леглото, не че го видяла, просто имала такова усещане. А и била извърната малко по-надясно и се виждала ръката ѝ. А в ръката си здраво държала сребърна чаша, вероятно същата, която по-късно намерих в скрина. На мисис Джо ѝ се сторило, че страхът е изчезнал от лицето на Майлс и тя се поуспокоила: както сама казва, лицето му било абсолютно безизразно. В същия миг — какво да правиш, човешина — неудържимо ѝ се докашляло. Усетила как кашлицата се изкачва към гърлото ѝ и като разбрала, че не ще успее да я подтисне, избягала от вратата, за да се изкашля колкото може по-тихо насред верандата. Но когато пак се върнала при наблюдалницата си, жената била изчезнала. Майлс все още седял в леглото, отметил глава към таблата на кревата. В лявата си ръка държал сребърната чаша, а с дясната прикривал лице, с лакът над очите. А жената я нямало. Мисис Хендерсън започнала да се паникьосва. Опитала се да огледа по-добре стаята, но процепът бил съвсем тесен и с тайната надежда да успее да зърне нещо през другата пролука тя пристъпила вляво. На отсрещната стена с двата прозореца, която вече ви описах, едно време имало врата. Тази врата обаче била зазидана и стената — облицована с ламперия преди повече от двеста години, но все още бледо личат очертанията на касата. Намирала се е точно между двата прозореца и водела към помещения — Марк отново се подвоуми, преди да се доизкаже, — разрушени по същото време, когато била зазидана вратата. За да не звучи съвсем наудничаво, ще

добавя, че там може и да има някакъв таен вход, но представа нямам за какво ли би се използвал. Така и не открих следа от тайник на онова място, чисто и просто една най-обикновена зазидана врата. Мисис Хендерсън изрично подчертва, че не може да се е излъгала и че точно това е видяла със собствените си очи — и главата на Гръз на сред стената, точно на мястото на едновремешната врата, и всичко останало, и облегалката на високия стол. Забелязала дори дрехите на Майлс, внимателно преметнати върху облегалката на стола... И видяла онази врата да се отваря и жената с роклята на маркиза Дъо Бренвиле да излиза през нея. Вратата се отворила навън, заедно с нея се изместили и портретът и докато жената се измъквала тихомълком, вратата леко побутнала облегалката на стола. До този момент мисис Хендерсън не проумявала страховитата неподвижност на жената, но сега, когато я видяла да се движи, или по-скоро да се носи, се уплашила още повече. Загубила и ума, и дума и аз не бих я укорил. Опитах се да разбера нещо повече за вратата, да речем, видяла ли е на нея дръжка, защото, ако там наистина има тайна врата със скрита пружина, това е важно. Но тя не можа да си спомни. Така и не зърнала лицето на жената нито видяла вратата да се затваря. Само след миг там се издигала плътната, позната ѝ от години стена. Единственото ѝ обяснение бе, че стената *повторно се е сменила*. Върната се пак при радиото и за пръв път в живота си го изгасила, без да дослуша любимото си предаване. Седнала и се помъчила да осмисли видяното. Накрая смело пристъпила до стъклената врата и като почукала, рекла: „Наслушах се за тази вечер. Да желаете нещо?“, а Майлс ѝ отвърнал с напевен тих глас, без помен от гняв: „Не, благодаря. Иди да поспиш, сигурно си уморена.“ Тогава събрала целия си кураж и попитала: „Гости ли имахте? Стори ми се, че чух някакви гласове.“ Той се изсмял и рекъл: „Трябва да ти се е присънило, сам съм. Хайде, върви да почиваш!“ Сторило ѝ се обаче, че гласът му потреперва, но понеже ужасно я било страх да стои повече в къщата, бързо-бързо се прибрала. Вече ви разказах как малко по-късно, в два и половина, заварихме умиращия Майлс и как намерих чашата и така нататък. На другата сутрин мисис Хендерсън дойде при мен все още стресната и ми довери преживяванията си. Като ѝ казах с каква рокля бе Луси предната вечер на бала, сама не знаеше какво да мисли. Пък и не забравяйте, тя и досега не знае, че Майлс е бил отровен. А след като се разбра, че и

трупът е изчезнал от ковчега, не ни остава друго, освен и четиридесет да се признаем за безумци. Вече споменах, че не изключено в стената да има някакъв таен вход, но закъде може да води той, ако не към някакъв таен проход или нещо такова между стените? Това е задната стена на къщата, с прозорците. Най-сетне поне се уверих, че към криптата таен проход няма. Стигнахме до твоя проблем, Парти, опитах се да разкажа всичко максимално безпристрастно. Ти какво ще кажеш?

Пак настана мълчание. Пръв го наруши Хендерсън, мрачно полюшвайки се на стола.

— Същото ми разправи и на мен. Да знаете само какъв зор видях с нея онази нощ, когато трябваше да бдим при тялото на мистър Майлс, преди да го погребат! Заради нея за малко и на мен да започнат да ми се привиждат какви ли не.

— Тед — внезапно се обърна към него Марк, — защо цяла вечер си толкова умълчан? Какво ти е? Стоиш като препариран. Всеки изказва някакво предположение, само ти дума не обелваш. Какво мислиш?

Стивънс се съвзе от унеса си. Май наистина трябваше да прояви някакъв интерес. Да, щеше да е най-добре. Да изложи някаква версия, дори само заради една дреболия, която непременно трябваше да узнае, без те да забележат, че иска да я изкопчи. Бръкна за торбичката си с тютюн и обърса лулата си о китката.

— Щом настояваш — започна той, — да опитам. Да започнем, както казва Партингтън, с единствените възможни варианти. Какво ще кажеш, ако насочим вниманието си към Луси, както би сторила полицията? Сам знаеш, аз съм убеден, че не би извършила подобно нещо, също както съм сигурен, че и Мари не би го извършила — той се усмихна широко и Марк кимна, сякаш сравнението с Мари съмъкна товар от плещите му.

— Е, ще го преживея. Карай.

— Тогава, първо, да предположим, че Луси му е дала арсен в сребърната чаша, след което е излязла през тайната врата или изобщо по някакъв начин, за който още нищо не знаем. Второ, възможно е обаче някой, който е знаел как ще бъде облечена Луси същата вечер, да се е маскирал като нея, пролуките край завесата да не са били случаини, а да са били оставени нарочно, защото убиецът е искал

мисис Хендерсън да надникне и щом види женската фигура в гръб, да е готова да се закълне, че е била Луси...

— Виж ти! — възкликна Марк. — Страхотно!

— И трето и последно, възможно е цялата тази история всъщност да е... не бих я нарекъл свръхестествена, защото хората се свиват само като чуят думата... а просто да е извън обхватата на нашите представи, да се дължи на някакви нечовешки сили, на някой жив покойник.

— Хайде сега и ти ли? — изплюща ръката на Партингтън по масата.

— Не. Само че и аз като Марк смятам, че трябва да обсъдим всяка възможност, дори и само за да я отхвърлим. С други думи, да не си затваряме очите пред явни доказателства, само защото едва ли бихме повярвали в евентуалните изводи от тях. Докато едно доказателство остава явно и можеш да го видиш, да го пипнеш, да го вземеш в ръка, то трябва да се приема като всеки друг факт. Да допуснем, че мисис Хендерсън бе заявила, че е видяла Луси или Едит, или която и да е от познатите ни жени да подава на Майлс чашата с отровата. Да допуснем след това, че според нейните думи чашата му я подава жена, която е умряла преди повече от двеста години. Да приемем действителните факти за еднакво достоверни и да бъдем справедливи към Луси, като признаем поне, че и двете теории са еднакво невероятни. А колкото до обичайните действителни доказателства, повечето от тези, с които разполагаме, сочат, че това е по-скоро свръхестествен, отколкото обикновен земен случай.

Партингтън го гледаше с насмешливо недоверие.

— Подхванахте академична софистика, така ли? Май е време да вирна крака на масата и да си поискам бира. Нищо де, продължавай.

— Да вземем първата хипотеза — продължи Стивънс. Той очука лулата си. Съзнаваше, че в нетърпението си да сподели мислите си, за да му олекне, трябва да е нащрек и да не изрече повече от необходимото. Но потокът от мисли напираше и той заговори по-уверено: — В такъв случай Луси е виновна. Възражението е, че има непоклатимо алиби. Нали цяла вечер сте били заедно?

— На практика да. Когато не бях с нея, тя беше с други хора, които могат да го потвърдят под клетва — натъртено отвърна Марк. — Значи не би могла да иде някъде тайно от мен.

— Така. Ти беше ли маскиран?

— Да. Идеята беше цялата вечер никой да не разбере кой кой е...

— внезапно гласът на Марк секна и бледосините му очи се вторачиха напред.

— Кога свалихте маските?

— Както обикновено, в полунощ.

— А отровата е била дадена, ако изобщо някой му я е давал — размишляващ Стивънс, описвайки линии с лулата си във въздуха, — в единайсет и петнайсет. Оттук до Сейнт Дейвидс се стига за по-малко от четирийсет и пет минути, за да може да си там, щом започнат да се свалят маските. Така че всеки полицай от криминален роман би си казал: „Ами ако жената, която и мъжът ѝ, и гостите на бала са гледали край себе си, изобщо не е била Луси Деспард, а точно преди всички да се разкрият, две жени, и двете в рокли ала Бренвиле, са разменили ролите си?“

Марк седеше като вцепенен.

— Попита ме дали ще издържа да разследваме Луси и аз приех. Боже Господи, човече, да не мислиш че не бих разпознал собствената си жена, както и да се е маскирала? Мислиш ли, че и останалите не биха я разпознали? Че ние бяхме само с домина. Можеш ли да заблудиш стар приятел с едно нищо и никакво домино. Да не би...

— Естествено, че не мисля така — отговори Стивънс сприхаво и искрено. — Нито някой друг би си го помислил. И точно това ти е козът. Можеш да доведеш куп свидетели, за да го докажат, а... Но аз попреувеличих и попресилих, за да ти покажа, че и в най-тежкия случай няма нищо страшно и ако го обмислиш както трябва, без разните му духове и таласъми, ще видиш, че нямаш причина да се тревожиш. Не се предавай толкова лесно на проблемите. Какви неразгадаеми мъчнотии има по тоя свят! Пък и... — в миг се сети за нещо и мъкна. Ако успееше да подхване хрумнала му идея както трябва, щеше да им хвърли прах в очите и всички да се окажат невинни, а той искаше тъкмо това. — Пък и сред вариантите, които предложих, има една възможност, която досега май не ни е идvalа наум. Ами ако изобщо не е имало убийство? Ако жената, привидение или от кръв и плът, няма нищо общо с тази история и Майлс си е издъхнал по причините, посочени от лекаря?

Партингтън потри брадичката си. Той скришом внимателно наблюдаваше Стивънс и нещо го смущаваше. Поразмърда се, после се смръщи полушеговито, сякаш на нещо толкова глупаво, че не си струваше и да го споменава.

— Ще ми се да се окажете прав — намеси се той. — Ако питате мен, и за останалите това би бил най-безболезненият изход. Но... какво ще кажете за изчезналия от криптата труп? Обзала гам се, това е нещо прекалено сериозно, за да е свръхестествено. Пък и полицията никога няма да повярва, че жената с чашата с отровата е от безобидна приказка за духове или дребна шегичка — две жени с еднакви костюми си разменят ролите.

— Полицията няма и да чуе за това — сопна му се Марк. — Тед, продължавай. Стигнахме до втория вариант: някой, облечен като Луси, да се е представил за нея.

— Ти отгатни. Кой би могъл да е?

— Всеки — натърти Марк, потропвайки по масата с пръсти. — Стига само да можеш да си го представиш в нашата най-обикновена, безобидна и добросърдечна компания... ами да, всеки. Само че точно това не мога да проумея. Луси да играе такава роля е толкова налудничаво, колкото да си представиш в нея Едит. Или Маргарет, камериерката. Или... — той се замисли. — Докато четях за разните убийства, така и не ми стана ясно едно. Как така някой сдържан, кротък, уважаван човечец може в продължение на двайсет години да се разхожда, да вдига шапка за поздрав, да си плаща застраховките и изведнъж същият този човечец да убие някого и да нареже трупа му на парчета, за да ги скрие. Не ме интересува защо го е направил, а какво биха казали близките и приятелите му за него. Дали са забелязвали нещо необично у него, никаква искрица в очите му, изобщо намирали ли са го променен? Иначе и шапката си носи както винаги, все така обича чорба от телешка глава. Все същият Джон К. Джонсън ли си е или не?

— Ти сам отговори на въпроса си — мрачно се обади Партингтън — дали някой от трима ви прилича на убиец.

— Така е, но бъди по-състрадателен! Мислиш ли например, че не друг, а Едит може да убие човек?

— Кой знае? — сви рамене Партингтън. — Ако го стори, аз ще я прикрия, а това е по... Но моята история с Едит отдавна е приключила,

минаха вече десет години и мога да отсъдя напълно безпристрастно. Опитвам се да преценя от чисто научна гледна точка. Дали ти и Луси или аз и Едит, или Стивънс и...

— Мари — подсказа му Марк.

Стивънс улови известно смущение във втренчения поглед на Партингтън, макар той да се държеше свободно, обичайно, като човек, който изрежда банални примери.

— Да, стори ми се, че съм чувал това име — каза лекарят небрежно. — Та исках да кажа, че от научна гледна точка всеки от нас би могъл да извърши убийство. Това е неоспорим факт.

— Значи в това би повярвал — бавно промърмори Марк, сякаш прехвърляше наум някакъв отдавна забравен проблем, — но не вярващ, че съществуват свръхестествени сили. Според мен първото по не е за вярване. Колкото до свръхестествените сили, честно казано, не знам и съм искрено склонен да се съмнявам. Само че, странно нещо, струва ми се по-вероятно, отколкото да допусна, че някой от нас е убиец.

— Нека отделим само минута и на третата възможност — настоя Стивънс, — въпреки че не вярваме в нейната реалност. Да допуснем, че в тази история има пръст някой жив покойник и да разгледаме доказателствата на същия принцип, както при предишните две...

— Защо — прекъсна го Марк — казваш „жив покойник“?

Стивънс втренчи поглед в блесналите, непоколебимо любопитни очи на Марк. Неусетно се бе изтървал. И все пак бе изрекъл думата съвсем естествено, въпреки че не би искал точно тя да се изпълзне от устата му. Запрехвърля мислено преживелиците от деня — да, ръкописът на Крос. Беше се зачел в разказа, към който бе закачена снимката, озаглавен „Историята на знатната жива покойница“. Оттам ли изразът се бе набил в съзнанието му?

— Попитах — продължи Марк, — защото съм чувал само от още един човек да говори за такова нещо. Странно, повечето хора казват духове, призраци или нещо подобно. Има и други, вампирите, тях във фолклора ги наричат върколаци, но „живи покойници“? Да, странно. Бях чувал за тях само от едного.

— От кого?

— Колкото и да е невероятно, от чичо Майлс. Преди няколко години ми направи впечатление, докато си приказвахме с Уелдън — нали познавате Уелдън, дето преподава в колежа? Една събота си

седяхме в градината преди обед и разговорът, както често става, от градинарски теми премина на испански галеони и духове. Доколкото си спомням, Уелдън изреждаше какви ли не същества и чудесии, които се появяват изневиделица нощем. Тогава към нас се приближи Майлс, изглеждаше по-отнесен от всякога и се заслуша в разговора ни, без дума да каже. Послуша, послуша, накрая рече... беше преди много години и го запомних само защото ми прозвуча толкова странно от устата на Майлс, който цял живот една книга не бе прочел... та той рече нещо такова: „Пропуснахте един отделен вид, сър. Живите покойници.“ „Какво искаш да кажеш — попитах го аз, — освен, че всичко живо не е мъртво, така ли? Уелдън, да речем, е жив, както и аз, но не мисля, че съм жив покойник.“ Майлс ме погледна някак отнесено и рече: „Откъде знаеш?“ След това се отдалечи. Уелдън очевидно реши, че е мръднал и заговори за друго. Съвсем бях забравил. Но сега си го запомних съвсем ясно... Жив покойник! Какво означава? Къде си го чувал?

— О, прочетох го в една книга — изсумтя Стивънс, прекратявайки темата. — Да не спорим сега кое как се нарича. Ако духове ви харесва повече, духове да бъдат. Нали разправяше, че вашата къща не се е славила с духове?

— Никога... Е, то се знае, аз си имам свои теории за разни случки от миналото, но както би казал Парт, то е, защото съм невменяем и дори да те свие корем от зелена ябълка, аз подозирам в това опит за убийство.

— Тогава какво общо имаш, да му се не знае — настойчиво се обърна към него Стивънс — с разните си невменяеми предци? Да започнем с маркиза Дьо Бренвилие — какво те свързва с нея? Преди време каза, че родовете ви били много близки. Спомена за някакъв портрет, на който лицето е изтрито с киселина и се предполага, че е неин. Едит май не харесва картината и предпочита да я нарича мадам Дьо Монтеспан, а Луси си ушива досущ като нейния костюм за маскарада. Мисис Хендерсън не ще дори името й да изрече. Какво общо има една убийца от седемнайсети век с рода Деспард от двайсети?... Да не би някой Деспре да е бил нейна жертва?

— Не. Свързва ги нещо много по-достойно за уважение и напълно законно. Един Деспре я заловил.

— Заловил ли?

— Да. Мадам Дьо Бренвиле избягала от Париж и от закона, който я дирел под дърво и камък. Приютили я в един метох край Лиеж и докато се криела в него, била недосегаема. Но човек от рода Деспре, който бил правителствен пратеник, я надхитрил. Той бил голям хубавец, а Мари дьо Бренвиле, както може би сте чели, не можела да устои на напет красавец, при това със сабя и перука. Деспре се промъкнал в метоха, преоблечен като благочестив свещеник, запознал се с дамата, разпалил горещото ѝ сърце и ѝ предложил да излязат да се поразходят край реката. Тя тутакси тръгнала, но любовната среща се оказала съвсем различна от очакванията ѝ. Деспре подсвирнал и стражата ги наобиколила. След час-два тя вече била на път за Париж в затворена карета, охранявана от кавалеристи. През 1676 я обезглавили и изгорили на клада — Марк спря за момент и започна да си свива цигара. — Той бил човек с добродетелна душа и направил блестящ капан на една напълно заслужила смъртта си убийца. Но според мен е бил и също толкова коварен, същински Иуда... Това е достопочтеният Деспре, който пет години по-късно пристига с Криспън в Америка и полага темелите на Парка. Умрял през 1706, когато изграждат и криптата, за да почиват костите му в мир.

— Как е умрял? — попита Стивънс, все така равнодушно.

— Доколкото е известно, от естествена смърт. Единственото странно нещо около кончината му е, че преди да издъхне, в стаята му го навестила някаква жена, но после така и не се разбрало коя е. Никой в нищо не се усъмнил и приели това за случайно съпадение.

— А сега — развесели се Паркингтън, — да не кажеш и че е живял в същата стая, в която живееше чично Майлс?

— Не — сериозно отвърна Марк. — Но на времето неговите стаи били точно до стаята на чично Майлс. В тях се влизало през врата, която била зазидана и облицована с ламперия през 1707, когато крилото на къщата изгоряло до основи.

Някой рязко почука на вратата на малката всекидневна. Вратата се отвори и в стаята влезе Луси Деспард.

При почукуването люлеещият се стол на Хендерсън едва не се блъсна в радиото. Всички скочиха, защото никой не бе чул приближаващи се стъпки. Луси Деспард бе пребледняла и сякаш се бе стегнала бързешката за път.

— Значи отвориха криптата — изрече тя. — Отвориха я значи.

Марк неловко запристъпва, докато успее да проговори. Направи крачка напред, опитвайки се да я успокои с жест.

— Всичко е наред, Луси. Всичко е наред. Ние отворихме криптата. Само да...

— Марк, знаеш, че не е редно. Моля те, кажи ми. Какво става? Къде са полицайтe?

Съпругът ѝ застина на място, притихнаха и останалите, сякаш всичко замръя, с изключение на тиктакащият малък часовник над камината. Стивънс имаше чувството, че главата му ще се пръсне. След миг Марк проговори:

— Полиция ли? Каква полиция? За какво говориш?

— Тръгнахме веднага — започна Луси с полуплачлив глас. — От Ню Йорк имаше един късен влак и после успяхме да хванем друг нощен дотук. Едит ще дойде всеки момент. Марк, какво става? Виж това.

Луси отвори чантата си, извади една телеграма и му я подаде. Първо я прочете два пъти наум и едва тогава зачете на глас:

За госпожа Марк Деспард чрез госпожа Е. Р.
Левертьн, 64 Ийст стрийт, №31, Ню Йорк

НОВИ РАЗКРИТИЯ ОКОЛО ОБСТОЯТЕЛСТВАТА
НА СМЪРТТА НА МАЙЛС ДЕСПАРД. МОЛЯ ВЪРНЕТЕ
СЕ НЕЗАБАВНО.

Бренън
Полицейски участък, Филаделфия

9.

Сцената се запечати за цял живот в съзнанието на Стивънс: Луси Деспард, застанала на прага с ръка на дръжката на вратата, а зад нея се извисяват огромните брястове и фенерите догарят на пътеката. Спокойното, будно, открито лице на Луси излъчващо някаква сила. Най-напред човек забелязва приветливите и светлокафявите искрящи очи, с тъмни като катран мигли — най-големият ѝ чар. Самата тя бе дребничка и доста набита, но и непринудено изискана. Не беше красавица, но изражението ѝ бе привлекателно и жизнено. Сега обаче толкова бе пребледняла, че се открояваха четири-пет лунички. Беше с едноцветен прав костюм, който, без да е моден, беше елегантен, и прилепналата шапка заедно с черните, спуснати над ушите коси ѝ придаваше що-годе някакъв тен.

Луси остана на прага, докато Марк препрочете телеграмата.

— Някой си е направил шега — каза Стивънс. — Телеграмата е номер. Никой полицай няма да изпрати подобно изискано и любезно послание с покана да се върнеш у дома, все едно написана от семейния адвокат. Полицаят ще се обади по телефона в Ню Йорк и ще им каже да те издирят. Марк, има нещо подозително около тази телеграма.

— Не може да бъде! — иронично избухна Марк и закрачи напред-назад. — Да, който и да я е изпратил, не е бил полицай. Я да видим. Подадена е в клона на Маркет стрийт, в 19:35. Това обаче нищо не означава...

— Но какво е станало? — изплака Луси. — Криптата е отворена. Не са ли тук? Няма... — тя впери поглед през рамото на Марк и замъркна. — Том Партингтън — безучастно изрече Луси.

— Здравей, Луси — приятелски я поздрави Партингтън. Пристъпи откъм камината и тя инстинктивно му подаде ръка. — Май не сме се виждали от години!

— Така е, Том. Но защо си тук? Мислех, че си в Англия. Почти същият си. Е... не съвсем.

Партингтън ѝ отвърна с обичайните комплименти. Изглежда бе заминал, преди те с Марк да се оженят.

— Просто прескочих да ви видя — обясни той. — Пристигнах следобед. Реших, че след десет години няма да възразиш да ме приютиш за някой и друг ден...

— Какво говориш, разбира се! Ние... — Луси погледна неволно над рамото си, като че ли се чудеше как да постъпи. Този път всички чуха приближаващите се стъпки и в стаята влезе Едит.

Едит бе по-красива, макар и не толкова непринудена. Не че откакто преди година и нещо мина трийсетте, стана по-скована и придиричива, просто с нея човек не се чувстваше толкова спокоен, колкото с Луси, а и настроенията ѝ лесно се меняха. На Стивънс не му се и мислеше каква ще бъде след двайсет години. Тя бе по-висока от Луси и по-стройна, с фини черти. И маниерите, и видът ѝ бяха като на типична Деспард — кестенява коса, сини очи, които сякаш всичко подминаваха отвисоко, също както тези на Марк. Беше много красива, макар край очите ѝ вече да започваха едва-едва да се забелязват леки хълтнатини. Щом тя прекрачи прага, Хендерсън тутакси се отдръпна назад и загледа виновно. Но Стивънс веднъж бе оставил със странното впечатление, че зад решителното ѝ поведение се крие уязвимост. Беше с кожено палто, без шапка. Дрехите ѝ стояха като излети. Щом зърна Паркингтън, тя се закова на място, но изражението ѝ остана същото.

— Едит — поде Луси, припряно отваряйки и затваряйки ключалката на чантата си, — казаха, че всичко е наред. Според тях телеграмата е номер и полиция не била стъпвала тук.

Но Едит, без да откъсва поглед от Паркингтън, му се усмихна и обяви с melodичния си глас:

— Този път с ръка на сърцето мога да кажа, че предчувствието ми се сбъдна. Където и да идеш, ти носиш със себе си беди, не съм ли права?

Тя протегна лявата си ръка, после огледа останалите.

— Значи Марк е доверил тайната и на трима ви. Е, Марк, какво се е случило? С Луси се притеснихме до смърт, така че е редно и ние да знаем.

— Някой се е пошегувал, повярвай ми. Телеграмата...

— Марк — прекъсна го тя, — чично Майлс отровен ли е?

Последва мълчание.

— Отровен ли? Мили Боже, разбира се, че не! Откъде ти хрумна? — Марк я погледна в очите: лицето ѝ бе по-сдържано от

изражението на Луси, макар и нейните нерви да изглеждаха опънати. Точно в този миг находчивият му ум изфабрикува една доста хитра лъжа, която щеше на мига да разсее всякакви подозрения у нея. Марк прегърна Луси през раменете, потупа я по гърба, после се обърна към Едит с укорна физиономия: — Рано или късно все ще разбереш, така че защо да не го чуеш и сега. Не е кой знае каква беда, няма никакво убийство, това са глупости... Чудя се само откъде ти дойде наум, че е убийство?... Нищо, което да интересува полицията. Е, не е и приятно. Някой има хоби да изпраща лъжливи телеграми... и писма. И аз получих писмо... анонимно, че тялото на чичо Майлс било откраднато от криптата. — Усетил, че лъжата му е доста плитка, той побърза да продължи: — Сигурно нямаше да му обърна никакво внимание, но Хендерсън бе забелязал някои странни нещата. Затова решихме да отворим криптата и да проверим. И колкото и да съжалявам, че трябва да ти го кажа, Едит, оказа се вярно. Трупа го няма.

Без да променя изражението си, Едит сякаш стана още понервна. На вид уж му вярваше, но вестта някак не й прозвучава убедително.

— Няма ли го? — повтори тя. — Но как... защо... искам да кажа?...

Партингтън,оловил какво цели Марк, галантно се намеси:

— Да, лоша работа, но и друг път се е случвало, макар, доколкото ми е известно, от петдесет години насам в Америка този вид изнудване да не е прилагано. Не си ли чувала, Едит, за случая Стюарт през 1878? Откраднали тялото на милионера от гробницата и искали откуп. Същата история се случила и в Дюнехт: ограбили една крипта, почти като вашата. Това не е изобретение на съвременните изнудвачи.

— Но това е ужасно! — викна Луси. — Да отвлечеш труп заради откуп!

— Мисис Стюарт предложи двайсет и пет хиляди долара, за да ѝ го върнат — Партингтън говореше спокойно, заставяйки ги да се замислят над думите му, отклонявайки ги от същинската тема, като да ги бе повел за ръка. — В Дюнехт заловили един от бандата и открили трупа. Делото било доста странно, защото липсвал президент. Дотогава били известни случаи на отвличане на труп само с цел той да бъде продаден на някоя медицинска школа. Този път обаче историята била по-друга. Ако не се лъжа, осъдили заловения на пет години...

Според мен във вашия случай са се намесили хора, които са били убедени, че не ще допуснете някой да поругае древната достопочтена гробница и ще платите мило и драго, само и само да ви върнат тялото.

Луси въздъхна дълбоко, освободи се от прегръдката на Марк и се надвеси над масата.

— Е, поне е по-добре, отколкото... онова... другото предположение. И няма защо да крия: отдъхнах си. Едит ми беше изкарала ума. — Луси се засмя на собствените си страхове, а след очевидното облекчение явно я избиваше на плач. — Естествено ще трябва да съобщим в полицията, но...

— Нищо подобно. Да не мислиш, че ще допусна — прекъсна я Марк — да размотават тялото на клетия Майлс като лисичи труп пред глутница псета? Никога! Щом са го отмъкнали изнудвачи, както казва Парт, аз съм готов да платя, но да не се вдига олелия. А сега усмихнете се, и двете.

— Аз пък ще ти кажа — много внимателно изрече Едит, — че не вярвам на една-единствена твоя думичка.

Невероятно е, че една такава красива жена може изведнъж да се окаже истинска вещица, чудеше се Стивънс. „Вещица“ бе много силно казано, направо смешно, защото Едит бе всичко друго, но не и вещица. Той просто имаше предвид красива жена с лице, помрачено от терзания, досущ като на сбръчкана зла магьосница.

— Тъй ли? Да не би още да ти се привиждат разни отрови?

— Моля те, да идем у дома — настоя Едит. После погледна Хендерсън. — Джо, в къщата е много студено. Би ли запалил парното?

— Разбира се, мадам. Веднага — покорно отвърна Хендерсън.

— Вече е късно — поде Стивънс, — надявам се, ще ме извините...

— Не! — в миг се обърна Едит. — И вие трябва да дойдете, Тед, непременно. Трябва да разнищим тази бъркотия заедно. Марк, накарай го да дойде. Не разбирайте ли, че става нещо отвратително, нещо подло. Който и да е изпратил тази телеграми, просто ни разиграва и ни се присмива. Гангстери не биха откраднали труп заради пари. Кому е притрябвало да ни изпраща такава телеграма? Предусещах, че нещо подобно ще се случи още щом... — тя мълкна, пак хвърли поглед към все още светещите фенери и цялата потръпна.

Всички безмълвно тръгнаха по пътеката. Паркингтън понечи да заприказва Едит, но макар отстрани да се държаха съвсем естествено, помежду им се издигаше стена. Единствена Луси сякаш бе склонна да приеме случилото се не толкова фатално. Безспорно не бе приятно, беше дори ужасно, но не си струваше да се съсипе човек. Който и да бе изпратил тази телеграма, „просто ни разиграва и ни се присмива“ — тези думи не излизаха от ума на Стивънс.

Влязоха в къщата, минаха през просторното преддверие и се озоваха в предната библиотека. Стаята изобщо не бе подходяща за подобна среща. В нея миналото просто заставаше помежду им със своя мириз. Библиотеката бе много дълга и широка, но не толкова висока, със скосен таван. Стените бяха боядисани и после напръскани с убито зелено, та да изглеждат по-модерни. Но от разни причудливи ниши и ъгълчета, дори от камината изплуваше едновремешният дух на помещението. Едит седна на тапициран стол до ярка лампа, загърбила затворените с капаци прозорци. От гледна точка на префинения съвременен вкус, за който красотата е в модерното обзавеждане, библиотеката изглеждаше претрупана с всевъзможни дрънкулки и дреболийки, които Майлс и Марк бяха събрали от пътешествията си из далечни земи, но прочувственият седемнайсети век, привързан към играчки и украшения, би се чувствал тук като у дома си.

— Слушай, Едит — настойчиво поде Луси, — трябва ли да се ровим пак в тази история? Не одобрявам това, което си намислила. Не ми харесаха и приказките ти във влака. Не може ли просто да забравим всичко и...

— Не, не може — остро отсече Едит. — Не по-зле от мен знаеш, ме из цялата околност е плъзнал слух за нещо нередно, което става тук.

— Слух ли? — подсвирна Марк.

— И според мен го е пуснала Маргарет... — додаде Едит. — Е, признавам, не го е направила нарочно. Просто се е изтървала. Може да е дочула разговора ми със сестрата или на сестрата с лекаря. Не ме гледай така учудено, Марк. Да не би дачуваш за пръв път, че докато беше у нас, сестрата ни подозираше до един и затова заключваше стаята си?

Марк подсвирна отново и неловко погледна Паркингтън и Стивънс.

— Бездна след бездна — рече той. — Или кръг след... Като че всеки крие по нещо. Била ни подозирала. Защо?

— Защото нещо изчезнало от стаята й — поясни Едит.

— Защо не кажеш всичко, каквото знаеш, вместо да ни сервираш на час по лъжичка? — ядосано рече Марк след известно мълчание. — Винаги си говорила направо, без да си поплюваши. Изчезнало! Какво? Кога? Как?

— В съботата, преди чичо Майлс да умре. Мисля, че се падаше осми — тя стрелна Стивънс с очи. — Помниш ли, Тед? С Мари бяхте у нас на бридж, само че Марк развали играта и дявол знае защо пак запреживяхме разни истории за духове?

— Спомням си — обади се Луси. Тя се мъчеше да прикрие неловкостта си зад изражение на задоволство. — Марк бе прекалил с питиетата, затова и играта се разтури. Но защо казваш „запреживяхме“? Беше много весело.

— На другата сутрин — продължи Едит — мис Корбе дойде при мен и каза, че не може да си намери нещо, вероятно го е забутала някъде. Тонът ѝ ми се стори доста рязък и я попитах какво е това нещо. Тогава заговори по-конкретно. Попита дали случайно някой не бил взимал нещо от стаята ѝ по грешка — нещо, което лекарят бил предписал за Майлс в случай на еди-какво си, но не уточни какво. Каза само, че било в малко четвъртито шишенце. После добави, че не би послужило никому, защото действало смъртоносно, ако се събрка дозата и че може някой да го е помислил за амонячна сода, а според нея най-вероятно точно така било станало и че би била крайно благодарна, ако този някой ѝ го върне. Това беше. Не мисля, че наистина ни подозираше. Според нея някой бе бърникал из стаята ѝ просто така.

Марк за малко не се издаде. Стивънс усети, ме думите са на езика му и всеки момент ще ги изрече.

— Но кой държи арсен за лечение? — изговори той бързо и успя овреме на затвори уста. Марк смутено погледна към Паркингтън, после отново към Луси. — Ти знаеше ли за това, Луси?

— Не — тревожно отговори тя. — Но нищо чудно. Искам да кажа, че в такива случаи се обръщат по-често към Едит, отколкото към мен, пък и всеки би постъпил така. Ако не бях Луси, а някой друг, и аз бих се обърнала към нея, разбирате ли какво имам предвид?

Марк обходи помещението с втренчен поглед.

— По дяволите, все някой трябва да... — той мълкна, без да се доизкаже. — Едит, а ти какво каза на мис Корбе? Какво направи?

— Казах ѝ, че ще проучи.

— И проучи ли?

— Не — обикновено лицето ѝ изльчваше практичен дух, но сега на него отново се бяха изписали слабост, съмнение, нерешителност. — Като че ли се... уплаших. Да, знам, че звучи глупаво, но така беше. Не че съвсем нищо не направих, подпитах един-два пъти, съвсем небрежно, като да ставаше дума за обикновено шишенце с лекарства на чичо Майлс, но никой не се и сети за шишенцето на сестрата. За отрова не говорих. Просто не ми се обръщаше езикът да изрека думата.

— Ама че каша — рече Марк, — изключено е обаче да... Хм, слушай, Парт, това е по твоята част. Какво може да е имало в шишенцето?

Партигтън сбърчи вежди.

— Зависи как лекарят е очаквал да се развие болестта. Не познавам цялостната му диагноза. Може да е имало различни лекарства. Момент. Едит, сестрата оплака ли се за изчезналото шишенце на лекаря?

— На доктор Бейкър, ли? Разбира се. И, естествено, на мен и през ум не ми мина, че...

— Но доктор Бейкър категорично определи, че чичо ви е умрял от гастроентерит, така ли? С други думи, не е изразил никакви подозрения.

— Никакви!

— Тогава няма място за тревога — рязко заключи Партигтън.
— Обзалагам се, че не е бил медикамент, който да предизвика същите симптоми като оплакванията на чичо ви, преди да издъхне — както би подействал, да речем, антимонът. Това е от ясно по-ясно. В противен случай и лекарят, и сестрата начаса щяха да вдигнат олелия... Така че вероятно е било нещо успокояващо или пък стимулатор за сърдечната дейност като дигиталин или стрихнин. И едното, и другото могат да се окажат смъртоносни, както сами знаете, но те са от групата на така наречените нервни отрови и, повярвайте, не могат да предизвикат

симптомите, с които е умрял чичо ви. Ни най-малко! И така нямате причини за тревога.

— Знам — унило промърмори Едит, постъргвайки с маникура си ръчката на стола. — Знам го и през цялото време си го повтарях, знаех, че е изключено. Никой не би направил такова нещо! — тя се усмихна или поне се помъчи да го направи. — Но мис Корбе след инцидента започна да заключва стаята си всеки път, когато излизаше, заключи я и вечерта, когато умря Майлс, въпреки че шишенцето вече се бе намерило...

— Намерило ли? — на секундата повтори Марк. — Тъкмо това щях да те питам. Какво стана с шишенцето? Бейкър едва ли е допуснал то да се мотае из къщата, а той да се подсмихва под мустак? Та, казващ, намерило се, така ли?

— Да. Сигурно в неделя вечер. Нямаше го само едно денонощие, затова и нямаше време да се вдигне голяма олелия. Да, неделя вечер беше, помня го покрай Мари, тя тъкмо бе звъннала да се сбогуваме, защото на сутринта с Тед се връзаха в Ню Йорк. Към девет излязох от стаята си и в горния вестибиул срещнах мис Корбе. Тя каза: „Благодарете на когото трябва от мое име, шишенцето се появи. Някой го е оставил на масичката пред стаята на мистър Деспард, искам да кажа, на Майлс.“ Попитах я дали всичко е наред и тя отговори: „Да, като че ли всичко е наред.“

— Сега разбирам — заяви Марк, — това ще рече, че сам Майлс го е откраднал.

— Майлс? — безучастно повтори Едит.

— Точно така — изрече Марк, въодушевен от новата идея. — Слушай, Парт, възможно ли е в шишенцето да е имало таблетки морфин?

— Като нищо. Сам казващ, че е имал сериозни кризи и не е можел да спи.

— Нали си спомняте — викна Марк, обръщайки се към останалите с вдигнат показалец, — свиеше ли го болката, чично Майлс все искаше повече морфин, отколкото лекарят му предписваше? Така беше, нали? Да речем, че Майлс е откраднал шишенцето, взел е няколко таблетки и го е върнал. Почакайте! Нощта, когато умря, викаше, че таблетките му са в банята и молеше някой да му ги донесе, за да го отпуснело. Защо пък да не предположим, че в банята при

лекарствата е бил сложил откраднатите таблетки морфин, та сестрата да не ги намери в собствената му стая?

— Не може да бъде — намеси се Луси. — В банята нямаше таблетки морфин. Имаше само най-обикновени таблетки веронал, които си стоят там открай време.

— Това добре, а останалото от хипотезата ми как ви се струва?

— Напълно е възможно — съгласи се Партингтън.

— Какво ви е прихванало всички? — попита Едит. Започна спокойно, но постепенно гласът ѝ се превърна в писък. — Не виждате ли какво става? Първо ми казвате, че трупът на чичо Майлс е откраднат. Откраднат, изваден от онази крипта и нарязах на парчета или Бог знае какво. И това е най-малкото, най-простото, което може да се е случило. Но вие го приемате съвсем спокойно и се опитвате да ме пързулнете с благи приказки. Да, да, точно това правите. Усещам. Кажи и ти, Луси. Ще ми скъсате нервите. Искам да знам какво става, защото съм сигурна, че е нещо ужасно. През последните две седмици ми се събра прекалено много. Том Партингтън, ти пък откъде се взе, та и ти да ме тормозиш? Сега само Огдън ни липсва, с неговите шегички, и картинаката ще е съвсем пълна, нали? Казвам ви, ще полудея.

И ръцете, и вратът ѝ се тресяха: беше се превърнала отново в красивата магьосница, цялата разтреперана в големия стол, а сълзите напираха в очите ѝ. Луси я наблюдаваше с неизменно искрящите си кафяви очи. Стивънс забеляза блъсъка им, изразяваш огромно, неизразимо съчувствие. Марк тромаво се приближи до Едит и я прегърна през раменете.

— Всичко ще се оправи, момичето ми — нежно ѝ заговори той.

— Имаш нужда само от един веронал и хубаво да се наспиш. Защо не се качите горе с Луси, тя ще ти даде хапче. Нали ни имаш доверие — каквото и да се е случило, ще се оправим. Нали знаеш?

— Да, знам — отвърна Едит, след като помълча известно време.

— Глупаво бе да избухвам така, но сега наистина ми поолекна. Понякога човек го налягат такива мисли, че съвсем се обърква — като да говореше самият Марк. — Знам, идиотско е да се мисля за луда, макар веднъж една циганка да ми каза, че съм. Но знаех, че не е на добро, дето Луси си уши рокля по онзи портрет и я облече. Открай време такива неща носят нещастие. Знам, че в наши дни би трябвало да сме превъзмогнали подобни суеверия, но не ми се ще да живея и да

крепя здравия си разум като ведро вода на главата и да не смея нито да се обърна, нито да се наведа, от страх да не го разлея. Но нали и науката доказа, че лунните фази пряко се отразяват на определен тип хора?

— Защото луната е майка на лунатиците — замечтано изрече Партингтън, — дала им е и името си... Поне някои твърдят, че е така.

— Винаги си бил материалист, Том. И все пак има нещо вярно. А има ли нещо по-странно и неземно в свръхестественото... — Стивънс забеляза, че при тези думи физиономиите на приятелите му се смениха, а не се и съмняваше, че и с неговото изражение е така... — отколкото влиянието върху нечие съзнание през хиляди и милиони мили на едно... едно... — продължаваше Едит.

— Парче зелено сирене — подсказа ѝ Партингтън. — Едва ли, но откъде те обзеха толкова мистични мисли?

— Чисто и просто, ако ми се посмеете, може би ще си ги избия от главата — мрачно отвърна Едит. — Ще ми се да видя отблизо парче зелено сирене. Луси, помниш ли какво пълнолуние имаше през нощта, когато чично Майлс умря, и как му се възхищавахме, а ти, Марк, пя на връщане? Замисли ли се човек за живите покойници...

— За кого? — на секундата я прекъсна Марк с искрено учудване, като че ли никога не бе и чувал за тях, но гласът му прозвуча малко по-силно от обичайното. — Откъде знаеш за тези измислици?

— Ами, четох го някъде... Горе няма да се кача, но ще ида да хапна нещо. Хайде, Луси. Уморена съм, направо съм като пребита. Били направила някакви сандвичи?

Луси веднага скочи на Марк през рамо. Когато двете излязоха, Марк умислен обиколи два пъти стаята с тежки стъпки, после спря край камината и започна да си свива цигара. Скрит радиатор запука и затропа — Хендерсън бе разпалил котлето в мазето.

— Всеки крие по нещо от другите — рече Марк и драсна клечка кибрит о камъка. — Забелязахте ли, че изчезването на трупа на Майлс сякаш не ги учуди кой знае колко... поне Едит нямаше вид на стъписана. Изобщо не попитаха за повече подробности. Нито поискаха да надникнат. Дори не... Да му се не знае, какво ли ѝ се върти на Едит в главата? Същото, каквото и в нашите ли? Или пък е само някакъв кошмар и нервност? Де да можех да разбера!

— Аз ще ти кажа — изръмжа Партингтън. — И тя го е чела някъде. Живите покойници. Чела е за тях, също както и ти — той погледна Стивънс. — Да не е била същата книга?

— Надали. Аз го четох в един неотпечатан още ръкопис. Последната книга на Крос — Годан Крос. Сигурно и вие сте чели нещичко от него.

Марк застини и се втренчи в Стивънс с горящата клечка в ръка. Държеше я полегато, сякаш инстинктивно далеч от очите си, и малко преди тя да опари пръстите му, я угаси, но без да сваля от Стивънс широко отворените си вторачени очи.

— Как се пише името му? — припряно рече той. После се поправи: — Не може да бъде. Парта, имаш право. Нервите ми вече не издържат и скоро тези фантасмагории ще ме докарат до успокоителни. Доказателство за това е, че съм виждал името му стотици пъти, но никога, когато съм бил на себе си, не съм правил такава връзка. Годан Крос... Годен Сен Кроа. Ха-ха-ха! Някой да ме ошипе, че ще полудея.

— Е, и?

— Не виждате ли? — някак припряно и весело натърти Марк, но така, че да ти настръхнат косите. — Захванеш ли се с подобна история, просто остави въображението си на воля и то ще ти покаже всичко, каквото ти се иска да откриеш. Ето ви например Годан Крос, най-обикновен потомък на еди-кого си и добър писател. Но видиш ли името му, в мислите ти нахлуват куп живи покойници и неизменно се сещаш за какви ли не убийци и жертви... Годан Крос. А Годен Сен Кроа, ако представлява за вас интерес, е прочутият любовник на Мари д'Обре, маркиза Дьо Бренвиле, който пръв я въвежда в изкуството на отровителството. Той умира преди нея в лабораторията си над собственото си котле с отрови. Иначе биха му изптрошили костите на колелото за изтезания или трибуналът, основан за процеси срещу отровители, наречен Пламтящото съдилище, щеше да го изпрати на кладата. Именно при неговата смърт, в някаква кутийка от тиково дърво, намират доказателства, уличаващи госпожата. С времето ѝ било дошло до гуша от него и не можела да го понася. Но това са врели-некипели. Сен Кроа умира някак... Според Дюма се опитвал да направи отровен газ, но стъклена маска се изхлузила от лицето му и той се строполил на място от парите, с глава в собствения си котел... Тогава се разтичали да дирят маркизата.

— За една вечер се наслушах на подобни истории — отсече Стивънс. — Ако не възразявате, сега ще си ида, а гробницата ще затворим утре сутрин.

— Приятна нощ — погледна го Партингтън. — Ще ви изпратя до пътя, за да се поразтъпча.

10.

Тръгнаха по алеята под сплетените клони на огромните дървета, покрай храсталаците. Известно време крачеха мълчаливо. Марк бе отишъл да поговори за последен път с Хендерсън и да покрие входа към криптата с брезента от тенис корта. Стивънс се чудеше какво ли се върти в главата на спътника му, ако Паркингтън изобщо имаше нещо предвид, и поде пръв.

— Да имате някаква версия за изчезването и връщането на шишенцето освен тази, която изложиха дамите?

— А? — сепна се умисленияят Паркингтън. Беше се загледал в звездите и вървеше, влечейки крака по чакъла, сякаш търсеше пътя. Замисли се. — Ами, както вече споменах, обичам да разглеждам фактите в простишки схеми. Известно ни е, че шишенце с вещество, което, ако се погълне в голяма доза, може да бъде смъртоносно, бива откраднато и след време — върнато. Друго не знаем и едва ли ще узнаем, докато не се срещнем с медицинската сестра. Не знаем дори дали е съдържало таблетки, прах или течност, а това е най-важното. Колкото до самото вещество, има две възможности. Първо, може да е бил сърдечен стимулатор от рода на стрихнин или дигиталин. Ако е така... честно казано, е лошо. Би могло да означава, че отровителят, ако изобщо има такъв, не е довършил делото си.

— Така е — кимна Стивънс. — И аз мислих за това.

— Но длъжен съм да кажа — сухо продължи Паркингтън, — че това е малко вероятно. Ако бе изчезнал такъв медикамент, лекарят би обърнал къщата наопаки, за да го намери, или поне да разбере какво е станало с него. А нито той, нито сестрата явно са се притеснили особено от изчезването му. По-скоро просто им е станало неприятно. Слушате ли ме? Откраднатото не може да е било и възбуждаща отрова като антимон, защото тогава за нищо на света не биха издали на Майлс смъртен акт, в който да пише, че е умрял от естествена смърт. Изключено. Втората версия е много по-вероятна. А именно, идеята на Марк, че са били откраднати три-четири таблетки морфин.

— И Майлс ли ги е откраднал?

Партингтън се смръщи. Този въпрос като че ли го смущаваше най-много.

— Не е изключено. А и това е най-лесният отговор. Нали всички търсим лесното? — изпъкналият му, искрящи от любопитство очи се извърнаха към Стивънс в осветената от звездите нощ. — Само че някои подробности сочат противното. Да речем, как намират шишенцето. Знаем, че стаята на Майлс и стаята на сестрата са били една до друга. Знаем още, че след като шишенцето изчезва, сестрата започва да заключва стаята си, тоест вратата на стаята си към вестибиула. Но има и още една врата, която води направо към стаята на Майлс и нея сестрата едва ли е заключвала, защото там е нейният пациент. Тогава, ако шишенцето го е откраднал Майлс, защо не е влязъл после в стаята й през междинната врата, за да го остави на място? Защо ще го оставя на масичката във вестибиула?

— Защото сестрата веднага би разбрала кой го е взел. Единствено той е имал достъп до стаята й.

Партингтън спря насред алеята и тихо изруга.

— Май с годините оглупявам. Разбира се, че е така. Пък и сестрата може да е заключвала и междинната врата. Възможно е да е подозирала и самия Майлс.

— Да, но дори да сте прав, какво от това?

— Търся мотива — упорстваше Партингтън. Направи лек жест, като интелигентен човек, на когото му убягват точните думи. — Причината да откраднат морфина. Взел го е или Майлс, или някой друг. Ако е бил Майлс, причината е ясна. Но ако е бил друг? За какво би му послужил? За да убие още някого? Изключено! Липсвали са само две-три таблетки. Ако са били откраднати повече, лекарят би вдигнал олелия. По принцип морфинът се дава на четвъртинки. За да отровиш някого, са нужни две-три таблетки, а за да си сигурен — четири. Значи не може да е било с цел убийство. Няма смисъл да обсъждаме дали в къщата няма наркомани. Ако беше така, нито шишенцето, нито дори част от съдържанието му щеше да се появи отново. Възможно е някой просто да е страдал от безсъние. Но ако е така, защо да пие толкова силно лекарство, което направо поваля човек и се предписва само в краен случай? Защо да не вземе обикновен веронал, още повече, че в банята е имало? Но във всеки случай, защо на крадеца е било нужно с такава тайнственост да отмъква

морфина?... И ако всичките ми догадки са безсмислени, то за какво му е бил необходим този морфин?

— Е?

— Ами, да речем, налага се да свършите нещо през нощта — продължи Партингтън, този път като че обясняващ на хлапе. — Но някой ваш близък или съсед може да ви види или чуе. Само че ако упоите този някой с четвърт таблетка морфин, теренът ще е чист, не е ли така?

Той отново спря и се извърна, свел намръщено лице. Впери поглед в Стивънс и той усети, че го пронизва някакво предчувствие за онова, което ще последва. В миг пред очите му се занизаха като на лента епизоди от нощта, когато бяха отровили Майлс: тази нощ двамата с Мари прекараха във вилата си на по-малко от четвърт миля, същата нощ, когато без каквато и да е причина така му се доспа, че си легна преди десет и половина.

— Вижте — внезапно продължи Партингтън, — размишлявах над най-сериозния ни проблем — как е била отворена криптата и отвлечен трупът. Ами ако и мистър, и мисис Хендерсън са били приспани с морфин, биха ли чули крадците? Кажете, биха ли чули нещо?

— Ами да, разбира се, че не! — с неудържимо облекчение възклика Стивънс. Но след миг се поколеба. — Само че...

— Искате да кажете, че в голямата къща биха чули шума, така ли? Пък и клетвите на Хендерсън, че входът към криптата не е разбиван. Добре, да приемем, че той казва истината. Но това не е единственият ми довод. Вярно, ние вдигнахме голям шум. Но не забравяйте как я отворихме. Изкъртихме плочите с клинове и чукове. Не забравяйте и как бяха настлани плочите. Те са доста тънки и споени с хоросан като слепени части на детска мозайка. Под тях няма бетон, който да ги съединява, а само пръст и чакъл. Не би ли могло да се изреже един голям блок от настилката и да се повдигне наведнъж? Е, спойката ще се поизкърти малко, но то ще е нищо и никаква тънка ивица по краишата само. И ако целият блок се повдигне настрани, после може да се постави пак, също както входният камък под него. А Хендерсън е видял настилката горе-долу цяла и се кълне, че е непокътната. Ако тръгнеш да копаеш пръстта и чакъла, не може да не останат следи, но нали са отваряли криптата едва предната седмица?

Стивънс искрено искаше да му повярва, тъй както Паркингтън очевидно си вярваше. Някъде из съзнанието му се прокрадваха съмнения, но в момента не можеше да мисли спокойно. Тревожеше го друг проблем, далеч по-личен. С Паркингтън вече стигнаха входа на Парка. Спряха и се загледаха в разлюляния от лекия ветрец мрак на Кингс авеню, в премигващите далечни улични лампи и в катраненото шосе, проблясващо като черна река под краката им. Паркингтън, който се бе отърсил от предишната си нерешителност, изведнъж отново се притесни и тихо рече:

— Извинете ме за многословието. Въпросът е, че все в нещо трябва да сме сигурни. Едит вече спомена, че съм материалист. И не намирам нищо обидно в това. Такъв съм, признавам. Преди години Едит ми наприказва какво ли не. Открай време е убедена, че съм направил абORTа на онова момиче, защото то е забременяло от мен и то само защото девойчето работеше в клиниката ми. Е, питам ви, кой от двама ни се оказа тогава по-голям материалист?

Преди да тръгнат, бе обърнал още едно питие и сега езикът му се развързваше. От време на време в гласа му се прокрадваше известно напрежение, но той мигом се овладяваше — с годините явно се бе научил безупречно да се контролира.

— Да, така е. За него ти бе кат иглица край реката, иглица с нежноожълти цветове: поне за мене беше така и не защото някой стар мъдрец ми бе казал това да виждам в нея. Е, игликата не е символ на цялата природа нито пък загадъчните ѝ цветчета — извинение за нескопосано стихоплетство. Има толкова неща, къде-къде по-красиви за човешкото око, например галопиращ кон или отражението на Ню Йорк в небето. А тази нищо и никаква иглица е просто едно хубавичко цвете, което можете да сложите във ваза, за да ви краси масата. Така ли е?

— Да, сигурно сте прав.

— Следователно и всичките ни приказки за духове, за живи покойници и... — той мълкна и се усмихна непохватно, леко запъхтян.

— Повече нищо няма да кажа, ще си наложа и ще мълча — добави Паркингтън. — Честна дума, намерих отговора на загадката около криптата. Естествено, ако гробарят не е направил някой фокус.

— Гробарят ли? — повтори Стивънс. — Искате да кажете, Дж. Аткинсън?

Забеляза докторът да повдига вежди.

— Старият Джоуна ли? Да, той. Сигурно го познавате, голям чешит е. Трябва да е погребал няколко поколения Деспардови, но вече е много стар. Затова и приятелят ни Хендерсън така сприхаво отрече гробарят да е скроил някой номер, защото става дума за Аткинсън. Снощи, като идвахме насам, Марк пак ми показа къщата му. Каза, че синът на стария Джоуна се е разтичал да посъживи работата. Бащата на Марк много обичаше стария Джоуна, все го майтапеше дали още се върти в „невинната си чайна“, или в „къшето“, както казваше той. Не знам какво е имал предвид. Нищо чудно... Извинете, пак се отплеснах, лека нощ.

Стивънс реши, че спътникът му е прекрачил смътната граница между подпийналия здравомислец човек и несвързаните бръщолевици, пожела му на свой ред лека нощ и тръгна бързо надолу по авенюто. Престори се, че бърза. Всъщност искаше да остане сам. Но докато не загълхнаха скърцащите по чакъла стъпки на Паркингън и алеята не потъна в тишина, не забави крачка.

Прииска му се да направи нещо, та да излее смущението си: да размаха юмрук или да удари по нещо, или просто да стисне зъби, объркан и безпомощен. Всичко беше толкова оплетено. Де да можеше като Паркингън да вика всичките си съмнения в някаква схема, да поговори с някой умен хладнокръвен познат, който да задава прости и ясни въпроси — тогава може би все нещо щеше да проумее. Опита се сам да си задава въпроси: „Наистина ли с Мари става нещо? И какво точно е това «нещо»? И как се проявява?“ Така стигна до момента, в който съзнанието, почти физически, като от огън, се отдръпва и просто се затваря в себе си. Не намираше отговор на въпросите си, защото не можеше да ги изрече на глас. До един бяха кой от кой по-невероятни. И в крайна сметка през каква ли странна пролука в съзнанието му се бе промъкнала тази идея? Имаше ли действително доказателство? Всичко се въртеше около една снимка, картонче трийсет и пет-четирийсет квадратни сантиметра, на жена със същото име и с досущ сходни черти... да, и това, че снимката бе изчезнала. Толкова.

Вече бе стигнал собствената си вила и стоеше втренчен в нея. Лампата над входната врата не светеше. Цялата къща тънеше в мрак и само през прозореца на хола се процеждаше алена игрива светлинка.

Изглежда Мари бе запалила камината, което бе много необично, защото се страхуваше от огън. Усети, че го обзема тревога.

На входната врата бе пуснато само резето. Отвори я и влезе в тъмното антре, осветявано единствено от отблъсъците от хола вдясно. Цареше пълна тишина. Чуваше се само едва доловимото припукване и съскане на дървата в камината. Трябва да бе сложила сурови.

— Мари! — подвикна той.

Отговор не последва. Все така неловко влезе в хола. Явно бе запалила сурови дърва. Огънят бе голям, почти задавен в гъст жълтеникав пушек, през който се промушваха злобни и къдрави огнени езичета. Чу как стеклите се по дървата капчици съскат и пукат. Каменната камина бе обгърната нагоре в лек дим. Странно, помисли си той, как тези раздвоени езичета преобразяват до болка познатата стая. Все пак беше достатъчно светло, за да различи до комина на една табуретка поднос със сандвичи, термос и чаша.

— Мари!

Върна се в антрето с толкова тежки стъпки, както му се струваше, че твърдото дюшеме непрекъснато проскърцваше. Спусна се към масичката с телефона и механично сложи ръка върху куфарчето, което още беше на нея. Този път усети, че е отворено, а ръкописът лежеше в него леко изместен, сякаш някой го бе вадил и връщал на мястото му бързешком.

— Мари!

В тишината отекваха дори стоновете на стъпалата под краката му. Качи се в спалнята, обърната към задния двор. Нощната лампа светеше, но в стаята нямаше никой и дантелената покривка на леглото не бе пипана. Едно неуморно часовниче на камината нарушаваше с живото си тиктакане тишината: беше три и пет. Тогава зърна на бюрото подпрян илик.

Скъпи Тед (гласеше бележката), трябва да изляза.
Тази нощ няма да се прибера. От това зависи спокойствието ни. Ще се върна утре. Моля те, не се тревожи, просто е ужасно трудно да ти обясня. Каквото и да си помислиш, ще сгрешиш. Обичам те!

Мари

П. С. Налага се да взема колата. Оставила съм ти нещо да хапнеш и термос с кафе в хола. Утре сутринта Елен ще ти приготви закуска.

Сгъна бележката и я остави пак на бюрото. Внезапно почувства ужасна умора, седна на кревата и огледа стаята пред себе си — всичко си бе на мястото, но му се стори ужасно пусто. После стана и пак слезе долу, като палеше всички лампи, покрай които минаваше. Прегледа още веднъж куфарчето в антрето — оказа се точно както бе очаквал. Книгата на Крос се състоеше от дванайсет глави. Сега в ръцете си държеше само единайсет. Главата, посветена на Мари д'Обре, гилотинирана за убийство през 1861 година, липсваше.

III

ДОКАЗАТЕЛСТВО

Един ден Лорънс се събуди в спалнята и взе едно домино, облепено с черно кадифе, сложи си го на шега и отиде да се види в огледалото. Но още преди да зърне нещо, старият Бакстър му кресна от леглото си: „Веднага да го свалиш, празноглавецо! Да не искаш да гледаш през очите на мъртвец?“

М. Р. Джеймс
„Поглед от високо“

11.

На другата сутрин в седем и половина, освежен след душа и с чисти дрехи, Стивънс тъкмо слизаше по стълбата, когато някой припряно затропа на входната врата.

Той спря с ръка на перилото, сякаш с внезапно вдървен език, и ни най-малко не му се искаше да отвори. Ако беше Мари, нямаше да знае какво да ѝ каже, макар цяла нощ да бе преповтарял всевъзможни речи. Лампите нания етаж още светеха, а холът тъмнееше от спарен дим. Не си беше лягал, сън не го ловеше. Главата го понаболяваше и едва успяваше да съобразява: цяла нощ да предъвкваш едно и също, и то когато ти предстои среща, не е много полезно, още повече, че колкото и внимателно да обмисляш какво ще кажеш, после никога не изричаш точно него. Дори преддверието сякаш виждаше за пръв път. Зората бе донесла със себе си студена белезникава мъгла, притиснала изцъкления си поглед в прозорците. Единственият стоплящ сърцето звук идваше от трапезарията — беше включил кафеварката и сега тя тихичко съскаше и бълбукаше.

Той слезе, отиде в трапезарията и внимателно изключи кафеварката от контакта. Как ухаеше само ранното сутрешно кафе! Едва тогава отвори вратата.

— Извинете за беспокойството — изрече непознат глас и сърцето му отново се сви. — Дали бих могла...

Пред него стоеше дребна набита жена с дълго синьо палто. Макар да не изглеждаше уверена, зад несигурността ѝ се криеше сподавен гняв. Стори му се отнякъде позната. Лицето ѝ, изпод малка синя шапка, нахлузна сякаш в гневен порив, далеч не бе красиво и все пак предразполагащо и интелигентно. Над живите ѝ кафяви очи претрепваха сламеноруси мигли. Изглеждаше, а и действително бе пряма, пъргава и оправна.

— Не съм сигурна дали ме помните, мистър Стивънс — продължи тя, — но аз съм ви виждала неведнъж у Деспардови. Видях, че у вас свети и... Аз съм Мира Корбе. Грижех се за мистър Майлс Деспард.

— Боже мили, разбира се! Заповядайте.

— Нали разбирате — тя пак придърпа шапката си и хвърли поглед към Парка, — нещо май се е случило. Снощи някой ми е изпратил телеграма да дойда незабавно... — тя пак се поколеба.

Още една от ония проклети телеграми, досети се Стивънс.

— Но аз бях при болен и я прочетох едва преди около час, след като се прибрах. Тогава по ред причини — все по-ядосано звучеше гласът ѝ — реших, че трябва веднага да дойда. Но като стигнах там, никой не ме чу. Тропах, тропах на вратата, но никой не ми отвори. Не проумявам какво може да е станало. И щом видях, че у вас свети, си помислих, че стига да не ви притеснявам, бих могла да поседна, докато чакам.

— Но моля ви, ни най-малко няма да ме притеснявате. Моля, заповядайте.

Той отстъпи и хвърли поглед към пътя. Сред леката белезникава мараня някаква кола бръмчеше нагоре по склона с пуснати дълги фарове. След миг колата свърна, сякаш наслуки, и спря до бордюра.

— Хей, има ли някой! — отекна нечий глас. Без всянакво съмнение това бе Огдън Деспард. Затръшна се врата на автомобил и по пътечката сред мъглата изплува дългнестата фигура на Огдън. Беше със светло палто от камилска вълна, под което се подаваха крачоли на официален панталон. Огдън сякаш не бе от Деспардови. Във всеки род има такива хора, които не приличат на никого от останалите. Беше тъмнокос, винаги елегантен и с леко хълтнали бузи. Макар тази сутрин да не се беше бръснал, черната му коса бе грижливо сресана и блестеше като шлем. Под очите му се спускаха косо бръчици и лицето му бе толкова бледо, че се различаваше всяка пора по кожата. Тъмните му очи весело поглеждаха ту сестрата, ту Стивънс. Беше едва двайсет и една годишен и макар често да се правеше и на по-млад, изглеждаше по-възрастен от Марк.

— Добро утро — поздрави той и пъхна ръце в джобовете си. — Гуляйджията се завръща. Здравейте! Ама това да не е тайна среща на влюбени сърца?

Огдън беше цар на подобни подмятания. Не че беше неприятен човек, но хората около него винаги се чувстваха някак неловко. Тази сутрин на Стивънс най-малко му беше до него и той поведе мис Корбе през вестибюла, а Огдън с бавна крачка ги последва и затвори вратата.

— Извинете, че е толкова разхвърляно — обърна се Стивънс към сестрата, — работих почти цяла нощ. Мога да ви предложа обаче топло кафе. Ще пийнете ли?

— Благодаря, с удоволствие — отвърна мис Корбе и внезапно потръпна.

— Кафе! — презрително изпуфтя Огдън. — Така не се посреща човек след гуляй. Е, ако ви се намира по-твърдо гориво...

— Отзад в кабинета ми има уиски — отвърна Стивънс. — Сипи си.

Забеляза сестрата и Огдън да си разменят странни погледи, но никой нищо не каза и в стаята започна все по-осезателно да се възцарява напрежение. Мис Корбе с безизразно лице отиде в хола. Стивънс влезе с кафеварката в кухнята и започна да тършува за чаши. Докато се чудеше къде ли са, Огдън бутна летящата врата и се появи със солидно питие в ръка. Тананикаше си нещо, но очите му бяха нащрек. Докато отваряше вратата на хладилника, за да провери няма ли някоя бира, заговори съвсем естествено.

— Значи и нашата Мира е получила телеграма от полицейския участък да се яви тук. Също като мен.

Стивънс мълчеше.

— Моята пристигна снощи — продължи Огдън, — но ме чакаха няколко страховити преживявания и беше изключено да зарежа пийването заради нея. И все пак радвам се, че ченгетата са попаднали на следа. Накрая ще открият онова, което всеки знае — той извади формичката за лед, очука я о ръба на мивката и внимателно, като да вземаше нещо на мушка, пусна едно кубче в чашата си. — Между другото, доколкото разбирам, с Марк цяла нощ сте се потили да отворите криптата.

— Защо мислиш така?

— Да не съм глупак.

— Не си. Далеч не си глупак.

Огдън оставил чашата. Бледото му лице изглеждаше някак необично разкривено.

— Какво искаш да кажеш? — тихо попита той.

— Слушай — извърна се Стивънс с лице към него, — тази сутрин хич не съм в настроение и с огромно удоволствие бих те наврял в ония килер, пък и всеки, който реши да ми лази по нервите. Не

започвай да се препираш в седем и половина сутринта, иначе и твоята, и моята глава ще си изпатят. Би ли ми подал сметаната от хладилника?

Огдън се засмя.

— Извинявай. Само че не виждам защо си се наежил така... Това са просто детективските ми догадки. Като отидох за уискито, видях в кабинета ти няколко свити на ръка цигари. На Марк са, нали? Зърнах и малка скица на настиката над криптата, сигурно и нея Марк я е правил. Да, имам набито око. Много е полезно. Знаех, че Марк е намислил нещо подобно, затова и държеше през нощта да няма никой у дома — издълженото му лице стана напрегнато и злобно. — А какво казаха полицайте, когато ви завариха да си играете с кирки край плочника?

— Полициа не е имало.

— Какво?

— Дори телеграмите сто на сто не са от полицията.

Захапал долната си устна, Огдън го погледна изпод вежди. Нещо проблесна в очите му и той поомекна.

— Така, да, и това ми мина през ума. Само че... слушай, Стивънс, по-добре ми кажи, защото тъй или инак, щом се прибера, ще разбера. Били сте трима. В кабинета ти видях три чаши. Кой е третият?

— Някой си доктор Партингтън.

— Я виж! — възклика Огдън. Сякаш се замисли и във вида му се долавяше задоволство. — Ще стават големи работи. То се знае, прокуденикът. Мислех, че по живо, по здраво си стои в Англия. Ако изобщо открие... Трябваше и сам да се сетя. Сега ми е ясна картинаката, гледай ти, гледай ти. — Огдън имаше досадния навик често да говори предвзето. — Ами да, Марк е искал той да... как се казваше, да надникне в карантиите на Майлс и всичко останало. Хайде, не бъди потаен. Какво открихте?

— Нищо.

— Как така?

— Не открихме буквально нищо. В криптата нямаше помен от трупа.

Огдън се изопна, а върху бледото му лице съвършено ясно се изписа неверие. Стивънс не помнеше друг път да го бе втискало от изражението му така, както в този момент. Огдън поогледа хладилника,

после пъхна ръце, тържествено извади купичка ябълково пюре и я намести на дъската до другата, за да се изцеди.

— С други думи — каза той, — заедно с верните си приятели и съюзници, строени под бойното знаме, сте установили, че клетият чичо Майлс е бил натъпкан с отрова. И за да не се разчуе, сте скрили трупа му. Знам какво мисли Марк за полицията. А моето мнение интересува ли те?

— Не. Само ти казах какво стана... Ще задържиш ли вратата да изляза с чашите?

Очевидно стъписан, Огдън потъна в мисли и разсеяно дръпна вратата. Стивънс усещаше как мозъкът му трескаво тършува из разни кътчета, за да открие пролука, и впери в госта си обезкуражителен поглед.

— Между другото къде е Мари?

— Амин, още не е станала.

— Странно — отбеляза Огдън.

Стивънс си даде сметка, че зад въпроса му не се крие подтекст, че Огдън го е попитал просто така, както си му беше навик, за да те накара да се почувствува неудобно дори от един най-обикновен въпрос, но въпреки това нервите му се опънаха. Стивънс взе двете чаши и тръгна към хола. Огдън, явно наумил си вече нещо, го заобиколи и поздрави мис Корбе с чаша в ръка.

— Искаше ми се да си поговорим, скъпа мис Корбе — поде той, — но първо трябваше да пийна за кураж. Наздраве.

Ако не престане с тези блудкави фразички, май ще излея уискито на главата му, помисли си Стивънс. Мис Корбе седеше, спокойно сключила ръце на скута си, и само погледна Огдън, без очевидно думите му да й правят никакво впечатление.

— Щеше ми се да си поговорим за тази история с телеграмите — продължи Огдън. — Какво пише във вашата?

— Защо мислите, че съм получавала телеграма? — отговори тя на въпроса му с въпрос.

— На всеки поотделно ли да обяснявам? Добре, така да е. Защото и аз получих. Както вече казах на нашия приятел, пристигна снощи. Но понеже трябваше да обиколя няколко гуляя...

— Щом сте обикаляли от гуляй на гуляй — поде мис Корбе съвсем практичния си въпрос, — как стигна телеграмата до вас?

Огдън присви очи. На езика му сякаш тегнеха тежки саркастични думи, които или да сразят, или да вбесят събеседника му, но беше достатъчно проницателен, за да си даде сметка, че не си струва.

— Като че ли искате да ме притиснете до стената, а? — запита той. — Ами така се случи, че наминах в клуба „Калибан“ и телеграмата ме чакаше там. Не, наистина, защо не ми кажете честно? Вижте, тъй или иначе, щом се прибера, ще разбера. А пред Тед Стивънс можете спокойно да говорите, той знае всичко. Пък и нищо чудно да се окаже полезно, че са ви повикали. Може би показанията ви биха били важни за полицията. Знам ли?

— Благодаря — мрачно изрече сестрата. — Показанията ми за какво?

— За отравянето на чичо Майлс, естествено.

— Нямале никакво основание за подобно твърдение! — скочи тя и кафето ѝ се разля. — Ако имате да кажете нещо, кажете го на доктор Бейкър. Нямале никаква причина да смятате... — тя мълкна за миг, после продължи: — Признавам, че след това изпитвах угрizения. Не заради никакви подозрения, просто не бях там, когато се случи, и...

— И — прекъсна я Огдън, като скочи внезапно от стола, — грижливо бяхте заключила стаята си, та в случай, че има криза, никой да не може да влезе за лекарствата му. Излиза, че в известен смисъл сте убила собствения си пациент. Ако това не е престъпно нехайство, не знам как иначе да го нарека. А когато всичко се разчуе, едва ли ще допринесе за репутацията ви.

Точно от това се бе опасявала — че всички знаят, — а Огдън майсторски продължаваше да я оплита.

— Е, признавам, имали сте основание да постъпите така. Въсъщност се предполагаше, че чичо Майлс вече е оздравял. Пък и след като бе откраднато онова шишенце със смъртоносната отрова от стаята ви... сигурно сте била права да я заключвате, за да не се повтори. И все пак не се ли усъмнихте в нещо? Знам, че Бейкър е стар педант и е на път съвсем да се вдетини, но и той ли нищичко не заподозря? В неделя открадват от стаята ви отрова. В сряда през нощта чичо Майлс умира. Ако питате мен, странно съвпадение.

Огдън бе извънредно доволен — явно успя да я обърка, а той целеше именно това, не да изясни случилото се. Тя обаче разбра и лицето ѝ отново стана абсолютно невъзмутимо.

— Вие като че ли знаете повече от всички — отегчено изрече тя.
— Тогава знайте също, че първо, ако изобщо нещо е изчезвало, то не би довело до чиято и да е смърт и в никакъв случай не би породило оплакванията на мистър Деспард.

— Аха, така си и мислех. Значи не е било арсен. А какво беше?
Тя не отговори.

— Пък и не може да не подозирате кой...

Много внимателно мис Корбе остави празната си чаша на масата. Стивънс, който тази сутрин имаше чувството, че е осенен от шесто чувство, усети, че нещо става. Кой знае защо сестрата оглеждаше стаята, хвърляше поглед към стълбището, сякаш изчакваше или се вслушваше и явно гореше от желание да говори, стига да го нямаше Огдън.

— Представа нямам — спокойно отвърна тя.
Огдън обаче не отстъпваше.

— Хайде. Сама знаете, че е по-добре да ми кажете. Хем ще ви олекне на съвестта, хем аз ще открия...

— Номерът ти май се е поизтъркал — троснато се намеси Стивънс. — Не можеш ли да се държиш човешки? Да не си полицай? Още повече, че пет пари не даваш да разбереш какво се е случило с чично ти...

Огдън се извърна чевръсто с усмивка.

— Питам се ти пък какво криеш? Сто на сто има нещо. Откакто съм тук, няма и помен от веселия добрят Тед. Да не би да е заради онай небивалица, дето ми наприказва, че трупът на чичо Майлс бил изчезнал? Или има и друга причина? Ще се въздържа да изказвам мнение — сестрата стана и той отмести поглед към нея. — Да не би да тръгвате? Ще ви закарам до къщата.

— Не, благодаря.

Напрежението растеше. Огдън все така ги наблюдаваше като защитник, който пази двама играчи. Бе извил врат в обърнатата яка на палтото си от камилска вълна, а по устните му трепкаше неизменната скептична усмивка. Отбелязва, че компанията му сякаш е нежелана. Благодари на Стивънс за уискито, като шеговито вметна, че въпреки всичко не било лошо и си тръгна. Едва когато входната врата се затвори, сестрата отиде при Стивънс в антрето. Хвана го за ръка и заговори припряно.

— Всъщност дойдох, защото исках да поговоря с вас. Знам, че не е важно, но си рекох, че все пак е по-добре да ви предупредя за...

Внезапно входната врата се отвори и на прага се появи Огдън.

— Извинете — изрече той с вълча усмивка. — Но вашето наистина прилича на тайна любовна среща. Възмутително, жена ти спи горе, а вие... Или не спи? Доколкото забелязах, колата я няма в гаража. И в името на благопристойността наистина смятам, че ще е най-добре да не се отделям от вас.

— Върви си — спокойно изрече Стивънс.

— Виж ти, виж ти — със задоволство продължи Огдън. — А и видях, че в спалнята ви всички лампи са запалени. Да не би Мари да спи на лампа?

— Махай се!

Макар с нищо да не показва, че би променил намеренията си, сякаш нещо подсказа на Огдън, че ще е по-добре наистина да си тръгне. И все пак се възползва чудесно от ситуацията — подкара едва-едва, следвайки ги по пътя към Парка. Макар мъглата да се бе поразредила, на повече от два-три метра нищо не се виждаше. Сред белезниковата дрезгавина изплуваха храсти, дървета, улични лампи, а в самия Парк цареше мъртвешка тишина. И в мъртвешката тишина внезапно се разнесе отчетливото равномерно чукане на клепалото на входната врата. Звукът му отекваше злокобно сред стелещата се мъгла.

— Господи! — провикна се Огдън. — Да не мислите, че всички са?...

Стивънс така и не разбра каква толкова остроумна шегичка бе измислил Огдън този път, но колата, както се движеше едва-едва, за малко не се бълсна в един от стълбовете на входа. На предната веранда, пристъпвайки от крак на крак, докато изчакваше някой да отвори, стоеше възпълен мъж с куфарче в ръка. Щом наблизиха, той се обърна и ги изгледа подозрително. Тъмносиньото палто и меката сива шапка му отиваха. Изпод спуснатата периферия на шапката ги гледаха весели очи, виждаше се бледо лице с широка челюст. Отстрани косата му бе попрошарена, но изглеждаше младолик. Нямаше вид на угнетен човек.

— Някой от вас да живее тук? — обърна се той към тях. — Знам, че е рано, но в къщата като че ли няма никой. — Замълча за малко и продължи: — Казвам се Бренън. От полицията съм.

Огдън подсвирна, сякаш се успокои, но Стивънс чувстваше, че това е по-скоро мигновена защитна реакция.

— Виж ти, виж ти! Сигурно снощи са будували до късно и сега още спят. Нищо, трябва да имам ключ някъде. Аз живея тук. Казвам се Огдън Деспард. А какво ви води насам тази сутрин, инспекторе?

— Капитан — уточни Бренън, вперил поглед в Огдън. Тази сутрин Огдън като че ли никому не се харесваше. — Предполагам, че човекът, когото искам да видя, е брат ви, мистър Деспард. Ако...

Входната врата се отвори така неочеквано, че ръката на Бренън, както си стоеше на дръжката, увисна във въздуха. Преддверието беше още по-мрачно и тъмно, гледано от потъналата в мъгла веранда, въпреки че от комините се виеше гъст катранен дим, който изпълваше мъглата със сажди. Облечен и толкова гладко избръснат, че кожата му изглеждаше като щавена, от прага ги измерваше с очи Партингтън.

— Какво обичате? — рече той.

Капитанът се прокашля.

— Казвам се Бренън — представи се повторно той. — От полицията съм...

В миг Стивънс реши, че сигурно целият свят се е побъркал. Лицето на Партингтън стана пепеляво. Хвана се за дръжката на вратата и я натисна, та да е по-стабилен, сякаш ако я пуснеше, щяха да му се подкосят краката.

12.

— Зле ли ви е? — съвсем естествено попита Бренън.

Тонът му бе толкова делови, че Партингтън на секундата се овладя, сякаш някой кукловод бе дръпнал конците му.

— От полицията значи... — повтори той, като изръмжа някак неопределено. — Ами да, разбира се. Не, нищо ми няма. Ако ви кажа причината, няма да ми повярвате.

— Защо да не ви повярвам? — последва напълно логичният въпрос на Бренън.

Партингтън попремига. Изглеждаше толкова смутен, че за момент Стивънс се запита дали не е пиян. Но на Партингтън му хрумна нещо друго и тутакси разсея подозренията му.

— Бренън значи! Знаех си аз, че името... Вие ли разпратихте телеграми до всички да си дойдат у дома?

Капитанът го погледна.

— Май нещо оплетохме конците — без да бърза, изрече той. — Мога ли да вляза, за да обсъдим положението, преди да се е заплело още повече? Не съм изпращал никакви телеграми. Но бих искал да знам на мен кой ми е изпратил. Мога ли да видя мистър Марк Деспард? Комисарят ме изпрати да се срещна с него.

— Капитане, докторът май не е съвсем на себе си тази сутрин — мазно занарежда Огдън. — Доктор Партингтън, ако случайно сте ме забравили, аз съм Огдън. Бях ученик, когато... заминахте. И пак, в случай че сте забравили, това е Тед Стивънс, с когото сте се запознали снощи. А това пък е мис Корбе, която се грижеше за болния ни чичо Майлс.

— Ясно — лаконично отговори Партингтън. — Марк!

Вратата на голямата гостна се отвори, в преддверието проникна лъч жълта светлина и Марк застана на прага. Сега всяко движение, всеки жест криеха някакво странно, забулено и сподавено значение, подобно на предупредителен намек. Сякаш виждаш как наближава някаква криза, а същността ѝ ти се изпълзва. Марк стоеше отпуснат, но с изправен гръб, с наполовина осветено лице. Беше в дебел сив

пуловер с голяма навита яка, който го правеше несъразмерно широкоплещест.

— Така, така, така — поде наново Огдън. — Като че ли нещо сме позагазили, братко. Това е капитан Бренън от отдела за убийства.

— Не съм от отдела за убийства — вече раздразнено рече Бренън. — Помощник съм на полицейския комисар. Вие ли сте мистър Марк Деспард?

— Да. Заповядайте, моля — покани го Марк и отстъпи встрани.

Със същия тон можеше да добави и „Докторът ще ви приеме след минута.“ А това просто не бе в характера му и беше лош знак.

— Тази сутрин сме малко пообъркани — продължи той. — Сестра ми прекара тежка нощ. Мис Корбе, бихте ли отишли да я видите. Пък и готвачката, и камериерката ги няма, така че се тъкмо се мъчехме да си пригответим нещо за закуска. Оттук. Тед... Паркингтън... бихте ли дошли и вие? Огдън, ти не.

Огдън не повярва на ушите си.

— Я виж! Марк, какво те прихваща? Естествено, че и аз ще дойда. Не ми излизай с тези номера. В края на краищата...

— Огдън — продължи Марк, — понякога те обичам искрено, като брат. Ти можеш да бъдеш душа и сърце на почти всяка компания. Но има и случаи, когато само би пречил. И този е именно от тях. Иди в кухнята, намери си нещо да хапнеш. И внимавай.

Щом другите трима влязоха в стаята, Марк затвори вратата. Капациите на прозореца си стояха затворени още от предната вечер, лампите бяха запалени, като че още беше нощ. Марк покани Бренън с жест и той седна на един изтърбущен стол, а шапката и куфарчето си остави на пода отстрани. Без шапка Бренън изглеждаше на средна възраст, на вид проницателен, с прошарена, внимателно сресана коса, за да скрива едно оплешияло петно на темето му, приятен oval и младеещо лице. Като че сам не знаеше как точно да подхване въпросите си. След миг пое дълбоко дъх и отключи куфарчето.

— Предполагам знаете защо съм дошъл, мистър Деспард, и доколкото разбирам, мога да говоря в присъствието на вашите приятели. Бих искал да ви прочета нещо — той извади от куфарчето плик и чисто изписан на машина лист за писма. — Получих това писмо горе-долу по същото време вчера сутринта. Както сами виждате, адресирано е лично до мен и е пуснато в сряда вечер в Криспън.

Марк разгърна бавно писмoto. Отначало сякаш само го оглеждаше, после, без да вдига поглед, зачете на глас:

Починалият на 12-ти април в Деспард Парк, Криспън, Майлс Деспард, не си отиде от естествена смърт. Беше отровен. Писмoto, което държите в ръце, не е приуница. Ако са ви необходими доказателства, потърсете лабораторията по аналитична химия „Джойс & Редфърн“ на „Уолнат стрийт“ 218. В деня след убийството Марк Деспард е занесъл там за изследване стъклена чаша, в която е имало мляко, и втора, сребърна, с утайка от вино с разбито в него яйце. В тази втора чаша е открит арсен. Същата понастоящем е заключена в бюрото на Марк Деспард. След убийството той я открил в стаята на Майлс Деспард. В една цветна леха, източно от къщата, е погребан домашният котарак. Трупът му е заровен там от Марк Деспард. Вероятно животното е пило от сместа, съдържаща арсен. Марк не е убиецът, но се опитва да прикрие следите.

Убиецът е жена. Ако искате доказателство, обърнете се към мисис Хендерсън, готвачката. В нощта на убийството тя е видяла как една жена в спалнята на Майлс Деспард му подава същата сребърна чаша. Бихте могли да я пресрещнете вън от къщата и да я разпитате. Само че гледайте да не я объркате, тя не знае, че е станало убийство, а има какво да научите. В момента е отседнала у приятели във Франкфорд, „Лийз стрийт“ 92. Ще бъде от ваша полза да не пренебрегвате настоящото писмо.

Амор Юстиции

Марк оставил писмoto на масата.

— Интересно нещо е написал този Амор Юстиции. Само не е особено добре изписано от гледна точка на композицията, какво ще кажете?

— Това не мога да преценя. Мистър Деспард, важното е, че е вярно... Момент — дададе по-разко Бренън. — Дължен съм да ви

съобщя, че вчера разговаряхме с тази мисис Хендерсън в кметството. И тук ме изпраща комисарят, защото сте лични приятели, за да ви помогна.

— Ама че чудат детектив сте! — възклика Марк и неочеквано прихна.

В отговор Бренън се усмихна широко. Едва ли не за пръв път пред очите на Стивънс някой за миг се отърсваше от цялото напрежение и от враждебността на инспектора не остана и помен. С известно закъснение тойолови причината за това преобразяване, осъзна я и Бренън.

— Усетих какво си помислихте, още щом влязох — заяви той. Смутена усмивка се разля по цялото му лице. — Имам един въпрос. Да не би да сте очаквали да започна да сипя обвинения наред, да размахвам заканително пръст, да ви наричам какви ли не и да душа за кръв? Чуйте ме, мистър Деспард, ще ви кажа само едно: ако ченге си позволи подобно нещо, още преди да се усети, ще е изхвърчало от полицията. Особено ако става дума за хора с влияние или лични приятели на комисаря като вас. Онези, които съчиняват такива истории, като че ли забравят едно, и то е политиката. Но ние не можем да си позволим да я забравим. Освен това си имаме и конкретни задължения и се опитваме да ги изпълняваме възможно най-стриктно според силите си и ако питате мен, справяме се доста успешно. Полицайтe не са нито смешници, нито циркаджии. А ако се случи някой амбициозен младок да представя полицията по този начин, за да се изфука, той просто не е за нея. Логиката е съвсем ясна. Както вече споменах, тук съм от името на мистър Картел, комисаря...

— Картел ли? — повтори Марк и се изправи на стола. — Но разбира се. Той беше...

— Ще мога ли да довърша? — заключи Бренън с изразителен жест. — Казах всичко това, за да знаете кой съм и защо съм тук. Комисарят настоятелно ме помоли да помогна с каквото мога в рамките на закона. Разбрахме ли се?

Това, помисли си Стивънс, е единственият начин човек да предразположи Марк Деспард. Капитан Бренън не само представляваше шефа на отдела, но бе и умен мъж. Марк кимна и Бренън отново отвори куфарчето.

— И все пак сигурно ще искате да узнаете резултатите от разследването, за да сте сигурни, че това не е номер. Както вече споменах, получих писмото вчера сутринта. И понеже знам всичко за семейството ви — мой братовчед живее в Мернон, — занесох писмото право на комисаря. Той реши, че няма нищо тревожно, както и аз, но все пак сметнах за уместно да се отбия и при химиците, „Джойс & Редфърн“. Тъй или инак — Бренън прекара пръст по изписания лист — тази част отговаряше на истината. Вие сте били при тях в сряда, 13-ти април. Занесли сте им една стъклена и една сребърна чаша и сте обяснили, че според вас котката ви е била отровена, като е лизната от една от двете чаши. Помолили сте ги да не споменават никому за посещението ви и на следващия ден сте отишли за резултата. Със стъклената чаша всичко се оказало наред, но в сребърната открили кристалчета арсен. А ето и описание на самата чаша: около десет сантиметра в диаметър, висока към седем-осем сантиметра, от массивно сребро, с инкрустирани цветя в най-горната част, много стара.

— Той вдигна поглед. — Дотук всичко вярно ли е?

През следващите минути Бренън доказа несъмнен подход към Марк. По-късно Марк казваше, че имал чувството, че опитен продавач го е изкусил да си вземе нещо така леко и неусетно, че преди да се осъзнае, вече бил обещал да купи стоката му. Бренън — мил и любезен като котка, готов да изслушва, свел прошарена глава над бележките си — говореше поверително като дипломат от Балканите. Дори и за времето можеше да спомене, поднасяйки думите си като съкровено излияние. И макар да им разказа доста неща, научи не по-малко. Неусетно Марк започна да му разправя историята на Майлсовата болест, за смъртта му, за всичко, случило се през онази нощ — как намерил чашата в стаята на чично си и решил, че ако той изобщо е погълнал отрова, трябва да я е изпил именно от тази сребърна чаша.

После Бренън продължи с показанията на мисис Хендерсън. Имаше нещо неясно около появата ѝ в кметството. Но Стивънс се досети, че Бренън сто на сто е отишъл във Франкфорд и се е представил за приятел на Марк, срецинал се с мисис Хендерсън, подпитал я, а тя, и без друго любителка на клюките, му е разправила какво е видяла. Защото, както призна Бренън, мисис Хендерсън дори не допускала нещо нередно, когато я поканил да се яви в кметството и да повтори показанията си пред полицейския комисар. Призна още, че

си тръгнала обляна в сълзи и истерично се проклинала, че е предала семейството и че вече няма да може да ги погледне в очите.

Бренън взе едно напечатано на машина копие и им прочете показанията на мисис Хендерсън относно станалото през нощта на 12-ти април. То, в общи линии, напълно съвпадаше с онова, което бе разказала на Марк. В показанията липсваше само, едно — не се споменаваше нищо за витаещата наоколо неуловима атмосфера. В доклада нямаше и намек за свръхестествени или дори свръхнормални явления. В него се посочваше само, че в 23:15 мисис Хендерсън надникнала през една пролука на завесата и видяла в стаята на Майлс жена. Тогава Майлс бил съвсем здрав. Гостенката била дребничка, със „страни старомодни дрехи“ или може би с маскараден костюм. Мисис Хендерсън предположила, че е или мисис Луси Деспард, или мис Едит Деспард. Знаела, че същата вечер и двете били на бал с маски, но току-що се била върнала от Кливланд и не ги билавиждала, така че не знаела какви костюми са облекли. Гостенката със „страни старомодни дрехи“ държала сребърна чаша, чието описание съвпадаше с намерената по-късно с остатъци от арсен, и я подала на Майлс Деспард. Видяла как Майлс поема чашата, макар всъщност да не го видяла да отпива.

Изложени по този начин, показанията изглеждаха още по-съкрушителни, защото в тях нямаше и дума за атмосферата нито никакво предположение. И все пак Стивънс се чудеше как ли Бренън с неговата деловитост би се отнесъл към финала на разказа на мисис Хендерсън — излизането на гостенката през несъществуваща врата.

Бренън заговори точно за това.

— И така, мистър Деспард — все тъй поверително звучеше гласът му, — стигнахме до единствения неясен момент. Мисис Хендерсън твърди, че жената излязла през стената. Ето, пише го — „излезе през стената“. Дали не можеше, дали не искаше, но не изясни какво има предвид. Каза, че „стената сякаш се преобрази и после пак си стала същата“. Разбирате ли? Така. Тогава комисарят се опита да ѝ помогне и ѝ каза: „Мисля, че ви разбирам. Говорите за таен вход, така ли?“ Естествено така всичко си дойде на мястото. И сам зная, че къщата ви е много стара.

Марк се бе облегнал някак сковано, с ръце в джобовете и вперени в детектива очи. Лицето му, както и лицето на Бренън, бе

съвсем неразгадаемо.

— И какво отговори мисис Хендерсън? — попита той.

— Каза, че сигурно е било така. Точно това исках да ви помоля.

Наслушал съм се на истории за тайни входове, но никога не съм виждал с очите си. Един мой приятел разправяше, че имал таен вход на тавана си, но се оказа празна работа — това бяха просто бушоните и електромерът и вратичката дори се виждаше, ако човек се вгледа внимателно. Затова и разказът на мисис Хендерсън ме заинтригува толкова. В онази стая сто на сто има тайник, нали?

— Чувал съм, че имало.

— Но дали наистина има? Не бихте ли ми го показали?

Марк сякаш за пръв път почувства, че стъпва на свой терен — спорът бе по-скоро с думи, а не с факти.

— Съжалявам, капитане. През седемнайсети век не е имало нито бушони, нито електрически табла. Да, тук навремето наистина е имало врата. Тя водела към едно крило на къщата, което по-късно изгоряло до основи. Лошото е, че така и не открих ключалката или пружината, с която се отваря.

— Е, здраве да е — рече Бренън, без да сваля от него очи. — Попитах само защото, ако можехте да докажете, че мисис Хендерсън явно лъже, нямаше да имаме причини да подозирате когото и да било освен нея самата.

Настана мълчание, сред което Марк сякаш безмълвно проклинаше.

— И така — продължи след минута-две Бренън — това е всичко, с което разполагаме. Ако бяхме приели думите ѝ за чиста монета, случаят щеше да е съвсем ясен — колко такива сме имали. Няма смисъл да ви уверявам, че ѝ повярвахме. Подушвам лъжеца отдалече — махна той с ръка, оглеждайки стаята. — Имахме часа, в който е извършено убийството, 23:15. Знаехме, че чично ви е държал в ръка чашата с арсен. Имахме и описание на роклята на жената...

— С една дума, разполагали сте с всичко без личните ми показания, че изобщо е извършено убийство.

— Точно така! — съгласи се Бренън и потупа куфарчето. Изглеждаше много доволен, че Марк осъзнава проблема. — Така че сам виждате в какво положение се озовахме. Най-напред позвънихме на доктор Бейкър и го попитахме допуска ли Майлс Деспард да е бил

отровен. Той отговори, че сме си загубили ума и че е изключено, макар да призна, че симптомите около смъртта на мистър Деспард биха могли да се породят и от отравяне с арсен. Естествено мнението му бе категорично, пък и кой ли семеен лекар би признал с охота такава история, ако има възможност да я потули. Е, ако получим разрешение за ексхумация и аутопсия и се окаже, че не е бил прав, толкова по-зле за него. После комисарят се опита да се свърже с вас, да чуе вашето становище. Но не ви намерен нито тук, нито в кабинета ви...

— Да — Марк го наблюдаваше неотклонно, с най-голямо внимание. — Бях в Ню Йорк. Трябваше да посрещна един приятел от Англия. Всъщност той е тук, мистър Партингтън.

Партингтън, който седеше до камината със скръстени на коленете ръце, вдигна глава. Сенките по челото му открояваха дълбоки бръчки. Той обаче не каза нищо.

— Да. И това разбрахме — лаконично изкоментира Бренън. — Сега да се върнем към фактите. В стаята е имало жена в маскараден костюм. От мисис Хендерсън знаем, че същата вечер заедно със съпругата и сестра си сте били на бала с маски в Сейнт Дейвидс. На пръв поглед не може да е бил друг освен някоя от тях двете и най-вече вашата съпруга, тъй като на следващия ден мисис Хендерсън видяла костюма на мисис Деспард от бала и призна, че е бил същият който носела жената в онази стая. Спокойно. Просто изброявам какво знаем. Но вчера не можахме да се свържем нито със сестра ви, нито със съпругата ви, защото и те били в Ню Йорк. Затова комисарят реши да провери кога къде сте били през нощта на 12-ти април. Разбра, без да вдига шум, защото домакинът на бала му е познат и знае повечето от гостите. И така, мистър Деспард, разполагам с пълна справка за трима ви и най-вече за фаталното време около 23:15. Ако желаете, ще спомена само основното.

Настана мълчание, което сякаш всеки миг можеше да изригне. В стаята като че ли се бяха спотаили и внимателно слушаха цели два века и беше много горещо. С крайчеца на окото си Стивънс забеляза вратата да помръдва и отначало си помисли, че някой сигурно подслушва. Реши, че е Огдън. Но вратата се отвори още по-широко и на прага се появи Луси. Тя влезе с лека стъпка и застана в ъгъла до вратата, отпусната ръце отстрани. Беше бледа като платно и едва забележимите ѝ лунички се открояваха върху лицето, а косата ѝ,

сресана сякаш с гневен замах на една страна, изпъкваше на фона му, катраненочерна. В душата ѝ като че вреще и кипеше.

— Да започнем с вас, мистър Деспард — продължи Бренън, без да погледне Луси. Може и да не я беше забелязал. — Да, да, знам, че едва ли някой би ви взел за дребна на ръст жена с дълбоко изрязана рокля, но за да докажем, че липсват всякаакви нечисти игри, нека караме по ред. Вашето алиби за цялата вечер е непоклатимо, още повече, че не сте били с маска. Поне двайсет души на драго сърце биха се заклели къде сте се намирали във всеки един миг. Няма смисъл да ви запознавам с всички подробности, защото това не е от значение. Установихме, че не бихте могли да напуснете бала, за да дойдете дотук. Засега това е всичко.

— Продължете — подкани го Марк.

— Следващата е мис Едит Деспард — Бренън плъзна поглед по листа. — Появила се на бала заедно с вас към 21:50. Била е с бяла широкопола дълга рокля с черни гарнитури, бяло боне и черно домино. Между 22 и 22:30 са я виждали на дансинга. Към 22:30 домакинята говорила с нея. Сестра ви си била скъсала дантелените кюлоти ли, панталони ли, нещо такова, дето се обува под полата...

— Точно така беше — потвърди Марк. — Като се прибрахме, още мрънкаше.

— И е била ядосана. Затова домакинята ѝ казала, че в съседната стая има маси за бридж и я поканила, ако иска, да поиграе карти. Тя приела, отишла, където ѝ посочила домакинята, и там свалила маската си. Откъм 22:30 докъм два след полунощ, когато всички сте се прибрали, играла бридж. Сума хора са готови да го потвърдят. Следователно алибите ѝ е неоспоримо.

Бренън се прокашля.

— Сега дойде ред на съпругата ви, мисис Деспард. Тя е била с копринена рокля в синьо и червено, широка пола с нещо като диаманти по нея. Не е носела шапка, а спуснат назад воал. Имала е и синьо домино, обточено с дантела. Още с появата си се впуснала да танцува. Към 22:35-22:40 я потърсили по телефона...

— По телефона! — извика високо Марк и се изопна, все едно бе глътнал бастун. — Търсили са я по телефона в чужд дом, така ли? И кой я е търсил?

— Точно това не можем да установим — изсумтя Бренън. — Не можем да разберем кой е вдигнал телефона. Присъстващите са запомнили тази подробност покрай някакъв мъж, предрешен като градски глашатай, но изглежда никой не го познава, включително и двамата домакини. Той се появил на дансинга и имитирали глашатай, оповестил, че търсят мисис Деспард на телефона. Тя излязла. Към 22:45 икономът твърди с абсолютна увереност, че я видял да влезе в предния вестибюл. Друг човек във вестибюла нямало. Тя се отправила към входната врата без маска на лицето. Икономът я забелязал най-вече защото била тръгнала сама и той отишъл да ѝ придържа вратата, но тя го изпреварила и изтичала навън. Икономът си останал в преддверието. След около пет минути мисис Деспард се върнала, все още без маска. Влязла в салона за танци и я поканил някакъв мъж, маскиран като Тарзан. След това я поканили други двама кавалери, чиито имена са ни известни. В 23:15 танцува с единого, когото всички забелязали — снажен, висок над два метра, слаб като върлина и с маска на череп...

— Боже мили, ами разбира се! — напевно възклика Марк и удари по ръчката на стола. — Спомних си. Беше старият Кениан... съдията Кениан от Върховния съд. После пийнахме по едно питие с него.

— Да. И това установихме. Забелязали са ги, защото по едно време домакинът възкликал пред един от гостите: „Виж, Луси Деспард танцува със Смъртта.“ И двамата ги видели, защото мисис Деспард се поотдръпнала и свалила доминото си, за да разгледа подобре Смъртта. И както вече казах, било точно 23:15. Следователно... — Бренън оставил листа на страна — алибите ѝ е неоспоримо.

13.

Сякаш канара се смъкна от плещите на Марк Деспард. Той се изопна, както си седеше, и малко по малко пред очите му като че ли се проясни. Все още позамаян, скочи и като се обърна към Луси, заговори с плътен напевен глас, сякаш се намираше на сцена — а за човек с неговия нрав това бе същински неудържим порив.

— Позволете да ви представя дамата, танцува със Смъртта. Капитан Бренън, това е моята съпруга.

После помрачи ефекта от бравурното си изпълнение, добавяйки зядливо:

— Защо, по дяволите, не ни казахте веднага, а толкова време шикалкавите и ни карате да се чувстваме като убийци? — Стивънс обаче не изпускаше от очи Луси и Бренън.

Щом стана дума за нея, Луси пристъпи с леката си непринудена походка, която вдъхваше спокойствие. Макар в светлокафявите ѝ очи да проблясващо весело пламъче, все още бе бледа и на вид далеч не изглеждаше толкова успокоена, колкото би могло да се очаква. Стивънс улови беглия ѝ поглед към Марк.

— Предполагам, знаете, капитане, че подслушах всяка ваша дума — каза тя. — Почти съм сигурна, че това е влизало в намеренията ви. Само че трябваше да обсъдим... толкова неща... които едва сега излизат наяве. Аз... аз... — лицето ѝ се стегна и в миг сълзите ѝ щяха да рукат. — Не съм и предполагала, че е толкова важно. Ако знаех, нямаше да го допусна. Но при всички случаи съм ви безкрайно благодарна.

— О, няма за какво, мисис Деспард — учудено отвърна Бренън. Беше застанал пред нея и пристъпвайки от крак на крак, се стараеше да избягва погледа ѝ. — Бих казал дори, че аз трябва да ви благодаря. Но повярвайте, добре сте направили, че сте се върнали онази нощ на бала, а и икономът ви е видял да влизате обратно. Сама разбирате, че ако не се бяхте появили отново, щяхте сериозно да загазите.

— Луси, а кой ти се обажда по телефона? — между другото вметна Марк. — Къде ходи?

— Няма значение — махна тя към него с ръка, без да го погледне. — Ще ти разкажа после. Мистър Бренън, преди малко Марк ви попита защо не казахте всичко направо, още с влизането. Мисля, че знам причината. Чух сам да я споменавате. Всъщност донякъде знаех, че трябва да се пазя от вас — тя се усмихна. — Бихте ли ми казали, без да се засягате, вярно ли е, че в кметството ви наричат Франк Лисицата?

Бренън дори не трепна. Усмихна се и махна пренебрежително с ръка.

— О, на ваше място не бих надавал ухо за такива приказки. Момчетата...

— Те разправят, грубо казано — ледено го прекъсна Луси, — че умеете да изтрягнете и майчиното мляко от всеки мошеник, а после да го арестувате. Вярно ли е? И ако е вярно, има ли още нещо, което криете от нас?

— И да има, ще ви го кажа — изрече той и мълкна за миг. — Къде сте чувала за мен?

— Къде ли? Не си спомням, но се е запечатало в съзнанието ми. Може би от комисаря. Защо питате? Когато всички получихме телеграмите ви да се върнем...

— Да, точно това имам предвид. Не съм ви изпращал нито телеграми, нито каквito и да било съобщения. Обаче някой изпрати на мен. Онова писмо, подписано от Амор... забравих му името. Който и да го е писал, е бил с размътена глава и е написал всичко както е. Кой написа писмото?

— Мисля, че знам — троснато се обади Марк.

Прекоси стаята и отиде до някакъв покрит с парче плат квадратен сандък от орехово дърво, наподобяващ бюро, сред безразборно нахвърляни вещи покрай стената. Вдигна с тръсък капака и вътре се видя сгъваемо писалище с доста прашна стара пишеща машина. Потършува за лист хартия, но като не намери, се задоволи с едно старо писмо, което извади от джоба си и нави с гърба нагоре на валика.

— Опитайте я — предложи той — и сравнете шрифта ѝ с писмото.

Бренън важно-важно надяна огромни очила с рогови рамки, седна като маestro пред пиано, вгледа се в клавишите и плахо ги

докосна. Машината закудкудяка като кокошка, видяла житце. „Дойде часът на всички праведни“ — изписа той. После огледа листа веднъж, втори път и се облегна назад.

— Не съм специалист — призна си той, — но в този случай и без да разбираш кой знае колко, е ясно. Не съм виждал по-прост шрифт. Същият е. Значи писмото е написал някой от семейството. Имате ли представа кой би могъл да бъде?

— Огдън — спокойно изрече Марк. — От ясно по-ясно, че е Огдън. Разбрах още щом зърнах писмото. Огдън е и никой друг. Вижте! — Марк се обърна към Стивънс и Партингтън, озарен от непогрешима идея. — Там, където пише, че съм погребал котката, направо се издава. Помните ли, снощи ви разказах? Нали ви споменах, че тъкмо заравях гробчето, когато откъм хълма засвяткаха фаровете на неговата кола и се уплаших да не ме види? Е, значи ме е видял. Но не се е обадил. Само ме е гледал.

Луси шареше с поглед из стаята от единия ъгъл до другия.

— Да не искаш да кажеш, че и телеграмите той е изпратил? Но, Марк, това е ужасно! Защо ще постъпва така?

— Не знам — доста отегчено отвърна Марк. Седна и зарови пръсти в косите край слепоочията си. — Огдън не е злодей, това е безспорно. Той не би... искам да кажа умишлено... Не намирам точната дума, но мисълта ми е, че и през ум не му е минало, че върши нещо долно. Направил го е просто за да ни разтревожи и да се позабавлява с нас. Човек като Огдън, рече ли да кани гости на вечеря, сто на сто ще покани двамина, които не се понасят, и ще ги настани един до друг на масата. Просто такъв си е, каквото и да стори. Понякога подобни хора стават велики учени, друг път — най-долни подлеци, или и двете. Но да се е сетил, че върши нещо наистина...

— Марк, приказваш глупости — грубо го прекъсна Луси. Тя ту помръкваше, ту засияваше, може би заради очевидното си притеснение. — Според теб лоши хора просто няма. А Огдън не е искрен. Нещо в него се промени. Чак такива шегички не си е правил. И направо мрази Мари Стивънс. Извини ме, Тед. Да не искаш да кажеш, че като е написал това писмо, в което на практика обвинява свой роднина в убийство, не е и помислял, че върши нещо нередно?

— Откъде да знам? Знам само, че открай време е ненадминат шпионин, хлапето му с хлапе! Странно как не се досети, че ще

отваряме криптата...

Марк застина. Настана тягостна тишина, сред която отекваше бавно и отчетливо потропване. Бренън, разположен на стола пред пишещата машина, бе свалил очилата си и почукваше с тях по писалището, оглеждайки мрачно, но дружелюбно останалите.

— Продължавайте — подкачи той Марк. — Не спирайте дотук, мистър Деспард. Казахте „че ще отваряме криптата“. Аз честно и открыто казах всичко каквото зная и очаквам да ми отвърнете със същото.

— Франк Лисицата... — поде Марк. Отвори уста, но веднага я затвори. — Да не искате да кажете, че и това знаете?

— Да. И точно това не ми дава мира. Не ми излиза от ума. И не разбирам що за... — Бренъновата кажи-речи слонска деликатност пред присъстващата жена му запуши устата и той избоботи някаква благословия, сякаш за да излезе каквото му се бе насьбрало... — та да забъркate този кошмар, тази кръгла глупост, тази каша от чистопробни измишльотини! И изчаквах да ми кажете какво открихте в криптата.

— Ако ви кажа, няма да ми повярвате.

— Ще ви повярвам. Честна дума, ще ви повярвам, мистър Деспард! Знам всяка ваша и на приятелите ви крачка през вчерашния ден от момента, в който посрещнахте доктор Партингтън на 57-ми кей. Бяхме ви прикачили „опашка“.

— И знаете всичко и за снощи?

— Слушайте! — натърти Бренън с вдигнат пръст, като в същото време извади от куфарчето си друг лист. — С доктор Партингтън пристигате от Ню Йорк в 18:25. Влизате в къщата. В 20:05 излизате двамата с колата, отивате в бялата къщичка вляво от Кингс авеню, като застане човек с лице насам. Къщата е на мистър Стивънс... Доколкото разбирам, вие сте мистър Стивънс — добави той, обръщайки се към Стивънс с обичайния си любезен тон. — Оставате до 20:45. После с доктор Партингтън се връщате отново тук. Тримата с един прислужник на име Хендерсън започвате да събирате разни инструменти от голямата къща и от къщата на Хендерсън. В 21:30 към вас се присъединява и мистър Стивънс. В 21:40 започвате да копаете при криптата и точно в 23:45 я отваряте.

— Хендерсън каза, че някой ни наблюдава — неловко изсумтя Марк. После погледна Бренън — Но...

— Трима влизате вътре. Доктор Партингтън се връща до къщата и след две минути пак идва при вас. В 00:28 доктор Партингтън, мистър Стивънс и Хендерсън изхвърчат от криптата, като че някой ги гони, затова „опашката“ решила, че е станало нещо и ги последвала. Явно обаче е било от миризмата долу, те идват тук, вземат две дървени стълби и в 00:32 отново са при криптата. В 00:45 се разнася страховитен шум, докато вие сте преобръщали някакви мраморни урни. В 00:55 се отказвате и отивате в къщата на Хендерсън...

— Подробностите можете да ни спестите — изръмжа Марк. Гласът му звучеше малко припряно. — Интересува ме едно. Каквото сме правили и сами го знаем. Но как тази ваша „опашка“ ни е чувала? Долавяла ли е какво си говорехме?

— Докато сте били в криптата и у Хендерсън, човекът ви е чувал. Да ви припомня, че прозорците на хола у Хендерсън са били отворени. Така че е чул почти изцяло разговора ви.

— Всичко пропадна — заключи Марк след кратко мълчание.

— Не, не унавайте — посъветва го Бренън и пак си взе очилата.

— Разказвам ви всички тези подробности... за да обясня защо рано се озовах на прага ви. Нашият човек ви е следил до три часа призори. Не ви е пречил, така му беше наредено. Но оттук дойде право на Честнът хил, където живея, и ме събуди. Каза, че каквото и да става, няма да може и да мигне. Никога не бях виждал Бърк толкова сащисан. „Капитане — вика ми, — ония са смахнати. Чиста проба откачени. Говорят си за разни възкръснали мъртвци. Разправят, че старецът сам бил станал от ковчега и излязъл от гробницата, затова тя сега била първата.“ И аз, реших да дойда незабавно тук.

Марк, който отново бе закрачил насам-натам из стаята, спря и впери в него сух ликуващ поглед.

— И сега следва най-важното. Стигнахме до първоизточника и първопричината. Капитане, вярвате ли, че сме смахнати?

— А, не е речено — умислено отговори Бренън, почесвайки се по носа. — Не непременно смахнати.

— Но ще се съгласите, че тялото го няма в криптата, нали?

— Нямам избор. Бърк ми го повтори сто пъти. Каза, че сте обсъждали всичко, за което биха се сетили и в полицията. Според мен дотолкова е обезумял от страх, та не е посмял да слезе след вас в криптата и всичко му се е сторило като история за призраци.

Особено... — Бренън хвърли поглед към куфарчето си и внезапно мъкна.

Марк беше цял слух.

— Така! Един момент. „Особено“ какво? Целият ни разговор е една безкрайна поредица от неочеквани фокуси. Ще повторя въпроса на Луси отпреди малко: има ли още номера във фокусническата ви шапка?

— Да — спокойно рече Бренън. — Например зная по часове кой какво е правил през нощта на 12-ти април. Всеки, който живее в къщата — замълча за миг и после продължи: — Вашата грешка, мистър Деспард, е че сте били обсебен от мисис Деспард. Искам да кажа — избоботи той и сякаш извинително затвори очи, — от вероятността тя да е виновна. Както и сестра ви. Но в къщата е имало и други хора. Да насочим вниманието си към тях. Да започнем с брат ви, мистър Огдън Деспард, както сторихме и преди малко. Така. От мисис Хендърсън разбрах, че вчера не е бил в града, затова не можах да го разпитам или поне реших, че няма да успея. Но пратих един човек да го следи и понеже ни провървя, успяхме да разберем какво е правил през нощта на убийството.

— Доколкото си спомням — замисли се Марк, — имаше намерение да ходи на вечеря със съученици от основното училище в „Бел Стратфорд“ в града. Само че ние го накарахме да остане и да изчака завръщането на мисис Хендърсън от Кливланд, така че сигурно е пропуснал вечерята. Спомням си, че когато тръгнахме за бала, в девет и половина, още беше тук.

— Не мога да разбера... — поривисто поде Луси, но веднага мъкна.

— Какво не можете да разберете, мисис Деспард?

— Нищо. Продължавайте.

— Тъй или инак вие сте нрав — съгласи се Бренън. — Мисис Хендърсън си спомни къде е отивал. Тръгнал е към 21:40 със син буик към града и в 22:35 е пристигнал в хотел „Бел Стратфорд“. Вечерята вече била свършила, но речите още продължавали. Видели го да влиза. Изглежда някои от съучениците му били запазили стаи в хотела и продължили да празнуват. Той се присъединил към тях и от 22:35 до два след полунощ може да се докаже точно какво е правил. Следователно и той има неоспоримо алиби. И пак бих посочил, че и

него едва ли някой би сбъркал с тайнствената посетителка, както и вас. Но това вече са подробности. Следващата в списъка е мис Мира Корбе, опитна медицинска сестра — Бренън вдигна поглед от бележките си, усмихна се и махна с ръка. — Не че допускам медицинските сестри да тръгнат да убиват пациентите си, но трябваше да проверим и нея. Пратих един изпитан агент и — натърти Бренън — успяхме не само да уточним кога къде е била, но и да поговорим с нея.

— Значи — вметна Луси след кратка пауза — сте я разпитвали какво е ставало в къщи, докато е била у нас, така ли?

— Точно така.

Луси го погледна, сякаш се опасяваше от клопка.

— Излиза, че криете още нещо — укори го тя. — Тя... тя спомена ли за едно шишенце, което бе откраднато от стаята ѝ?

— Да.

— И? — настоя Марк, изчерпал вече цялото си търпение. — Тя знае ли кой е откраднал част от съдържанието на това шишенце?

— Според нея може да са го сторили двама души — отвърна Франк Лисицата, без да сваля умисления си поглед от тях. — Но за това ще стане дума след малко. Първо, какво е правила тя. На 12-ти вечерта, както всяка сряда, се падало да не е на работа. Проследихме я до появата ѝ в... хм... бърлогата ѝ на Спринг Гардън стрийт, клуба на „Младите християнки“. Пристигнала към седем. Вечеряла в клуба, към 19:30 отишла с приятелка на изложба и към 22 се прибрала и си легнала. Това потвърди друга милосърдна сестра, която спи в една стая с нея. Още едно неоспоримо алиби. И накрая стигаме до Маргарет Лайтнър, камериерката ви, която в момента е при родителите си в Западна Филаделфия...

— Маргарет! — викна Луси. — И нея ли проследихте? Да, спомням си. Онази вечер я пуснах да иде на среща с приятеля си.

— Точно така. Установихме го. Открихме и приятеля ѝ и още една двойка, с която са имали уговорка да се видят. Четиримата прекарали цялата вечер, без да излизат от колата, карайки накъдето им видят очите. Към десет и половина спирали някъде сред храсталаците във Феърмаунт Парк. Така че би било немислимо камериерката — а тя е от датски род, от Пенсилвания, не знаехте ли? — да е била гостенката в стаята на чичо ви в 23:15.

Марк не сваляше очи от него, леко свъсил вежди.

— Не виждам какво общо има датският произход и това, че е от Пенсилвания — отбеляза той. — Но безкрайните ви подмятания вече ужасно ме дразнят. Вижте, вярвате ли, че мисис Хендерсън казва истината?

— Да — замислено кимна Бренън. — Вярвам ѝ.

— И не мислите, че старият Джо Хендерсън, нейният мъж, е замесен, нали?

— Не е.

— Тогава зачеркнахте всички ни — рече Марк с юмруци на кръста. — Доказахте алибита на всеки един от къщата или свързан с къщата. Не остана кой да го е извършил. Ако полицайтите повярват, че тази история е свръхестествена...

— Уважаеми — Бренън изпадна в ужасно сприхаво настроение, — не можете ли да си избиете това от главата и да проумеете ясно и просто какво точно се е случило тук онази нощ! Обясняваш дума по дума като на невръстни хлапета, защото с повод и без повод сте готови да скочите насреща ми и докато не престанете да търсите вина у близките си или да намесвате разни врели-некипели за духове и не знам още какво, няма да си отговорите на нито един въпрос. Исках само да ви покажа, че в цялата история няма нищо странно. Щом я чух, разбрах, че е от ясна по-ясна. Външен човек ви е скроил този номер — той замълча и продължи с общи приказки: — Не ме гледайте така вторачено. Не се ли радвате? Разсъдете сами. Отровителката е жена. Знае, че през нощта на 12-ти в къщата няма да има почти никой. Знае, че мисис Деспард ще ходи на бал с маски, знае и с какъв костюм ще отиде. Сигурна работа: дори си ушива костюм досущ като на мисис Деспард, включително и с отметнатия назад воал. Идва, вероятно с маска на лицето, спокойна, че дори някой да я забележи, ще я вземе за мисис Деспард. Точно така е станало. Но не се е задоволила само с това. Мисис Деспард е щяла да иде на бала, и то с маска. Това е сигурно. Но не би било изключено всички на бала да я разпознаят и после тя да има безукорно алиби. Затова отровителката скальпва някакво лъжливо повикване на телефона за мисис Деспард — той впери остьр поглед в Луси. — Но не знаем кой я е търсил нито за какво са говорили. На мисис Деспард сякаш не ѝ се иска да ни каже.

Луси понечи да отговори, лицето ѝ цялото пламна и тя се заколеба.

— Ала това не е толкова важно. Главата си залагам, че повикването е било фалшиво. Трябвало е просто да се изведе мисис Деспард от салона, да бъде пратена за зелен хайвер, та после тя да не може да докаже къде е била. Не забравяйте кога я викат на телефона — в единайсет без двайсет. И ако беше излязла някъде за половин или един час... Разбирате ли какво имам предвид? Само че мисис Деспард се отказва и се връща, без да говори по телефона. Действителната убийца (или може би ще е по-точно да кажа убийци) не се е страхувала, че ще я видят. И ще ви кажа защо: защото е влязла през таен вход. Но изведенъж се появява мисис Хендерсън, за да слуша радио. В завесата на прозореца към верандата има пролука, но това не тревожи гостенката, защото дори и да я забележат, ако никой да не зърне лицето ѝ, ще я вземат за мисис Деспард. Мисис Хендерсън надълго и нашироко разправяше как жената стояла съвсем неподвижно, като че ли изобщо не помръдвала. Бас държа, че е било така. Не е помръдвала, защото обърне ли се, биха я разпознали. Дотук ви приказвах, приказвах... Сега оставям на вас да помислите. Трябва да се сетите за човек, който познава къщата като петте си пръста, който ви е близък приятел и знае кой какво е щял да прави онази нощ. Да ви идва нещо наум?

Луси и Марк се спогледаха втренчено.

— Не може да бъде! — възрази бурно Луси. — Вижте, ние повечето време сме сами. Рядко излизаме. Аз обичам, но Марк мрази да ходи където и да било. Онзи бал с маски беше нещо като подарък. А и нямаме толкова близки приятели, освен...

Тя застини.

— Освен... — подкани я Бренън.

Луси бавно извърна глава и погледна Стивънс право в очите.

14.

Беше го предусетил. Отначало едва забележимо — тук изпусната дума, там вметната фраза, после пак и пак. Стивънс усещаше как нещо нараства, все по-застрашително и все по-грозно, описвайки широки зигзаги. Някакво сляпо чувство току притърхваше, все по-осезателно и по-осезателно, докато най-сетне изпълни стаята. И той нямаше власт да го спре.

— Освен Тед и Мари, разбира се — довърши Луси и неуверено се усмихна.

Стивънс долови как една и съща идея осени в миг умовете на трима души. Марк и Луси го гледаха. Дори Партингтън, който през целия разговор мълчаливо и внимателно ги бе наблюдавал, понадигна глава. В това ясновидско състояние, с опънати за битка нерви, Стивънс имаше чувството, че наднича в ума на Марк и долавя всяка негова мисъл. Ето сега идеята нахлу в главата на Марк. Съвсем ясно си представи Мари, последва пуст мрак. Устните му се свиха леко недоверчиво. Пак си я представи. Този път недоверието му се разля в широка усмивка.

И сякаш за да го потвърди, заговори.

— Да ме вземат мътните — изрече Марк хладно, като да съобщаваше нещо съдбоносно. — Не се бях сетил. Слушай, Тед, снощи ме попита дали бих проглътнал едно разследване срещу жена ми. Сега май картите се обърнаха. Налага се аз да ти задам същия въпрос.

— И в това няма нищо непочтено — отговори Тед с обичайния си непринуден тон. — Между другото и аз самият не се бях сетил за такъв вариант. Но разбирам за какво става дума.

Но не Марк го интересуваше. С крайчеца на окото си наблюдаваше Бренън, който се бе обърнал с маска на благовъзпитано внимание. Чудеше се какво ли би могъл да знае Бренън и какво не. Нещо в него смътно му нашепваше, че цялата тази сцена вече е била разигравана някъде. Но си даваше сметка, че следващите няколко

минути могат да се окажат фатални за него — предстоеше му схватка с Франк Лисицата.

— Тед и Мари ли казахте? — повтори Бренън, свеждайки глава точно толкова дружелюбно, колкото Стивънс бе очаквал. — Предполагам, става дума за вас и за съпругата ви, мистър Стивънс?

— Точно така.

— Да поговорим по мъжки. Съществува ли някаква причина било вие, било жена ви да искате да отровите Майлс Деспард?

— Не, абсолютно никаква. И двамата почти не го познавахме. Едва ли има и десетина пъти да съм разменил с него дума, а Мари и толкова не е приказвала. Всеки от семейството би го потвърдил.

— Нямате вид на много изненадан.

— От какво?

— От отправеното ви обвинение — премига Бренън, като да го бяха прекъснали.

— Зависи какво разбирате под изненадан. Да не би да очаквате да скокна и да закрещя „Вървете всички по дяволите, какво намеквате, това са измислици?“ Добре, капитане, чудесно разбирам какво целите и не ви виня. Само че, за ваша беда, не е вярно.

— Мистър Стивънс, за жалост, не съм имал удоволствието да се запозная с жена ви. Ще ми се да зная как изглежда. Да речем, по-висока ли е от мисис Деспард, фигурата ѝ напомня ли за нейната? Вие какво ще кажете, мисис Деспард?

Очите на Лусиискряха особено, погледът ѝ беше никак прazen, съсредоточен в самата нея. Стивънс не бе виждал подобно изражение у кротката говорчива Луси, която познаваше от толкова време, и сега то го смущи.

— Да, горе-долу сме еднакви на ръст — призна тя. — Но... но това е абсурдно! Вие не я познавате! Пък и...

— Благодаря ти, Луси — намеси се Стивънс. — Вероятно мисис Деспард искаше да спомене нещо — меко продължи той, — което би сринало хипотезата ви капитане. Нека се разберем. Според вас онази жена е влязла с костюм и маска, също като тези на Луси, та ако някой я забележи, да я вземе за Луси, нали?

— Да, убеден съм в това.

— Така. Освен това сме единодушни, че тази жена, с каквото и друго да е била облечена, шапка не е носела, нали?

— Да, точно това ви казах и аз, имитирала е костюма на мисис Деспард, а мисис Деспард не е била с шапка. И двете са били с отметнат назад воал.

— Тогава — отсече Стивънс — забравете всякакви предположения, свързани с Мари. Както сам виждате, Лусината коса човек с въображение би нарекъл гарвановочерна, а Мари е русокоса. Следователно...

Бренън вдигна ръка.

— Момент! Не бързайте толкова. Попитах мисис Хендерсън за косата, но тя каза, че не ѝ е обърнала внимание или по-скоро, че не е могла да определи цвета ѝ. Така че това не доказва нищо. Според мисис Хендерсън е било тъурде тъмно.

— Значи според нея е било тъмно и не може да определи цвета на косата, но цветовете на роклята е изброяла до един. Още повече, че фигурата на жената се е очертавала срещу светлината. Със или без воал, ако една блондинка застане така, косата ѝ проблясва и отразява светлината по краищата. Но мисис Хендерсън не е забелязала. Сам разбирате, че жената, която е била в стаята, е била или чернокоса като Луси, или тъмнокестенява като Едит. Затова и е помислила, че е някоя от тях двете. А косата на Мари би изглеждала като бакър и мисис Хендерсън щеше да познае, че не е нито Луси, нито Едит — Стивънс замълча. — Но не там е работата. Да предположим, че Мари се е преоблякла като Луси. Ако блондинка се маскира като брюнетка, омотана в разните тежки фусти, с маска, с воал, отговорете ми, логично ли е да приемаме, че ще е без шапка, та да остави на показ именно косата си, и от десет метра да личи, че не е брюнетка?

Марк се протегна, сякаш опъваше въжето на невидима камбана.

— Първият рунд свърши — обяви той като съдия. — Надви ви, капитане. Тед, бях решил да те подкрепя като *amicus curiae*, но май нямаш нужда от помощници. Капитане, предупреждавам ви, този човек е истинска фурия, опрат ли нещата до академични теории. Тръгне ли да спори, и йезуитите вдигат ръце.

Бренън се замисли.

— Донякъде сте прав. Но имам чувството, че се отклоняваме от основния въпрос — смръщи се той. — Да се върнем към голите факти. Къде бяхте със съпругата си през нощта на 12-ти?

— Тук, в Криспън. Не крия.

— Защо казвате „не крия“? — мигновено попита Бренън.

— Защото рядко се случва. По принцип тук идваме само в събота и неделя, а 12-ти се падаше сряда. Имах работа във Филаделфия.

— Мисис Стивънс знаеше ли, че ще ходите на бала и с какъв костюм ще бъдете? — обърна се Бренън към Луси.

— Да, знаеше. Мари намина следобеда да каже, че са дошли, без да са го планивали, че ще нощуват тук и попита какво ще правим вечерта. Показах ѝ роклята. Тъкмо я довършвах. Ших я сама, модела взех от една картина в галерията.

— Луси, мога ли да ти задам един въпрос? — намеси се Стивънс.

— Онази сряда следобед Мари за пръв път ли чу за роклята?

— Да. Решението да си направя точно тази взех в понеделник.

— Би ли могъл човек да си купи същата дреха, да речем, от някоя театрална гардеробиерна или от шивач, изобщо отнякъде?

— Според мен изключено! — някак рязко отрече Луси. — Прекалено сложна е и бие на очи. Както вече споменах, модела взех от една картина. Такава рокля никъде не съм виждала. Затова и...

— От момента, когато показва на Мари роклята, онази сряда следобед, и часа, когато тайнствената гостенка се появява в стаята на Майлс, 23:15, би ли успяла Мари да си ушие такава рокля?

Луси за миг отвори широко очи.

— Какво говориш, разбира се, че не! Такова нещо и през ум не би ми минало. Аз я ших три дни. За няколко часа тя не би успяла да намери дори плата. Освен това, сега си спомних, остана у дома до шест и половина. Чак тогава си тръгна да те посрещне.

Стивънс се облегна и отправи поглед към Бренън. Той за пръв път изглеждаше искрено угрожен. Макар да се владееше чудесно, зад умелата фасада вече се прокрадваше плахо смущение, което той прикриваше с усмивки и с поверителния си вид.

— Мога ли да приема това за чиста монета, мисис Деспард? — попита той. — Не разбирам много от шев, но все пак mi се струва, че ако човек е много сръчен...

— Абсолютно невъзможно е — заяви Луси, поклащащи глава като учителка. — Уважаеми господине, близо ден отива само за да се залепят камъните. Попитайте и Едит.

Бренън се почеса по тила.

— Но все *някой* е взел модела на роклята и я е ушил! Ако... Момент, ще продължим с този въпрос по-нататък. Пак се отклоняваме от главното. Ще се върна към въпросите си — той обърна сърдито, но добронамерено лице към Стивънс: — Как прекарахте вечерта на 12-ти?

— Със съпругата си. Бяхме си у дома и си легнахме рано.

— В колко часа?

— Точно в единайсет и половина — прибави Стивънс един час от себе си. Това бе първата истинска лъжа, която изрече, и зениците на Франк Лисицата тутакси започнаха да се разширят. С гузна съвест гласът му веднага зазвуча фалшиво. — Единайсет и половина, капитане, погледнах точно.

— Защо погледнахте?

— Защото за пръв път идвахме в Кристън през седмицата. Трябваше да наглася будилника да ни събуди на сутринта, за да се приберем в Ню Йорк.

— Освен вас друг може ли да го потвърди? Деца? Камериерка?

— Не. Имаме камериерка, но тя идва само през деня.

Бренън като че ли реши нещо. Пъхна очилата в малкото джобче на палтото си, плесна се по коленете и стана. Сякаш бе станал по-категоричен и страховит.

— Ако не възразявате, мистър Деспард, бих искал да изясним нещо още сега — каза той. — Онази медицинска сестра, мис Корбе, тук ли е? Искам да я попитам нещо във връзка с кражбата.

— При Едит е. Ще я повикам — Марк го следеше втренчено, но и особено внимателно. — Радвам се: разбрахте, че под вол теле не можете да намерите. Доказва го самата рокля, но и ние до един сме убедени, че Мари не би могла да има нищо общо с...

— Но за мен беше убеден, че мога — прекъсна го Луси.

Просто ѝ се изпълзна, явно не можеше вече да мълчи. В следващия миг вече явно съжаляваше. Стисна изпъкналата си дребна челюст и зашари с очи, но без да поглежда Марк. Стоеше, цялата поруменяла, и не откъсваше очи от една картина над каменната камина.

— А ти какво би си помислила, кажи? — настойчиво попита Марк. — Аз... по дяволите, помисли сама! Роклята. Фигурата. Освен това никога не съм мислил, че наистина имаш пръст в тази история. Казах каквото имах да казвам.

— Не това ме ядоса — каза Луси, все така втренчена в картината.
— Яд ме е, че преди дори да го споменеш пред мен, вече си го обсьдил с другого.

Думите ѝ така жилнаха Марк, че той инстинктивно отвърна на атаката с атака.

— Не виждам кому би допаднал подобен разговор. Безпокоях се. А ако знаех, че по време на бала са те викали и на телефона, както излиза че е било, щях да имам още повече основания за тревога. Като не подозирах за този телефонен разговор...

— *Tais toi, imbecile* — каза Луси, с явно нежелание да продължават препирнята, но без да сваля очи от картината, — *les agents ont des oreilles longues. Ce n'est pas un rendez-vous, je t'assure*^[1].

Марк кимна и закуцука към вратата толкова ядосан, че дори отпуснатите му като на шимпанзе ръце изльчваха гняв. От прага направи знак на Паркингтън, който стана, кимна тържествено на останалите и го последва в антрето. Стивънс бе така сащисан, че дори бе забравил за присъствието на доктора. Като си припомни спокойния и бъбрив Паркингтън от предната вечер, си помисли дали на доктора няма да му трябва някое и друго питие, за да започне да гледа като хората и да възвърне увереността си. Но мислите му се въртяха най-вече около Бренън — дали действително се бе отказал от атака или просто подготвяше нов удар.

Луси откъсна поглед от картината и с усмивка каза:

— Извинете, че заговорих на френски, беше крайно невъзпитано от моя страна, все едно да произнасяш думите буква по буква, та да не те разберат децата. Пък и е много изтъркано. Но вие май всичко разбрахте.

Личеше си, че Бренън искрено харесва Луси. Той само махна с ръка.

— Изглежда онзи телефонен разговор сериозно ви е разтревожил, мисис Деспард. Мен, честно казано, никак не ме тревожи. Не знам точно за какво и с кого е бил, но засега няма да ви притеснявам. Преди това имаме по-важна работа.

— *Каква?* — извика Луси. — Тъкмо това исках да ви попитам. Всичко е така оплетено: духове, глупости, пък и тази ужасна история с изчезналия труп на чичо Майлс, просто не проумявам откъде ще започнете.

— Трупа, разбира се, ще открия — отвори широко очи Бренън.
— Без него сме заникъде. Старецът явно е бил отровен. А когато убиецът научил, че мистър Деспард се кани да отвори криптата, се е изплашил и е извлякъл тялото от там. Това е ясно. Но докато не намерим трупа, не можем да докажем, че покойният е бил отровен. А как са го задигнали, не ме питайте! Все още не зная къде е тайният вход за криптата — той се обърна и научumerено погледна Стивънс. — Ще ви кажа обаче едно, и то съвсем приятелски. Зная, че вие четиримата, които отворихте снощи криптата, не сте имали нечисти намерения. И ако бяхте дошли тази сутрин при мен и ми бяхте разказали историята си, щях да реша, че сте я скроили помежду си. Но по петите ви следеше мой човек и съм сигурен, че не е така.

— Да — обади се Стивънс. — Дотук това май е единственият ни късмет.

— Но къде ще го търсите? — сковано попита Луси. — Искам да кажа, ще разкопавате ли из Парка, що ли? В романите така правят. С фенери, кирки и всичко останало.

— Ако има смисъл да се копае, ще копая. Но може и да не се наложи да разравяме навред. Напълно е възможно — той говореше спокойно, но държеше и двамата под око, — напълно е възможно трупът да си е у дома.

— У дома! — без сам да знае защо, се стъписа Стивънс.

— А защо не? Не може да няма таен вход за криптата. А в стаята на Майлс Деспард сто на сто също има тайна врата. лично аз подозирам, че двете са свързани помежду си.

— За Бога, капитане, да не би да мислите, че онази жена, след като е дала на Майлс чашата с арсена, е минала през тайната врата и се е оттеглила в някой от ковчезите в криптата?

— „Мислите“! — троснато повтори капитанът. — Не, все още съм с всичкия си. Само казвам, че снощи, докато вие четиримата сте се мъчили цели два часа да отворите гробницата, онази жена може да е влязла в нея и да е отмъкнала трупа, така че той сега да е някъде в прохода между криптата и къщата — Бренън вдигна ръка. — Не ми казвайте, че не би успяла да го извлечи — той се позамисли и продължи с някакъв разнежен от минали спомени пламък в очите. — Навремето баща ми си падаше по чашката.

— В момента не говорим за произхода си — примига Луси. — Защо сменихте темата?

— Той е от Корк — продължи Бренън — и се заселил тук през осемдесет и първа. Беше над два метра мъж. Запееше ли „Шан Van Вот“ в бара на Рафърти, се чуваше от Секънд стрийт до Индипендианс хол! Та той всяка събота вечер се напиваше, ама се напиваше като пън. Щом се прибереше у дома, рядко биваше да не отнесе полицата за шапки, преди да се строполи на земята. Тежеше колкото слон. Но майка ми, а тя не бе едра жена, всеки път го слагаше в кревата — Бренън позамълча, после бързо добави: — Това е. Налудничаво ли ви се струва?

— Да — лаконично отвърна Стивънс.

— Да обсъдим въпроса откъм физическата сила. Нека засега не се занимаваме с личността на престъпника, който и да е той. Ако приемем, че съществува таен проход към криптата, мислите ли, че не би успял да отвори ковчега? Нали капакът не е нито заварен, нито запоен?

— Не — Стивънс нямаше как да признае. — Пък и ковчегът беше дървен. Имаше само два автоматични болта отстрани. Но въпреки че не е необходимо много време, за да вдигнеш ключалката, трябва да си доста як. Е, ако е била гюлетласкачка или дискохвъргачка, сигурно би успяла.

— Не съм и споменавал, че убиецът не е имал съучастник. Вие самият сте доста як. А старецът? Той едър човек ли беше?

Луси поклати глава.

— Не! По-скоро съвсем дребен — в очите ѝ отново бе изписан смут. — Най-много метър и шейсет. Не много по-висок от мен.

— Набит ли беше?

— Не. Нали разбирате, беше болен. Когато започна да се оправя, лекарят го караше да се мери на кантарчето в банята, знаете ги, едни такива малки, и чичо Майлс побесняваше. Беше кожа и кости. Ако не се лъжа, тежеше към петдесет и три-четири килограма.

— Тогава... — Бренън мълъкна. В стаята бяха влезли мис Корбе и Марк, нетърпеливи да чуят за какво става дума.

Сестрата беше още с палтото си, но без шапката. На Стивънс не му излизаше от главата въпросът с цвета на косите и се надяваше сестрата да е брюнетка като Луси или Едит. Но косата ѝ, въпреки

едрото квадратно лице и кафявите очи, се оказа светла, дори белезникаворуса. И ако лицето ѝ, по което се четеше само чувство за дълг и раздразнение, бе поне малко по-изразително, щеше да е много привлекателно. Бренън някак тържествено я настани да седне.

— Вие сте мис Корбе, нали? Така. Вчера следобед ви е посетил инспектор Партридж от нашия отдел и вие сте дали показания, нали?

— Просто отговорих на въпросите му.

— Точно това имам предвид — стрелна я с очи Бренън и пак се зарови в бележките си. — Според думите ви в събота, 8-ми април вечерта, между шест и единайсет часа, от стаята ви е изчезнало шишенце с вместимост към петдесет и осем грама с 0,25-милиграмови таблетки морфин.

— Значи все пак наистина е било морфин!... — не се стърпя Марк.

— Оставете ме да довърша, ако обичате — сопна му се Бренън.

— Когато забелязахте, че шишенцето го няма, в кого се усъмнихте, че може да го е взел?

— Първо си помислих, че е мистър Деспард. Мистър Майлс Деспард. Той непрекъснато искаше морфин, но доктор Бейкър естествено не му предписваше. Веднъж го заварих да тършува из стаята ми. Затова си помислих, че го е взел мистър Деспард.

— Какво направихте, след като разбрахте, че шишенцето е изчезнало?

— Потърсих го — делово отвърна сестрата, сякаш въпросът ѝ се струваше прекалено глупав, — после уведомих мис Деспард, но подробности не споменах пред нея, защото бях убедена, че го е взел мистър Деспард и че ще успея да го накарам да ми го върне. Той обаче се закле, че не го е пипал. А след това нямах много време да приема какво и да било, защото на следващата вечер шишенцето се появи отново.

— Липсваха ли от него таблетки?

— Да. Три таблетки по 0,25 милиграма липсваха.

— От правна гледна точка — намеси се Марк — бих окачествил въпросите ви като нелепи, некомпетентни и не по същество. Защо, по дяволите, всички сте се хванали толкова за този морфин? Нали никой не предполага, че е бил отровен с морфин? А и три

четвъртмилиграмови таблетки не биха навредили дори на човек с неговото здраве.

Бренън го стрелна с поглед през рамо.

— Надявам се все пак да стигнем и до там. Мис Корбе, бихте ли повторили какво сте казала вчера на полицая за начина, по който шишенцето било върнато и за онова, което сте видели вечерта в неделя, 9-ти април.

Тя кимна.

— Беше към осем часа. Тъкмо бях влязла в банята в края на горния вестибюл. Оттам се вижда цялото преддверие заедно с вратата на стаята на мистър Деспард и масичката пред нея. На масичката има лампа. В банята не се бавих повече от две минути. Когато отворих вратата на банята и огледах вестибюла, забелязах как някой тъкмо се отдалечава от вратата на мистър Деспард и се насочва към стълбите. Забелязах нещо дребно на масичката, но от такова разстояние не видях точно какво е. Преди да вляза в банята, там нямаше нищо. Като се приближих, видях изчезналото шишенце.

— А кой беше този някой, когото сте видели край масичката?

— Беше мисис Стивънс — отговори сестрата.

Дотук сестрата се бе държала съвсем равнодушно, като полицай, който дава показания пред съдия и гледа да претупа работата, колкото да си изпълни задълженията. Сега обаче се обърна към Стивънс със сериозен и напрегнат глас.

— Съжалявам. Тази сутрин исках да поговоря с вас или със съпругата ви, но се набърка прескъпият мистър Огдън Деспард. Исках да ви предупредя какво точно казах вчера на онзи кухоглав полицай. Опитваше се да ме накара да заявя, че съм видяла с очите си как мисис Стивънс оставя шишенцето на масичката, а аз такива скроени неща не мога да търпя.

В очите на Бренън проблесна искрица, но далеч не весела.

— Е, това, разбира се, съвсем не му прави чест. Но какво още си помислихте? Кой друг може да е?

— И сега не мога да кажа със сигурност. Може наистина да е бил мистър Деспард.

— Но какво направихте? Не говорихте ли с мисис Стивънс?

— Не можах. Тя вече бе слязла и си бе отишла, защото се връщаха в Ню Йорк. Беше дошла само да се сбогува. Реших да

поизчакам.

— Така, и после?

— Не можех повече да търпя тази глупава история — мис Корбе вдигна белезникавите си вежди. — Който и да беше. И затова започнах да заключвам стаята си. Пуснах резето и на междинната врата към стаята на мистър Деспард. С вратата към вестибюла беше по-сложно, защото бравата е най-обикновена. Но покрай баща си, който е ключар, съм научила едно-друго. Просто я разглобих и я смених. И най-големият фокусник не би успял да влезе, ако не му покажа как да вика и да завърти ключа. И нямаше да си навлека всички тези ядове, ако следващата сряда следобед неочеквано не се беше появила мисис Стивънс, а това бе свободната ми вечер...

— Следобеда преди убийството на Майлс Деспард ли?

— Следобеда, преди мистър Деспард да почине — рязко натърти тя. — Вече си мислех, че...

— Сега — намеси се Бренън, — сега стигаме до главното. Ще разберете защо толкова настойчиво задавах тези въпроси. Случвало ли се е мисис Стивънс... — той надникна в бележките си — имало ли е случай мисис Стивънс да спомене пред вас нещо за отрови?

— Да.

— Какво ви каза?

— Попита ме откъде би могла да купи арсен.

В стаята се възцари напрегната злокобна тишина. Стивънс осъзна, че всички са обърнали очи към него, че наоколо се издига стена от погледи. Челото на мис Корбе сякаш бе почервеняло и изглеждаше някак на петна. В очите ѝ имаше укор и решителност. Чуваше дишането ѝ. А Бренън го стрелна през рамо с котешки безизразни очи.

— Тежко обвинение — заключи Бренън.

— Това не е обвинение! Не е! Просто...

— Но трябва да се потвърди — продължи Бренън, — ако е възможно. Да е я е чувал някой друг да споменава подобни неща?

— Да. Мисис Деспард — кимна сестрата с глава.

— Вярно ли е, мисис Деспард?

Луси се поколеба, отвори уста, после пак се подвоуми и накрая се обърна с лице към присъстващите.

— Да, вярно е.

Стивънс, стиснал с все сила ръчките на стола, усети непоносима горещина в стаята и заобиколилите го погледи. Някак неволно долови, че още един чифт очи се бе присъединил към останалите. В мрака край вратата зърна спокойните, насмешливо вторачени зеници и провисналата уста на Огдън Деспард.

---

[1] Млъкни глупчо [...] полицайте имат дълги уши. Това не беше среща, уверявам те (фр.). — Бел.пр. ↑

15.

Бренън се сведе над стола на мис Корбе и, подпрян на облегалката му, се обърна към Луси:

— Мисис Деспард, опитвах се да проследя логиката на мислите ви. Всичко се изписва на лицето ви. Когато ви попитах за пръв път, вие се изненадахте на въпроса ми, но се замислихте за мисис Стивънс. И колкото повече мислехте, толкова повече не ви излизаше от ума и ви вбесяваше, защото непрекъснато ви се натрапваше една и съща мисъл и не можете да се отървете от нея. После някой заговори за маскарадния костюм и как никой не би могъл за толкова кратко време да снеме модела и да го ушие. Тогава сякаш се успокоихте, че въпросът е ясен. И бяхте убедена, че мисис Стивънс не може да е замесена в подобна история. Сега обаче вече не сте толкова сигурна. Прав ли съм или греша?

— Аз... — Луси нервно закрачи напред-назад из стаята, после скръсти ръце. — Но това е невероятно нелепо! Откъде да знам? Тед, кажи и ти.

— Не се тревожи, ще кажа. Капитане, ще ми разрешите ли да се включва в разпита? — това си беше трик. За кръстосан разпит и през ум не му минаваше.

— Щом имате въпроси, моля. А сега, мис Корбе, да довършим темата. Кога мисис Стивънс ви попита откъде би могла да купи арсен?

— Преди около три седмици. Май беше една неделя следобед.

— Как стана. Разкажете ми всичко.

— Трите с мисис Стивънс и мисис Деспард седяхме в хола. Беше в края на март, духаше студен вятър и затова седяхме пред запалената камина. Ядяхме препечени филийки с масло, поръсени с канела. Точно тогава беше станало някакво убийство в Калифорния, за което пишеха и вестниците, и ние говорехме за него. После заприказвахме за убийци. Мисис Деспард ме разпитваше за разни отрови...

— Искате да кажете, мисис Стивънс — понечи да уточни Бренън.

— Не, не искам да кажа мисис Стивънс — тросна му се сестрата и рязко се обърна към него. — Искам да кажа, мисис Деспард.

Попитайте нея самата. Мисис Стивънс през цялото време дума не изрече. Само веднъж се намеси в разговора. Разправях им за един от първите си пациенти като стажантка, който се бе натровил със стрихнин и какво правеше, когато го докараха, и мисис Стивънс попита дали според мен се е мъчил много.

— Точно това исках да чуя. И как се държа тя? Как изглеждаше?

— Красива.

Бренън ядосано се втренчи, хвърли поглед към бележките си и отново вдигна глава.

— Що за отговор е това? Май не схващате за какво ви питам? Красива била! И какво трябва да значи това, според вас?

— Ами това, което казвам. Тя... Мога ли да говоря направо?

— Разбира се.

— Имаше вид — поде свидетелката със студен равномерен тон — на полово незадоволена жена.

Леден гняв прониза Стивънс и го погълна като експлозия или силен алкохол. Но не откъсна поглед от сестрата.

— Момент — намеси се той. — Май отидохме твърде далеч. Мис Корбе, бихте ли ни обяснили как, според вас, изглежда една незадоволена жена?

— А, не! — почти му се сопна Бренън, а лицето на сестрата така посърна, че заприлича на матова повърхност. — Бъдете по-деликатен! Дръжте се като джентълмен. Нямate основание да я нападате с обиди. Тя просто се опитваше да...

— Не съм искал да я обидя. Ако някой се е почувствал засегнат, моля да ме извини. Имах предвид само, че подобно определение не означава нищо или по-скоро, че може да му се припише каквото си поискате значение. Искам просто да знам какво означава то в случая. Обвинявайте когото желаете, но не правете всички ни на тъпи психопати. И така, мис Корбе, с две думи. Мислите ли, че жена ми е вманичен убиец?

— Това е важното — ядосан и изумен се притече на помощ Марк Деспард. — Не съм съвсем наясно какво точно става тук. Вижте, капитане, ако смятате, че в случая виновната е Мари Стивънс, защо разпитвате нас? Защо не попитате нея? Тед, звънни на Мари, помоли я да дойде и сама да каже.

— Така, така — обади се нечий глас за пръв път. — Попитай го. Попитай го защо не ѝ се обади.

Откъм вратата с нехайна провлачена крачка пристъпи Огдън Деспард, размахал глава като кон, та издължената му брадичка стигаше чак до яката. Все още беше с палтото от камилска вълна, не се бе и преобличал. Той впери изпитателно очи в Стивънс и макар изражението му бе прекалено безпристрастно, за да изрази удоволствие, очевидно бе на върха на щастието от факта, че собствената му персона доминира цялата стая.

— Ако не възразявате, Бренън — отбеляза той, — бих задал на този човек няколко въпроса. Ще ви бъдат от полза, защото, гарантирам ви, за не повече от минута ще го усуча на възел. И така, Стивънс, защо всъщност не ѝ се обадиш?

Той зачака, както се изчаква да отговори дете. Стивънс трябва да се овладее и да прикрие гнева си. Не заради Бренън, той беше добряк. Но Огдън бе съвсем друго нещо.

— Както виждате, не отговаря — заключи Огдън. — Значи ще трябва да го принудя. Защото не си е у дома, нали? Избяга, така ли е? И тази сутрин не е у вас, прав ли съм?

— Не, не е у дома.

— А сутринта — опули се насреща му Огдън, — когато се отбих при теб в седем и половина, ми каза, че още не била станала.

— Не е вярно — спокойно изрече Стивънс.

Отговорът му стъписа Огдън и за части от секундата той се чудеше какво да каже. Обичаше първо да се увери, че подозренията му са основателни и едва тогава да обвинява, при което жертвата му обикновено признаваше истината и веднага започваше да се оправдава, а това му доставяше огромно удоволствие. Но да отрече някой негово обвинение не му се бе случвало.

— Я стига — покровителствено поде той. — Без лъжи. Сам знаеш, че го каза. И други те чуха, така че по-добре си признай. Мис Корбе, не каза ли, че жена му още спи?

— Не знам — най-спокойно отвърна сестрата. — И двамата бяхте в кухнята и наистина не зная какво е казал. Не мога да ви помогна да го докажете.

— Така да бъде. Но признай, че не е у вас. Къде е?

— Сутринта замина за Филаделфия.

— Заминала за Филаделфия значи? Защо?

— Да купи едно-друго.

— Точно това чаках да кажеш. Значи е станала преди седем и половина и е хукнала на пазар. Мислиш ли, че някой би се хванал? — попита Огдън, потърквайки брадичката си о яката и присмехулно поглеждайки към останалите. — Да се е случвало Мари Стивънс поне веднъж да се измъкне от топлата постеля по това време и да тръгне на пазар?

— Не, не се е случвало. Мисля, че ти казах и пред мис Корбе, че и двамата цяла нощ не сме лягали.

— Но тя реши, че рано-рано призори трябва да тръгне по магазините. Защо?

— Защото днес е събота и по обед затварят.

Огдън се ухили самодоволно.

— Аа, събота било! И понеже е събота, тя взе, че те заряза. Я престани да си измисляш! Или не знаеш, че снощи тя те заряза, така ли?

— На твоето място — назидателно поде Стивънс — не бих продължил да ровя и да чопля — той обърна поглед към Бренън. — Имате ли други въпроси към мен, капитане? Жена ми наистина слезе тази сутрин до града. Ако до следобед не се върне, ще призная обвинението в убийство. Не бих приел насериозно думите на приятеля ни Огдън. Между другото точно той е авторът на анонимните писма и телеграми, така че сам преценете доколко може да се разчита на него.

Лицето на Бренън изглеждаше забулено от мрачни съмнения. Гледаше ту Огдън, ту Стивънс.

— Няма да допусна, стигнем ли до нещо важно, да ме отклоняват от въпроса — изръмжа той, — но с това отклонение май си струва да се позанимая. Вярно ли е това, млади човече? Вие ли ми написахте онова писмо и вие ли изпратихте на всички телеграми да се приберат?

Какъвто и да беше Огдън, смелост притежаваше за трима. Отстъпи две крачи, все така хладнокръвно оглеждайки стаята. Пъргавият му ум очевидно обмисляше различни варианти, но лицето му си остана безизразно.

— Нищо не можете да докажете — сви той рамене. — И на твоето място бих си мерил приказките. Искаш да ме злепоставиш. Или може

би да ме оклеветиш? Все не мога да запомня разликата между двете, но което и да е, внимавай какво говориш.

Бренън се вгледа в него отблизо. Постоя така, без нищо да каже — як и набит, подрънквайки някакви монети в джоба си. После поклати глава.

— Млади момко, прави ми впечатление, че се опитваш да подражаваш на детективите от любимите си романчета. Но запомни от мен едно, те са чист боклук. В тях няма грам истина. Ако аз действах както ти мислиш, че трябва да постъпва един полицай, досега да съм те тикнал зад решетките, преди да си успял да гъкнеш. Колкото до доказателства, лесно ще се намерят. Просто ще разберем кой е подал телеграмите.

— Научете законите, татенце Лисица — имитирайки го клатеше глава Огдън с бледа усмивка. — Онези телеграми не могат да минат за измама. Според закона измамата е такова действие, в което може да се докаже наличието на пряка лична облага за изнудвача. Ако напиша бележка на президента на националната банка: „С настоящата ви уверявам, че мистър Огдън Деспард е мой доверен пратеник и ви моля да му дадете десет хиляди долара“ и подпиша бележката от името на Джон Д. Рокфелер, това ще е измама. Но ако в същата бележка просто пише: „С настоящата ви представям мистър Огдън Деспард, комуто моля да окажете необходимото съдействие“ и я подпиша със същото име, вече няма да е измама. Струва си да се замислите. В телеграмите няма и една-единствена думичка заради която да можете да ме обвините и да ме изправите пред съд.

— Значи наистина вие сте ги изпратили?

Огдън пак сви рамене.

— Никога нищо не признавам. Да признаваш е лоша тактика. Гордея се с упоритостта си и наистина съм много упорит.

Стивънс хвърли поглед към Марк. Той се бе облегнал лениво на библиотеката до камината. Светлосините му очи гледаха благо и умислено. Беше тикнал юмруци в джобовете на сивия си дебел пулover и той бе провиснал.

— Огдън — рече той, — не разбирам какво ти е станало. Луси е права, никога досега не си бил толкова злобен. Да не те е подкокоросала някоя и друга шепа от парите на чично Майлс? Като нищо. Останем ли насаме, ще те видя колко си упорит.

— Не те съветвам — извърна се в миг Огдън към него, сякаш отскочи. — Моята цена се крие в онова, което знам. Просто съм любознателен. И според мен сглупи, като доведе Том Паркингтън. В Англия живот си живееше, пресушаваше избите на кръчмите и си мислеше за минали преживелици. Така и нищо не научи. Но сега може да чуе и нещо ново за Джанет Уайт. След като веднъж си изплати, не ти ли стига? Пак ли ще започнеш да ровиш?

— Коя е Джанет Уайт? — бързо се намеси Бренън.

— А, една дама. Не я познавам, но доста съм чувал за нея.

— Вие знаете много неща — избухна Бренън, — а знаете ли нещо, свързано със случая? Нещо повече? Не. Сигурен ли сте? Добре. Щом сте сигурен, да продължим с въпроса за арсена и за мисис Стивънс. Мис Корбе, разказвахте, че една неделя, преди три седмици, сте говорили за отрови. Бихте ли продължили.

Сестрата се замисли.

— Поприказвахме още малко и дойде време да се кача да дам на мистър Майлс Деспард говеждия му бульон. Вече бях в преддверието, а там беше доста тъмно и мисис Стивънс ме последва. Тръгна след мен по стълбите и в миг ме хвана за китката. Ръката ѝ пареше като огън. Тогава ме попита откъде би могла да купи арсен — мис Корбе се поколеба. — Отначало ми се стори странно, защото не разбирах за какво всъщност ме пита. Отпървом не го нарече арсен. Викаше му нечия си рецептa. Чия точно... забравила съм името. Нещо френско беше като че ли. После ми обясни какво иска да каже. Точно тогава мисис Деспард излезе от трапезарията и мисля, че мисис Стивънс я чу.

Бренън се обърка.

— Нечия рецептa? Бихте ли ни помогнали, мисис Деспард?

Луси неловко се намръщи. Погледна, като че ли умолително Стивънс.

— Не мога да добавя нещо повече, макар да я чух. Не знам кое име беше, но, ако не се лъжа, започваше с Г. Нещо като „Гласе“, но то май не означава нищо. А и толкова бързо говореше, че едва разпознах гласа ѝ. Звучеше различно.

Точно в този момент Марк Деспард обърна глава и се огледа бавно. Премига, сякаш го заслепяващо ярка светлина, после като че ли се опита да привикне с нея. Извади ръце от джобовете си и с едната избърса чело.

— Не може ли поне едната от двете да си спомни точно какво е казала? — не се отчайваше Бренън. — Виждате колко е важно.

— Аз не мога — отвърна сестрата с лека тревога и раздразнение.

— Всичко бе толкова объркано и тя говореше много особено, точно както каза мисис Деспард. Изрече нещо като: „У кого е сега? В предишния ми дом не беше трудно, но старецът вече умря.“

Бренън, както си записваше нещо с молив, се смиръщи насреща им.

— Пълна безсмислица! — изпъшка Бренън. — Не разбирам... А, момент! Значи, казвате, трудно ѝ било да се изразява на английски, така ли? И се казвала Мари. И е споменала някакво френско име. Излиза, че е французойка?

— Не, нищо подобно — възрази Луси. — Тя говори английски не по-зле от вас и мен. Канадка е, както се разбира от само себе си, от френски произход. Май веднъж спомена, че моминското ѝ име било Мари д'Обре.

— Мари д'Обре... — повтори Марк.

На лицето му бе изписана някаква страховита промяна. Пристъпи крачка напред и заговори провлачен, но съвсем отчетливо, отбелязвайки всяка дума с леко движение на показалеца.

— Луси, моля те, помисли пак, и то хубаво помисли, защото може да се окаже фатално за някого. „Нечия рецепта.“ Би ли могло да бъде „Глазеровата“? Би ли могло?

— Да. Май така я нарече. Но защо? Какво те прихваща?

— Ти познаваш Мари най-добре от всички ни в къщата — продължи той, пронизвайки я с втренчен поглед. — През цялото време на вашето приятелство забелязвала ли си нещо особено у нея? Каквото и да е, което ти е направило впечатление? Та ако ще да звучи наудничаво.

В това време Стивънс се чувстваше, сякаш бе завързан на железопътна линия и виждаше как влакът лети насреща му, но не можеше нито да се отдръпне от релсите, нито да откъсне поглед от хипнотизиращото око на локомотива. Тътена обаче чуваше. И все пак реши да не стои безучастен.

— Не ставай глупак, Марк — обади се той. — Това май е заразно. Има един отколешен принцип: „Целият свят е откачил, само ние сме с ума си, но и ти ми се виждаш особен.“ Тръгнеш ли по тази

логика, ще трябва да доказваш, че всички ние не сме наред и най-вече ти самият.

— Луси, отговори ми — не отстъпи Марк.

— Не, не съм — веднага отговори тя. — Сигурна съм. Не съм. Тед е прав за едно, ти се държи така, сякаш трябва теб да обследват. Чувала съм Мари да казва, че увлечението ти по разни процеси за убийства и тем подобни е подтискащо и тягостно. А колкото до нея, никога не съм забелязвала нищо чудато в поведението ѝ. Е, разбира се, освен...

— Освен какво?

— Нищо особено. Не може да понася домакински фунии. Веднъж мисис Хендерсън правеше туршии и изцеждаше зарзавата и... ами и през ум не ми бе минавало, че Мари има толкова бръчки край очите и че устните ѝ могат така да се разкривят.

Настана ледено мълчание. Марк все още стоеше с ръка пред очите. Когато я свали, лицето му изглеждаше съвсем обично, сякаш нищо не се бе случвало.

— Бренън, най-бързо ще приключим с тази неразбория, ако ви разкажем какво се крие зад нея... Нека всички излязат, ако обичате, и да останат само Тед и капитанът. Много ви моля да не спорим точно сега. Просто ме послушайте. Огдън, ако искаш да помогнеш с нещо, иди до къщичката на Хендерсън и го доведи. Той май още не е станал. Кажи му да донесе малката си брадвичка и един секач. Мисля, че тук в кухнята има една по-голяма брадва, аз ще взема нея.

В очите на Бренън ясно се четеше подозрение, че Марк трябва да се е побъркал. Погледът му бе тревожен, после тревогата му се смени с никакво пренебрежение, но оставаше с изпънати рамене, сякаш готов да се справи със ситуацията. Така или иначе останалите се подчиниха на разпореждането на Марк.

— Не се страхувайте, никого няма да трепя с брадва — успокои ги Марк. — Бихме могли да повикаме архитект да огледа стената между прозорците в стаята на Майлс и да каже дали там има таен вход. Но това само ще ни забави и ще загубим време. Най-бързо ще разберем, ако разкъртим стената и проверим сами.

Бренън пое дълбоко дъх.

— Боже мили! Щом сте съгласен да разбием стаята...

— Искам обаче да ви задам един въпрос. Дотук всичките ви хипотези бяха доста тривиални. Няма да кажа нищо предварително, ще ви оставя да прецените сам. Но ето какво бих искал да попитам. Да допуснем, че не открием никаква тайна врата нито в стената, нито където и да е в стаята. Какво ще си помислите тогава?

— Ще си река, че госпожа Хендерсън лъже — на секундата отговори Бренън.

— И нищо друго?

— Не.

— И това ще ви убеди, че Мари Стивънс е невинна, така ли?

— Амин — внимателно започна Бренън и вдигна рамене. — Засега не бих могъл да бъда толкова категоричен. Но бих допуснал, че е невинна. Ако вие се окажете прав, това ще срине всичките ми хипотези. Не можеш да внесеш дело в съда, когато защитата е в състояние елементарно да докаже, че главният ти свидетел лъже. Но знам едно: няма човек, който може да премине през каменна стена.

— Това поне е хубава новина, нали, Тед? — обърна се Марк към Стивънс. — Да вървим.

Излязоха във високото, потънало в сумрак преддверие. Бренън и Стивънс изчакаха мълчаливо Марк да притича до кухнята и да насьбере какви ли не инструменти в един кош, включително и брадва с къса дръжка.

Вратата за стаята на Майлс Деспард се падаше в дъното на галерията, вляво от стълбите, ако се качваш нагоре. Стивънс зърна портретите по стените на галерията, но в тъмнината не успя да види точно онзи, който го интересуваше. Марк отвори вратата на стаята на Майлс и миг-два тримата я поогледаха от прага.

Беше около двайсет квадратни метра и като всички останали стаи таванът ѝ бе по-нисък, според вкусовете от края на седемнайсети век. Подът бе застлан с пъстър килим в синьо и сиво, вече избелял и замърсен. Изпод краищата му се подаваха неравните дъски на дюшемето. Стените бяха облицовани с ламперия от тъмно орехово дърво на височина около два метра и половина, а над ламперията и стените, и таванът бяха варосани, като изпъкваха само ореховите греди. В левия ъгъл напряко бе поставен огромен скрин или гардероб. Той бе от резбован орех и през открехнатата му врата с медна дръжка

се виждаха окачени един до друг костюми и множество обувки с пъхнати в тях калъпи.

Двата прозореца с малки стъкла бяха на стената вляво, която беше и задната стена на къщата. Помежду им бе сложен висок каролински фотьойл от черно орехово дърво. Над него на стената висеше картината от Гръз — ovalen портрет на къдрокосо дете в светла рамка. От тавана над горната табла на кревата висеше къс шнур с фасунга и завинтена в нея електрическа крушка. Пред по-далечния прозорец стоеше голям плетен стол.

На отсрещната стена бе креватът с долната табла към вратата. Над него висяха медна грейка и резбована гравюра от седемнайсети век. В десния ъгъл, в дъното, бе стъклена врата, извеждаща на верандата, все още с дръпната завеса от кафяво кадифе. На дясната стена се набиваше на очи недодялана газова печка — в стаята камина нямаше, — а до нея бе междуинната врата със синия ватиран халат на Майлс, увиснал на закачалка. И накрая зад вратата на стаята към вестибиула имаше бюро, което почти не се виждаше от нахвърляните по него безброй вратовръзки.

Те се вгледаха в ламперията на стената, върху която съвсем невинно се открояваха картината и столът. В долната ѝ част дървото едва-едва се бе изкорубило и се очертаваше нещо като каса на врата.

— Ето — посочи Марк. — Нали ви казах, че някога тази врата водела към друго крило от къщата, но в началото на осемнайсети век то изгоряло. Тогава зазидали вратата и облицовали стената с ламперия, но рамката била каменна и затова още личи.

Бренън се приближи до стената, огледа я внимателно и удари по нея с юмрук.

— Като че ли е съвсем пътна — рече той и се огледа. — По дяволите, мистър Деспард, ако не излезе нищо... — той пристъпи до стъклена врата на отсрещната стена и огледа завесата, мерейки я на око. — Дали завесата си стои както когато мисис Хендерсън е надничала през нея?

— Да. Вече надникнах.

— Доста теснички са пролуките — сумтеше Бренън недоверчиво, надничайки ту оттук, ту оттам. — Има-няма, колкото монета. И би ли видяла през тях друга врата на отсрещната стена, според вас? Да речем, вратата на гардероба?

— Изключено — отговори Марк. — Вижда се само портретът отсреща, горната част от облегалката на фтьойла и очертанията на касата на вратата от издутините по ламперията. Тя и не каза, че е видяла друго. Както и да извиваш врат, не е възможно да надникнеш под друг ъгъл. Дори да не бяха картината, столът и очертанията от касата на едновремешната врата, никой не би събркал паяновата врата на гардероба с медната дръжка и таен вход... Какво има, капитане? Да не би да ви е страх?

Марк с нескривана насмешка зае войнствена позиция, стиснал брадвата под ъгъл пред гърди. Все едно, че стената го бе бълснала и сега той я гледаше като жив човек. Замахна с брадвата и я заби с такова настървение в ламперията, че не би било чудно, ако в този миг нейде от къщата долетеше болезнен стон.

— Сега доволен ли сте, капитане? — попита далечен, далечен глас.

Стаята се изпълни с облаци прахоляк и парливата миризма на разбит хоросан. Облаците прах приличаха на разсейващата се навън мъгла, сред която пред прозорците вече се очертаваха тучните градини, плочникът по пътечката и обсипаните в цвят дървета в парка. Не остана и помен нито от ламперията, нито от стената. След като изкъртиха ламперията, търсачите забиха в зидарията дървени чукове и секачи, разбиха тухлите, изкъртиха и тях. Тук-там през стената прозираше гола дневна светлина.

Тайна врата нямаше.

16.

Известно време Бренън не каза нищо. От усилията лицето му бе пламнало и дори брадичката му сякаш бе провиснала. Той постоя, втренчен в стената, после крайно пренебрежително извади носна кърпичка и попи потта по челото и врата си, сякаш изпълняваше някакъв ритуал.

— Никога не бих повярвал — каза накрая той. — Да не го бях видял с очите си, за нищо на света не бих повярвал. Да не би пък да има врата или капак някъде другаде в стената и свидетелката просто да не я е видяла?

— Ами ще изкъртим цялата ламперия, та да са уверим — отговори Марк. Усмивката му бе толкова язвителна, че приличаше на озъбване. Потътри крака към сивкавата светлина на прозореца, въртейки едно длето в ръка. — Но според мен, капитане, ви се разтрепериха панталоните, колкото и да не искате да го признаете. Какво бихте дали сега, за да може всичко на този свят да се пипне и види с просто око?

Бренън пристъпи и унило загледа вратата на скрина.

— Не — промърмори си той под нос. После отново изви врат. — Изтръгнали сме лампата над ламперията. Тя била ли е запалена, когато нашата гостенка се е промъкнала през несъществуващата врата? Не, момент! Онази жена каза...

— Точно така — потвърди Марк. — Не е била запалена. Светела е само нощната лампичка над леглото, а тя е много слаба. Затова и не знаем повече за гостенката. Не знаем дори косата ѝ каква е била на цвят. Както виждате, други лампи в стаята няма. Според мисис Хендерсън...

Стивънс усети, че го обзема някакъв сляп гняв. Не беше убеден, че след като не намериха таен проход, ще се сложи край на тази бъркотия. Нищо чудно да беше и така. Но неудържимия си гняв усещаше съвсем осезателно.

— Не ви ли прави впечатление — намеси се той, — че в цялата тази дяволска история всичко е подчинено на „мисис Хендерсън каза“

и, ей Богу, главата ми се цепи вече, като чуя „според мисис Хендерсън“. Коя е мисис Хендерсън? Коя е тя? Да не би да е оракул или вештер, или чрез нея да говори божественият разум? Къде е мисис Хендерсън? Непрекъснато се измъква като великата фокусничка. Не сме ѝ виждали очите тук, макар да се чувствала гузна задето е насочила полицията насам и е вдигнала такава шумотевица. Обвинихте съпругата на Марк в убийство. После и моята. Проверихте и най-малката дреболия, свързана с тях, въпреки че Луси има непоклатимо алиби и че съвсем незаинтересовани свидетели доказаха, че Мари при никакви обстоятелства не би могла нито да намери, нито да си ушие дреха като роклята на Бренвиле. Отлично. Но щом според мисис Хендерсън кръвта се стича отдолу нагоре, или че има врата там, където с очите си се убедихме, че няма и помен от изход, вие ѝ вярвате просто защото е разказала една безумна небивалица.

— Разказът ѝ не е чак толкова невероятен, колкото изглежда на пръв поглед — поклати глава Марк. — Ако лъжеше, защо ѝ е да го украсява с толкова подробности? Защо просто не кажеше, че е видяла жената в стаята на Майлс да му подава питието и толкова? Защо да разправя неща, за които може да се докаже, че са неверни и никой не би ѝ повярвал?

— Ти вече отговори на въпроса си. И то защото още вярваш в тази идиотщина, не съм ли прав? Или просто не ти се спори с мен?

Възцари се мълчание.

— Не е там работата обаче — продължи Стивънс. — Питаш защо мисис Хендерсън ще се кълне толкова категорично, че е видяла една покойница да влиза през тухлена стена. А мога ли аз да те попитам защо мистър Хендерсън ще се кълне толкова категорично, че един мъртвец бил минал през гранитна стена? Защо толкова настойчиво твърди, че от настилката над криптата не е пипана нито една плоча? И едното, и другото са еднакво абсурдни: първо, жената изчезва от стаята и, второ, трупът изчезва от ковчега. И странно, но единствените очевидци и в двата случая са Хендерсънови.

Бренън тихичко си подсвиркваше през зъби. Бръкна в джоба си, извади пакет цигари и им предложи. И двамата си взеха по една, както противници при дуел вземат шлагите.

— Продължавайте — подканни го Бренън.

— Да разгледаме убийството, ако е било убийство, откъм чисто физическата му страна — продължи Стивънс. — Вие, капитане, твърдите, че убиецът трябва да е бил външен човек. Не мога да се съглася. Според мен убиецът непременно е бил човек, който живее в къщата. Като че ли всички пренебрегваме едно: как е била дадена отровата. Тя е била в коктейл от разбито яйце, мляко и порто.

— Вече ми се изяснява... — поде Бренън, но Стивънс го прекъсна.

— Така. Първо, възможно ли е външен човек да се промъкне в къщата, да вземе яйца от хладилника, да ги разбие, да им добави мляко от камерата и вино от избата, та да направи сместа? Или външен човек да прекоси целия Парк, понесъл в купа отровната смес, за да извади от вашия шкаф сребърна чаша и да я сипе в нея? И стигаме до най-трудното: как външен човек би накарал Майлс да изпие течността? Знаеш какви въртели ви е правил, и то за неща, които са били за негово добро, особено онази вечер. Ако външен човек бе решил да го отрови, той би изbral питие, което Майлс обича и ще изпие, да речем шампанско или бренди. Не. Тази нищо и никаква бърканица с яйце и вино би хрумнала само на човек от къщата, който, първо, би я измислил и, второ, би успял да накара Майлс да я изпие. Може да е била Луси или Едит, или сестрата, че дори камериерката. Само че по това време Луси танцува в Сейнт Дейвидс, Едит играе бридж, мис Корбе се весели в клуба на младите християнки, а Маргарет — във Феърмаунт Парк. А ние хвърлихме съмнение върху алибита им. Само за двама не проверихте нито се усъмнихте в алибита им. Няма нужда да уточнявам кои. Само най-учтиво ще отбележа, във връзка с непретенциозния коктейл, че едната е готвачката. А и двамата — мисля, че ти го спомена — получават сериозно наследство според завещанието на чично ти.

Марк сви рамене.

— Не мога да повярвам, изключено е — отвърна той. — Първо, те живеят тук от години. Второ, ако те са убили чично Майлс и са скальпили някакво обяснение, колкото да скрият деянието си, защо им е такава свръхестествена история? Каква полза биха имали от нея? Изглежда крайно необичайно и романтично — най-обикновени убийци не успяват да се скрият зад голи лъжи.

— Добре тогава, кажи ми снощи, когато ни преразказваше нейната история за тайнствената гостенка и за това как жената ѝ се сторила „особена“, дори забавната подробност, че вратът на гостенката сякаш не бил прикрепен здраво към раменете...

— Какво? — подскочи Бренън.

— Кажи ми, Марк, но помисли. Ти ли ѝ внуши това, както ни се стори снощи, или тя ти го наби в главата?

— Не знам — рязко отвърна Марк. — Точно това се мъча да осмисля.

— Но ако не ти я е внушила тя, на теб би ли ти дошло подобно нещо наум?

— Може би не. Не знам.

— Но едно знаем всички. Криптата отворихме четирима. Кой от нас се кълнеше със собствената си уста, че вярва в духове? Кой се мъчеше да приладе нещо свръхестествено на цялата история, та дори сподели, че някакви сили ни наблюдавали? Кой се кле сто пъти, че никой не се бил доближавал до криптата? Не беше ли Джо Хендерсън?

— Да, май си прав. Само че така стигаме до задънена улица. Да не искаш да ме убедиш, че двама почтени прислужници на възраст внезапно се превъпълъщават в истински демони...

— Ни най-малко. Те не са демони, ти току набъркваш разни зли духове. Признавам, че са много дружелюбни хора. Но са известни и немалко симпатични и обичливи убийци. Признавам, че са верни на семейството. Но на Майлс не дължат никаква вярност. Той толкова дълго е живял в чужбина, че и те, също като вас самите, почти не са го познавали. А според завещанието на баща ти, са щели да получат наследство единствено от Майлс. Колкото до свръхестествената история, тя откъде се взе?

— Откъде се взе ли? — намеси се Бренън, насочил накриво горяща цигара, сякаш отражение на собствените му повратни мисли.

— Думи, думи, думи. Но както и да е, май се досещам накъде бие мистър Стивънс. Ето как го разбирам аз. Когато старецът умира, никой не подозира, че е бил отровен освен вас — той кимна към Марк. — Защото намирате сребърната чаша в скрина. И мисис Хендерсън тутакси притичва и ви разказва някаква история за таласъми и жени, минаващи през стени... Пред мен нищо не спомена за врата на жената, който сякаш не се крепял здраво на раменете ѝ, каквото и да би

означавало това. Но всичко друго съвпада. Та идва тя и ви разправя тази история. Защо? Дали не защото поне донякъде сте готов да ѝ повярвате? Или за да ви накара още по-дълбоко да потулимте всичко? Най-много да отворите криптата. И щом се уверите, че таласъмите явно са откраднали трупа на стареца, сто на сто ще скриете всичко. Може ли това да обясни всяка дума на Хендерсънови?

Марк го наблюдаваше, внезапно развеселен.

— Излиза — рече той, — че целият цирк от лъжи и откраднати трупове е бил скальпен, за да ме стреснат и аз да си затварям устата, така ли?

— Нищо чудно.

— Бихте ли ми обяснили тогава защо вчера, дори преди да сме отворили криптата, мисис Хендерсън е изприказвала дословно същото пред полицейския комисар?

Те се спогледаха.

— Прав си — призна Стивънс.

— Не бих казал същото. Мишър Деспард, не забравяйте брат си, мистър Огдън — напомни Бренън. — Той е прозорлив младеж и също е подозирал нещо. А никой не знае какво точно нито пък колко близо е бил до истината според Хендерсънови. А те сто на сто са си дали сметка, че той не би мълчал. Може би мисис Хендерсън се е паникьосала и е постъпила съвсем по женски: гузна от постъпката си, е решила да изпробва как вие ще приемете версията ѝ.

Бренън пак се приближи до гардероба и се загледа в него, но този път с войнствен вид.

— Искам да разбера каква роля играе този гардероб. Защото, приятели, имам някакво предчувствие. Не че не е в ред. Но нали в него намерихте чашата от отровата? Защо убиецът я е оставил вътре? Защо и невинната стъклена чаша от мляко и не чак толкова безобидната сребърна чаша с арсен на дъното са били на едно място? Защо и котката е влязла в гардероба и явно е отпила от сребърната чаша? — Бренън размести закачените костюми. — Солиден гардероб е имал чично ви, мистър Деспард.

— Да. Снощи разказвах, че много вероятно е прекарвал часове наред в преобличане, просто за самочувствие. Но се пазеше някой от нас да не разбере, че е толкова...

— Но не само с това се е занимавал — изрече нечий друг глас.

В стаята, през вратата откъм вестибюла, бе влязла Едит Деспард, но толкова тихо, че никой не я бе чул и не защото се бе промъкнала като крадла. Изражението ѝ им се видя непонятно и щяха да разберат защо изглежда така едва след време. И въпреки че очите ѝ бяха леко подпухнали от безсъние, фините черти на лицето ѝ излъчваха някаква безмълвна увереност. Кой знае защо на Стивънс тя му се стори много по-млада от предната вечер. Под мишница бе стиснала две книги и лекичко почукваше по кориците им с пръстите на другата си ръка. Приличаше на деликатно въплъщение на модата. Беше красива, с бижута, макар по-късно Стивънс да не можеше да си спомни с какво точно бе облечена. Помнеше само, че дрехата ѝ бе черна.

Марк се сепна.

— Едит, какво търсиш тук? — разсърди се той. — Обеща днес да не ставаш от леглото. Луси каза, че цяла нощ не си мигнала, само веднъж си била задрямала, но те стреснал някакъв кошмар.

— Така беше — отвърна Едит и се обръна към Бренън с деловито любезен тон. — Ако не се лъжа, вие сте капитан Бренън, нали? Преди малко ми казаха за вас, след като сте отпратили останалите — усмивката ѝ бе пленителна. — Но мен, сигурна съм, няма да отпратите.

Бренън гледаше дружелюбно, но като че си бе гълтнал езика.

— Вероятно вие сте мис Деспард. Извинете ме, аз... — той посочи с глава изкъртената стена и се прокашля.

— Това се очакваше. Тук се крие отговорът на вашите проблеми — внимателно докосна тя книгите под мишницата си. — Чух ви да казвате, че според вас гардеробът играе някаква роля. И сте напълно прав. Снощи намерих в него тези книги. Вторият том почти сам се отвори на една глава и реших, че чично Майлс, въпреки че едва ли някой би го нарекъл запален читател, е открил в нея нещо интересно. Искам да ви прочета няколко пасажа. Може да ви се стори скучно, написано е академично и доста сухо. Но според мен трябва да го чуете. Тед, би ли затворил вратата?

— Книга ли? — учуди се Марк. — Каква книга?

— „История на магьосничеството“ от Гримо — уточни Едит.

Тя седна в плетения стол до прозореца и заговори с такъв извинителен и стеснителен тон, като че изброяваше бельото за пране. Но тъкмо преди да започне да чете, вдигна очи към Стивънс и той се

стъпса от любопитството и вниманието към него, които прочете в тях, сякаш Едит търсеше някакъв отговор. Гласът ѝ, макар не много изразителен, звучеше ясно и плавно.

Вярата в съществуването на живи покойници (*PAS-MORTS*) изглежда води началото си от Франция, през последните две десетилетия на седемнайсети век. Пръв за тях споменава *SIEUR DE LA MARRE* през 1737 година (*TRAITE SUR LA MAGIE, SORTILEGES, POSSESSIONS, OBSESSIONS ET MALEFICES*). В продължение на няколко години те се превръщат в тема за сериозни дискусии дори на учени. А един криминален процес през 1861 година отново поражда полемика относно същността им.

Накратко, живи покойници са лица, най-често жени, осъдени на смърт заради отровителство и изгорени на клада, независимо живи или предварително умъртвени. Именно тук криминологията и магьосничеството се припокриват.

Още от най-древни времена използването на отрови се смята за магьосничество и лесно може да се проследи произходът на това схващане. Открай време магьосниците са прикривали деянията си зад безобидни неща като „любовен еликсир“ или „отвара на ненавистта“. А според римското право предписването и на безвредна доза любовен еликсир е наказуемо (вж. *PAULUS, „SENTENTIUE“*, т. V, с. 21–23). През средните векове използването на подобни отвари е приемано за ерес. През 1615 година в Англия все още съдят отровителите като магьосници. По време на процеса срещу Ан Търнър, обвинена че е отровила сър Томас Оувърбъри, пред върховния съдия Коук е показан „чародейственият ѝ арсенал“ — оловни фигурки, късове пергамент, парче човешка кожа и присъстващите усетили полъха на черната магия.

В момента, когато изложили гореспоменатите аксесоари, както и различни магьоснически книги и изображения — пише очевидецът, — откъм ешафода се

чуло изскърцване и всички застинали от страх, възбуда и смут. Всеки се страхувал, че ще го сполети беда, сякаш самият Сатана се бил явил, разгневен, че непосветени в неговите науки излагат на показ изтънченото му изкуство (вж. „Процесът на вдовицата Ан Търнър в Кралския съд, 7 ноември 1615 година“).

Но убийствата чрез магия стигат връхната си точка във Франция през втората половина на седемнайсети век. Изтъкна се, че в Лисабон имало толкова много практикуващи вещици, че те дори живеели в отделен квартал (вж. „Енциклопедия на окултните науки“, Париж, 1924). В Италия, където дамите от тайното посестримство Тофана отравят шестстотин души, се прославят Глазер и Екзили, които се опитвали да открият философския камък и търгували с арсен. В една от предходните глави вече проследихме как дамите от двора на Луи XIV стават пламенни и верни поклоннички на катализма и най-вече на жертвоприношението на дете върху тялото на жена по време на черна литургия (вж. Монтагю Сомърс, „История на магьосничеството“). Тайни обреди се изпълняват в потайни салони. Вещицата Лавоазен вика духове в Сен Дьони. Посветените в катализма вече не са, по определението на Гаул „непрестанно мърморещи старици със сбръцкани лица, дълбоко набраздени чела, беззъби, с присвити очи и пискливи гласове“, а най-красивите в околността жени, от шивачки до придворни дами (Джон Гаул, викарий на Грейт Стотън, изобличил Матю Хопкинс). Съпрузи и бащи гинели един след друг.

От изповедалната до Великия папски трибунал в Париж заприиждали намеци за тези подмолни занятия. В Арсенала, близо до Бастилията, било установено прочутото „Пламтящо съдилище“, което отмъщавало, като изпращало злосторничките на колелото за мъчения или на кладата. Тайнствената смърт на мадам Дьо Монтеспан, любимката на Луи XIV, през 1672 година отприщила нова вълна от процеси за отровителство. От 1672 до 1680 година не една от най-знатните дами на Франция била призована пред

Пламтящото съдилище, а между тях и двете племеннички на кардинал Мазарини, херцогиня Булон и графиня Соасон, майка на принц Йожен. Но едва тримесечният процес от 1676 година разкрива пред света всички потайности. Процесът е срещу маркиза Дьо Бренвиие.

Деянията на маркиза Дьо Бренвиие станали достояние покрай внезапната смърт на нейния любовник, капитан Сен Кроа. Сред вещите на Сен Кроа се намерила кутийка от тиково дърво, към която била прикрепена бележка с молба след смъртта му кутийката „да бъде предадена на маркиза Дьо Бренвиие, живуща на улица Нюв Сен Пол“. Кутийката била пълна с отрови, сред тях разляжащ сублимат, антимон и опиум. Мадам Дьо Бренвиие избягала, но в края на краишата я открили, благодарение на находчивостта на един детектив на име Деспре и била изправена пред съда и обвинена в масово отровителство. Макар метр Нивел да я защитавал много вещо, Деспре открил доказателства, довели до окончателната ѝ присъда. Представил в съда писмени самопризнания, поверени му от нея. Това били неврастенични писания, които, освен потресаващ списък на действително извършени деяния, съдържали и дела, които явно не е могла да осъществи. Присъдата ѝ била обезглавяване и изгаряне на клада (вж. „Процесът на маркиза Дьо Бренвиие“, 1676 година; Александър Дюма, „Прочути убийства“; Мадам Дьо Севине, „Писма“; Филип Лефроа Бари, „Дванайсет чудовищни престъпници“; Лорд Бъркънхед, „Прочути процеси“).

След процеса, за да изтръгнат имената на съучастниците ѝ, я подложили на „водно мъчение“. Това било узаконен метод: жертвата била привързвана на маса, в устата ѝ пъхали кожена фуния и наливали вода, докато...

За миг Едит Деспард вдигна поглед от книгата. Сивкавата светлина от прозореца падаше право върху косата ѝ, а на лицето ѝ бяха изписани единствено огромно любопитство и интерес. Мъжете стояха

като вкаменени. Стивънс се бе вторачил в шарките на килима. Сега си спомни адреса в Париж, на който го бе пратил доктор Уелдън заради интереса му към известни престъпления. Улица „Ньов Сен Пол“, номер 16.

Мадам Дьо Севине лично я видяла, когато я откарвали към лобното място: заливала се от смях и непрестанно говорела. Самобичувала се сред тълпата, пред Нотр Дам се покаяла в дългата си бяла риза, боса, със запалена свещ в ръка. Тогава била на четирийсет и две години и моминската ѝ хубост вече била повехнала. Но била въплъщение на покаянието и смирението, с което умилистивила сърцето на благородния абат Пиро. Ала на Деспре явно не била простила и когато се изкачила на ешафода, измърморила нещо, без някой да успее да разбере точно думите ѝ. Изгорили тялото ѝ на площад Грев.

Благодарение на разкритията по време на процеса, властите успели най-сетне да проникнат в мрежата от магьоснички, таящи се в двора на великия монарх. Лашосе, слугинята на Сен Кроа, вече била издъхната с изпотрошени кости на колелото за мъчения. Вещицата и отровителката Лавоазен, заедно със съучастничките си, била изгорена жива през 1680 година. Не останал и помен от танцьорките на Сатаната, пепелта им била разпиляна. И всемогъщият дявол останал самотно да се усмихва от Нотр Дам.

Явно обаче това не се понравило на всички. Макар и без неоспорими доказателства се твърди, че метр Нивел казал пред Папския трибунал: „В тях има нещо неуловимо. Видях ги как умират. Това не бяха обикновени жени никога няма да се умирят.“

Какво е това „неуловимо“? Дори в наши дни в Европа се забелязват съживяващи се пориви на сатанизма, както се сочи и в проучването на Марсел Надо и Морис Пелтие, проведено не през миналия век, а през 1925 година („Лъ пти журнал“, май 1925 г. Вж. също Елиът О’Донъл,

„Чудати култове и тайни общества в съвременен Лондон“). И без документирани данни се наблюдават периоди на масови отравяния и убийства, обикновено извършвани от жени, най-често без очевиден мотив. Например, както твърди Перо, през 1811 година в Бавария се прославя Анна Мария Шонлебен, а през 1868 в Швейцария се появява Мари Жанре (вж. Хенри Т. Ф. Роудс, „Геният и престъпникът“). Известна е и Фру Фан де Лейден, отровила двайсет и седем души. Срещат се и мъже отровители, да речем англичаните Палмър и Крийм (вж. Ф. Тенисън Джеси, „Убийството и неговите мотиви“; Х. М. Уолбрук, „Убийци и процеси за убийства“, 1812–1912. Вж. също процесите на Уилям Палмър и доктор Причард в поредицата „Прочути британски процеси“. Изглежда жертвите и на двамата са знаели, че погълъщат отрова.) Какво е подтиквало всички тези хора към престъплението? Когато престъпникът е жена, тя почти никога не е очаквала облага от смъртта на жертвите си нито пък се надявала на някаква изгода или възмездие. Тези жени съвсем не са луди, макар да не могат ясно да обяснят мотивите си.

Според едно предположение в основата на деянието им лежи жажда за власт и привързаността им към белите кристалчета на арсена се обяснява с това, че те им вдъхват самочувствие на кралици и повелителки на човешки съдби. Това обаче далеч не изяснява въпроса докрай. Ако жените са били обладани от желание да убиват, немислимо е да приемем, че жертвите им са искали да бъдат убити. Най-необяснимото във всички тези случаи е лекотата, усещането за някаква предопределеност, пълната готовност на жертвите да се подчинят, дори когато е изключено да не са знаели, че ги тровят. Фру Фан де Лейден съвсем открыто предупреждава една от жертвите си: „След месец ще дойде твой ред“, на което Йедаго отговорил: „Навред по света хората мрат.“ И въпреки всичко никой никого не издава. Сякаш сатанинска сила обвързва убиец и жертва, един вид магия или хипноза.

За пръв път, макар мъгливо, тази теория бива изложена от достопочтенния Дьо Ламар през 1737 година във връзка с един процес, разбунил цял Париж. Едно деветнайсетгодишно момиче на име Терез Лавоазен, съименничка на прословутата магьосница, изгорена през 1680 година, е арестувано заради поредица убийства. Родителите на девойката били въглищари в горите край Шантий. Тя била съвършено неграмотна. Родила се като всички деца и до шестнайсетгодишна възраст с нищо не се отличавала от останалите. Но дори мудните детективи от онова време се раздвижили от осем поредни смъртни случая в този район. Странно, но под възглавницата или под одеялото на всеки покойник откривали връв — обикновено от коси, но също и от канап или сплетени конци, — завързана на девет малки възелчета.

Така разбрали. Както вече стана дума, девет е мистично число, кратно на три, и по цял свят се използва при магически ритуали. Според поверието връв, завързана на девет възела, омагьосва жертвата и тя се оставя изцяло в ръцете на магьосницата.

Когато упълномощените от властта пристигнали у тях, открили малката Лавоазен в близката гора, сгушена под един гъсталак, без дрехи и, както се изразява един от тях, „с поглед на вълк“. Отвели я в Париж и при разпита тя направила пълни признания. Само при вида на огън започнала неистово да пищи. И макар родителите ѝ да твърдели, че е неграмотна, тя умеела и да чете, и да пише, при това говорела изискано като придворна дама. Признала, че тя е извършила убийствата. Когато я попитали за заклинанието, с което ги е омагьосала, отвърнала:

„Сега те вече са от нашите. Ние сме толкова малко. Трябват ни още. Те не са умрели наистина, живеят отново. Ако не ми вярвате, отворете ковчезите им и ще се уверите. Те не са там. Снощи един присъстваше на големия шабаш.“

Изглежда поне за ковчезите думите ѝ се потвърдили. Друго чудновато събитие, свързано с този случай, било, че

на процеса родителите на момичето пристъпили пред съда и се опитали да докажат нещо като алиби за дъщеря си при един от смъртните случаи, като се позовали на факта, че за да го е извършила тя, трябвало да измине два километра буквально за минута и никак да проникне в заключена с катинар къща. Тогава, както се твърди, Лавоазен отвърнала:

„Катинарът не може да ме спре. Скрих се в храстите, намазах се с мазилото, после си облякох онази рокля и влязох.“ Попитали я какво означава „онази рокля“ и тя отговорила: „Имах много рокли. Тази беше много хубава, но когато тръгнах към огъня, не бях с нея.“ Щом споменала за огън, сякаш в същия миг си спомнила коя е и истерично закрещяла...

— Стига. Не издържам повече — прекъсна я Бренън с дълбок глас и прекара ръка по лицето си, сякаш за да се увери, че още си е на мястото. — Извинете ме, мис Деспард, но ме чака работа. Сега е месец април, а не празникът Вси светии. Вещици, яхнали метли, в момента не ме интересуват. Ако искате да кажете, че някаква жена е омагьосала мистър Майлс Деспард със заклинание, натрила е тялото си с мехлем, надянала е рокля отпреди няколко века и накрая е излязла през тази врата... ще бъда принуден да ви отговоря, че разследвам случай, който трябва поне да може да бъде разгледан от съда.

Но макар и с известно презрение Едит не се предаде.

— Нима? Тогава ето ви такъв случай. Онова, което всъщност исках да ви прочета, следва точно сега. Но щом не смятате, че ще ви е от полза, няма защо да си правя труда. Става дума за една жена на име Мари д'Обре, съименничка на маркиза Дьо Бренвилие, гилотинирана през 1861 година. И каквото и да си мислите за седемнайсети и осемнайсети век, според мен хората едва ли са останали все така непросветени и през шейсетте години на деветнайсети век.

— Да не е била екзекутирана за магьосничество?

— Не. Екзекутирали я за убийство. Подробностите никак не са приятни и не ми се ще да се впускам в тях. Но искам да ви прочета само описанието й от очевидец на процеса. Ето какво пише той:

Процесът привлече стотици хора не само защото обвиняемата беше красива и заможна, а и защото бе много свенлива, толкова срамежлива, че когато веднъж обвинителят се обърна към нея с непристойни думи, тя се изчерви като ученичка. Стигаме до основното: Тя прекрачи прага на съдилището и плахо кимна към председателя на трибунала... Беше с извита като лодка шапка от кафяво кадифе с увиснал воал и кафява копринена рокля. В едната си ръка държеше шишенце за благовония със сребърна капачка, а на другата си китка имаше странна старинна гривна със закопчалка във формата на котешка глава, захапала рубин. Когато свидетелите започваха да дават показания за това как е протичала черната литургия в горния салон на вилата във Версай и отравянето на Луи Динар, неколцина свръхвъзбудени зрители завикаха: „Не, не!“ Направи впечатление, че единственият признак за нервността ѝ бе, че заопипва с пръсти гривната на китката си.

Едит шумно затвори книгата.

— Истината все ще излезе наяве, Тед. Ти чудесно знаеш кой има точно такава гривна.

И Стивънс наистина знаеше. Спомни си, че видя същата гривна на изчезналата снимка на Мари Д'Обре от 1861 година. Но вече беше толкова объркан, че не можеше да изрече и дума.

— Даа — глухо се обади Марк. — Досещах се и аз за нещо такова и сега, като излезе наяве, не мога да го преглътна.

— Аз пък мога — рязко изрече Бренън. — Разбирам какво имате предвид и искрено съчувствам на мистър Стивънс. Според мен нямате причина за тревога, приятелю, ако заради това гледате така стъписано. Странно. Преди да беше чул или дори да се беше сетил за тези небивалици, мистър Деспард най-разпалено я защитаваше. Аз пък, преди да изслушам същите тези глупости, неотстъпно я нападах.

— Отричате ли, че в миналото се е практикувало магьосничество? — гласът на Едит прозвуча рязко.

— Естествено, че не — неочеквано каза Бренън. — Дори сега, в съвременна Америка, още се практикува. Знам всичко за заклинанието с вързана на девет възела връв. Нарича се „бримката на вещицата“.

Марк го гледаше, без да мига.

— Но, за Бога, човече! Нали казахте, че...

— Да не би да сте забравили къде се намирате? — прекъсна го Бренън с въпрос. — Поне вестници не четете ли? Точно тук свършват владенията на датчанката от Пенсилвания и местната магьосница и до ден-днешен прави восьчни фигури и заклинания на крава. Ами нали съвсем насъкоро стана онова убийство с магия? Едно от нашите момчета отиде да се посъветва с тях. Ако си спомняте, преди известно време наблегнах на факта, че камериерката ви Маргарет е по произход датчанка и е родом от Пенсилвания, а вие ме попитахте какво общо има това със случая. Може да се окаже и много тясно свързано, макар според мен момичето да няма нищо общо. Щом чух за онази връв с деветте възела, си помислих, че някой нескопосник, от ония, дето правят заклинания за дъжд, се мъчи да омагьоса или поне се прави, че ще омагьоса чично ви. И като се замисля за хипотезата на мистър Стивънс за Хендерсънови, май знам кой може да е този нескопосник. За това и исках да ви попитам, откъде са Хендерсънови?

— Доколкото знам, произхождат от Рийдинг — отвърна Марк. — Част от рода се е преселила в Кливланд.

— Хубаво градче е Рийдинг — с мек глас изрече Бренън, — а и там няма такива смахнати дръвници. Но все пак е работа на датчанката от Пенсилвания.

— Да пукна, ако схващам нещо, капитане. Вие непрекъснато ни сервирате какви ли не изненади — изръмжа Марк. — Излиза, че действително допускате намесата на магьосници, така ли? Защото, ако е така...

Бренън скръсти ръце и загледа Марк със сведена на една страна глава. В очите му отново проблесна пламъче, сякаш си спомни нещо.

— Като дете — започна той — си мечтаех да имам револвер. Ако знаете колко исках да го имам, голям „Айвър Джонсън“ с шест патрона и дръжка от слонова кост. За нищо друго не мечтаех така, както за този револвер. В неделното училище ни учеха, че ако искаш нещо от все сърце, е достатъчно да се молиш за него и ще го получиш. И аз се молех. Молех се, молех се дни наред, все за този револвер, едва ли

някой някога се е молил толкова горещо, колкото аз. По онова време баща ми често ми разправяше какво ли не за дявола, особено като го поотпушнеше махмурлукът и се заканеше повече да не близне. Баща ми беше много набожен и веднъж каза, че дяволът бил проточил шия иззад вратата на всекидневната в ъгъла, посочил го и му рекъл: „Шамъс Бренън, ако още веднъж изпиеш и една-единствена глътчица уиски, ще дойда да те прибера.“ Каза още, че дяволът бил целият в червено и имал вити рога, над педя дълги. Тъй или инак си помислих, че ако дяволът се появи пред мен и ми предложи да му продам душата си срещу големия револвер с шест патрона и дръжка от слонова кост от витрината на магазинчето в градчето, ще се съглася. Но колкото и да си мечтаех и да се молех за този револвер, така и останах без него. Та същото е и сега. Магии ли? Естествено, че и аз мога да правя магии, стига да поискам. Ще направя восьчни фигурки на всички, които не обичам, и най-вече на онези от Републиканската партия, но това не означава, че ако набода фигурките с карфици, хората ще умрат. Затова, като ми разправяте как чично ви бил убит и омагьосан, та след смъртта си да се присъедини към някаква банда вампири... как излязъл от ковчега си в криптата и едва ли не всеки момент може да влезе в тази стая... Просто трябва да се простя...

Вратата на стаята се отвори с гръм и трясък и те наскачаха, а от устата на Марк се изтръгна цветиста ругатня. На касата на вратата, сякаш леко позеленял и целият в пот, се облегна Огдън Деспард. Щом той се появи, без каквато и да е обяснена причина, Стивънс изпита такъв ужас, какъвто в живота си не помнеше да го бе обземал. Огдън притисна чело с ръкава на палтото си.

— Хендерсън... — едва дишаше Огдън.

— Какво Хендерсън? — не издържа Марк.

— Нали ме прати до къщата им, да доведа Хендерсън и да вземем и никакви инструменти. Опитах се да го доведа, но нищо чудно, че тази сутрин не се е вясвал тук. Имел е припадък или нещо подобно. Не може или пък не иска да каже какво точно е станало. Найдобре да слезете при него. Разправя, че видял чично Майлс.

— Искате да кажете — попита с предишната си деловитост Бренън, — искате да кажете, че е намерил трупа му?

— Не. Не искам да кажа това — кисело натърти Огдън. — Искам да кажа... той каза, че е видял чично Майлс.

IV

ОБОБЩЕНИЕ

— А къде ти е носът! — попита Санчо, като го видя без маска.

— В джоба — отвърна той и измъкна носа изпод белосаната картонена козирка, за която вече стана дума...

— Пресвета Дево! — изуми се Санчо. — Кой е това? Нима Томас Сесиал, моят приятел и съсед?

— Същият, добри ми Санчо! — рече земевладелецът. — И начаса ще ти разкажа как го прилягахме да дойде.

Животът и
приключенията на славния
Дон Кихот де ла Манча

17.

Вратата на каменната къщичка под брястовете, покрай която се виеше широката алея, настлана с плочи, бе широко отворена. От мъглата не бе останала и следа и сред хладния ден лекият ветрец разяваше като дантела младите листенца на брястовете. В края на плочника се открояваше на фона на бледосиньото небе порутеното параклисче със закована врата. Малко по-нататък, сред разпилян чакъл и камъни, над входа към криптата бе прострян брезентът от тенис корта, затиснат в краищата, за да не го отвее вятърът.

Вътре, в малката гостна, където се бяха събрали предната нощ, Хендерсън лежеше на кожено канапе, вторачил полуутворени очи в тавана. Върху лицето му се четеше мрачно упорство, примесено с чисто физическа болка. Лявото му хълтнало слепоочие бе ожулено до кръв, рядката му коса повече от всяко напомняше разбъркана паяжина. Беше облечен по същия начин, както и предната вечер, изглежда не се беше и мил. Одеялото го покриваше до гърдите, отгоре бяха отпуснати треперещите му ръце с изпъкнали като змии вени. Щом чу отвън стъпки, извърна рязко глава, но сякаш без дори да помръдне тялото си, и си остана на канапето по гръб.

На прага застанаха Марк, Стивънс и Бренън и го загледаха изпитателно.

— Добро утро, Джо! — язвително го поздрави Марк.

Лицето на Хендерсън потрепна, може би и от обида, но изражението му сякаш казваше, че неговите мъки не са по силите на смъртен човек и остана с присвити, мрачно вперени в тавана очи.

— Спокойно, старче — понечи да го успокои Марк с известно съчувствие. Пристъпи до канапето и сложи ръка на рамото му. — Майти дойде множко. Вече си на години, а работиш като вол... Какви са тези измислици, бил си видял чично Майлс?

— Вижте какво, мистър Деспард — тихо се намеси Бренън, — защо веднъж говорите едно, после друго? Защо казвате, че са измислици? Допреди пет минути за духове и живи покойници приказвате, а като стане нещо, изведнъж се отмятате.

— Не знам — сепна се Марк от думите му. — Освен... досещам се какво ще си помисли. Предположението на Тед направо ви стъписа. И когато се окаже, че един от Хендерсънови е видял дух, ще кажете, че се събират прекалено много случайности — Марк се обърна към стареца и продължи язвително: — Кураж, Джо! Както и да се чувстваш, помъчи се да се съвземеш. Полицията е тук.

Хендерсън ококори блеснали очи, а по изражението му сякаш се четеше негодувание, че това е вече прекалено и толкова тормоз той не може да понесе. Погледна ги така, като че всеки момент щеше да се разплачне, привдигна се полуседнал и вторачи в тях наслъзени очи.

— Полиция ли? Кой ги е повикал?

— Жена ви — кратко отговори Бренън.

— Не е тя! Няма да ме преметнете. Не го вярвам.

— Да не спорим — продължи Бренън. — Сега ме интересува онова, което сте казали на мистър Огдън Деспард за духа на чичо му...

— Не беше дух — възрази Хендерсън и нещо заседна в гърлото му. С известна неловкост Стивънс усети, че градинарят е изплашен до смърт. — Поне никога не съм чувал за духове като този. Да беше дух, нямаше така да ми изкара ума. Той беше... беше...

— Жив?

— Не знам — унило отвърна Хендерсън.

— Разкажи ни какво си видял — обади се пак Марк, — каквото и да е то. Не се вълнувай, Джо. Къде го видя?

— Там, в спалнята — той посочи вратата. — Ето как стана. Първо да помисля, за да не забравя нещо. Нали си спомняте, че снощи дойдоха мис Едит и Луси, докато ние... такова, това го знаете. И всички отидохме в къщата. Мис Едит ми каза да напаля хубаво парното. Така и сторих. А вие приказвахте в предната гостна и преди три заранта се разотдохте. Нали така беше?

— Да.

— Нека си спомня всичко точно — кимна Хендерсън. — С вас се канехме да довлечем презента от навеса при тенис корта, та да покрием дупката към онова място. Но си рекох, че сигурно сте капнали от умора, пък и той не е кой знае колко тежък и ви казах да идете да си лягате, а аз ще свърша работата. Вие ми рекохте благодаря и ме почерпихте едно питие. Всичко си беше наред, докато не излязох през задната врата и не ви чух да я заключвате... Изведнъж ме хвана страх,

като си помислих, че тепърва трябва да мина по тая алея и да спя сам в къщичката. А и кортът е чак при южната ливада, та трябваше да мина през онай горичка, дето открай време не я обичам. Но тъкмо се запътих, се сетих, че всъщност не е нужно да ходя чак там. Бях донесъл брезента у дома, да го позакърпя, та като почне сезонът, да е готов и той си беше още тук, под шевната машина, ей я там. Та, върнах се аз и си влизам. Лампата обаче беше загасена, а като се опитах да я запаля, крушката не светна. Ядосах се, но имах фенер. Измъкнах брезента изпод шевната машина и бързо отидох да покрия онай дупка. Гледах да свърша колкото може по-скоро, затиснах и краищата с камъни, щото си рекох: ами ако нещо изтика брезента отдолу, да речем някой тръгне да излиза? Свърших и, ей Богу, олекна ми. И друг път съм ви казвал, че аз от такива неща страх нямам. Нали ви разправях и за мистър Болинджър, дето ми рече преди години: „Джо, от мъртвите няма защо да се плашиш, варди се от живите негодници.“ Ама докато наглася брезента, все нещо ме свиваше под лъжичката. Та щом свърших, се прибрах и заключих вратата. Опитах пак да запаля лампата, но тя не щя да светне. Видя ми се тъмно и рекох да изкарам фитила на фенера. Но трябва нещо да съм объркал или ръката ми да е трепнала, защото го превъртях наопаки и фенерът угасна. Нямаше за кога да си играя с него. И в спалнята има лампи, а ми се щеше да ида и да се заключа в нея. Та отидох в спалнята и още с влизането си чух люлеещият се стол да поскърцва. Той поскърцва едно такова жално, не може човек да го събрка. Столът стои край прозореца. Гледам аз, гледам и виждам, в стола нещо седи и се полюшва напред-назад. Не беше чак толкова тъмно и познах чично ви. Седеше си там и се люлееше, както когато идваше да ме навести. Лицето му видях като вашето сега. И ръцете му видях. Бяха бледи, но кожата не бе лъскава и изглеждаха гладки. Сигурен съм, защото протегна към мен ръка да се здрависаме. Аз хукнах през глава накъдето ми видят очите, само да не стоя там, и затръшнах вратата зад гърба си. Обаче ключът беше от вътрешната страна. Чух го да става и да се приближава към вратата подпре ми. Спънах се в нещо и си ударих главата. Оттам насетне почти нищо не помня. Сещам се, че се бълснах в ръба на канапето, а на него имаше одеяло или нещо друго. Май ми мина през акъла да се прехвърля от другата страна и да се скрия зад него. Но нищо не си

спомням, докато не дойде брат ви Огдън — беше прескочил през ония прозорец и ме раздрусваше.

Хендерсън измърмори още нещо неразбираемо, все така подпрян на лакът, с плувнало в пот чело и изпъкнали като пълзящи змии вени. После се отпусна назад и затвори очи.

Марк потупа Хендерсън по рамото, а останалите се спогледаха. Бренън сякаш не знаеше какво да предприеме. Поколеба се, после прекоси стаята и натиска контакта на лампата — светна. Натисна я още няколко пъти, поглеждайки ту нея, ту Хендерсън. Стивънс мина край него и излезе на чист въздух сред дърветата. Пътьом зърна Бренън да се насочва към спалнята. След минута-две и той излезе.

— Ако няма да имате нужда от мен в момента — каза Стивънс, — ще отскоча до дома да закуся.

— Вървете — отвърна Бренън. — Но днес искам да се срещна и с вас, и с мисис Стивънс. Затова бих ви помолил да не се отдалечавате. Дано се прибере от този пазар до довечера. А дотогава имам да свърша куп неща. Цяла камара трябва да разровя — добави той, изричайки думите провлачен и натъртен.

Стивънс направи няколко крачки и пак се обърна.

— Какво мислите за... — кимна той към къщата.

— Ще ви кажа, не е тайна. Ако този човек лъже, по-изкусен лъжец от трийсет години не съм срещал.

— Ясно. Е... до следобед.

— До следобед. И гледайте жена ви да се е прибрала до тогава, мистър Стивънс.

Стивънс закрачи бавно през парка и продължи надолу по хълма. Не бързаше, но когато погледна часовника си, видя, че минава единайсет. Мари може и да се бе прибрала вече. Но щом стигна до вилата, разбра, че я няма. Елен беше идвала и бе разтребила. Беше му оставила и бележка (пак бележки), на която с изострени букви пишеше, че закуската му е във фурната.

Хапна на масата в кухнята — пържени яйца с бекон. Дъвчеше бавно. Насред закуската си стана и отиде във входното антре. Там на масичката с телефона все така лежеше ръкописът на Крос, наполовина измъкнат от папката и от куфарчето. Никой не го бе пипал. Извади го да хвърли поглед на заглавната страница. *Изследване на възможните мотиви за отровителство през вековете, Годан Крос, Фийлдинг Хол,*

Ривърдейл, Ню Йорк. Стивънс подреди внимателно листата, седна до масичката и вдигна телефонната слушалка.

— Централата ли е? Централа, имате ли информация дали от този номер снощи се е провеждал междуградски разговор?

Очевидно имаха.

— А знаете ли с кой град?

— Да, господине. С Ривърдейл, триста шейсет и едно — веднага отговори телефонистката.

Остави слушалката на вилката, отиде в хола и извади от полиците с книги екземпляр на „Господа съдебните заседатели“. От задната корица го гледаше лицето на Крос — изпито, интелигентно, малко мрачно, с хълтнали очи и едва прошарена тъмна коса. Спомни си думите на начетения съдия, цитирани в бележките за автора на книгата, че човекът, описал делото на Нийл Крийм, не може да не е присъствал в съдебната зала. Спомни си и коментара в пресата при последвалия спор, че според известните данни, Крос е четирийсетгодишен. Върна книгата обратно, пъхна я сред останалите на полицата и се качи горе. В спалнята отвори гардероба на Мари и започна да оглежда закачените в него рокли една по една. Повечето ѝ дрехи бяха в апартамента в Ню Йорк, така че тук нямаше много за гледане.

Часовниците и на двата етажа неспирно тиктакаха. В банята чешмата капеше, както винаги. Стълбите току проскърцваха и припукваха като на игра. И сред всички тези шумове на празната къща изплува всепогъщаща самота. Опита се да почете. Пусна радиото. Подвоуми се дали да не пийне нещо, но и без друго се чувствува замаян и се отказа. В четири часа, за своя радост, установи, че е свършил цигарите и ще трябва да иде до дрогерията да си купи. Защото цял бе слух, все очакваше да чуе стъпките на Бренън по пътеката. Всичко беше потънало в тишина. Като че Деспард Парк пак бе обсебен от някакви демонични прокоби.

Навън усети капки дъжд по лицето си. Прекоси Кингс авеню и тръгна нагоре към гарата. Върхарите на извисилите се дървета кимаха и танцуваха наоколо, сякаш всичко бе забулено в сумрак. Вече почти бе стигнал дрогерията и виждаше лампите, запалени зад подредените на витрината червени и зелени големи стъкленици, когато чу същия глас, който му се бе счул предната вечер — някой го викаше от

улицата. Вратата между двете витрини с надпис „Дж. Аткинсън, погребален агент“ беше отворена и някой му кимаше от прага.

Пресече улицата. Мъжът, който го бе повикал с ръка, бе пъргав, делови, на средна възраст, вече понапълнял, с елегантен, строго официален костюм. Рядката му черна коса, сресана на път по средата и старателно пригладена, уподобяваше главата му на рибешка. Лицето му бе по детински топчесто и открито. Държеше се любезно.

— Мистър Стивънс, ако не се лъжа — заговори мъжът. — Не се познаваме, но съм ви виждал. Аз съм мистър Аткинсън... Джоуна Аткинсън Младши. Баща ми вече се оттегли от занаята. Бихте ли влезли за миг? Май имам нещо за вас.

Дискретните тъмни завеси зад витрината подвеждаха. Оказаха се по-високи, отколкото си ги бе представял Стивънс. Зад тях се намираше малка приемна — стихнала, с мек килим на пода, навяваща странно приспивно усещане. От нея лъхаше спокойствие, вероятно така и е била замислена, и нищо не издаваше какво всъщност представлява, освен огромните урни от двете страни на вратата, почти като урните в гробницата. Джоуна Аткинсън, който вършеше всичко дискретно, отиде до една масичка в дъното на помещението. Дори да се прокрадваше бегло любопитство в поведението му, той чудесно го прикриваше.

Върна се и подаде на Стивънс снимката на Мари д'Обре, гилотинирана за убийство през 1861 година.

— Помолиха ме да ви я предам — каза той... — За Бога! Да не ви е зле? — додаде след миг.

Как може човек да обясни обзел го кошмар? Дори благият на вид Джоуна Аткинсън с черните си рибешки коси покрай скосеното чело навяваше страховити мисли. Не беше само заради снимката. На масичката, откъдето мъжът я взе, Стивънс бе забелязал няколко най-обикновени списания, но от едно се подаваше усукана връв, навързана на неравни разстояния.

— Не, не. Няма нищо! — Стивънс си припомни фантасмагоричния детективски разказ за това бюро, който се канеше да напише. — Как попадна тази снимка у вас?

— Не знам дали си спомняте — усмихна се Аткинсън, — но снощи пристигнахте в Криспън с влака в 19:35. Тъкмо бях дошъл да

оправя едно-друго в приемната, надникнах през прозореца и случайно
ви видях...

— Да, да, забелязах нечия фигура.

Аткинсън сякаш се смущи.

— От другата страна на улицата ви чакаше кола. Колата тъкмо зави и чух някой да вика от улицата. Стори ми се, че някой вика и маха откъм стълбището за перона на гарата. Отворих вратата да разбера какво става. Вече бяхте заминали, когато дойде продавачът на билети, дето работи на час. Доколкото разбрах, сте изпуснали тази снимка от някакъв ръкопис или книга във влака. Кондукторът я намерил и я подхвърлил точно преди да потегли влака на продавача на билети, който тъкмо се прибирал след смяната си.

Стивънс си припомни пътуването предната вечер. За да огледа снимката по-отблизо, я бе откачил от кламерчето. Но когато го заговори Уелдън, на бърза ръка я смуши в ръкописа...

— Човекът дотича — продължи Аткинсън с известно раздразнение, — но вие тъкмо бяхте заминали. Бях още на прага и понеже той си отивал, ме помоли, ако ви видя, да ви я предам. Каза, че тази на снимката вършела странни работи, показва ми я и рече, че на мен тя по-прилягала, отколкото на него — Аткинсън посочи надписа в долната част на снимката, гил... — Това е. Помислих си, че може да ви дотряба.

— Думи нямам да ви се отблагодаря —бавно изрече Стивънс. — Де да можеха всички проблеми да се решат така лесно. Слушайте, искам да ви задам един въпрос, само да не решите, че съм напълно полуудял. Много е важно — Стивънс посочи към масата. — Как е попаднала тази връвчица тук? Тази, с възлите?

Аткинсън, който явно беше любопитен за жената на снимката, стана и се огледа. Смотра връвчицата от масата със сумтене и я пъхна в джоба си.

— Тази ли? Това е работа на баща ми. Навик му е, където мине, да оставя някоя. С годините по-рядко... нали разбираете. Откакто го помня, все усуква канапчета... Току вземе някое и започне да го връзва на възли, също както други пушат или си въртят копчетата, или подрънват с ключове, колкото да се върши нещо. Едно време му викаха *Старец в ъгъла*. Четете ли криминални романи? Помните ли онзи разказ на баронеса Орзи за един старец, който си седи в ъгълчето

в „невинната чайна“ и все връзва и усуква някакви връвчици? — Аткинсън го стрелна с поглед. — Такъв си е, но напоследък стана разсеян. Защо ме попитахте?

През последните няколко минути в съзнанието му се нижеха какви ли не отминали преживявания. Спомни са как снощи Паркингтън, когото взе за подпийнал, му разказваше за Джоуна Аткинсън Старши: „Бащата на Марк много обичаше стария Джоуна, все го подпитваше на шега дали не се върти още в «невинната си чайна» или в «кътчето», както казваше той. Не знам какво е имал предвид.“

— Бих ви помолил в замяна на услугата — не отстъпи Аткинсън — да ми кажете защо се интересувате от това? Може за мен да се окаже важно. Имало ли е някакви... — той мълкна. — Знам, че сте много близки с Деспардови. Ние извършихме погребението на мистър Деспард. Имало ли е в къщата някакви?...

— Неприятности ли? Не — чудеше се дали да споменава нещо от случилото се през онази нощ и след нея и какво точно. — А мислите ли, че подобна връвчица би могла... да попадне в ковчега на Майлс Деспард?

— Като нищо. Официално баща ми все още ръководи бюрото — отговори Аткинсън и добави, с някаква нехарактерна за гробар нотка: — Ама че дяволска работа! Това е непростимо! Надявам се...

Да, но можеше ли да се предположи, че Аткинсън Старши, просто така винаги връзва връвчици на девет възела? И може ли неговият навик да обясни намерената под възглавницата на Майлс Деспард връв през нощта, когато той издъхва, преди близките му да потърсят услугите на Дж. Аткинсън? За Стивънс, който разсеяно се съгласяваше с всичко, което му кажеше Аткинсън Младши, почти всичко си оставаше все така неясно.

Тази среща поизбистри едно, заплете още повече друго. Тя обясняваше изчезването на снимката. Ако снощи бе знаел, може би щеше да намери отговор на всички объркани въпроси. Но сега... Имаше поне възможност да се увери дали тялото на Майлс наистина е било в ковчега, когато са го свалили в криптата. И без да дръзва да се разпростира пред погребалния агент, го попита. Отговорът на Аткинсън бе категоричен.

— Знаех си аз — леко почука той с ръка по масата... — Чувствам, че в Парка става нещо странно! Целият град говори. А, да, разбира се, че всичко ще си остане между нас. Но мога със сигурност да ви уверя, че няма никакво съмнение относно наличността на тялото на мистър Деспард в ковчега. Аз лично помагах да го положим. И веднага след това носачите го вдигнаха. Това ще потвърдят и моите помощници. А както сте разбрали, носачите го свалиха право в криптата.

Входната врата тихичко се отвори и от улицата влезе един мъж.

Навън бе мрачно и по витрината се стичаха струи и размазани вадички дъжд. Сред тази сивота се открои силуетът на новодошлия. Той бе много дребен и въпреки че бе с дебело кожено палто — съвсем крехък. Нещо в екстравагантното му кожено палто и претенциозната му кафява мека шапка неприятно напомняше за Майлс Деспард. Но мъртъвците не се разхождат с лимузини от рода на мерцедеса, спрял отвън до бордюра, при това с шофьор на волана. Пък и щом новодошлият пристъпи в приемната, се разбра, че не е Майлс Деспард.

Оказа се, че палтото съвсем не е екстравагантно, а просто старомодно, като онези, с които ходеха консервативните мъже преди трийсет години. Човекът бе прехвърлил седемдесетте. Лицето му беше невероятно грозно — съсухreno и въпреки големия клоновиден нос напомнящо за шимпанзе. Но не беше отблъскващо. Стивънс имаше чувството, че му е познато, че го е виждал стотици пъти, но не можеше да си спомни къде. В спомените му то бе някак замъглено, като нарисувано. Искрящите, цинични и доста дивашки маймуноподобни очи на новодошлия в миг огледаха цялата стая и се спряха на Стивънс.

— Моля да извините вмешателството ми — проговори мъжът. — Мога ли да поговоря с вас, господине? Видях, че влизате тук и ви последвах. Идвам отдалеч, за да се срещнем. Казвам се Крос... Годан Крос.

18.

— Да, наистина съм Годан Крос — той бръкна в коженото палто и извади визитна картичка. После загледа Стивънс някак присмехулно и нетърпеливо. — Мислите, че тази ми физиономия — посочи той лицето си, — е много по-старешка и неприятна, отколкото на снимката, която настоявам да се отпечатва върху задната корица на книгите ми. И как иначе! В противен случай нямаше да искам да я отпечатват. Но ако се вгледате по- внимателно, ще откриете известна прилика между този, който стои пред вас, и снимката ми отпреди трийсет години. Тази е отпреди затвора.

Той отново вдигна ръка, без да сваля ръкавицата си.

— Помислихте си още — продължи мъжът, — че хонорарите ми, макар и немалки, едва ли биха били достатъчни за... — той посочи паркираната отвън лимузина. — И сте прав. Когато влязох в затвора, бях съbral една добра сумичка. И за времето, през което нямах възможност да я харча, благоприятната лихва я превърна в нещо като истинско състояние, а и докато бях зад решетките, добавях към нея покрай писанията си. Това е и разликата между банкери и писатели. Банкерите първо натрупват пари, а след това отиват в затвора, а писателите първо минават през затвора и едва след това натрупват пари. Мистър Аткинсън, надявам се, ще ни извините. Мистър Стивънс, ако обичате, елате с мен.

Той задържа вратата отворена и Стивънс, в безмълвно недоумение, го последва. Шофьорът отвори вратата на автомобила.

— Влезте — покани го Крос.

— Къде отиваме?

— Представа нямам — отвърна Крос. — Хенри, карай нанякъде.

Моторът тихичко забръмча. На задната, тапицирана в сиво седалка на лимузината беше топло. Крос седеше в единния край и внимателно наблюдаваше госта си. По лицето му отново се разля някакъв дивашки цинизъм, омекотен от нещо непонятно за Стивънс. Крос тържествено извади кутия с пури и му предложи. Стивънс на драго сърце прие, защото нервите му бяха изопнати до крайност.

— Е? — въпросително изрече Крос.

Със същия тържествен и циничен жест той свали шапката и я задържа над главата си. Отстрани косата му бе гъста, но сред нея изпъкваше хълтнало плешиво теме с едно-единствено косъмче, щръкнало и повяващо се над него. Колкото и странно да е обаче, не изглеждаше ни най-малко смешен. Може би заради непреклонните си, маймунски искрящи очи.

— Какво „е“?

— Още ли кипите от ревност? — попита Крос. — Имам предвид едно посещение на жена ви, която никога не бях виждал. Снощи тя е прекосила безчет мили, за да ме събуди по никое време и да ме подложи на разпит. Пренощува у дома. Надявам се, ясно разбирате, че не е била тайна любовна среща. Пък и дори и да не вземем предвид това, че аз спя с мисис Мърджънройд, моята икономка, възрастта ми би трябвало да бъде надеждна гаранция. Надявам се, господине, да сте се досетили, че жена ви е дошла при мен. На ваше място бих се сетил, ако бяхте по-интелигентен, в което съм склонен да се съмнявам.

— Без да броим Огдън Деспард — отвърна Стивънс, — вие сте вероятно най-наглият тип, когото съм срещал. И понеже явно не би било неприлично да говоря открыто, ще ви призная, че далеч не отговаряте на представата ми за опасен прелюбодеец.

— Така май вече ще се разберем — ухили се Крос, но рязко добави: — А защо не? Вие сте млад, така е. И здрав, осмелявам се да предположа. Аз пък притежавам интелект. Вашият главен редактор, как мушка името... А, Морли, разказал ли ви е нещо за мен?

Стивънс се помъчи да си припомни.

— Не. Само ме попита дали бих се срещнал с вас. А къде е Мари?

— У вас. Не бързайте! — той протегна ръка и запречи вратата на колата. — Не слизайте още. Има време — Крос се облегна, подръпвайки замислено от пурата си. Лицето му не изглеждаше вече чак толкова сбръчкано. — Млади човече, аз съм на седемдесет и пет години. Проучил съм повече криминални случаи, отколкото биха могли да се изследват и за сто седемдесет и пет. Донякъде и защото черпех направо от източника: прекарах двайсет години в затвора. А сега, за да услужа на жена ви, дойдох да ви дам акъл.

— Благодаря ви — изрече гостът му със същия сериозен той. — Съжалявам, че бях толкова груб. В такъв случай — той извади от джоба си снимката на Мари д'Обре — бихте ли ми изяснили какво, в името на здравия разум, означава това? И защо тя е дошла при вас? Както и откъде идва вашето име и родословие, ако наистина се казвате Годан Крос?

Крос отново прихна в сух кикот, но когато заговори, думите му прозвучаха сериозно.

— Значи сте изпробвали способностите си по дедукция. Жена ви точно от това се опасяваше. Да, името ми действително е Годан Крос, в смисъл, че се казвам така напълно законно. Смених го с едностраничен акт, когато бях на двайсет и една години. По рождение се казвам Алфред Мосбаум. Само да не ме разберете погрешно. Аз съм евреин и както всички велики мъже на своята раса, се гордея с това. Ако не бяхме ние, вие щяхте да сте без корен и родословие и според мен дребният ви спретнат свят щеше да иде по дяволите. Но освен това съм и egoист — прекалено протяжно изрече Крос. — Името Алфред Мосбаум ми се струваше не особено благозвучно. А на вас? Най-добре да ви поразкажа нещо за себе си. Моето хоби е престъплението. Още от юноша съм запален по престъпления и престъпници. Естествено, че бях в Англия, когато заловиха и осъдиха Крийм. Естествено, бях и във Франция, когато заловиха и осъдиха Пранзини. Също толкова естествено е, че познавам случая Бордън както малчина го познават. Когато наблизих четирийсетте, реших да докажа, че да извършиш престъпление е нещо съвсем просто и затова сам спретнах едно. Веднага ще ме запитате: „И за да докажеш колко е просто да се изпълзваш от наказание за сторено престъпление, лежа двайсет години в затвора?“ Точно така. Само че ме разкриха по единствено възможния начин — изобличих се сам. Напих се и се похвалих.

Той издиша облак дим и го разпръсна с ръка. После отново обърна маймунските си блестящи очи.

— Но какви възможности ми се откриха! В затвора станах дясната ръка на надзирателя. Давате ли си сметка какво означава това? Позволяваше ми пряк достъп до пълните досиета на всяко криминално престъпление и то не само на затворници от моя затвор, а и от който и да е друг, до който надзирателят решеше да ме прати за сведения. Някои от престъпниците познавах лично и то по-добре отколкото

съдиите, които са водили процесите им, и от съдебните заседатели, издали присъдите. Познавах и копоите, които ги залавяха. Затова и никога не поисках нито амнистия, нито съкращаване на присъдата. Къде бих живял по-интересно? Други ме хранеха и обличаха, а моите пари си стояха на сигурно място, докато изляза. И когато излезех, щях да съм богат.

— Безспорно — обади се Стивънс — въпросът може да се погледне и от тази страна.

— Имаше обаче и едно неудобство. Предполагам и сам ще се съгласите, че всичко това би ми попречило в обществото, особено след като започнах да пиша. Присъдата си бях излежал с доста необичайното име, което и на вас направи впечатление, Годан Крос. Сам си прерязах всякакви мостове. Като дойде време да се скрия, не си възвърнах предишното име. Само че името лесно се запомня. Не исках хората да свързват новия блестящ талант, писателя Годан Крос, с онзи Годан Крос, изпратен в затвора заради убийство през 1895 година. Затова и неизменно ме пишат на четирийсет години и на всяка книга отпечатват моя ранна снимка, та да не ме разпознаят.

— Значи сте били в затвора за убийство, така ли?

— То се знае — отговори Крос и то с такава откровена злост, че гостът му се стъписа. Крос изтупа поръсената по палтото му пепел с ръка, без да сваля ръкавицата си. — Исках да ви обясня защо пиша така правдоподобно. Питате защо съпругата ви дойде при мен. Ще ви кажа. Защото от един-единствен поглед върху първата глава на новата ми книга се е убедила, че зад всяка дума стоят документи, че аз познавам фактите. А тя не ги познаваше.

— Какви факти?

— За Мари д'Обре от 1676 година. За Мари д'Обре от 1861 година. За родословието ѝ или по-точно за онова, което тя смята за свое родословие.

— Вие сякаш разбирате или проследявате — провлачено поде Стивънс — почти всяка моя мисъл. В момента се питам... не само за настоящето, а и за миналото и дори за далечното минало... за мъртвите и за живите покойници. Има ли грам истина в това?

— Не... Съжалявам, но няма — сопна се Крос. — Поне в нейния случай.

В ума на Стивънс се въртеше нещо такова: седя си аз в луксозна лимузина, пуша чудесна пура с един самопризнал си убиец, на когото едновременно вярвам и не вярвам. И все пак дори присъствието на тази забавна дребна мумийка ми помогна повече да се отърся от гнетящите подозрения и да прозра нещата в по-поносима светлина, отколкото многословните обяснения в приемната на погребалния агент. Погледна през прозореца на колата, а навън сивият дъжд вече забулваше Ланкастърското шосе.

— Разбрах, че сте женени от три години — премига Крос. — А знаете ли нещо за нея? Нищо не знаете. И защо? Всички жени са бъбриви. Ако вие споменете някой свой чичо, тя ще каже нещо за неин вуйчо, да речем. Ако вие ѝ разкажете как някоя ваша достопочтена леля веднъж замерила с домат една котка, но вместо нея уцелила полицай, и тя ще ви разправи някоя смехория от историята на своя род. Защо никога не нададохте ухо поне за един семеен виц? Защото тя е криела нещо в себе си. Защо непрекъснато е наричала ту едно, ту друго обстоятелство злокобно и мрачно? Защото сама се е страхувала от него. Та тя ми разказа всичко от игла до конец за по-малко от десет минути! И естествено трябваше или да потвърдя, или да отхвърля нейните приумици. Слушайте! В северозападна Канада има един блатист пущинак, местност, наречена Гибърг, където наистина живее един род Д'Обре, далечни потомци на онези Д'Обре, от които е и маркиза Дьо Бренвии. От същия род произхожда и Мари д'Обре, чиято снимка е у вас. Дотук всичко е ясно. Знам го, защото докато подготвях главата за новата си книга, прекарах две мъченически седмици в Гибърг, ровейки из семейните архиви. Исках също да проверя дали не се е родила някоя нова легенда за „живите покойници“. Аз предания не слушам: проучвам кръщелни и църковни регистри на покойниците. Почитаемата ви съпруга няма нищо общо с този род, макар да си мисли, че принадлежи към него. Била е осиновена на три годинки от мис Адриен д'Обре, единственият клон, оцелял от изгнилото дърво. Истинското ѝ име е толкова Д'Обре, колкото и аз по рождение съм Крос. Майка ѝ е била френска канадка, баща ѝ — шотландец, общ работник.

— Не мога да преценя — измърмори Стивънс — доколко сме навлезли в териториите на закона на магъсничеството и доколко сме

във владенията на разума. Но погледнете снимката. Приличат си като две капки вода, дори...

— А защо, мислите, са я осиновили?

— Защо са я осиновили ли?

— Да. Именно заради тази прилика. Няма друга причина. Защото самата мис Адриен д'Обре е една стара вещица, в преносен смисъл. А ако бях издържал в Гибърг цяла година, щях да се убедя, че наистина е вещица. Вижте, в Гибърг небето е мрачно и през по-голямата част от годината вали сняг. Знаете ли откъде идва наименованието Гибърг? Черната литургия през седемнайсети век е била наричана *Меса от Гибур*. Семейството живее в дълга ниска къща срещу обраствъл в борове хълм. Добиват дървен материал и са заможни, но дори когато се налага, излизат с неохота. Лошото време ги затваря в къщата и те гледат приказките, рисувани от играта на пламъците в огъня. Мис Адриен д'Обре осиновява детето на един общ работник, шотландец, единствено за да му набие в главата, че във вените ѝ тече кръв на жив покойник и че един ден той ще се промъкне под кожата ѝ. Показвала ѝ рисунки. Разправяла ѝ приказки и ѝ показвала какво ли не сред боровете и елите. Когато момичето направело беля, го наказвали, както била изтезавана мнимата ѝ предходница: наливали в устата ѝ вода през фуния. Парели я с огън, та да знае какво е. Да изреждам ли още подробности?

— Не — категорично отказа Стивънс и скри лице в дланите си.

Крос притежаваше невероятна дарба да предава всичко картино и живо, все едно му се възхищаваше като на произведение на изкуството. Той се облегна и самодоволно подръпна от пурата си. Пурата му бе прекалено голяма и сриваше всяко сходство с Мефистофел, колкото и старательно да се опитваше Крос да го постигне.

— Ето това, млади момко, представлява момичето, с което ти живееш — изрече той по-любезно. — Тайната си не е издала. Лошото е... предполагам, лошото е, че се омъжила за теб. Това сякаш е трябвало да заличи миналото ѝ. Но след време, когато се сприятеляваш с Деспардови, отделни случаи започват да я връщат към него. Един неделен следобед мисис Деспард заприказвала за отрови в присъствието на медицинската сестра, която се грижела за чичото — Крос го стрелна с очи.

— Да, знам.

— Я виж! Знаете, значи? Е, съпругата ви извънредно дълго подтискала таласъмите, криела ги в сандъци и заключвала капаците, но в един миг те изскочили. Освободил ги разговорът за отровите. Според собствените й, не особено точни думи „се почувствала много особено“. *Проклятието ме настигна, изплака господарката на Шалот* — с отвращение издекламира Крос и издуха струйка дим срещу стъклена преграда. — Боже мили! Дотолкова изглупяла, че дори хукнала подир сестрата в антрето и забръщолевила нещо за отрови. Каза, че не може да си обясни защо го е направила. Но някой психиатър би го обясnil. Всъщност на нея й няма абсолютно нищо. Съвсем нормална и здрава е. В противен случай, смея да твърдя, ученичката на леля Адриен наистина обаче би се превърнала във вещица. Тъй или иначе, около три седмици след разговора за отровите умира старият чичо от рода. Свръх всичко се появявате и вие с мяа ръкопис и подемате злокобни речи. И като капак идва този Марк Деспард с един хрисим доктор и ви заявява, докато тя подслушва на вратата, първо, че има неопровержимо доказателство, че чичо му е бил отровен, второ, че в стаята на чичото са видели жена с дрехите на маркиза Дьо Бренвиие. Без да обяснява много подробно, намеква за редица смущаващи подробности. Ако и сега не можете да си представите в какво състояние е била тя точно в този момент, значи сте по-глупав дори отколкото си мисля. Тя просто трябваше да узнае истината за собствения си род.

Стивънс стоеше все така с глава в шепите, загледан в сивия килим на пода на колата.

— Бихте ли казали на шофьора да обърне? — учтиво помоли той след кратко мълчание. — Искам да ида при нея. И с Божията помощ ще се постараю, докато съм жив, тия нейни таласъми да не я нападат отново.

Крос се разпореди по вътрешния микрофон.

— Изключително интересно разследване проведох — отбеляза той с някакво маймунско достолепие. — Досега не съм успокоявал развилини се води и, да ви призная, крайно мъчително се оказа. И все пак мен, абсолютно непознатия, ме упълномощиха да ви разкажа всичко това, преди да се срещнете очи в очи, защото цялата тази история изглежда много я притеснява. Като че ли има някаква

абсолютно непонятна за мен причина да ви обича. Искате ли да попитате за още нещо?

— Ами, да, ако ви е споменала нещо... нещо за таблетки морфин?

Крос вече бе загубил търпение.

— Да, пропуснах да кажа. Откраднала морфин. И знаете ли защо? Не, не се опитвайте да ми отговаряте, защото нищо не знаете. Само че припомните си, двамата с нея сте били в този прочут, а за мен неприятен Деспард Парк една определена вечер. Спомняте ли си коя?

— И всичко мина съвсем нормално. Беше събота вечер на 8-ми април.

— Така. И помните ли какво правихте цялата компания в Деспард Парк?

— Ами... отидохме да играем бридж, но... — той мълкна. — Но не играхме. Цялата вечер си разказвахме истории за духове.

— Точно така. Разказвали сте си истории за духове, и то, доколкото разбирам, страшнички, на тъмно, пред жена, доведена почти до лудост от страх, който не може с никого да сподели. В този момент тя е искала само едно — да заспи. Да заспи непробудно още с лягането, да забрави и сънища, и вещици, както човек гаси лампата. Не се учудвам, че вие не сте забелязали, но защо ли е убягнало на семейство Деспард, та не са го споменали... не разбирам. Влиянието на Деспардови сякаш се отразява зле и на двама ви. Тях много ги бива да викат вещици...

Равномерното бръмчене на колата бе последвано от далечен гръмотевичен тътен. Дъждът почти напълно бе закрил прозорците като с пелена. Крос спусна стъклото, за да изхвърли фаса от пурата, и изруга нахлулия в колата дъжд. Стивънс обаче имаше чувството, че съзнанието му е пречистено. Глаждеше го само едно. Един проблем все още не бе изясnen.

— Викали вещици значи — повтори той. — Да, точно така е. Вече виждам всичко от друг ъгъл. Но си остава непоклатимият, очевиден и непреодолим факт: това е невъзможно. Един труп изчезва от крипта...

— Оо, нима? — натъртено изрече Крос и подскочи, както маймунка прескача пръчка. После се сведе напред. — Точно за това щях да отворя дума. Казах ви, че дойдох да ви дам акъл, за да услужа

на жена ви, и трябва да знам какво е станало. Няма да се забавим повече от десет минути. Разважете ми.

— С удоволствие. Само не зная какво точно ви интересува. Там и без друго вече има хора от полицията и рано или късно всичко ще излезе наяво. Капитан Бренън...

— Бренън ли? — не се стърпя Крос и сложи ръце на коленете, сякаш се наежи. — Нямале предвид капитан Франсис Ксавиер Бренън, нали? Франк Лисицата, дето все разправя истории за баща си.

— Точно той. Познавате ли го?

— Познавам го — Крос повдигна многозначително и умислено вежди, — още като сержант. За всяка Коледа ми изпраща честитка. Чудесен е на покер, но е ограничен човек. Както и да е, те всичките ме слушат какво казвам. А сега продължавайте.

Докато слушаше, лицето му сякаш ту се подмладяваше, ту още повече се сбръчваше, в зависимост от това дали биваше доволен или недоволен. От време на време възкликаше „Прелест!“ или перваше с пръст периферията на претенциозната си шапка, но прекъсна Стивънс един-единствен път, колкото да каже на шофьора да забави.

— И вие повярвахте на тази измислица? — учуди се той.

— Вече не знам в какво вярвам и в какво не вярвам. Когато подхванаха тази история с магиите и вещиците...

— Магиите са перде — язвително отсъди Крос като професионалист. — Вярвам, няма да засегнете благородната изисканост на черните изкуства, сравнявайки ги с това най-обикновено шарлатанство. Тук имаме убийство, човече! Убийство: доста умело режисирано, а вероятно и с чудесен художествен замисъл, но този, който го е намислил, е бил човек нерешителен и объркан и най-тънката част от представлението се е получила само по случайност.

— Да не би да намеквате, че се досещате как е било измислено и кой го е измислил?

— Естествено, че се досещам — заяви Крос.

Наблизо прокънтя оглушителна гръмотевица и ехото ѝ се разнесе в целия небосвод. Почти мигновено проблесна и светкавица и прозорците съвсем помръкнаха от леещия се порой.

— Тогава кой е убиецът?

— Очевидно човек от къщата.

— Дължен съм да ви предупредя, че те до един имат непоклатимо алиби. Разбира се, с изключение на Хендерсънови...

— Смятам, че мога да ви уверя, Хендерсънови нямат нищо общо. Освен това убиецът е много по-пряко заинтересован от смъртта на Майлс Деспард и много по- зависим от нея, отколкото биха могли да бъдат Хендерсънови. Колкото до алибите на останалите, не им обръщайте внимание. Когато убих Ройс (а той, бих добавил, напълно си заслужаваше да умре), имах съвършено алиби: двайсет души, включително келнерът, с готовност свидетелстваха, че съм вечерял в „Делмонико“. Беше находчив и забавен номер, за който на драго сърце ще ви разкажа, когато разполагаме с повече време. Същото важи и за обира, с който първоначално си осигурих препитание. Но в този случай няма почти нищо оригинално. Дори начинът, по който са извлекли трупа от криптата, макар и да е приложен с известен финес, бе разработен от приятеля ми Бастион. Неговата присъда изтече през деветстотин и шеста, но за зла участ, когато ни остави и се върна в Англия, се наложи да го обесят, като все пак междувременно успя да сътвори някои неща, които като майсторство достигнаха наистина забележително равнище. Но както виждам, вече стигнахме.

Стивънс изхвърча от колата още докато тя забавяше пред познатата врата. Къщата беше тъмна. Но в началото на пътечката към входа под един чадър се виждаше нечия позната едра фигура. Фигурата се бе загледала съсредоточено, чадърът се килна и дъждът намокри елегантното палто на капитан Бренън.

— Франк — подвикна Крос, — ела. Влизай в колата.

— Ама това сте вие... — отвърна Бренън. — Извинете, мистър Крос, но сега нямам време. Зает съм. После...

— Ах ти, разбойник такъв лисичав — скока го Крос, — петнайсет минути ми стигнаха, за да науча за случая повече, отколкото ти за цял ден. Ще ускоря нещата. Ще има да хвърчат нагласени пружини и перушина от скальпените чудесии. Влизай в колата! Имам да ти казвам нещо.

Чадърът припляска навътре и Бренън против волята си се озова в колата. Стивънс, благодарен на обливащия лицето му дъжд, остана загледан след колата. Езикът му бе като залепнал. Гърлото му хрипеше и след преживяното напрежение чувствуше, че всичките му

мускули са изтръпнали. Но си наложи, обърна се и закрачи по пътечката към входната врата, където го чакаше Мари.

19.

След малко двамата стояха пред прозореца в дъното на хола и гледаха към градината. Той я бе прогърнал и наоколо им цареше покой. Навсякът беше шест часът. Дъждът почти бе престанал да шиба и да беснее по стрехите и макар до здрав да имаше още време, над градината се бе спуснала белезникава мъгла. Те гледаха през нея смътните безформени и безцветни очертания на тучната трева, на бряста и на цветните лехи. И двамата си бяха казали вече каквото имаха да си кажат.

— Не знам защо не ми се отваряше устата да ти разкажа — проговори тя и го притисна към себе си през кръста. — Понякога ми се струваше прекалено невероятно, друг път ужасно. А и ти извърташе всичко на смях. От леля Адриен не можеш да се отървеш току-така, на шега. Когато станах достатъчно голяма, естествено избягах от нея.

— Мари, всичко свърши. Няма смисъл да говорим повече за тези неща.

— Не, има! — попривдигна глава Мари. Вече не трепереше и сивите ѝ очи се усмихваха. — Заради това стана цялата бъркотия, защото не говорим за тези неща. Все се опитвах да открия истината. Помниш ли къде за пръв път се срещнахме в Париж?

— Да. На улица „Ньов Сен Пол“ 16.

— Къщата на... — тя мълкна. — Отидох там, седнах в двора и се питах дали трябва да изпитвам нещо особено. Сега, както го разправям, звуци съвсем абсурдно, но леля Адриен трябва да е имала огромна власт над мен. Ти не си виждал дома ми, Тед. И не бих искала някога да го видиш. Зад къщата се издигаше хълм... — тя отметна глава назад и той видя линията на шията ѝ, която леко потрепваше, но не от страх. Мари се смееше. — Сетих се за едно сигурно противодействие срещу този кошмар. Ако се случи пак някога да ме прихванат или се паникюосам, или ме налегнат кошмари и не мога да спя, извикай ми само „Маги Мактавиш“ и веднага ще се оправя.

— А защо „Маги Мактавиш“?

— Това е истинското ми име, скъпи. Хубаво е. Вълшебно име. Както и да се мъчиш да го преправиш, то си остава каквото си е. Само Деспардови да не бяха така... така... и аз не знам какво точно искам да кажа. Къщата им толкова прилича на онази, в която живеех, че когато вече си мислех, че си успял да изтръгнеш миналото от живота ми, тя съживи всичките ми преживявания. Странно, не можех да се откъсна от нея. Тя ли ме бе обсебила или аз нея? Тед, а за арсена наистина попитах! Това беше най-лошото. Не знам...

— Маги — изрече той — Мактавиш.

— Нищо ми няма. Спомних си колко ужасно се чувствах онази събота вечер, когато заразправяха историите за духове и Марк разказа онази гнусотия за... Идеше ми да закрещя. Усещах, че поне за известно време тези неща трябва да се махнат от главата ми, за да не полудея. И тогава наистина откраднах таблетките, за да поспя, но на другата вечер върнах шишенцето. Тед, нищо чудно, че си си мислил какво ли не! Срещу мен наистина се е натрупала цяла камара улики и дори само да бях помисляла подобно нещо, сама щях да повярвам, че съм го сторила. За много по-малко са изпращали на кладата.

Той обърна лицето ѝ към себе си и я целуна по клепача.

— От чисто научно любопитство искам да те попитам: нали не си сложила приспивателно и на двама ни вечерта следващата сряда? Това не ми излиза от главата. Тогава бях като пребит и си легнах още в десет и половина.

— Не, честна дума, не съм! — каза Мари. — Истина е, Тед. Пък и не бих могла, защото взех само една таблетка и я разделих на две, когато...

— Само една? Но са липсвали три.

Тя се обърка.

— Значи още някой е пипал шишенцето — категорично и искрено заключи. — Беше ме страх, наистина ме беше страх да не се самоубия или Бог знае какво да се случи с мен. Тед, не разбирам защо стана цялата тази бъркотия? Някой е убил чичо Майлс. Знам, че не съм аз, дори и насьн не бих могла, защото онази нощ не можах да заспя до единайсет и половина. Не съм билаupoena нито дори замаяна, просто лежах до теб и го помня съвсем ясно. Да знаеш само какво облекчение е за мен да си го спомня! Но ми се струва, че някой там, в Парка, е усещал какво не ми дава мира. Казваш, че Едит...

Тя мълкна и сложи край на темата.

— Ох, мили Боже! Тед, ако можеше да се намери нормално обяснение, щях да се почувствам истински свободна, като птичка. Искам да кажа, обяснение за... убийството. Дали е бил убит? Възможно ли е? Казваш, мистър Крос... Между другото как ти се стори той?

Стивънс се позамисли, преди да отговори.

— Ами... изпечен бандит. Според собствените му думи е убиец, крадец и дявол знае още какво. Освен ако всичко това не е било само перчене. Ако ми поискаш нещо, бих си отварял очите на четири, за да не ми кълъцне гърлото, само и само да постигне каквото си е наумил. Изглежда не знае що е морал и ако можем да си представим нещо от духа на седемнайсети век, приело човешки образ, според мен това е именно Крос...

— Не говори така.

— Не бързай, Маги. Тъкмо щях да добавя, че въпреки всичко, той е много приятен човек, май много те е харесал и е невероятно проницателен. Нещо повече, успее ли да разреши тази загадка, ще вдигна хонорара му на двайсет и пет процента за първите три хиляди екземпляра.

Тя потръпна. Наведе се да отвори прозореца, но той я изпревари и двамата дълбоко поеха свеж въздух.

— Още не се е вдигнала мъглата — изрече тя. — Сякаш подушвам дим. Веднъж да свърши тази история, ще можеш ли да си вземеш отпуск и да заминем някъде? Или да доведа леля Адриен тук, за да я видя вън от Гибрърг и да се убедя, че в края на краишата е чисто и просто една грозна бабичка и нищо повече. Знаеш ли, аз наистина знам наизуст цялата черна литургия. Гледала съм... Гнусна работа, друг път ще ти разкажа. Сетих се за нещо. Почакай.

Тя се откъсна от прегръдката му и се втурна в хола. Чу я да се качва по стълбите. Когато се върна, държеше в ръка далеч от себе си, като че можеше да я опари, златната гривна с котешката глава. Дори в здрачината край прозореца той забеляза, че лицето ѝ е пламнало и диша дълбоко и тежко.

— Ето я! Само това ми е останало от *нея* — тя го погледна и той съзря малките ѝ като връхче на топлийка черни зеници сред сивите ириси. — Пазех я, защото е красива и защото носела късмет. Но след

като я видях на снимката на твоята дама от миналия век, ще я дам да я претопят или... — Мари погледна през прозореца.

— Чудесно! Изхвърли я.

— Но тя... все пак е много скъпа — колебливо възрази Мари.

— По дяволите цената ѝ. Ще ти купя по-хубава. Дай ми я.

Гривната сякаш бе побрала в себе си целия му гняв към самия него. С широк и нисък замах, подобно на кечър от втора база на бейзболен мач, той я запрати през прозореца и щом гривната полетя навън, най-сетне му олекна, като да бе отхвърлил непосилно бреме. Гривната описа широка дъга край бряста, перна един клон и потъна сред мъглата. В същия миг оттам се разнесе котешко мяучене и ръмжене.

— Тед, недей! — извика Мари, после добави: — Чу ли?

— Чух — навъсен отговори той. — Гривната беше тежичка, а и аз хубаво я засилих, така че ако е уцелила някоя котка в ребрата, тя като нищо ще измяука.

— Някой идва — стресна се тя след минута.

Най-напред чуха стъпки по мократа трева, после по настланата с чакъл пътечка. Сред мъглата започна да изплува нечия забързана, препъваша се фигура.

— Вярно — съгласи се Стивънс. — Да не би да реши, че си призовала нечий дух от бездната? Това е Луси Деспард.

— Луси ли? — повтори Мари с особен глас. — Луси? Но защо идва откъм градината?

Преди Луси да почука, и двамата бяха при задния вход. Гостенката влезе в кухнята, смъкна прогизналата си шапка и някак рязко приглади черните си коси. Беше навлякла палтото си толкова набързо, че роклята ѝ се бе раздърпала и клепачите ѝ бяха зачервени, макар вече да не плачеше. Отпусна се на един бял стол.

— Извинете, но нямах друг избор, трябваше на вас да ви се натрапя — поде тя. Погледна Мари, сякаш я преценяваше и ѝ се чудеше, но в главата ѝ явно нахлуха други тревоги и тя забрави първоначалната си мисъл. Гласът ѝ бе пресипнал. — Не можех да остана повече у дома. Бих пийнала... ако ви се намира нещо. В къщи се случиха ужасни неща. Тед... Мари... Марк избяга.

— Избяга ли? Защо?

Тя помълча минута-две, загледана в пода. Мари сложи ръка на рамото ѝ.

— В известен смисъл аз го изгоних, пък и други неща станаха — отвърна Луси. — Всичко... всичко си беше както винаги, докато не дойде време за обед. Поканихме онзи любезен полицай, лисичавия Бреньн, да обядва с нас. Но той отказа, държеше да обядва в някакъв вагон-ресторант. Дотогава Марк не бе казал нищо. И продължаваше да мълчи. Дума не обелваше, с нищо не показваше какво мисли и по това усетих, че ще стане нещо. Отидохме в трапезарията и тъкмо да седнем на масата, Марк се приближи до Огдън и го защлеви. После започна да го бие. Господи, как го удряше! Не можех да ги гледам и никой не успя да ги разтърве. Знаете какъв е Марк. Бълска го, докато... После Марк излезе от трапезарията, без нищо да каже, отиде в библиотеката и запали цигара.

Тя си пое дъх, при което цялото ѝ тяло потръпна, и вдигна глава. Мари, смутена и объркана, гледаше ту Стивънс, ту Луси.

— Добре, че не съм присъствала — успя да овладее гласа си Мари. — Само че, Луси, честно казано, не разбирам защо се тревожиш толкова. Ако искаш да знаеш, открай време се чудя защо някой не му даде на Огдън да разбере. Непрекъснато си го търси.

— Така е — потвърди Стивънс. — Предполагам, че е било задето е написал онова писмо и телеграмите? Браво на Марк.

— Да, Огдън си призна, че той ги е изпратил. Но това съвсем не беше всичко. Само глупак — равнодушно заяви Луси — би седнал да се занимава с Огдън.

— Не съм убедена — отбелязва Мари. — Аз на драго сърце бих му се сопнала. Веднъж... веднъж се опита да се докара пред мен, общо взето без да се престарава, и като че ли съвсем сеслиса, че не успя да ми направи почти никакво впечатление.

— Не бързай — продължи Луси. — Това не е всичко. С Едит измихме кръвта от лицето му, свестихме го, защото той направо не беше на себе си. Щом се посвести, Огдън пожела да се съберем, за да ни каже нещо. Събра ни в стаята до библиотеката, та Марк да го чува през стената... Не знам... не знам какво сте чували за Том Паркингтън, за доктор Паркингтън. Навремето бил сгоден за Едит, но се разкрило, че е направил един аборт и напуснал страната, за да не го съдят. Едит е убедена, или поне винаги така е казвала, че момичето му е било

любовница. Въсъщност не мисля, че Едит изобщо го е обичала истински. Тя е благороден човек, но е студена, ледена, и според мен е била решила да се ожени единствено заради показността около сватбата. Но разтурила годежа заради онова момиче — Джанет Уайт... Днес обаче Огдън каза истината. Момичето е било любовница не на Том Паркингтън, а на Марк.

Луси помълча и добави все така унило:

— Том беше най-добрият приятел на Марк, но Марк никога не му е споменал за това, на никого думица не е казал. Оставил Едит да си мисли каквото си била наумила. А Том Паркингтън така и не разбрал кой е мъжът, защото момичето не искало да го назове. Марк си мълчал, въпреки че знаел колко много Том обича Едит. Тогава вече сме били сгодени и той се страхувал да каже истината.

Стивънс закрачи из кухнята. Мислеше си: „Толкова е оплетен и неразгадаем този свят. Ако Марк Деспард действително е постъпил така, това е по-голяма подлост от всички номера на Огдън. И все пак за мен Марк си остава Марк. И винаги ще ми е приятно да сме заедно, а с Огдън, меко казано, не бих седнал и на чаша бира.“ Учуди се, че и Мари е на същото мнение.

— Значи Огдън се оказва просто един клюкар — презрително изрече тя.

— Това не е толкова важно — намеси се Стивънс. — Как реагира Паркингтън? Той присъстваше ли?

— Да — кимна Луси с някакъв сух ярък пламък в погледа. — Не го прие много навътре. Сякаш не го интересуваше особено. Само сви рамене и съвсем разумно заяви, че е глупаво да се ядосва за история отпреди десет години, още повече за любовна връзка. Вече толкова обичал пиецето, че едва ли бил в състояние да се влюби в някоя жена. Но не Том забърка белята, а аз. Наприказах какви ли не страховии и дори креснах на Марк да не ми се мярка повече пред очите и той, без да каже дума, важен-важен, се хвана за думите ми.

— Но защо, за Бога? — викна Мари с широко отворени очи. Стивънс с почуда установи, че жена му, напомняща досега кукла от дрезденски порцелан, е възвърната одухотвореността си и изведнъж се насочва към най-практичната страна на въпроса. — Защо е трябало да го казваш? В края на краищата не може да е заради... историята с някакво момиче отпреди десет години. Луси, скъпа, ако изобщо има на

света мъж, който да не го е правил, той сто на сто е непоносим. Пък и са минали десет години. Не може да е и заради подлостта му спрямо този мистър Партингтън. Съгласна съм, че не е бил прав, че е постъпил ужасно. Но нали точно това доказва, че Марк наистина те е обичал? Ако бях на твое място, само това би имало за мен значение.

Стивънс приготви на Луси питие и тя охотно го прие. Подържа чашата в ръце, после я остави и лицето ѝ пламна още повече.

— Защото имам опасения, че е продължил да се среща с онова момиче.

— Със същото момиче? С тази Джанет Уайт?

— Да, със същото момиче.

— И това ли — язвително запита Стивънс, — и това ли научи пак от Огдън? Ако питате мен, Огдън май е откачил. Толкова дълго трябваше да крие озлоблението си зад уж приятелски и добронамерени заяждания, че веднага след като докопа парите на чичо си, оставил всякакви задръжки.

Луси втренчи поглед в него.

— Тед, нали си спомняш тайнственото обаждане заради което за малко не си тръгнах от бала в Сейнт Дейвидс и ако не бях извадила късмет, да остана без алиби? Обаждането беше анонимно...

— Личи си, че Огдън има пръст.

— Така е. И аз мисля, че е негова работа — тя вдигна чашата с питието. — Затова и за малко да го послушам. Какъвто и да е иначе, Огдън винаги е толкова *прецизен*. По телефона ми казаха, че Марк пак се е свързал със „старата си изгора Джанет Уайт“. Дотогава не бях чувала или поне не си спомнях името на момичето от скандала около Партингтън. И никога не съм го свързвала с Марк. Но знаех, че има друга жена. Марк... като че ли вече не ме обича.

Луси го изрече едва доловимо. После изпи на един дъх чашата и пак впери поглед в отсрещната стена.

— По телефона ми казаха още, че същата нощ, възползвайки се от маските, за да не усетя, че го няма, Марк ще се измъкне, защото имал среща с онова момиче у дома. В *нашия дом*. И само да съм излезела за петнайсет минути и да отскоча с колата до Кристън, съм щяла с очите си да се уверя. Отначало не повярвах. После претърсих всички зали, но Марк го нямаше. По-късно разбрах, че играл билиard в една от задните стаи с двама наши приятели. Тръгнах да си вървя, но

реших, че е глупаво и се върнах. Но днес следобед, щом Огдън спомена името на Джанет Уайт във връзка със скандала около Партингтън, аз... аз...

— А откъде си сигурна, че това е вярно? — настоя Стивънс. — Ако Огдън те е излъгал онази вечер по телефона, нищо не пречи да е съчинил и това обвинение?

— Марк си призна. И си замина. Тед, трябва да го намериш! Не заради мен, заради него самия. Ако капитан Бренън разбере, че Марк е заминал, като нищо ще си науми разни работи без всякаква връзка със случая.

— Бренън още ли не знае?

— Не. Излезе и после се върна с някакъв дребен чешит с отвратително кожено палто. Много е забавен, само че на мен не ми е до веселби. Капитан Бренън ме попита дали може този човек, Крофт ли, Крос ли му беше името, да остане, защото, както каза той, познавал подбудите на престъпниците като собствената си длан. Двамата слязоха в криптата, а когато излязоха, капитан Бренън беше почервенял като рак, а нисичкият мъж се заливаше от смях. Разбрах само, че не са открили никакъв таен проход. Попитах Джо Хендерсън какво са правили и... Нали знаете дървената вратичка в началото на стълбището към криптата, която не може да се затваря хубаво?

— Да. И какво?

— Джо каза, че Крос я побутнал напред-назад и прихнал. Не разбирам какво става, но ме е страх. После се качиха на верандата със стъклена врата към стаята на чичо Майлс. Повъртели се около завесата, надникнали оттук-оттам и много се смели за нещо. Да имаш представа защо?

— Не. Луси, има и още нещо, това не е всичко — подкани я Стивънс. — Какво още те тревожи?

Луси стисна зъби.

— Не че наистина ме тревожи — заговори тя толкова бързо, че думите ѝ едва се разбираха. — Сигурно го има във всяка къща. И капитан Бренън призна, когато го намери. Не че непременно означава нещо. Но ако всички нямахме неоспоримо алиби за сряда вечерта, сигурно щяхме много да се притесним. Работата е там, че малко след като ти си отиде, Тед, капитан Бренън намери у дома арсен.

— Арсен! Боже мили! Къде?

— В кухнята. Ако се бях сетила за него, сама щях да му кажа. Но нямах причина нито стана дума за това. До днес само някой подмяташе от време на време нещо за арсен, но никой...

— Луси, кой го е купил?

— Едит. Заради плъховете. Но съвсем го беше забравила.

Настъпи мълчание. Луси понечи пак да отпие, но чашата ѝ бе празна. Мари потръпна, отиде до задния вход и отвори вратата.

— Пак е излязъл вятър — рече тя, — довечера отново ще има буря.

20.

Цяла вечер Стивънс обикаля Филаделфия с колата си, за да търси Марк, а навън пак вилнееше буря. Разбира се, Марк можеше да е заминал и извън града, но не бе взел нито колата си, нито дрехи. А можеше и да е тръгнал просто накъдето му видят очите. Отначало Стивънс реши, че на Марк не са му издържали нервите от това дяволски оплетено разследване и е отишъл да пийне. Но нито в любимите му клубове, нито в кантората му, нито в кое да е от местата, където често се отбиваше, нямаше следа от него и Стивънс започна да се тревожи.

Вир-вода и унил, Стивънс се прибра в Кристън много късно. Бяха се разбрали Крос да нощува у тях, но той се появи едва към полунощ. Отиде първо до Деспард Парк и измисли нещо за Марк, колкото да успокои Луси. В къщата цареше пълна тишина, като че ли само Луси още не си бе легнала. Когато си тръгна към вилата, Стивънс завари Крос и Бренън в същата луксозна лимузина точно пред дома му.

— Открихте ли?... — обърна се той към тях.

Бренън изглеждаше много мрачен.

— Да, мисля, че знаем кой е убиецът. Но трябва да се уверя в още нещо. Отивам в града, за да го проверя. А после... после май всичко ще излезе наяве.

— По принцип не приемам подобни човеколюбиви схващания — Крос пъхна глава през прозореца, — които нямат абсолютно нищо общо с разследването на едно престъпление, а в този случай пък съвсем не мога да се съглася с лисичестия си приятел. Това, господине, е едно грозно дело, дяволски гнусно и должно деяние и никакво съжаление не ще изпитам, когато видя лицето на електрическия стол. Мистър Стивънс, съжалявам, че няма да мога да се възползвам от гостоприемството ви тази нощ, но съм ви много признателен за поканата да споделя покрива ви. Трябва да продължа с Бренън, за да докажа хипотезата си. Но ви предлагам като възмездие утре точно в два часа да дойдете с благоверната си съпруга в Деспард Парк, за да ви представя убиеца... Хенри, тръгвай. Дай газ.

Мари си призна, че не съжалява задето Крос не е останал да нощува у тях.

— Беше изключително любезен и съм му безкрайно благодарна — каза тя, — но у него има нещо потайно. Сякаш чете мислите ми.

Въпреки че си легнаха едва към полунощ и че предната нощ не бе мигнал, Стивънс не можа да затвори очи. Беше прекалено напрегнат и уморен. В спалнята отекваше тиктакането на часовника. До среднощ бурята не стихна, а и около къщата като че ли се бяха събрали всички котки от околността и надаваха страховтен вой. Мари се унесе в неспокойна дрямка и към два след полунощ започна да се мята и да говори нещо насиън. Стивънс запали нощната лампа, за да я събуди, ако сънува кошмар. Лицето ѝ беше бледо, а тъмнорусите ѝ коси лежаха в безредие на възглавницата. Дали от светлината или заради дъжд, а може би и заради тягостното време, но му се стори, че мяучещите котки са обградили в плътен кордон къщата. Огледа се да намери нещо, което да хвърли по тях, и намери само едно празно бурканче от крем или нещо подобно в чекмеджето на тоалетката на Мари. Отвори прозореца и отпрати втория си снаряд за този ден, но го посрещна такъв ураган от сякаш човешки неистови писъци, че той побърза да затръшне. Към три, макар и неспокойно, се унесе и се събуди едва когато чу неделните черковни камбани.

Малко преди два, издокарани като за черква, двамата тръгнаха към Деспард Парк. Денят бе доста задущен и пролетен, слънцето се криеше зад облаци, но пък бе топло и приятно. Цял Кристън, а и Парка бяха притихнали в неделен покой.

Отвори им мисис Хендерсън.

Стивънс впери в нея любопитни очи, сякаш я виждаше за пръв път. Беше едра, нито хубава, нито грозна, със суворово, но добродушно лице, със сиви букли над ушите, с налят бюст и сприхаво вирната брадичка. От пръв поглед си личеше, че вероятно е много мърмореща и досадна жена, но че едва ли ѝ се привиждат духове. Беше с най-новите си дрехи (нали беше неделя) и те сякаш прискърцваха по снагата ѝ. Явно скоро бе плакала.

— Видях ви да идвate по пътеката — с достойнство ги посрещна тя. — Всички са горе. Само мисис Деспард я няма. Защо ѝ... — поде жалостиво мисис Хендерсън, като да оплакваше някого, но бързо подтисна мъката си, за да не помрачава неделния ден. Обърна се,

обувките ѝ изскърцаха и тя ги поведе напред. — Но от мен да знаете — мрачно добави тя през рамо, — неделата не е ден за разни нечестиви фокуси.

Очевидно имаше предвид дрезгавия глас, който кънтеше от горния етаж. Явно това бе радиото на верандата, накъдето ги поведе тя. Докато прекосяваха преддверието на втория етаж на западното крило, Стивънс зърна някаква фигура да се шмугва през една врата. Беше Огдън. Забеляза, че лицето му беше много бледно. Той очевидно нямаше да присъства на верандата, а щеше да подслушва. Сянката му ги последва и след чупката на антрето по петите им сякаш вървеше дълговрат жираф.

Верандата представляваше просторна стая, западната ѝ стена бе почти изцяло стъклена. През дръпнатите тъмнорозови пердeta навлизаха насилените от дъжда бледи слънчеви лъчи. На отсрещната стена бе френският прозорец от стаята на медицинската сестра — единствено през него вътре влизаше естествена светлина. В дъното на дългата страна бе стъклената врата за стаята на Майлс. Макар кафявата завеса да я закриваше, на Стивънс му се стори, че забелязва две пролуки, през които се прокрадваха снопчета жълта светлина.

Тук мебелите бяха плетени, боядисани в бяло, с пъстри калъфи, а край тях унило клюмаха няколко цветя в саксии. Присъстващите изглеждаха объркани, сковани и затворени. В ъгъла смилено стоеше Хендерсън. Едит се настани малко превзето в едно кресло, а до нея на канапето се отпусна Партингтън, този път трезв и с почти мефистофелски вид. Капитан Бренън неловко се бе подпрял на рамката на един прозорец. Мис Корбе, не по-приветлива от останалите, поднасяше шери и бисквити. От Луси и Огдън нямаше и следа, макар всички да чувстваха присъствието на Огдън нейде зад кулисите. Но отсъствието на Марк се усещаше осезателно — сякаш в обичайната атмосфера бе зейнала някаква празнина, някаква пустота и от нея навяваше хлад.

Тъй или инак дори само заради театралните си маниери сред всички изпъкваше Крос. Той се бе свел над радиото в дъното на верандата, все едно над фенер или писалище. Плешивата му глава с един-единствен дълъг и потрепващ косъм на средата стоеше сведена настрани, а маймунските му черти излъчваха изтънчена вежливост. Мис Корбе му подаде чаша шери, но той я оставил върху радиото,

сякаш се бе заслушал в нещо много интересно и не желаеше да го прекъсват. От радиото продължаваше да звучи дрезгав глас. Някакъв свещеник четеше проповед.

— Дойдоха — оповести с тържествен тон мисис Хендерсън и посочи двамата новопристигнали. Едит мигом впери очи в Мари. Двете си размениха нещо тайнствено с поглед, но никой не наруши мълчанието. — И на шабаша ли трябва да гърми това радио... — не издържаха нервите на мисис Хендерсън.

Крос натисна копчето. Гласът секна толкова рязко, че тишината сякаш зазвънтя. Ако целта му бе да си поиграе с нервите им, успя.

— Мила ми госпожо —бавно се изправи Крос, — по колко пъти ще трябва да просветлявам невежите, че неделята не е шабаш! Шабаш е еврейското наименование на събота. Тогава между другото става и шабашът на вещиците. Ала съвпадението на двете наименования е случайно. Сега да обсъдим въпроса за магиите и лъжемагиите. През цялото разследване вие, мисис Хендерсън, сте единственият загадъчен очевидец. И затова тъкмо вие можете да разрешите нашите проблеми. Разказахте ни една конкретна, макар и непоследователна история за онова, което сте видели през тази врата...

— Не ви вярвам — прекъсна го мисис Хендерсън. — Нашият свещеник му вика шабаш и в Библията го пише шабаш, така че не ми разправяйте глупости. Колкото до това какво съм видяла, то не е ваша работа. Знам си аз какво съм видяла и какво не, без някой да ми подсказва...

— Алтеа — спокойно изрече Едит.

Жената мъкна наслед думата. Очевидно всички имаха страх от Едит, която си седеше все така изопната, като да бе глътната бастун, и барабанеше с пръст по ръчката на стола. Паркингтън неохотно отпиваше шери.

— Попитах ви — все така невъзмутимо продължи Крос, — защото бих искал да сте сигурна какво наистина сте видели. Идете сега при вратата и надникнете. Ще забележите, че съм нагласил завесата така, както ми бе обяснено, че е била в нощта на 12-ти април, сряда. Най-любезно ви моля да ми кажете, ако нещо ви се стори по-различно от тогава. Ще забележите още, че в стаята свети лампа. По-точно лампата над главата на мистър Майлс Деспард. Пердетата са дръпнати, така че вътре е горе-долу достатъчно тъмно. Бихте ли се приближила

да погледнете през пролуката отляво на завесата и да ми кажете какво виждате.

Мисис Хендерсън се подвоуми. Съпругът ѝ понечи да вдигне ръка. А някъде зад стената Стивънс дочу приближаващите се стъпки на Огдън Деспард, но никой дори не се озърна. Леко пребледняла, мисис Хендерсън хвърли поглед към Едит.

— Направи каквото той каза, Алтеа — отвърна Едит на безмълвния ѝ въпрос.

— И за да възпроизведем по-точно ситуацията от онази нощ — продължи Крос, — трябва отново да включва радиото. Ако не се лъжа, тогава са предавали музика, нали? Чудесно. Ето...

Докато мисис Хендерсън пристъпваше към другия край на верандата, Крос завъртя копчето на радиото. От високоговорителя с грохот се понесоха на талази глухи, пресекващи, преплитащи се звуци, звънливо подрънна банджо и нечий сладников глас запя: *Отидох чак на юг, при моята любима Сал. Тя весело припява си по цял ден и играй. А Сал е хубаво момиче и цял ден пее...* В този миг писъкът на мисис Хендерсън заглуши радиото.

Крос щракна копчето и се възцари тишина. Мисис Хендерсън с тъп и питащ поглед избяга от прозореца и се спусна към тях.

— Какво видяхте? — запита я Крос. — Останалите, по местата си! Не ставайте! Какво видяхте? Същата жена ли беше?

Мисис Хендерсън кимна.

— И вратата ли беше същата?

— Аз... да.

— Помислете пак — неумолимо настоя Крос. — Погледнете още веднъж. Не се помайвайте, иначе тежко ви! Хайде отначало.

Че съм на път за Луизиана, при моята любима Сузи Ана, тя весело...

— Това е — отсече Крос и пак изключи радиото. — Искам да повторя, моля никой да не става от мястото си. Франк, спри онзи младеж, че е луда глава.

Иззад ъгъла на верандата бе излязъл Огдън и макар лицето му да не бе за пред хора, той очевидно нехаеше за него. Отправи се към стъклена врата, но Бренън небрежно му препречи пътя с ръка и го спря.

— С ваше позволение — поде отново Крос — ще започна с най-дребните, най-очевидните подробности около случая, които можем да приемем за стечие на обстоятелствата, а не за част от предварителния план на извършителите. Напротив, единствено шансът (или малшансът) е довел до тях, при това те за малко не са осутили намеренията на убиеца. Всичко се обяснява с *un spectre malgré lui*^[1]. През цялото разследване непрекъснато са ви били втълпявани два факта, свързани с мистър Майлс Деспард и стаята му. Първо, че прекарвал часове наред заключен в стаята си и понеже нямало с какво да се занимава, непрекъснато обличал ту бежов, ту сив, ту син, ту кафяв спортен или официален костюм. Той наистина е бил много чувствителен по отношение на външния си вид. Второто е крайно оскъдното осветление в стаята му. Има само две лампи, и двете със слаби крушки. Едната — над леглото, втората — закачена високо между прозорците. И накрая, Майлс Деспард оставал сам в стаята си най-често вечер. Ако си направите труда да съсредоточите интелекта си (което за всички ви несъмнено ще бъде много изтощително занимание) върху тези две подробности, поне смътно ще доловите тяхното значение. Кои са двете неща, необходими на човек, който обича да се любува на осанката си и непрекъснато се преоблича? Освен самите дрехи той се нуждае от още две неща: светлина, за да се вижда, и огледало, за да се оглежда. В онази стая действително има едно бюро и огледало. Но бюрото е поставено така, че през деня би се оказалось осветено много слабо, а вечер до него изобщо не би стигала светлина. Тук обаче се крие нещо любопитно. Между прозорците виси лампа, без да осветява друго, освен една картина и един фотьойл. И каква е тази лампа? Точно такива обикновено висят над писалищата. А ако за да се вижда по-добре, бюрото нощем се премести между двета прозореца?... Но тогава ще се наложи картина (а тя е много ценна) да се сложи временно другаде, докато бюрото не бъде върнато обратно на мястото си. Къде другаде би могъл да я закачи човек? На всички куки и пирони в стаята виси по нещо. Освен на един, на пирона, забит във вратата към стаята на сестрата. Днес следобед видях на него един син халат, приблизително на височината на картина. Но и фотьойлът не може да остане на мястото си. За да не го изненада някой (а доколкото се простират сведенията ни, мистър Деспард е мразел да му се влиза в стаята) фотьойлът може да се премести пред вратата към

стаята на сестрата и с облегалката му да се залости дръжката. И така налице са следните обстоятелства: лампата над бюрото е загасена и стаята се осветява единствено от слабата крушка над леглото, при което е толкова тъмно, че очевидката не успява да различи дори какъв цвят е косата на жената вътре. В завесата има тесен процеп, през който се вижда само високо над равнището на пода и загадъчната посетителка е забелязана единствено от кръста нагоре. Срещу огледалото на бюрото, в ламперията, обхващаща цялата стая, има врата. Тази врата води към стаята на милосърдната сестра и се отразява смътно в огледалото. Освен това тя също е облицована с ламперия. На вратата към стаята на сестрата виси картина на Гръз, а под нея е фотьойлът. Всичко това става почти в пълен мрак. Всякакъв шум от нечии стъпки, превъртане на ключ в ключалка или затваряне на врата се заглушава от музиката по радиото. И така очевидката със сигурност е видяла именно отражението на вратата към стаята на милосърдната сестра в огледалото на бюрото. Мисис Деспард — добави Крос, — мисля, че вече можете да влезете...

Стъклената врата в дъното на верандата се отвори, чу се прошумоляване на фусти и на верандата излезе Луси в мрачно проблясваща рокля от сатен и кадифе. Тъмночервените и сините цветове пламтяха от блестящите изкуствени диаманти. Луси отметна воала от лицето си и бавно огледа съbralите се.

— Мисис Деспард — продължи Крос, — най-любезно ми помогна за този малък експеримент. Тя просто влезе и излезе от онази стая в почти пълна тъмнина и фигурата ѝ бе отразена в огледалото на бюрото, което преместих между прозорците. Но дори да приемем тази хипотеза дотук — продължи той с такова задоволство, че блестящите му маймунски очички се ококориха, — се изправяме пред друг очевиден абсурд. Както и да е влязла тайнствената гостенка в стаята, абсолютно сигурно е, че я е *напуснala* по най-нормалния път, през вратата към стаята на мис Корбе. Вече изяснихме, че мисис Хендерсън е видяла отражението ѝ, когато тя е излизала. Но точно тази вечер мис Корбе предприела някои мерки. Първо, пуснala резето на тази врата *откъм своята страна*, а след това заключила и другата врата на стаята си, като разглобила бравата и наново я сглобила така, че само тя да може да отключва. Излиза, че налице са две врати, през които не може да се мине. След като е отровила Майлс Деспард, загадъчната жена не

би могла да излезе през затворена с резе врата. Но дори и да се е справила с това препятствие, няма е как да премине през втората, надеждно заключена врата към вестибюла. Стаята има прозорци, но тя не би могла да скочи през тях така, че да останат затворени отвътре, а и мисис Хендерсън е била на верандата. Ето защо няма съмнение, че само един човек би могъл да извърши убийството. И този единствен човек, който е можел да го извърши, се е върнал в къщата към единайсет часа, отворил е стаята на милосърдната сестра към вестибюла с ключ, а единствено сестрата е знаела как точно да завърти този ключ, та вратата да се отключи, минал е през собствената си стая, вдигнал е резето на междинната врата към стаята на Майлс Деспард, влязъл е с чаша с отрова под претекст, че носи на болния лекарство, заставил го е да изпие течността, както стотици пъти преди това, после е минал отново през собствената си стая, залостил е пак междинната врата от своята страна, излязъл е от стаята и е заключил другата врата...

Крос плавно сложи ръка върху радиото, толкова внимателно, че чашата дори не потрепна. Поклони се леко. После обяви:

— Мира Корбе, с най-голямо удоволствие ви уведомявам, че сте арестувана. Но както ми се струва, по-редно ще е съдебната заповед да се издаде не на приетото ви впоследствие име, а на името ви по рождение — Джанет Уайт.

---

[1] Един призрак по неволя (фр.). — Бел.пр. ↑

21.

Тя отстъпи една-две крачки към френския прозорец на стаята, в която доскоро бе живяла. Този път не беше с униформа, а с елегантна синя рокля, която ѝ отиваше. Въпреки че не изглеждаше добре, внезапна руменина оживи лицето ѝ и го разхубави. Сламеножълтите коси, сякаш без никаква чупка, безжизнени, бяха пригладени към главата ѝ. Но очите — ужасени и враждебни — ѝ придаваха одухотворен вид.

Мира Корбе навлажни устни и каза:

— Вие сте луд. Изкуфяло старче! Нищо не можете да докажете.

— Момент — намеси се Бренън, пристъпвайки тежко напред. — Приказвайте каквото си щете, това не е официален арест, но ви предупреждавам да внимавате. Ще отречете ли, че истинското ви име е Джанет Уайт? Не ми отговаряйте, сред нас има друг човек, който не може да не знае. Е, доктор Партингтън?

Партингтън остана известно време мълчаливо загледан в пода, после вдигна мрачното си, унесено, грозновато лице и отговори:

— Е, знам. Вчера ѝ обещах да не споменавам нищо, но ако е извършила това...

— Вчера, докторе — гладко заговори Бренън, — вчера, при първата ни среща, така се стъписахте, че очаквах да припаднете. Сутринта почуках на вратата, представих се, че съм от полицията и точно тогава зърнахте зад гърба ми момичето, което навремето е работило във вашия кабинет и вие сте подложили на забранена от закона операция. Доколкото разбрах, сте се отървали от съда само защото сте напуснали страната. И когато Марк Деспард ви извиква, вие приемате повторно риска. Вярно ли е, че вчера загубихте ума и дума, когато ни видяхте с тази госпожица?

— Да, вярно е — рече Партингтън и зарови глава в ръце.

— Ще ви задам още един въпрос — обърна се Бренън към Мира Корбе. — Отричате ли, че преди година сте срещнала повторно мистър Марк Деспард и сте подновила любовната си връзка с него?

— Не, защо да отричам? — извика тя. Чуха как маникюрът лекичко драска по роклята ѝ. — Не само че не отричам, но и се гордея с това. Той ме обича. Аз съм по-добра... от всички жени, които е познавал, включително и присъстващите тук. Но какво общо има това с едно убийство?

Бренън изглеждаше ужасно ядосан и грохнал от умора.

— Ще добавя — продължи той, — че алибита ви за нощта на 12-ти април, сряда, е просто един балон. Странно. Първият човек, на когото се нахвърлих вчера, беше мисис Стивънс — той кимна към Мари, която озадачено гледаше сестрата. — Наред с други причини и поради факта, че алибита ѝ за онази нощ се крепеше на свидетелството на един-единствен човек, нейния съпруг, който е спял в стаята, където се е намирала и тя. Като че ли никому не дойде наум, че в цялата оплетена история е замесен само още един човек, чието алиби също се крепи върху свидетелството на един-единствен очевидец, и това сте вие, Джанет Уайт. Очевидецът е момичето, с което сте били в една стая в клуба на младите християнки. С клетва сте я накарали да твърди, че след десет часа не сте излизали от стаята. За всички останали имаше по шест-седем души свидетели, дори прислужничката е била на среща не само с приятеля си, а и с още двама... Всъщност вие сте била тук, нали?

В този миг сестрата почти загуби самообладание.

— Да, дойдох, защото имах среща с Марк — силно задъхана изрече тя. — Но стареца не съм и виждала. И не исках да го виждам. Дори не се качих горе. А Марк не дойде. Всъщност той никога не е идвал при мен в тази къща. Трябва да се бе уплашил, че тя не е глупачка и ще се досети... Къде е Марк? Той ще ви каже! Той ще потвърди! Ще ви докаже. Само че го няма, така че...

— Вярно, няма го — с мек, но злокобен глас потвърди Бренън. — Според мен доста ще има да го дирим, дори ако направим хайка. Лошото е, че той предусети какво ще стане. Бедата е, че вие двамата с Марк Деспард сте подготвили това убийство заедно. Вие е трябвало да свършите най-мръсната работа, а той да ви прикрие.

Близо половин секунда никой не проговори. Стивънс скришом огледа присъстващите. Зад ъгъла се криеше Огдън Деспард и по-добре, защото физиономията му сега не беше за гледане, но по подутите му устни трепкаше задоволство.

— Не може да бъде — наруши мълчанието Луси със спокоен глас. — Каквато и да е, никой нормален човек няма да го повярва. А вие какво мислите, мистър Крос?

Крос, който се наслаждаваше на гледката все така подпрян на радиото, словоохотливо поде:

— Вече се чудех кога ли своенравната ви безразсъдна компания ще потърси съвета на хладния ум и по-висшия интелект. Мисис Деспард, не иронизирам вас, защото се обърнахте към мен. Като че ли на всички ви стана навик да се допитвате до мен. Тъжната истина, мисис Деспард, е, че вашият съпруг наистина е намислил това убийство заедно с мис Корбе и че след това действително прави всичко възможно, за да го прикрие. И преди, и след деянието той е неин съучастник, но има и едно обстоятелство в негова полза. И през ум не му е минавало да хвърли подозренията *върху вас*. Просто не се е сетил за такава възможност, докато тя не става факт. Затова и се опитва да ви оневини и така превръща в сложна и безсмислена каша едно най-обикновено убийство. Да погледнем на въпроса от естетична гледна точка. Ако не е по силите ви, то поне, умолявам ви, не бързайте да окачествявате поканата ми като нечувано злодейство. Основното в този случай, онова, което издава замисъла на извършителите, е странното на вид противопоставяне на двама убийци, на два интелекта. Според първоначалния план не са били предвидени никакви показни детайли. Марк Деспард и безкомпромисната му дама решават да убият Майлс Деспард, защото на Марк Деспард му трябват парите на чичо му. Естествено, жертвата трябало да издъхне от естествена смърт. Кой би се усъмнил? Какво по-убедително? И без друго гастроентеритът вече почти бил съсипал Майлс, семейният лекар не е от любопитните, пък и вече е поизкуфял, така че едва ли някой би заподозрял каквото и да било. В плана не била предвидена никаква разобличаваща сребърна чаша с остатъци от арсен, оставена за най-удобно в скрин до трупа на умряла котка, нито появилата се по-късно „История на магьосничеството“. Първоначалният план на Марк Деспард е съвсем прост — чично му да умре от естествена на вид смърт. Само че на мис Мира Корбе това ѝ се сторило недостатъчно. Защото целта ѝ е да се отърве не само от Майлс Деспард, а преди всичко — от мисис Луси Деспард. Аз не виждам нищо необичайно нечия любовница да храни подобни чувства към съпругата на любимия си. И ако Майлс умре, той

естествено трябва да бъде убит, като престъплението се вмени на Луси Деспард. Осъществяването на този план, без Марк да подозира за него, никак не е трудно. Още от начало е ясно като бял ден, че загадъчната жена с рокля ала Бренвиле е някоя от обитателките на този дом. Вече заявих пред моя приятел Стивънс, че нямам особена вяра в алибита. И все пак решим ли, че мисис Деспард или мис Едит са виновни, ще трябва да разбием толкова на брой непоклатими и неоспорими алибита, че дори моите подозрения се изпаряват. Следователно която и да е била жената с рокля ала Бренвиле, това не може да е била някоя от тях двете. Тогава кой? Както проницателно вече бе отбелязано, този някой е трябало да направи още едно копие на роклята. Външен човек не би могъл. Първо, никой извън къщата не е знаел за намеренията на мисис Деспард да си ушие рокля по модел от картината в галерията. Второ, външен човек не би могъл да изучи дрехата от портрета толкова подробно, че да изработи *още едно* сполучливо копие, за да подведе мисис Хендерсън. Но ако все пак някой се наеме сам да ушие подобен сложен костюм и то без жива душа да узнае, той непременно трябва да се погрижи за едно...

— И какво е то? — неволно се изпусна Стивънс.

— Да се заключва — отговори Крос. — Вярно — сладкодумно продължи той, — че по някакво чудо случаят предлага и оправдание за заключваната врата. Оправданието е заслуга на мисис Стивънс, която открадва шишенце с морфин от стаята й в събота вечер, като в неделя го връща. Както вече бе посочено, струва ми се, Луси Деспард решава да си ушие костюма ала Бренвиле едва в понеделник. Точно тогава Мира Корбе изтъква причините да заключва стаята си. За останалото пред нея вече няма пречки. Облича рокля като маскарадния костюм на мисис Деспард, слага си маска, най-вероятно е била и с перука. И не само че не се притеснява да не я забележат, а се постараava да я забележат! Но и това е трябало да се подготви предварително. И тя се обажда по телефона в дома, където се провежда балът с маски, за да изведе мисис Деспард от залата... и на това отгоре да я подмами в къщи. Така тя за нищо на света не би могла да докаже впоследствие невинността си. Нашата убийца идва тук и се преоблича. Тя знае, че в единайсет часа мисис Хендерсън ще дойде на верандата, за да слуша музикалното предаване по радиото. Може спокойно да приготви виното и разбитото яйце в кухнята, защото там няма кой да я види: по

това време мисис Хендерсън е в каменната къщичка при криптата. Като негова милосърдна сестра без затруднения ще го накара да изпие питието. Има време да стигне до стаята му преди единайсет, а костюмът ѝ не би изненадал Майлс, защото той знае, че същата вечер има бал с маски, макар и понятие да няма канена ли е тя. Дори перуката не би го усъмнила — маскарадът си е маскарад. Но тя държи някой да я забележи, затова и в завесата има пролука. Обърнете внимание на един факт, който още от начало би трябало да разпръсне всякакви съмнения. Огледайте внимателно верандата. Мисис Хендерсън е била тук при радиото, на място, в дъното на помещението. Чак в противоположния край, при това зад затворени врати и дръпната завеса, се намира стаята на Майлс. Като капак на всичко в момента свири радио. И въпреки всичко свидетелката ясно чува женски глас в стаята на Майлс. Нормално е една убийца да говори тихо. Или дори с обичайния си глас. Но как да си обясним, че докато подава на жертвата си чаша с отрова, тя почти креци, ако не с умишленото намерение да привлече внимание към присъствието си в стаята? А защо е искала нарочно да привлече вниманието към себе си, оставам на вашето въображение. Естествено втората пролука в завесата, през която очевидката вижда отражението ѝ в огледалото, се дължи на недоглеждане. Но дотогава тя си е свършила работата. Вече е дала на жертвата питието, което обаче той не изпива докрай. Утайката дава на един озовал се там случайно котарак. След това оставя чашата в дъното на гардероба, но така, че който надникне, да я види веднага. Изобщо с всички свои действия показва, че иска да създаде недвусмислено впечатление за извършено убийство. Обърнете внимание и на факта, че ако убиецът е искал да създаде видимост за естествена смърт, никога не би дал на Майлс такава огромна доза арсен, че дори в утайката по чашата да останат две кристалчета. Така. Майлс Деспард и не подозира, че в чашата е имало отрова, избутва бюрото обратно във въгъла, закачва картината на мястото ѝ и връща фоторайла. Именно от физическите усилия да подреди стаята си ужасните спазми го сгърчват след кратко време и той рухва необично бързо. В къщата няма жива душа освен него, той няма кого да извика. Някъде след два часа Марк Деспард се прибира и заварва чично си в агония, според очакванията. Но освен това съзира из цялата стая (и според мен се втреща ужасен) недвусмислени доказателства,

че чичо му е бил убит — все едно петна от кръв. Тук бих изтъкнал, че за чудатото и неестествено поведение на Майлс през онази нощ — неясните злокобни приказки пред Марк, настояването да го погребат в дървен ковчег, дори намерената под възглавницата връв, завързана на девет възела — знаем единствено от твърденията на Марк Деспард. Да е чул някой друг Майлс да моли за дървен ковчег? Да е виждал някой друг точно тогава връвта с девет възела? Никой, всичко това му идва наум по-късно. И така: Марк Деспард има всички основания да се облее в ледена пот от ужас. Напълно основателно, налага се да скрие и стъклената, и сребърната чаша и дълбоко да зарови трупа на котарака. Но следва нещо още по-лошо. На сутринта чува от мисис Хендерсън, че е видяла някаква жена с рокля като маскарадния костюм на жена му да подава на Майлс чашата с отровата. Тогава осъзнава, че неговата любовница и съучастничка е намислила да хвърли цялата вина върху съпругата му. И се е объркал. Първо заклева мисис Хендерсън да мълчи — осмелявам се да твърдя, със сложни и страховити клетви...

Крос направи пауза и хвърли поглед към мисис Хендерсън. Тя, по-бяла от платно, кимна и каза:

— Нищо нямаше да излезе от устата ми. Ама онзи — тя посочи Бренън с пръст, — онзи с неговото сладкодумство ми развърза езика.

— Тъй или иначе — продължи Крос — трябвало е да се убеди, че намерените чаши действително говорят за убийство и в тях е имало отрова. Когато получава резултата от химическия анализ, се уверява, но тогава става още по-зле. От самото начало започва да се говори, че това е убийство — още от деня на смъртта на Майлс Деспард. Марк не е в състояние да спре мълвата. В четвъртък, на другия ден след като чичо му умира, си дава сметка, че подобен слух рано или късно ще доведе до ексхумация. А кой е пуснал слуха, мисля, че е ясно. Трябвало да се предотврати ексхумацията. Трупът трябвало да изчезне, за да не се потвърдят приказките за отравяне с арсен, който неминуемо щял да бъде открит в стомаха на покойника. Погребението било насрочено за събота. Нямало как да се отърве от тялото дотогава, включително и по време на самата церемония, без да породи подозрения — от една страна, защото с погребението били натоварени официални погребални агенти и от друга, а това е и по-сериозно, бдителната му съюзничка не го изпускала от очи и не би му позволила да укрие трупа. Наложило се да го премести тайно. Намирам плана на

Мира Корбе за изключително находчив. Вярно, би могла и веднага след смъртта на пациента си да разгласи, че според нея е бил отровен, би могла да настои пред лекаря за незабавна аутопсия. Но това би било крайно опасно. А тя не бивало в никакъв случай да се превръща в център на вниманието. Съществувала опасност, и то напълно реална, да излезе на бял свят и едновременно й връзка с Марк. Нищо чудно някой да се позаинтересува от нейната роля в цялата история. А заговорело ли се за нея, с надеждното й положение на незначителна милосърдна сестра, която просто изпълнява професионалните си задължения, би било свършено. Най-сигурно било да се изчака погребението на Майлс, докато тя наляво и надясно разказва, че е умрял от естествена смърт... а през следващите месец-два тайните проходи и незаличимото доказателство — нейно дело — да свършат своето. Така тя щяла да бъде вън от опасност, защото през това време никой не би я заподозрял. Сега идва ред на пъкления огњар убиец. Марк скроява свой собствен план. Нищо чудно идеята да му е хрумнала в четвъртък сутринта, когато чува историята за жената, която „минала през стената“. Разбира се, докато не го намерим, няма да разберем какво точно си е мислел. Този разказ, както и една книга за изкуството на магията, която Майлс бил чел на времето и тя явно му е направила силно впечатление (особено главата за живите покойници), са му подсказали идеята. Така че в този момент Марк се захваща да забули цялата история колкото може по-успешно, като започва с вързаната на девет възела връв, намерена уж под възглавницата на чичото, а след това изпробва реакцията спрямо историята с „минаването през стената“, споделяйки я със своя приятел Стивънс. *Целия този прахоляк той хвърля в очите ви, за да скрие единственото, което има значение, основното в плана му: непотвърденото от никого изявление за желанието на Майлс да бъде погребан в дървен ковчег.* Доста необичайно желание. То цели да всее подозрения, защото всеки е чувал думите на крал Джеймс Първи: „Осъдените за ужасния грях магьосничество харесват дървото или камъка, стоманата не понасят.“ Превъзходно прикритие...

Партингтън скочи от стола.

— Прикритие за какво? — отърси се той от невъзмутимостта си.
— Ако Марк е откраднал онзи труп от криптата, как го е сторил?
Какво значение има дали ковчегът е от стомана или е дървен?

— Дървеният може по-лесно да бъде поместен — припряно отговори Крос. — Дори за човек с физическата сила на Марк Деспард един стоманен ковчег би се оказал прекалено тежък.

— Да бъде поместен? — повтори Партингтън.

— Нека първо изброя някои факти, свързани с трупа и с криптата. Налице са: 1. Ковчегът. Макар да е нужна сила, двата му болта могат да се отвият за секунда. 2. Майлс Деспард е бил крехък и лек човек, тежал е едва петдесет и четири килограма. 3. В дъното на стъпалата към криптата има една прогнила дървена врата, която закрива изцяло вътрешността на гробницата, и вие в петък вечер сте я заварили затворена. 4. В криптата има две огромни мраморни урни с цветя...

— Слушайте — възмутено го прекъсна Стивънс, припомнил си съвсем ясно как изглеждаше криптата през онази нощ, — няма смисъл да ни обяснявате, че тялото е било набутано в някоя от урните. Проверихме ги.

— Ако онези, които потърсиха съвета ми — бавно процеди Крос, подразнен, че нарушават удоволствието, с което разказваше, — най-любезно се въздържат да не ме прекъсват, преди да съм обяснил всичко, мисля, че ще стане ясно какво искам да кажа. И последното, което неопровержимо сочи истината: 5. Когато сте влезли в криптата в петък през нощта, по пода край урните сте забелязали разхвърляни цветя. Защо тези цветя са били на пода? Очевидно преди това са стояли в урните. На погребение обикновено всичко е подредено, нагласено и ще е нелепо да допуснем, че са били разпилени тогава. Да видим сега какво е станало на това погребение, в събота, 15-ти април, следобед. Всъщност Марк Деспард ви е го е разказал и разказът му в основни линии отговаря на истината. Не е имал друг изход, защото всяка негова дума е могла да бъде оспорена или потвърдена от безпристрастни свидетели. Но спомнете си, ако обичате, някои подробности. По собствено желание той остава последен в криптата. Всички останали излизат освен пастора, когото Марк задържа. Но бил ли е пасторът в самата крипта? Не, и това знаем отново от думите на Марк, но вярно е, че никой не би стоял в спарения въздух повече отколкото се налага. Пасторът го е изчакал на стълбите по-нагоре, за да подиша спокойно. А между него и вътрешността на криптата е дървената врата, която е скривала цялото помещение от погледа му. А

Марк изостава вътре под претекст, че трябва да прибере някакви железни светилници. Според неговите думи не се е бавил повече от минута и не виждам причина да не му вярваме. Шейсет секунди са му били напълно достатъчни, за да изпълни плана си. Ако си направите труда да засечете по часовниците си колко време траят съответните операции, разиграни като пантомимна имитация, ще се убедите, че времето стига. И така той прави следното: изтегля ковчега от нишата, изважда болтовете, нарамва тялото, прекосява криптата, набутва тялото, сгънато одве, в една от урните, заключва отново ковчега и го пъха обратно в нишата. Каквото и да е дочул през това време пасторът — удар, пристъргване на метал при ваденето на болтовете, той не му е обърнал внимание, защото е решил, че Марк се е спънал или е изпуснал някой светилник. В този миг тялото вече е затрупано с цяла камара цветя. Единствената — неизбежна — следа, която би открил някой надничаш в криптата свидетел, са разпилените по пода цветя. Всичко това е само подготовка за същинското деяние. Сцената вече е подредена и той бил готов да извърши своето „чудо“. Това чудо преследвало двояка цел. Ако след всичките мистерии и загадъчни представи, които вече е посял в умовете на лековерните си приятели, те наистина биха повярвали, че изчезването на трупа е дело на свръхестествени сили, за него би било чудесно. Искал да покрие всичко, за да отстрани един натъпкан с арсен труп. Само че докато не изнесял тялото от криптата, докато действително не сътворял своето чудо, било неразумно прекалено да натрапва свръхестественото, защото току-виж хората го помисели за побъркан и откажeli да му помогнат. А той се нуждаел от помощта им. Главното е криптата да се отвори повторно в пълна тайна. Без дневна светлина, без разни мотаещи се наоколо полицаи, без нищо, което би разкъсало воала от внушения, който той вече бил метнал върху околните... Първо ще се спра накратко на начина, по който ви е заблудил. В това отношение съм склонен да го оценя по достойнство, защото играта му безусловно е майсторска. Заложил е на психологическия ефект от изчезването на тялото и при това е пресметнал много точно как бихте се почувствали в този момент. Слизате в криптата. Единствено у Марк има светлина — фенерче. Не ви позволява да свалите газовите фенери, защото се нуждаят от много кислород, за да горят. Отваряте ковчега... и той се оказва празен. Осмелявам се да предположа, че и тримата сте

замръзнали на място. След първата инстинктивна реакция — предположението, че очите ви лъжат, — какво ви дойде най-напред наум? Точно онова, което е очаквал Марк, и ако не се лъжа, сам ви е внушил. Кой и какво каза пръв, след като открихте, че трупът го няма? Спомня ли си някой?

— Да — равнодушно се обади Стивънс, — аз си спомням. Марк погледна към горните редици с ниши, освети ги с фенерчето и каза: „Да не би да не е този ковчег?“

Крос важно се поклони.

— И това е достатъчно — продължи той, — за да втълпи в съзнанието ви мисълта, че трупът непременно трябва да е някъде в криптата. Естествено междувременно той си седи в урната под камарата цветя. Марк обаче притежава едно безценно преимущество — светлината е у него. Може да я насочва като диригент и вие тримата действително решавате, че трупът трябва да е в някой от останалите ковчези. И какво става? Първо претърсвате безрезультатнония долния ред. После изниква идеята, че може да е в някоя от горните ниши. И точно тук следва най-простикият елемент в целия план. *Единствената цел на Марк Деспард е всички останали да излязат от криптата и да идат до къщата, а той да остане долу сам за няколко минути.* И както виждате, успява. Изпраща Хендерсън и Стивънс да донесат дървена стълба, а Паркингтън, без да се налага да го уговоря — да пийне нещо. Разполагаме с доклада на полицая, който ви е наблюдавал: в 00:28 часа Стивънс, Паркингтън и Хендерсън са излезли от криптата и са отишли в къщата. Стивънс и Хендерсън са се върнали едва в 00:32, а докторът — в 00:35 часа. Ако полицаят не бе изпуснал криптата от очи в най-важния момент, целият план е могъл да иде по дяволите. Но вместо да стои на мястото си, той тръгва след тримата и ги проследява до къщата. Следователно от 00:28 до 00:32 часа Марк Деспард разполага с четири минути пълна свобода и самота^[1]. Трябва ли да казвам точно какво е предприел? Просто е извадил трупа от урната, отишъл е до къщичката на Хендерсън и е скрил тялото там, най-вероятно в спалнята. А когато останалите се връщат в криптата, той вече може да подметне: „Като последна надежда да преобърнем урните.“ Което и правите, естествено без резултат.

В този момент Джо Хендерсън пристъпи с разтреперани крака напред. Досега гласът му не се бе чул. Ожуленото му слепоочие бе

становало мораво.

— Да не искате да кажете, господине — каза той, — че онази нощ, когато видях стария мистър Майлс в люлеещия се стол край прозореца на спалнята...

Крос вдигна чашата с шери от радиото, но пак я оставил.

— А, да. Тук му е мястото да се спрем на легендите за свръхестествени сили и за първата поява на манипулиран от човек дух. Още едно неволно наложено от Марк Деспард внушение. Не духа на Майлс си видял ти, приятелю, пред очите ти е бил истинският Майлс. Както личи дори от бързия преглед на събитията, щом Марк изнася трупа от криптата, планът му е вече към своя край. Сега може да разкаже историята си за жената привидение, която минава през стената. Вече може да сложи и книгата за изкуството на магията в стаята на Майлс, където по-късно я намира мис Деспард. Едва ли някога ще разбера и дали онази връвчица в ковчега не е оставена просто така от Стареца в ъгъла, оня мистър Джоуна Аткинсън Старши. Ако е така, Марк едва ли е пропуснал да се хване за нея. Струва ми се още, че когато вчера най-ненадейно осъзна какво надвисва над главата на мисис Стивънс, най-вероятно е започнал да се пита дали не се е побъркал, дали не се възцарява наистина светът на тъмните тайнства. Мисля си, че едва ли нещо друго го е слисало. А планът му за прикриване на следите от трупа е съвсем очевиден. Възнамерявал е, след като извади тялото от криптата, при първа възможност да отстрани Стивънс и Паркингтън. Единия отпратил у дома му, другия, пиян — в къщата. Оставил само Хендерсън, а по това време трупът се е намирал именно в неговата спалня. Това обаче не било пречка. Надълго и нашироко слушахме за откраднатите таблетки морфин. Мисис Стивънс, между другото, взема само една. Другите две измъква самият Марк, със или без знанието на съучастничката си. Марк възнамерявал, след като се отърве от господата Стивънс и Паркингтън, да приспи Хендерсън със силна доза опиат, разтворен в чаша с някакво питие. И загуби ли веднъж старият човек свист, Марк спокойно можел да изнесе тялото от спалнята и да го унищожи...

— Да го унищожи ли? — неочеквано се обади Едит.

— Най-подходящо било изгарянето, естествено — поясни Крос.

— Парното е горяло непрекъснато през последните два дни. Предполагам, всички сте забелязали стълба дим през комина и

ужасната горещина в къщата... Но планът се пропуква. Мисис Деспард и мис Деспард, призовани от телеграмите, ненадейно изникват на сцената. Замисълът замира. Трупът все още е в онази спалня, но накрая се стига просто до прекрояване на плана. След като всички се оттеглят и отиват да си легнат, след като и гостите са се разотишли, Марк нареджа на Хендерсън да иде сам и да покрие криптата с брезента... Но за да вземе брезента, както и двамата са знаели, Хендерсън трябвало да измине повече от сто метра през горичката до поляната в другия край на имението. А за това време Марк спокойно можел да изнесе трупа от къщата на Хендерсън и да го отнесе при котлето. За зла воля, Хендерсън се сеща, че брезентът не е при тенис корта, а в къщата му. Когато Хендерсън се връща, Марк е вътре в каменната къщичка. Но все пак е имал късмет, защото вече бил успял да сипе в питието на Хендерсън морфина и той очевидно започвал въздействието си. Една електрическа крушка бива отвинтена на фасунгата й... един труп щръкнал в стола... а зад него жив човек полюшва стола и дори вдига ръката на трупа... всичко това, естествено, повлиява на клетия, и без друго изплашен до смърт човечец. Останалото свършва морфинът. Марк свободно може да отнесе трупа в огъня.

Крос направи пауза и се обърна към присъстващите с широка, изискана и чаровна усмивка.

— Бих добавил и още нещо, което вие, не ще и съмнение, вече сигурно сте забелязали: днес в къщата е необичайно студено. Затова и предложих да останем тук. В момента хората на капитан Бренън извличат котлето. Може и нищо да не открият, но...

Мира Корбе направи две крачки напред, краката й явно трепереха. Беше толкова втрещена, че от ужас лицето й се бе издължило и погрозняло.

— Не вярвам! Не може да бъде — каза тя. — Марк не е вършил такова нещо. Ако го беше направил, щеше да ми каже...

— Аха — отново взе думата Крос. — Значи признавате, че вие сте отровила Майлс Деспард? Между другото, добри мои приятели, забравих само едно във връзка с нашата приятелка Джанет. Вярно, вчера тя ни разказа нещо, което звучеше като обвинение срещу мисис Стивънс. За всеобща изненада (вероятно и на самата нея) мисис Стивънс наистина е питала откъде може да се купи арсен, точно както

и мис Деспард е купила. Но долавяте ли значението на онова, което нашата милосърдна сестра желаеше да изтъкне? Кой всъщност подема онзи разговор, кой пита и разпитва за духове и отрови? Нашата приятелка заяви, че това била Луси Деспард. Упорито настояваше и все още твърди, че е така. Обвиненията ѝ секнаха едва когато се разбра, че мисис Деспард има неопровержимо алиби. И ако признава, че е отровила...

Макар да придружи жеста си с наподобяващ ръмжене звук, Мира Корбе събра ръце като за молитва.

— Не съм го убила. Не съм. И през ум не ми е минавало. Не съм искала пари. Исках само Марк. Но той избяга не защото е сторил такова нещо. Избяга заради тази... заради жена си. Не можете да докажете, че аз съм убила стареца. Няма да намерите трупа и не можете да го докажете. Не ме е грижа как ще постъпите с мен. Ако ще до смърт да ме изтезавате, нищо няма да кажа. Издръжам на болка не по-зле от индианците. Никога...

Тя се задави и млъкна.

— Никой ли не ми вярва? — добави тя и гласът ѝ звучеше като вопъл.

С размазано и разкривено лице Огдън Деспард вдигна ръка и поиска думата:

— Струва ми се, че аз започвам да ѝ вярвам — каза той и огледа всички. — Каквото и да съм вършил в миналото — добави той хладно, — имал съм пълното право да го сторя и не ви съветвам да се съмнявате в това. Налага се да внеса едно уточнение. За друго не зная, но в Сейнт Дейвидс, вечерта, когато се провеждаше маскарада, тази жена не се е обаждала. Аз се обадих. Хрумна ми, че сигурно ще е много забавно да видя реакцията на Луси, когато разбере, че Марк отново е завъртял старата си любов. Знаете, че не можете да ми сторите нищо, така че приемете го спокойно.

Бренън се поразмърда и втренчи поглед. Крос, с някаква маймунска учтивост, вдигна чашата си с шери, кимна към Огдън и отпи.

— Пия във ваша чест — каза той — заради единствения път, както съм принуден да призная, в явно безполезния ви живот, когато се опитахте да помогнете някому. Макар никога да не бъркам при поставяне на диагноза, уверявам ви, че далеч не съм толкова

закостенял, та да не си призная допуснатата грешка. И дори това да е последната ми дума...

Той мълкна и леко махна с чашата. В този миг всички погледи се обърнаха към сестрата, която пристъпваше към него. Чу се леко тупване. Крос се беше строполил с лице върху радиото, сякаш сгърчен в гръбначен спазъм. Очите му се обърнаха, той изглежда се опитваше да си поеме въздух през надебелелите устни. Най-сетне успя да се извърне, но не можа да се задържи и се свлече въззнак. Стивънс беше като вкаменен и му се стори, че минаха часове, преди някой да помръдне. Крос лежеше сгърчен в светлобежовия си костюм, до радиото се виждаше кръв, но чашата още беше в ръката му и когато Паркингтън отиде до него, той вече бе неподвижен.

— Умря — обяви Паркингтън.

По-късно Стивънс си помисли, че ако докторът бе казал нещо друго, каквото и да било, дори и най-невероятното, дори и най-ужасяващата измислица или грозна реалност, той навярно щеше да повярва. Но точно това му се стори невероятно.

— Вие сте луд! — викна Бренън сред настаналото мълчание. — Той се е подхълзнал. Припаднал е! Не може... току-така...

— Мъртъв е — потвърди Паркингтън. — Елате сам да се уверите. Както мирише, струва ми се, че е цианид. Една от най-бързодействащите отрови. Запазете чашата.

Много внимателно Бренън постави куфарчето до себе си и пристъпи напред.

— Да — потвърди той, — мъртъв е. — После вдигна поглед към Мира Корбе. — Тази чаша му подадохте вие. Само вие пипахте бутилката и чашите. Той пое чашата от вас и се оттегли при радиото. До него не стоеше никой, друг не може да му е сипал цианид в питието. Само че не пи веднага, както разчитахте вие. Прекалено много общаше представленията. Изчака, докато се появи повод, достоен за тост... Ах, вещица такава, за предишния случай липсват достатъчно доказателства. Но сега ще си го получите. Нали знаете какво ви чака? Ще изгорите на електрическия стол.

Жената се усмихваше — леко, глуповато, почти недоумяващо. Но от досегашното ѝ самообладание почти не бе останала и следа и когато хората на Бренън се качиха да я отведат, се наложи да я подкрепят надолу по стълбата.

---

[1] Ако читателят се съмнява в това, препоръчваме да провери на 60 и 121 страници. На първата е описана последователността на събитията, а на втората — действителните часове, когато всяко от тях се случва. — Бел.a. ↑

V ПРИСЪДА

Стига се дотам, че сме принудени най-серioзно да се запитаме: „Нима това не е крайно осакатяване?“ От естетическа гледна точка изтъръгването на „злодеите“ от историята не може да се разглежда другояче, освен като катастрофа.

Томас Секъмб
Дванайсет
покварени мъже

ЕПИЛОГ

Нежната безоблачна есенна вечер беше преминала в нощ. Когато изви вятърът, по дърветата все още се крепеше тук-там по някое листенце, обагрено в нюансите на печена глина. Долината бе цялата кафява. В топлата подредена стая на бюрото имаше календар, обрнат на 30-ти октомври — нощта преди празника на Вси Светии.

Върху масите в стаята бяха поставени свещници с тумбести абажури, столовете бяха покрити с пъстри червено-оранжеви кальфи, над камината висеше сполучлива репродукция на „Влюбените“ от Рембранд. На дивана лежеше отворен вестник, от чийто страници наред със заглавията се четеше и откъс от репортаж:

МИЛОСЪРДНА СЕСТРА ДЕМОН ИЗБЯГВА ЕЛЕКТРИЧЕСКИЯ СТОЛ

НЕВИННА СЪМ КАТО НОВОРОДЕНО, ТВЪРДИ МИРА.

Без да се признава за виновна, Мира Корбе, „Сестрата демон“, осъдена на смърт на 9-ти октомври за убийството на писателя Годан Крос, получи днес известие, че Касационната комисия е заменила смъртната ѝ присъда с дожivotен затвор. Нейният адвокат, Дж. Л. Шапиро, призна, че...

По черните заглавия трепкаха отраженията на пламъците — единствената светлина в стаята идваща от камината. В нейното зарево всичко изглеждаше разкривено и непознато. Пред задния прозорец стоеше една жена и гледаше към градината. Лицето ѝ се отразяваше в тъмното стъкло. То бе закръглено и красиво, обградено с тъмнозлатисти букли. Позамъгленото отражение разкриваше тежки клепачи, изпод които гледаха сиви очи, а изражението ѝ можеше да се нарече одухотворено. На устните ѝ трепкаше лека усмивка. Тя си мислеше:

„Жалко, че тя няма да умре след всичко, което се случи. Заслужаваше си го, дори само задето наприказва какво ли не за мен. Тогава събрках, като попитах за рецептата на стареца, но пък и не я бях прилагала от толкова време. Жалко и че не беше истински виновна, иначе щеше да стане и тя една от нашите. Сега трябва да сме хиляди, милиони.“

Навън сред градината леко се носеше октомврийският дим от комините. И небето бе мрачно, грееха само три звездички, а над ожънатите нивя отсреща се стелеше мъгла. Без жената да обръща глава, нежната ѝ ръка се плъзна и докосна една малка тоалетка между прозорците.

„Хубаво е, че започвам да си припомням. Отначало спомените ми бяха много съмътни, като отражението ми в това стъкло. Веднъж, когато димът се вдигна по време на една литургия в Гибур, ми се стори, че си спомних — тук едно око, там парче от нос или ребра със стърчащ от тях нож. Интересно кога ли ще видя пак Годен. Това беше изкривено отражение. Лицето му май беше по-различно, но веднага го познах. Поне разбрах недвусмислено, че точно него трябва да помоля за помощ. Вярно, този път нямаше опасност да попадна в ръцете на адвокатите им. Но не ми се искаше мъжът ми да се сети, рано е още. Обичам го, толкова го обичам. След време и той ще стане от нашите, ако успея да го преобразя безболезнено, или поне без да го боли прекалено много.“

Ръката се приплъзна по писалището, стиснала ключ. Започна да отключва никакви чудати чекмедженца, едно зад друго, но жената все така не обръщаше глава. Сякаш ръката живееше отделен живот и се движеше сама. В последното чекмедженце имаше кутийка от тиково дърво и едно малко бурканче.

„Да, познах Годен. Като че ли и той ме беше търсил. Никога не съм отричала, че е умен. Много хитро измисли чисто материалистично обяснение, с големини, размери, каменни стени за неща, за които аз нямах готов отговор. И как дяволски го свърши! Аз не съм умна. Жалко, че обвинението се стовари върху Марк Деспард, той ми харесваше.

Може и да не съм умна, както казват, но в края на краищата мисля, че засега го държа в ръцете си. Годен сам си го търсеще, защо му трябваше да се стреми към възмездие? Та той би бил непоносим

любовник. И докато не пуснах в ход мехлема, нищичко му нямаше. След време пак ще си бъде жив и здрав, но засега здраво го държа.“

Бялата ръка с плавни змиевидни движения докосна първо кутийката, после бурканчето. Закръгленото лице се отразяваше в стъклото все така нетрепващо, макар да се усмихваше особено... Чу се превъртане на ключ във входната врата, после някой влезе в хола. Странното зарево, тази прозирност, обгърнала и стената, и прозореца — всичко изчезна в мига, когато ръката се отдръпна от бурканчето. Лицето й се превърна в лице на хубава съпруга и тя изтича да посрещне мъжа си.

Пътьом бутна с полата си вестника от дивана на пода, страницата се отгърна и разкри продължението на репортажа:

... че от „призрачния й съучастник“ Марк Деспард и до днес не е открита никаква следа, но добави, че не ще пожалят усилия да го открият. Съобщава се, че адвокатът Шапиро е представил нови доказателства. Кулминацията на процеса срещу „Сестрата демон“ беше речта на адвоката Шапиро, който се опита да докаже, че не е изключено писателят Крос, решен да обвини сестрата в отровителство, без да има доказателства за това, сам да е сипал цианид в чашата си.

„Ако защитата — заяви прокурорът Шиълдс — наистина смята, че който и да било човек би си сложил сам четири кристалчета калиев цианид в чашата, за да докаже едно свое предположение, засега се въздържам от коментар.“

„Зашитата смята — отговори Шапиро, — че Крос може да е имал съучастник, който да му е доставил отровата, уверявайки го, че това е слаб арсен, от който само ще му прилошие, а всъщност го е убил. Във вид на капсули...“

В този момент настана оживление и съдията Дейвид Р. Андерсън заяви, че ако още веднъж в съдебната зала се чуе смях, ще нареди тя да бъде опразнена.

Издание:

Джон Диксън Кар. Пламтящото съдилище

Превод: Ирина Васева

Редактор: Красимир Василев

Художник: Виктор Паунов

Компютърен дизайн: Тодорка Петрова

Формат: 32/84/108

Печатни коли: 13,5

Издателски коли: 11,34

ИК „Азинус“, 1993 г.

ISBN: (липсва)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.